

T.C. MİLLÎ EĞİTİM
BAKANLIĞI

3 ADIM AYT

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

“3 Adımda Üniversiteye Hazırlık”

T.C. MİLLÎ EĞİTİM
BAKANLIĞI

3 ADIM AYT TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

“3 Adımda Üniversiteye Hazırlık”

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI YAYINLARI • 7882
YARDIMCI KAYNAK EĞİTİM MATERYALİ • 1810

3 ADIM AYT
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

Basım Adedi

ISBN 978-975-11-6000-3

Yazar

KOMİSYON

Türkçe yayın hakları MEB, 2024

Tüm yayın hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında,
yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz ve kullanılamaz.

Baskı:

Sertifika No.:

İSTİKLÂL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl.
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım.
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
Medeniyet dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş, yurduma alçakları uğratma sakın;
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın;
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri toprak diyerek geçme, tanı:
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır, atanı:
Verme, dünyaları alsan da bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fışkıracak toprağı sıksan, şüheda!
Cânı, cânânı, bütün varımı alsın da Huda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.

Ruhumun senden İlahî, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne nâmahrem eli.
Bu ezanlar -ki şehadetleri dinin temeli-
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin secde eder -varsa- taşım,
Her cerâhamdan İlahî, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruh-ı mücerret gibi yerden na'sım;
O zaman yükselerek arşa değer belki başım.

Dalgalar sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.
Ebediyyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl;
Hakkıdır hür yaşamış bayrağımın hürriyyet;
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl!

Mehmet Âkif ERSOY

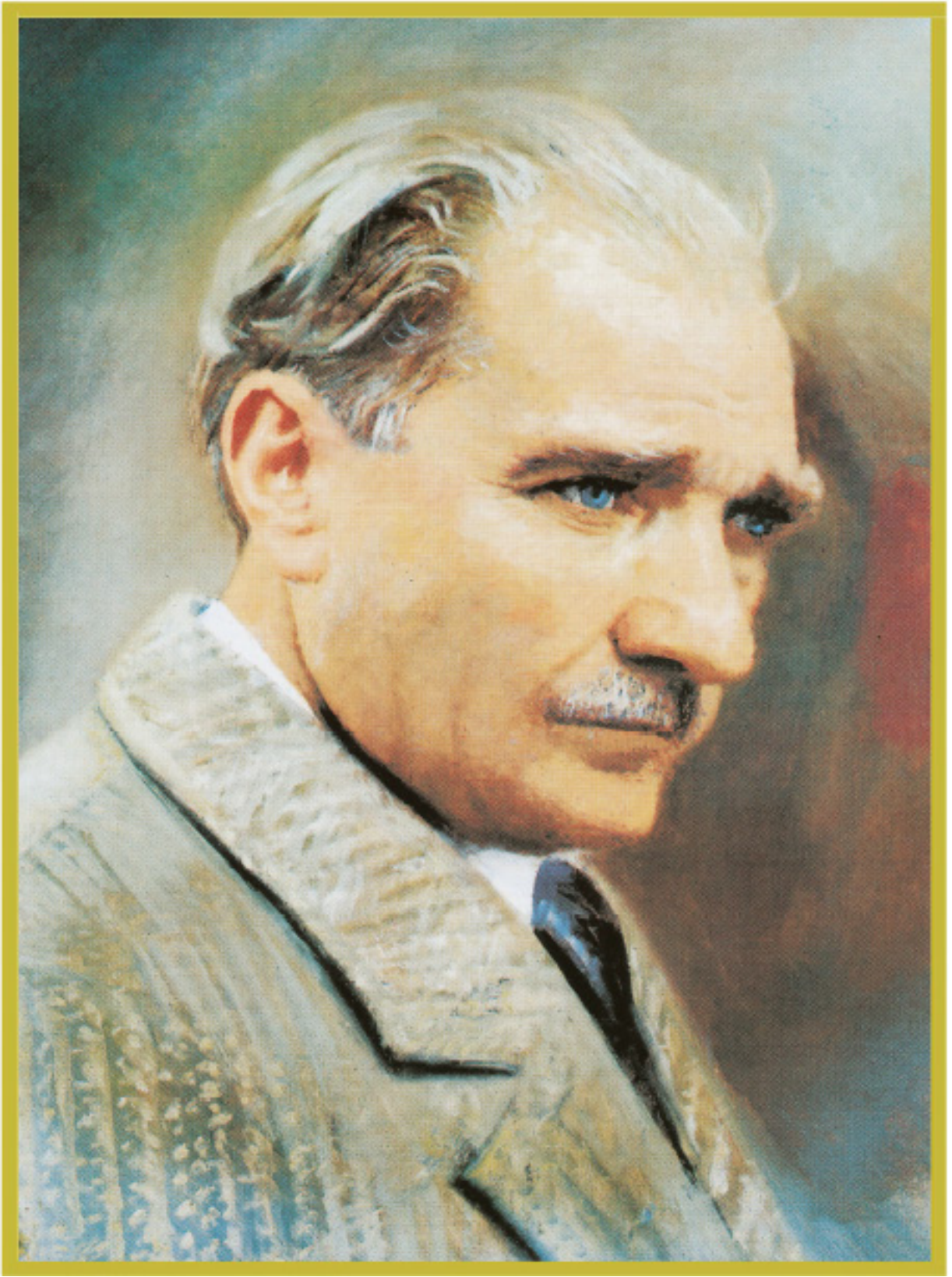
GENÇLİĞE HİTABE

Ey Türk gençliği! Birinci vazifen, Türk istiklâlini, Türk Cumhuriyetini, ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir.

Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin en kıymetli hazinendir. İstikbalde dahi, seni bu hazineden mahrum etmek isteyecek dâhilî ve hâricî bedhahların olacaktır. Bir gün, istiklâl ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şeraitini düşünmeyeceksin! Bu imkân ve şerait, çok namûsait bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklâl ve cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın bütün kaleleri zapt edilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şeraitten daha elîm ve daha vahim olmak üzere, memleketin dâhilinde iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hattâ hıyanet içinde bulunabilirler. Hattâ bu iktidar sahipleri şahsî menfaatlerini, müstevlîlerin siyasî emelleriyle tevhit edebilirler. Millet, fakr u zaruret içinde harap ve bîtap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evlâdı! İşte, bu ahval ve şerait içinde dahi vazifen, Türk istiklâl ve cumhuriyetini kurtarmaktır. Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur.

Mustafa Kemal Atatürk

MUSTAFA KEMAL ATATÜRK

İÇİNDEKİLER

1. Anlam Bilgisi - 1	11
2. Anlam Bilgisi - 2	17
3. Giriş	23
4. Hikâye - Giriş	29
5. Tanzimat - Servetifünun - Millî Edebiyat Dönemi Hikâyesi	35
6. Cumhuriyet Dönemi Hikâyesi ve Küçürek Hikâye	41
7. Şiir Bilgisi - 1	47
8. Şiir Bilgisi - 2	53
9. İslamiyet Öncesi - Geçiş Dönemi	59
10. Halk Şiiri	65
11. Divan Şiiri	71
12. Tanzimat - Servetifünun - Fecriatî Dönemi Şiiri	77
13. Millî Edebiyat - 1923/1940 Yılları Arası Türk Şiiri	83
14. 1940 Sonrası Türk Şiiri - Türk Dünyası Şiiri - 1	89
15. 1940 Sonrası Türk Şiiri - Türk Dünyası Şiiri - 2	95
16. Masal - Fabl - Destan - Efsane - Halk Hikâyesi - Mesnevi	101
17. Roman - Giriş	107
18. Tanzimat - Servetifünun - Millî Edebiyat Dönemi Romanı	113
19. Cumhuriyet Dönemi Romanı	119
20. Tiyatro - Giriş	125
21. Geleneksel Türk Tiyatrosu	131
22. Tanzimat - Servetifünun - Millî Edebiyat Dönemi Tiyatrosu	137
23. Cumhuriyet Dönemi Tiyatrosu	143
24. Öğretici Metinler - 1	149
25. Öğretici Metinler - 2	155
26. Edebî Akımlar ve Dünya Edebiyatı	161
27. Cevap Anahtarı	167

TESTLER

1. Hayatı farklı şekilde algılayıp hissedenlerin üslubu (içerik) da
I
orijinal oluyor. Kalıplaşmış bir hayat görüşü, kişinin kendi mi-
zacını öldüren basmakalıp (özgünlüğü olmayan) bir ifade
II
tarzını kabule zorluyor. Kendini hür (özgür) hisseden sanatçı,
III
dile ruhunun bütün heyecan ve neşesini (sevincini) aktarabi-
IV
lir. Sait Faik bunun son örneğidir (temsilcisidir).
V

Bu parçada numaralanmış sözcüklerin hangisi ayraç içinde verilen açıklamayla anlamca uyuşmamaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. “Düşmek” **sözcüğü** aşağıdaki cümlelerin hangisinde pa-
rantez () içinde verilen açıklamayla uyuşmamaktadır?

- A) Fırtınanın başlayacağını anlayınca hepimiz bir telaşa
düştük. (kapılmak)
B) Sana düşen, kardeşlerinle konuşup bu sorunu bir an
önce çözmektir. (yakışık almak)
C) Yapılan onca mücadeleye rağmen kale düşmüş, tüm as-
kerler şehit olmuştu. (eksilmek)
D) Havaaların soğumasıyla birlikte balık fiyatları da düşüşe
geçti. (değeri azalmak)
E) Okulun karşısına düşen evleri gün boyu çocuk sesleri ile
dolu olurdu. (bulunmak)

3. Teknoloji kullanımı hayatımızı büyük ölçüde kolaylaştırmak-
tadır. Ancak ---- teknoloji kullanımı bağımlılık olarak kabul
edilmektedir.

**Bu parçada boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre
aşağıdakilerden hangisi getirilemez?**

- A) bilinçsiz B) aralıksız
C) ölçsüz D) kontrolsüz

E) yerli yersiz

4. Bir sanat eseri hem bir saat gibi içinde yaşadığımız zamanı
hem de pusula gibi gidilmesi gereken yönü göstermelidir.

Aşağıdakilerden hangisi bu cümleye anlamca en yakındır?

- A) Başarılı bir sanat eseri, çağının ve o çağın kişilerinin bir
tanığı olarak kalmalıdır.
B) İyi bir sanat eseri sadece yaşanan çağın olaylarını değil,
o olaylar içindeki kişileri de çözümlemelidir.
C) Kişisiz bir çağı düşünmek mümkün olmadığından bir sa-
nat eseri kişiyi çözümlemekle çağı da çözümler.
D) Çağının tanığı olmakla beraber sanat eseri, günümüzden
geleceğe doğru yol gösterici olmalıdır.
E) Toplumların uygarlıkça yücelmeleri, çağların değişmesi
büyük eserlerin öncülüğü sayesinde.

5. (I) Bir araştırmada her biri yirmi lisans öğrencisinden oluşan
üç farklı grupta çalışılmıştır. (II) Bu gruplardaki öğrencilere
kırk film den yirmi dört saniyelik bölümler izlettirilmiş ardın-
dan farklı zamanlarda öğrencilere filmlerle ilgili neler hatırla-
dıkları sorulmuştur. (III) Üç grubun da ortak noktası zaman
geçtikçe filmlerle ilgili daha az ayrıntı hatırlamaları olmuştur.
(IV) Ancak aralarında yalnızca bir grubun -izledikten hemen
sonra filmleri birbirlerine anlatmaları istenen öğrencilerin-
aradan uzun zaman geçse bile ayrıntıları çok daha iyi hatırla-
dığı gözlemlenmiştir. (V) Araştırmacılar bu yöntemin sadece
sınavlar için değil hatırlamak istediğiniz her durum için kulla-
nılabileceğini belirtiyor.

**Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakiler-
den hangisi söylenemez?**

- A) I. cümlede araştırmanın yapıldığı kişi sayısı ve kişilerin
özellikleri hakkında bilgi verilmiştir.
B) II. cümlede araştırma kapsamında uygulanan yöntemden
bahsedilmiştir.
C) III. cümlede araştırma sonucunda elde edilmesi beklenen
veriler ifade edilmiştir.
D) IV. cümlede araştırmadaki en önemli bulgu üzerinde du-
rulmuştur.
E) V. cümlede araştırma sonucuyla ilgili elde edilen bilgiler-
den yola çıkılarak öneride bulunulmuştur.

6. Her insan gibi şair de kendine hayrandır, bu yüzden yazıp bitirince şiiri bir süre dinlendirir zira yeni yazdığı şiirde noksan bulamaz.

Bu cümledeki altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Şiirin popüler olması için uğraşmak
- B) Şiirle ilgili birkaç değişiklik düşünmek
- C) Şairin dikkatini çekip çekmeyeceğini irdelemek
- D) Şiirdeki kusurları görmek için bekletmek
- E) Şiire gösterilecek ilgiyi düşünmek

7. (I) Onların bölgesinde kışlar sert geçer, bütün otlakları kar örtterdi. (II) Malinka Dağı'nın güney etekleri ise açıklıktı. (III) O yakada Goriçka, Sarıgöl kar tutmazdı. (IV) Her yıl ekim başında oralarda kiraladıkları kışlık otlaklara inerdi sürüleri. (V) Nisan ayında uzun bir kışın ardından Bogradiç'e dönerdi.

Bu parça ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümlede deyim aktarması vardır.
- B) II. cümlede yan anlamda kullanılan sözcük vardır.
- C) III. cümlede "tutmak" sözcüğü yüzeyde görünür durumda olmak anlamında kullanılmıştır.
- D) IV. cümlede birden fazla gerçek anlamlı sözcük vardır.
- E) V. cümlede mecaz anlamlı sözcükler vardır.

8. Necati Cumalı'nın ilk oyunu olan *Boş Beşik*, konusunu bir halk baladından alır. Eserde Anadolu insanının çocuk sahibi olmaya verdiği önem, töreler ve toplumsal baskı oyunun temasına ve seyirciye iletilmek istenen mesaja toplumsal bir boyut kazandırır. Cumalı, bu oyununda diğerlerinden farklı olarak, alegorik bir teknik kullanarak ağaç ve rüzgârı da oyun kişisi yaparak konuşturmuştur. İstanbul Gençlik Tiyatrosu tarafından Erlangen Festivali'ne götürülen *Boş Beşik*, "En İlginç Oyun" olarak ödül alır. Yıllarca Türk halkının beğenisiyle karşılanan oyun 1969 yılında Orhan Elmas tarafından sinemaya uyarlanır. Şiirsel bir dile sahip olan, yerel motiflerin ve renkliliğin bolca kullanıldığı oyun yıllarca büyük bir başarıyla karşılaşır.

Bu parçada *Boş Beşik* adlı oyunla ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Sahnelendiği tarihe
- B) Toplumsal bir sorunu işlediğine
- C) Yazarının sanat yaşamındaki yerine
- D) Dil ve üslubuna
- E) Kazandığı başarılarla

9. Yeni şair, yeni sanat adamı insanda kendisinden önce bilinmeyen birtakım duygular bulan yahut o duyguları yaratan kişi midir? Hayır, hiçbir sanat adamı insanda yeni bir duygu bulmaz, yeni bir duygu yaratmaz. Zaten var olan duyguları söyler. Ancak öyle söyler ki biz o duyguların, o şairlerin söylediğinden başka türlü söylenmeyeceğini, o şairin duygularına en uygun deyişi bulduğunu anlarız.

Bu parçada aşağıdakilerin hangisinden söz edilmektedir?

- A) İyi şairlerin kalıcı eserler vermek için çalıştıklarından
- B) Özgün konular bulan sanatçıların azlığından
- C) Sıradan olayları anlatmanın kolay olduğundan
- D) Sanatçının bilineni etkileyici şekilde anlatmasından
- E) Her sanat eserinin gerçeği anlatmayı hedeflediğinden

10. 80 öncesi şairlerin dünyası sınırlıydı. Şiirlerde hep belli konu ve motifler işlenirken zoraki yani yapay duygusallık göze çarpıyordu. Sınırlanan bu şiir, hayatın insani boyutunu yansıtmayı önlüyordu hâliyle. 80 öncesi şairleri yaşananı yazdılar başlangıçta. Bunu yaparken şiirinin edebî yönünü hep ihmal ettiler. Şiir düzyazılaşma yoluna evrildi. Yaşanan olayların tarihsel boyutunu kavrayamayışları, estetik meseleler üzerinde hazırlıksız olmaları, belirgin kamplaşmalar olumsuzluğu geliştiren faktörler arasındaydı. Mitler, olağanüstülükler oluşturuldu. Hep aynı sözlük kullanılırken konular çeşitlendirilmedi. Durum böyle olunca şairler kendi sözlüklerini oluşturma çabasına girmediler.

Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi 80 öncesi şiirinin olumsuzluklarından biri değildir?

- A) Konu zenginliğinin olmaması
- B) Kelime hazinesinin yetersizliği
- C) Samimilikten uzak kalınması
- D) Sanatsallığın ihmal edilmesi
- E) Kullanılan dilin özensizliği

11. Yüz sayfada anlatabileceğimiz bir öyküyü üç yüz sayfaya yaymak bir beceri midir? Üç yüz sayfa boyunca okuru sıkmamayı başarabiliyorsanız buna "evet" de denebilir. Ama şu bir gerçek: Öykümüz, karakterlerimizin renkliliği, olay sayısı, dokunmak istediğimiz konular bu kadar sayfayı kaldırmıyorsa metni okurun çok da merak etmediği ayrıntılarla doldururuz. Bu nedenle yazar, elindeki öykünün çapını iyi ölçüp biçmeli.

Bu parçada yazarlara önerilen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İyi bir kurguyla oluşturulmuş öykü yazmak
- B) Öyküyü sürükleyecek renkli karakterlere yer vermek
- C) Öykünün konusunu iyi seçmek
- D) Kendisinin iyi bir öykücü olup olmadığını iyice tartmak
- E) Öyküyü gereksiz ayrıntılara boğup uzatmaktan kaçınmak

1. ---- dünyayı değiştirmeye, var olan dünyanın karşısındaki öteki seçenekleri ---- yarar. Sonra beni neşelendirir, eğlendirir, zenginleştirir, başka derin zekâlarla karşılaşmanın mutluluğunu verir ve buna ---- olarak kendimde zeki olma, daha akıllı olma, olamıyorsam da öyle görünme isteği uyandırır.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangileri sırasıyla getirilmelidir?

- A) Araştırmak - özümsemeye - bağlı
B) Yaratıcılık - araştırmaya - örnek
C) Gezmek - keşfetmeye - dâhil
D) Okumak - bulmaya - koştur
E) Yaratıcılık - keşfetmeye - bağlı

2. Bakımlı bir şiir Ahmet Hamdi Tanpınar'ın şiiri. Aydınlightan alıyor mayasını. Doğa içinde ufak ufak geriniyor. Aslında onun şiirimizdeki eylemi kendi şiirlerini aşmaktadır. Şiirimize an içinde değil de süreç içinde bakmaya çalışalım, bakın bu gerçeği nasıl göreceğiz? Şiirimize an içinde bakarsak Ahmet Hamdi, pek de öyle bir varlık göstermez. Ama süreç içinde baktığımızda onun lif lif, damar damar türlü şairlere yayılmış olduğunu göreceğiz. Bu bakımdan bütün yapıcı şairlerin özelliklerini taşır. Bir yerde Yahya Kemal'den aldığı espriyi Oktay Rifat'a ulaştırmayı başarmıştır. Şiirimizdeki rolü daha çok, bu noktadadır.

Bu parçada Ahmet Hamdi Tanpınar ile ilgili asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Eserlerinde biçimsel yönün ağır bastığı
B) Dilinin yalın ve anlatımının açık olduğu
C) Eski şiirle yeni şiir arasında bir köprü oluşturduğu
D) Kendinden önceki ve sonraki şairlerden etkilendiği
E) Yaşadığı dönemde değerinin anlaşılmadığı

3. En küçük ideal kırıntısı, aşılmış en yüksek dağdan yeğdir.

Bu cümlede anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İdeallere genellikle çok zorlu yollardan sonra ulaşmak mümkün olabilir.
B) İdealler üstün karakterli insanların sahip olabileceği bir yolda bulunur.
C) İdeallerimiz yolunda en büyük desteği daha önce oraya ulaşmış kişilerden görürüz.
D) İdeallere sahip olmak başarılımış en önemli işlerden üstündür.
E) İdeal uğruna yaşamak, ideal uğruna ölmekten daha zordur.

4. Dünyadan el etek çekmek (kendi hâlinde yaşam sürmek)

I
istediğimizde, karşımıza ilk çıkan yine dünya olur. Muzipçe

II
(çekingen bir şekilde), "Nereye gidiyorsun? diye sorar bize; "Daha aramızda görülmesi gereken bir sürü hesap var!" der ve vakit kaybetmeden tamahkârlığımızın (açgözlülük), kor-

III
kaklığımızın, arzularımızın kapılarını bir bir açmaya başlar. Bir kapıdan, yükselme arzumuzu (heves); bir başka kapıdan,

IV
bulunduğumuz yerden aşağılara düşme korkumuzu çıkarıp dike karşımıza. Oldum bittim (kendimi bildim bileli) bu durum
V
hep böyledir.

Bu parçada numaralanmış sözlerden hangisinin anlamı parantez () içinde verilen açıklamayla uyusmamaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5. Sanatı bilen ama bilgilerini gösterişli bir cevher gibi eserlerinde kullanmayan (yansıtmayan), yazdıklarına yediren

I
bir yazardır o. Ben, okura yazılarıyla değil, yaşamıyla da mesaj verecek (örnek olacak) yazarların büyük yazar olaca-

II
ğına inanırım. Yazar, düşüncelerini yazınsallığın toprağında büyüten (birleştiren), bunları yalın bir dille (anlaşılır bir üslupla)

III
anlatmayı bilen kişidir. O, gözlem ve incelmeleriyle elde ettiği ayrıntıları doğrudan değil, yapının hamuruna katarak (yedirerek)

IV
sunuyor. Her ayrıntıyı, her görüntüyü en küçük değişiklik bile yapmadan gerçekçi yazarların eserlerinde gözler önüne seriyor.

Bu parçadaki numaralanmış sözlerden hangisinin anlamı yay araç () içinde verilen açıklamayla uyusmamaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

6. Giysi, insan vücuduna giyilen parçaların bütünüdür. Aynı zamanda toplumsal rolün, sosyal statünün ve karakterin de ifadesidir. Günümüzde artık insanların giysi tercihlerine bakarak karakter analizi bile yapılır oldu. Fakat Osmanlı'nın özellikle ilk dönemlerine baktığımızda bu durumun çok da böyle olmadığını görüyoruz. Giysi tercihi bireysel değil toplumsaldı. Sadece süs eşyalarında çeşitlilik olabiliyordu. Böyle olunca da aslında giysi kültürü bize kültürel kodların şifresini veriyordu. Ama giysiler de zamanla değişim ve dönüşüme maruz kalmaktan kurtulamadı. Eskiden millîyken şimdi küresel oldu. Kültürel kodların yerini moda aldı. Giysilerin ruhu da gitti. Ama son zamanlarda modacılar arasında ruh çağırma seansları artar oldu. Sokaklarda gezerken görüyoruz ki bitparasına çoktan nur yağmış.

Bu parçada altı çizili cümle ile anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Giysilerin önemi
- B) Modaya karşı çıkıldığı
- C) Evrensel olmanın gerekliliği
- D) Eskiye doğru bir dönüş olduğu
- E) Çevrenin değiştiği

7. Çağımızın en önemli sorunlarından olan iklim değişikliği, atmosferdeki karbondioksit miktarının giderek artmasından kaynaklanıyor. Pek çok doğal süreç atmosfere karbondioksit salımıyla sonuçlanıyor. Ancak artışın ana nedeni, özellikle Sanayi Devrimi'nden sonraki süreçte insan etkinlikleri sonucunda atmosfere salınan karbondioksit miktarının artmasıdır. Örneğin günümüzde atmosfere salınan karbondioksitin önemli bir kısmı otomobillerde tüketilen akaryakıtlardan kaynaklanıyor. Bir grup araştırmacının yayımladıkları bir makaleye göre, iklim değişikliğiyle savaşmanın en iyi yolu ağaç dikmek olabilir. Çünkü ağaçlar fotosentez sırasında atmosferdeki karbondioksiti tüketirken oksijen ve besin üretiyor. Özellikle hızlı büyüme sürecindeki genç ağaçlar atmosferden yüksek miktarda karbondioksit alıyor.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Atmosferdeki karbondioksit miktarının giderek artmasının iklim değişikliğine sebep olduğuna
- B) Sanayi Devrimi'nden sonra atmosferdeki karbondioksit miktarının arttığına
- C) İklim değişikliği ile savaşmanın tek yolunun çevreyi yeşilendirmek olduğuna
- D) Genç ağaçların büyürken çok yüksek miktarda karbondioksit tükettiğine
- E) Dünyadaki karbondioksitin önemli bir kısmının otomobillerdeki yakıtlardan kaynaklandığına

8. (I) Kimse dil kurallarının doğuştan geldiğini söylemiyor, durum bu değil ancak dil yetisinin çok önemli bir genetik bileşeni bulunuyor. (II) Eğer böyle olmasaydı çocukların dil öğrenmesi mucize olurdu. (III) Çocuk, sesli ortamdan gerekli bilgileri dil bilimsel olarak seçmeye doğum anında başlar; zaten dil yetisi denilen şey, kendini bu andan itibaren belli eder. (IV) Daha sonra da tahmin edilebilir bir dil edinim sürecine girilir. (V) Söz konusu süreç, elimizde bulunan kanıtların ötesine geçen bir süreçtir ve basit kelimelerden başlayarak karmaşık yapılara ve bu yapıların yorumlamalarına doğru giden bir rotada ilerler.

Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) I. cümlede dil yetisinin tamamen genetik olduğu belirtilmiştir.
- B) II. cümle I. cümlede açıklanan durumun nedenidir.
- C) III. cümlede dil yetisinin işlev kazandığı sürece değinilmiştir.
- D) IV. cümle III. cümledeki yargının gerekçesidir.
- E) V. cümlede dil gelişimi örneklerle açıklanmıştır.

9. (I) Çocuğu kendine has, bütünlüklü ve tam bir birey olarak değil de oluşunu tamamlamamış, eksik, henüz doğru düzgün düşünme becerisini edinememiş, doğruyla yanlış ayırt edemeyen, çabucak yanılıp kandırılabilir eksik bir insan olarak görüyoruz. (II) Aslında kendimizi onlardan daha bilinçli, ayırt etme gücü daha yüksek büyümüşler olarak gördüğümüz için çocukları küçümsüyoruz. (III) Bu yüzden de yetişkini çocuktan daha üstün ve akıllı gören, dolayısıyla çocuğu hayatın ve insanın kötü, olumsuz yönlerinden korumaya çalışan suya sabuna dokunmayan metinleri çocuklarımız için uygun görüyoruz. (IV) Fakat sürekli kendini yineleyen kalıplara dayanan bu metinlerin sıkıcı olması doğal değil mi? (V) Böyle metinler ne yaratıcılığa yer açar ne de hayal gücünü harekete geçirebilir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümlede bir tutumun yanlışlığı vurgulanmıştır.
- B) II. cümlede bir karşılaştırma yapılmıştır.
- C) III. cümlede kendisinden önceki yargının sonucu ortaya konmuştur.
- D) IV. cümlede konunun farklı bir yönü ele alınmıştır.
- E) V. cümlede nesnel bir değerlendirme yapılmıştır.

2018 AYT

1. Dünya çapındaki bazı çevre sorunları, ---- ilkesine en açık kanıtları sunuyor. Karadeniz'in öbür tarafında, Kiev civarında kurulan nükleer reaktör, İzmir'deki çay tiryakisini neden ilgilendirsin? Ama ilgilendiriyor. Tropik ormanların tahribi, ozon tabakasının incilmesi ve sera etkisi ---- değil midir?

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) dünyanın değişimi - artık hemen hepimizin bildiği tehditler
B) doğanın bütünselliği - tüm dünya insanların ortak sorunu
C) evrenimizin hassaslığı - üzerine konuşulmaya değer konular
D) kelebek etkisi - Türkiye'de de karşılaştığımız problemler
E) hassas ayarlar - doğanın sonsuz cömertliğinin sonuçları

2019 AYT

2. Yeşil tasarım (zihinde canlandırılan biçim), insan ve çevre
I
üzerindeki zararlı etkileri en aza indirmeyi hedefleyen bir yaklaşımdır. Öncelikle binanın yapımından yıkımına kadar olan zamanı kapsayacak (sınırları içine alacak) şekilde
II
korunmasını hedefleyen genelgeçer (hemen herkesçe
III
benimsenen) kurallar koymak gerekiyor. Enerji kaynaklarını üst seviyede değerlendirmeye (denetlemeye) olanak
IV
sağlayan uygulamalar; doğal, geri dönüşümlü (yeniden
V
değerlendirilebilir nitelikte) ve zararlı olmayan malzeme kullanımıdır.

Bu parçada numaralanmış sözlerden hangisinin anlamı parantez () içinde verilen açıklamayla uyuşmamaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2021 AYT

3. Diderot, güzellik hakkında yazarken "İnsanlar arasında en çok konuşulan şeyler, çoğu zaman en az bilinenlerdir." der. Yaşanılan tecrübeler Diderot'yu haklı çıkarmaktadır. Çünkü hayatın her alanında güzel kavramını kullanmamıza rağmen bir an durup bizzat "güzel" üzerine derinlemesine düşündüğümüzde afallarız.

Bu parçada anlatılmak istenen aşağıdakilerin hangisidir?

- A) Bir kavramı çok dillendirdiğimizde onu daha anlaşılabilir bir hâle getirdiğimizi fark ederiz.
B) Sık karşılaştığımız gündelik durumlar hakkında başkalarıyla konuşmaktan kaçınırız.
C) Somut kavramlardan ziyade soyut kavramları açıklamaya çalışırken zorlanırız.
D) Gündelik hayatta sıkça kullandığımız kavramları tanımlamaya çalıştığımızda bocalarız.
E) Kendimizi ifade ederken genellikle başvurduğumuz kavramların zamanla silikleştiğini düşünürüz.

2021 AYT

4. Brancusi, Romanyalı bir köy çocuğuydu. Craiova ve Bükreş'te sanat eğitimi aldığı yıllarda insan anatomisi üzerine çalışmıştı. Birçok heykeltıraş gibi, bu sanatın yaşayan en ünlü ustası olan Rodin ile tanışmak ve mesleğin inceliklerini öğrenmek istiyordu. 1907'de Rodin'le çalışmaya başladı. Ancak çok geçmeden kendisini hayal kırıklığına uğratabilecek bir şeyin farkına vardı. Gördüğü kadarıyla bu büyük usta, insan figüründe denenebilecek her şeyi denemiş, bütün yolları tıkamıştı. Bu atölyeden yola çıkıp özgün bir sanat geliştirmesi olanaksızdı. Bu yüzden hayran olduğu bu sanatçının yanından birkaç ay sonra ayrıldı ve kendi uzun yolculuğuna çıktı.

Bu parçaya göre Brancusi'nin Rodin'in yanından ayrılmasının nedeni aşağıdakilerin hangisidir?

- A) Rodin'in kılavuzluğunu hak edecek yetenekte olmadığına inanması
B) Rodin'in çevresindeki rekabet ortamında kendini engellenmiş hissetmesi
C) Rodin'in yeni heykeltıraşlık tekniklerine karşı kapalı bir tutum benimsemesi
D) Rodin'in sanat çevrelerindeki şöhretinin kendisini gölgeleyeceğini düşünmesi
E) Rodin'in etkisinden kurtulup kendine has bir üslup geliştiremeyeceği endişesi

2021 AYT

5. Yaratıcı yazarlık seminerine katılan bir öğrenciden, kahramanın yaşadığı korkuyu konu alan bir öykü yazması istenince öğrenci şu cümleleri yazar:

“Ahsen kapıya doğru koşarken ardındaki kişinin onu takip ettiğini işitti. Bütün vücudunu saran bir korkuyla ürperdi. Kalbi hızla çarparken korkudan bayılacak gibi oldu.”

Öğrenciye verilen tavsiye: “----.” Semineri veren öykücünün tavsiyesinden sonra öğrenci aynı cümleleri aşağıdaki gibi değiştirdi:

“Ahsen kapıya doğru koşarken ardındaki ayak seslerini duydu. Bütün gövdesi kontrolünü yitirmiş bir yay gibi gerildi. Kalbi göğsüne sığmıyor, güçlükle soluk alabiliyordu.”

Bu parçadan hareketle öğrenciye verilen tavsiye aşağıdakilerin hangisi olabilir?

- A) Mekân tasvirlerini, kahramanın duygularından daha ön planda tutarsan silik bir kaleminden ibaret kalırsın
- B) İnsanların duygularına dokunmak istiyorsan metnindeki kahramanların yaşadıkları olaylara her anıyla tanıklık etmelisin
- C) Güçlü bir kalem olmak için ayın parladığını söylemeden, kırık bir cam parçası üzerindeki ışıltısını göstermelisin
- D) İnsanın ve insanlığın temel duygularına, dürtülerine odaklanmak seni başarıya götürecektir hareket noktalarından biridir
- E) Kahramanının duygularını zaman ve mekânla bütünleştirmelisin ki o, gerçek dünyada bir yansıma dönüşsün

2021 AYT

6. Freud, histerinin nedenlerine dair yaptığı araştırmaların bulgularını, 21 Nisan 1896'da, Viyana Nöropsikiyatri Birliğinin düzenlediği toplantıda sunmuştur. İlk kez kamuoyunun karşısına çıkan bu çalışma çok tartışılmış ve epeyce olumsuz eleştirilmiştir. Bu eleştirilerden biri çağın otorite hekimlerinden olan Richard Kraft-Ebing'e aittir. Ebing, Freud'un çalışması için bilimsel bir peri masalı ifadesini kullanmıştır.

Bu parçada altı çizili sözle Freud'un çalışmasıyla ilgili anlatılmak istenen aşağıdakilerin hangisi olamaz?

- A) Kanıtlanması mümkün olmayan tespitler içermesi
- B) Gerçek ile hayalî olanı bir arada sunması
- C) Elde edilen sonuçların beklentinin üzerinde çıkması
- D) İnanırcılıktan uzak akademik çıkarımlar barındırması
- E) Kesinliğiyle ilgili şüphe uyandıran yargılar taşıması

2019 AYT

7. (I) Ergenlikten sonra büyümesi duran insanların aksine pek çok balık yaşamları boyunca gelişimini sürdürüyor. (II) Örneğin, bir mersin balığı yüzyıldan fazla yaşayabiliyor ve iki buçuk metreden uzun olabiliyor. (III) Ancak dünya genelindeki aşırı avlanma, balıkların uzun bir yaşam sürmesini engelliyor. (IV) Bunun sonucunda da dünya, büyük balıklarını yavaş yavaş kaybediyor. (V) Buna rağmen balıkçılığın sınırlandırıldığı ender bölgelerde balıkların büyüklüğüyle ilgili yeni rekorlar kırılmaya devam ediyor.

Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümlede insanlarla balıklar, belirli bir özellik üzerinden karşılaştırılmıştır.
- B) II. cümlede bir balık türünün yaşam süresiyle boyu arasında ilişki kurulmuştur.
- C) III. cümlede balıkların yaşam sürelerini uzatan bir faktörden söz edilmiştir.
- D) IV. cümlede bazı balıkların neslinin tükenme nedenleri üzerinde durulmuştur.
- E) V. cümlede balıkçılığın dünya genelinde kısıtlanması gerekliliği vurgulanmıştır.

2021 AYT

8. Eskiden Mezopotamya'da hayati işlevler için en gerekli organ olarak görülen karaciğerin falına bakılmış. Bu fal sayesinde gelecekte yaşanabilecek kötü olaylar veya kötü ruhların sebep olduğu hastalıklar öğrenilmiş. Zararsız ve psikolojik yönden etkili bir işlem olan karaciğer falı antik dünyada, acı çeken yüz binlerce hastaya umut vererek yardımcı olmuş. Karaciğer falına bu kadar güvenilmesinin nedeni ise o dönemde karaciğerin duyguların ve heyecanın merkezi, ruhun barınağı olarak kabul edilmesiydi. Anadolu'da halk arasında sıkça kullanılan “ciğerparem”, “ciğerimin köşesi”, “ciğeri beş para etmez” gibi deyimler de aslında o dönem inancının bir devamı niteliğindeymiş. Üstelik bu inanış sadece yakın coğrafyayı etkilemekle kalmamış, örneğin Japonlar; birine cesur demek istediklerinde “kimo ga futo” yani karaciğeri kuvvetli, öfkeli demek istediklerinde ise “kan huo” yani yanmakta olan karaciğer ifadelerini kullanmışlardır.

Bu parçada karaciğerle ilgili aşağıdakilerin hangisine değildir?

- A) Üzerine yüklenen anlamın zamanla değişiklik gösterdiğine
- B) İnsanlar tarafından biyolojik ve duygusal bir önem atfedildiğine
- C) İnsanların kişilik özelliklerini betimlemek için kullanıldığına
- D) Farklı dillerde duygularla ilgili söz kalıplarının içinde yer aldığına
- E) Olumsuz durumların gerçekleşmesiyle ilgili tahminlerde kullanıldığına

1. Bilge Ercilasun; Orhan Veli'nin sanatını, kişiliğini, yaşamını ve eserlerini ele aldığı incelemesinde şairin özel yaşamına, toplumsal ve kültürel çevresine çok az değinmiş. Daha çok, şairin düşünceleri ve eserleri üzerinde durmuş. Şiir anlayışına uygun bir hayat yaşamış sanatçıyı incelemek için en isabetli yöntem bu olurdu herhâlde.

Bu parçadaki altı çizili sözle Orhan Veli'nin hangi özelliği vurgulanmıştır?

- A) Yaşamını şiir yazarak renklendirmeye çalıştığı
- B) Hayatındaki ilginç olayları şiirlerinde işlediği
- C) Dönemine göre farklı bir şiir anlayışı oluşturduğu
- D) Şiiri yaşamına değil, yaşamını şiirine uydurmaya çalıştığı
- E) Şiirlerinde, yaşamı dışında başka konulara yer verdiği

2. "Ne kadar geriye bakarsan o kadar ileriye görebilirsin."

Bu cümleye anlamca en yakın cümle aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İleriye görebilmek için çağa ayak uydurmalısın.
- B) Sanatçının görevi, halkı aydınlatmaktır.
- C) Sanatçı, kendi ulusunun kültürünü bilmek zorundadır.
- D) Sanatçı yapıtıyla topluma ve çağına yön vermelidir.
- E) Yarınları görebilmek için geçmişi iyi bilmek gerekir.

3. Sanat, insanlar arasındaki bağı kuvvetlendirir ve onlara gelecekle ilgili sorumlulukları olduğunu açıkça duyurur. Topluma karşı sorumludur sanat ancak bu sorumluluk sanata balta vurmadan yapıldığı zaman kıymetli ve anlamlı olur. Sanatı sadece fayda olarak görmek sanatın ruhuna aykırıdır. Aynı şekilde tek yönlü olarak insanlardan kopuk, salt estetikten ibaret de olmamalıdır sanat. İnce bir çizgidir bu denge. Ancak bu dengeyi kurabilen sanatçılar yüzyıllara ve mekâna meydan okuyarak günümüze kadar gelebilmişlerdir.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sanat, insanlar arasında birlik ve beraberliği oluşturarak toplumsal sorumluluğunu yerine getirir.
- B) Sanat, toplumsal görevini yerine getirirken estetik değerlerinden ödün vermemelidir.
- C) Sanatın toplumda var olan sorunların çözümünde etkin olarak rol alma sorumluluğu vardır.
- D) Sanatçı, eserini oluştururken ne olursa olsun estetik kaygı ön planda tutmalıdır.
- E) Sanat eserinde işlenecek konular, toplum sorunlarıyla paralel olmalıdır.

4. Stendhal, gözlemlerini kayıtsızca kaleme alırken Nietzsche, yırtıcı bir kuşun sonsuz bir yükseklikten yola çıkarak ufak bir hayvana doğru pike yaptığı gibi varlığının tüm tazyikiyle her bilgin üzerine atıyor kendini. Nietzsche'ye benzer basiretli sinirlere sahip olan sadece Dostoyevski'dir. Dostoyevski, doğruluk açısından Nietzsche'nin gerisinde yer alıyor. Dostoyevski bilgisinin tam ortasında adaletsiz ve abartılı davranabiliyorken Nietzsche vect hâlinde olsa da doğruluğundan bir nebze ödün vermiyor. Bu nedenle hiçbir insan Nietzsche gibi yaratılıştan, doğuştan psikolog değildi belki de. Belki de hiçbir zihin ruhun iklimsel durumunu bu kadar ince bir hassasiyetle ölçebilecek bir basınçölçer olarak yontulmamıştır.

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerin hangisi söylenemez?

- A) Nietzsche, gördüklerini anlamak konusunda çok ihtiraslı ve kararlı davranmıştır.
- B) Stendhal, gözlemlediklerini yansıtmakta Nietzsche kadar titiz olmamıştır.
- C) Dostoyevski, doğruları anlama ve anlatmada çok duyarlı davranmamıştır.
- D) Nietzsche kadar yaratılıştan psikolog özellikleri taşıyan başka biri daha olmayabilir.
- E) Nietzsche, doğrulara ulaşmada sorumlu davranmayanlara karşı sert tepkiler göstermiştir.

5. Boyozun ortaya çıkışının artık hamurların değerlendirilmesi ile olduğu söylenir. 1492 yılında İspanya'dan ayrıldıktan sonra İzmir'e yerleşen Sefarad kökenli Museviler boyozla tanışmamızı sağlamışlardır. İzmir başta olmak üzere tüm Anadolu boyozla tanışmış ancak boyoz İzmir'de daha fazla ün kazanmıştır. İzmir'de ilk boyozu Kemeraltı'ndaki fırında boyozcu Avram Usta yapmıştır. İspanya'dan gelen, adının kökeni de İspanyolca olan boyoz, yazılışıyla bollos, "küçük somun" anlamına gelen bollo sözcüğünün çoğul hâlidir. İspanyolcada iki "l" harfi "y" sesiyle okunduğu için dilimize "boyoz" olarak geçmiştir. İlk zamanlarda içi boş hamur olan boyoz; günümüzde şekerli, tahinli, ıspanaklı, peynirli, çikolata turleriyle eşsiz lezzetler sunuyor.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Tarihsel gelişimine
- B) En çok nerelerde ilgi gördüğüne
- C) Sözcüğün etimolojisine
- D) Zamanla çeşitlerinin oluştuğuna
- E) İzmir halkı için önemine

6. (I) *Kuyucaklı Yusuf*, o zamana kadar öykü yazarı olarak bilinen Sabahattin Ali'nin 1937 yılında yayımlanan ilk romanıdır. (II) Eser, okuduğum Türk romanları içinde ayrıntıların en mükemmel, en ustaca kullanıldığı romanlardan biri. (III) Sabahattin Ali'de inanılmaz bir gözlem gücü, inanılmaz bir bellek var; *Kuyucaklı Yusuf*'ta çizdiği dünyanın böylesine renkli, sıcak ve inandırıcı olması bence, büyük ölçüde yaşantısından gelen gözlemlere, ayrıntılara bağlı. (IV) O pek önemsizmiş gibi görünen küçük küçük ayrıntılar, romana tam bir somutluk kazandırıyor. (V) Birdenbire kendinizi anlatılan kasabada, olayların ve insanların arasında buluveriyorsunuz; romandaki dünya, sanki romanın çerçevesini kırıp dışarıya fırlıyor, sizin dünyanızı renklendiriyor.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisi kanıtlanabilirlik açısından diğerlerinden farklıdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. Yazar bulanıklığı ne kadar net anlatabilir ki? Ya da bulanıklık, açıklıkla ve rahatlıkla anlatılabilir mi? Karanlığı anlatanın bazen karanlıkta kalması gerekmez mi? Ne diyordu Nietzsche "Her kim canavarla dövüşmeyi göze alırsa canavar olmayı da göze alsın."

Bu parçadaki altı çizili ifade ile aşağıdakilerden hangisi aynı doğrultudadır?

- A) Kusurları düzeltmeye çalışan, zamanla kendi kusurlarını yaratabilir.
B) Çevrenizdeki yanlışları düzeltmeyi kendinize ilke edinmelisiniz.
C) Yok olan her kötülük yeni bir kötülüğün başlangıcıdır.
D) Yaşamak için bir nedeni olan herkes bir sıkıntının üstesinden gelir.
E) Doğrular ve yanlışlar yoktur sadece yorumlar vardır.

8. Romanlarında yer yer ince bir zekâdan, sevimli bir espriden doğma olayların zaman zaman yarattığı gerilimi yumuşatan, ölçülü bir mizah unsurunun da yer aldığını kaydetmek gerekir. Bu mizah unsurunu yazar, tenkit ettiği karakterleri gülünç durumlara sokarak hırpalamakta da başarı ile kullanır. Güçlü bir gözlemciliğe dayanan bir realizmin cazip bir romantizmle karıştığı romanlarında, çok samimi bir üslupla çok doğal bir konuşma dilinin hâkim olduğu görülür. Yazarın anlatımında ve psikolojik tahlillerdeki gücüne de ayrıca işaret etmek gerekir.

Bu parçada sözü edilen yazarla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Konuşma dilinin canlılığını yansıtmayı başarır.
B) Eserlerinde mizah ögesi ve ince espriler yer alır.
C) Eleştirdiği tipleri acımasızca yerden yere vurur.
D) Realizm ve romantizm romanlarında iç içedir.
E) Bozulan insani ve ahlaki değerleri konu alır.

9. Ben ise daima şunu söylüyorum; belirli bir türde metni beğenmeyebilirim, bir eseri beğenmeyebilirim, bir akımı beğenmeyebilirim ama onu en iyi yazan adamın hakkını teslim etmem lazım. Ben bunu beğenmiyorum, bu benim anlayışıma aykırı ama eğer bu anlayışın da iyisini okumak istiyorsanız, iyisini öğrenmek istiyorsanız yazarın hakkını vermek lazım.

Bu parçada sözlerine yer verilen eleştirmenin görüşleriyle aşağıdakilerden hangisi örtüşür?

- A) Ne yapılsa yapılsın eleştirinin her zaman öznel bir yanının olduğunu ve böyle yazılması gerektiğini düşünürüm.
B) Yetiştığım ve kabullendiğim değerlerden ödün vermeyerek yalnızca kendi fikirdaşlarımın eserlerini ele alıp değerlendiririm.
C) Kendi zevkime uygun ya da kendi zevkime aykırı bir eseri değerlendirirken iyi bir sanatçı karşısında isem objektif olmak zorundayımdır.
D) Ait olduğum sanat grubunun ölçüleri beğenilerimi şekillendirir ve incelediğim her eserde bu beğenileri ararım.
E) Bir metinle ilgili "hoşlanıyorum" veya "hoşlanmıyorum" hükümlerinden biri ağır basıyorsa o eser hakkındaki düşünceme ulaşmışımdır.

10. Kolombiya'da uluslararası bir film festivali vardır. Önemli bakanlar, başbakan, ülkenin önde gelen bürokrat ve aydınları ve tabii ki Gabriel Garcia Marquez de ordadır. Açılış dolayısıyla konuşmalar yapılacaktır. Önce kültür bakanı çıkar:

— Sayın Marquez, başbakan ve değerli konuklar. Hepiniz hoş geldiniz.

Ardından konuşmasını sürdürür. Ondandır sağı eline başbakan alır:

— Sayın Marquez, Şili devlet başkanı, kültür bakanı ve saygıdeğer konuklar!

O da bitirir ve Şili devlet başkanı bir konuşma için çıkar:

— Sayın Marquez, Kolombiya devlet bakanı ve herkese hoş geldiniz diyorum.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçadan çıkarılabilecek bir yargıdır?

- A) Yazınsal dilin kullanımı sanatçıya bağlıdır.
B) Sanatçılar eserleriyle topluma tercüman olurlar.
C) Bazı ülkelerde sanatçılar, herkesten önde gelmektedir.
D) Başarılı yazarlar için yazma eylemi tutkuya dönüşmüştür.
E) Devletleri yönetenler bilim ve sanata önem vermelidir.

1. Divan şiiri yaklaşık yedi yüzyıl boyunca kültür hayatımızı etkilemiş ve kültürümüze damgasını vurmuş çok özel bir şiirdir. Ancak dilinin ağır olması ve anlamın kapalı olmasından dolayı birçok kişi tarafından eleştirilmiştir. Divan şiirini ilk kez okuyan kişiler genellikle bu şiire ön yargıyla yaklaşır. Divan şiirinin mantığını kavrayamayan ve altındaki gizli anlam bahçelerinin tadına varamayan okuyucunun aslında bu şiire burnu kıvrması çok da yadırganacak bir durum değil.

Bu parçadaki altı çizili sözün cümleye kattığı anlam aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Yazarın romanlarında olayları anlatırken betimlemeleri yoğun bir şekilde kullanması okuyucuyu zaman zaman sıkıyor.
- B) O, denemelerinde anlatmak istediklerini lafı dolandırmadan doğrudan doğruya anlatmayı tercih etmiş.
- C) Onun şiirleri bir çırpıda okunmaz, anlam derinliklerine ulaşmak için şiirlerini yavaş yavaş, sindirerek okumalısınız.
- D) Yazar, öykülerinde dili o kadar akıcı kullanmış ki onun öykülerini okumaya başladınız mı elinizden bırakamıyorsunuz.
- E) Şair, şiirlerinde alışılmış şiir kalıplarını kullanmaktan kaçınıp şiirlerini bambaşka biçimlerde yazmayı tercih etmiş.

2. Şiir, bizimle hayat arasında bir bağ kurduğu vakit, bizim için var olmaya başlıyor. O bazen bize beklenmedik bir anda bir sırrın anahtarını veriyor. Onu okuduktan sonra dünyaya ve insanlara başka bir gözle bakmaya başlıyoruz.

Bu cümlede anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Şiir, geçmiş ile gelecek arasında bir köprüdür.
- B) Şiir bize hayattan bir şeyler verdiği sürece varlığını devam ettirir.
- C) Şiir, farklı zamanlarda, farklı yorumlara neden olur.
- D) Şiir, insanların duygu ve düşüncelerini geliştirdikçe varlığını sürdürür.
- E) Şiir, insanlara geleceği görmeye yol göstericidir.

3. 19. yüzyılda Osmanlı Devleti'nde, kültürel ve siyasi bir hareketin yansıması (sonuç) olarak ortaya çıkan yenileşme dönümü, edebiyat alanında da büyük yankı bulur (bir olgunun

II çevrede uyandırdığı duygu, düşünce veya tepki). Yöntem olarak Batılı; zihniyet ve öz açısından millî bir gaye taşıyan Tanzimat Edebiyatı, yeni türleri de beraberinde getirir. Bu türler arasında hikâye ve roman, zamanla diğer türlerden biraz daha öne çıkmaya başlar (ayrıcılık olma). Hikâye ve

III roman, olay çevresinde gelişmesi ve topluma iletilmek istenen mesajları estetik bir duyarlılıkla dile getirmesi açısından etkili türler olarak benimsenir (kabul görmek). Dönemin, ge-

IV rek tercüme gerek telif roman ve hikâyelerinde görülen ana sorunlardan biri "adlandırma" sorunsalıdır (çözümü belli olmayan).

V Bu dönemde hikâye ve roman kavramları, kimi zaman birbirinin yerine kimi zaman da tek tür için birlikte kullanılır.

Bu parçada numaralanmış sözlerden hangisinin anlamı parantez içinde verilen açıklamayla uyuşmamaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4. (I) Modern insanın tarihinde bir dönem daha kapandı. (II) Bazı kimseler sona eren şeyin modernliğin kendisi olduğunu söylüyor. (III) Bunlar artık postmodern bir çağda yaşadığımız kanısındalar. (IV) Ama kimileri de postmodern diye adlandırılan durumun modernizmin yeni bir evresinden başka bir şey olmadığını öne sürüyor. (V) Bana kalırsa modernizmin sona erdiğini söyleyenler de modernizmin yeni biçimleri bularak devam ettiğini anlamadıkları için bu tezleri savunur hâledirler.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde neden-sonuç ilişkisi vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5. Sporcuların hem spor yaparken hem de özel hayatlarında yaşadıkları zorluklarla mücadele edebilmelerine imkân verecek zihinsel beceriler geliştirmelerine yardımcı olma konusunda uzmanım. Çoğu danışanıma ilerlemek istiyorlarsa hata yapmaları gerektiğini söylüyorum. Ama bu öğrenilmesi oldukça zor bir ders hâline geldi. 18 yıldır bu işi yapıyorum ve mükemmeliyetçiliğin hiç bu kadar abartıldığını görmemiştım. Toplum, kaybedenleri önemsemiyor bu nedenle kimse kaybeden olmak istemiyor. Bunu düzeltmek için insanların mükemmelliği yeniden tanımlamalarına yardımcı olmaya çalışıyorum. Elinizden gelenin en iyisini yapmanız önemli, bir matematik sınavında bir soruyu yanlış yapmak veya sporda bir serbest atış kaçırmak sizi daha kötü biri hâline getirmez.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Gerçekçi hedefler belirlemek ve hedefe odaklanmak gerekir.
B) Başkalarının başarısızlığını eleştirmek insanlara daha kolay gelir.
C) Eksiklikler gelişimin önünü kapatan değil açan etkenlerdir.
D) Amaçlar için çıkılan yoldaki engeller, kişiyi yolundan döndürebilir.
E) Kusursuz sonuç aramak, güzel olana ulaşmayı geciktirebilir.

6. Picasso sanat tarzını yeniden biçimlendirmekten hiç vazgeçmedi ve onun için ulaşılmaz diye bir şey yoktu. Binlerce tablo, heykel, seramik, sulu boya ve gravür yaptı. Gizli hiçbir şey olmadığını söylüyordu eserlerinde, diyor torunu Diana Widmaier Picasso. "Günlük gibiydi."

Bu parçada geçen "günlük gibi" ifadesiyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Eserlerinde detaya yer vermesi
B) Kendine ait her şeyi açıkça anlatması
C) Düşünce dünyasını yansıtmaması
D) Sanat hayatının merhalelerini ortaya koyması
E) Duygu dünyasına tercüman olması

7. Öyle görünüyor ya yüreğimin pek oynak, pek kaypak bir yeri varsa eğer o yer yazmayı unutturacak şık bir öneriyle çıkar mı bir gün karşıma? Ben ne yaparım o zaman? Yahut kokulu bir zarf attı hayat önüme diyelim, açmam diyemem. Sayın ki açtım, içinde ne yazarsa peşinden giderim? Vallahi bilmiyorum.

Bu sözler aşağıdaki sorulardan hangisine karşılık söylenmiş olabilir?

- A) Yaşarken gözümün kaldığı bir yer var mı?
B) Yazmak benim için her şey mi?
C) Elimden gelen en iyi işler bunlar mı?
D) Ben dünyaya bunları yapmak için mi geldim?
E) Yüreğin söz dinlemediği bir an olur mu?

8. Bugün bazı odaklar, sanatçıyı belirli bir yönde üretmek üzere yönlendirebilir. Bu yönlendirmeler tehlikelidir ve sanatçı kendi sosyal bağlamı, esinlenmeleri ve bireysel yönelimleriyle bir bileşim yakalayamaz, yapıtını bu bileşim ekseninde yaratamazsa kısa vadeli çıkarlar uğruna uzun vadede kaybeder.

Bu parçada sözü edilen yönlendirmelerin, bir sanatçının aşağıdaki özelliklerinden hangisini olumsuz etkilediği söylenebilir?

- A) Güncellik B) Nesnellik C) Özgünlük
D) Doğallık E) Yetkinlik

9. Bir kitap yazdığınızda başka şeylerin yanı sıra, bir el uzatıyorsunuz. Belki de bir şey sunduğunuzu umduğunuz için elinizi uzatıyorsunuz. Ama aynı zamanda el uzatmanızın, yaptığınız o hareketin, hitap ettiğiniz insanlar tarafından kabul görmesini umuyorsunuz. "Yedinci Adam"ı o evde bulmak, uzattığım elin başka bir el tarafından, o kitabı yanı başında bulunduran bir adamın eli tarafından tutulduğunu hissetmekti.

Bu parçada yazmanın aşağıdaki amaçlarından hangisine değinilmiştir?

- A) Toplumu bilgilendirme
B) Okuyucunun ruhuna dokunma
C) Okuyucunun eserde kendisini bulmasını sağlama
D) Yazarın yazma ihtiyacını karşılama
E) Bireyin varoluşuna katkı sağlama

10. Senaryosunu Yavuz Turgul'un yazdığı *Züğürt Ağa*, 1985'te Şanlıurfa'nın Sultantepe köyünde çekilmiştir. Film 1986 İstanbul Film Festivali'nde "En İyi Türk Filmi" ödülüne layık görülmüştür. Köyden kente göçün etkilerini tarafsız bakışla gözler önüne sermektedir. Filmde Şener Şen, Haraptar köyünün ağasını canlandırmaktadır. Ağa, bir taraftan evlenmek isteyen yaşlı babasıyla uğraşırken diğer taraftan kendi için marabalık yapan köylünün isteklerini karşılamaya çalışmaktadır. Önüne geçilemeyen kuraklık, büyük yoksulluğa dönüşünce köylü, ağanın elinde kalan son mahsulü çalıp kaçar. Ağa, yerini yurdunu bırakıp İstanbul'a göç etmeye karar verir. Bundan sonra en iyi bildiği işi yapacak, çiğ köfte satarak hayatını kazanacaktır. O iştisamlı günlerin ardından, İstanbul sokaklarında seyyar satıcılık yapmak pek de kolay olmayacaktır.

Bu parçadan *Züğürt Ağa* filmiyle ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Çekildikten bir yıl sonra ödülle taçlandırılmıştır.
B) Başkahramanı çevresi ve ailesiyle anlatılmıştır.
C) Köyden kente göçün süreçleri ve sonuçlarına değinilmiştir.
D) Şener Şen Sultantepe köyünün ağasını canlandırır.
E) Ağalık, marabalık, kuraklık çerçevesinde şekillenmiştir.

2018 AYT

1. (I) Bir araştırmada kendinden yaşça küçük veya büyük kardeşi olan çocuklar ile yalnızca bir ikiz kardeşi bulunan veya hiç kardeşi olmayan çocuklar incelenmiştir. (II) Bu çalışma sonucunda tek çocukların ve yalnızca ikiz kardeşi olan çocukların bazı zihinsel aktivitelerde, küçük veya büyük kardeşi olan çocuklara oranla daha başarısız oldukları görülmüştür. (III) Böylece çocukların kendilerinden yaşça küçük veya büyük kardeşleriyle etkileşiminin, yaşlarıyla olan iletişiminden daha önemli olabileceği sonucuna ulaşılmıştır. (IV) Zihinle ilgili araştırmalarda “kardeş avantajı” olarak adlandırılan bu durumun nedenlerine yönelik çeşitli varsayımlar geliştiriliyor. (V) Farklı yaşlardaki kardeşler arasında kurulan usta çırak ilişkisi, bu önermelerden sadece biri.

Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümlede araştırmanın kimler üzerinde yapıldığından söz edilmiştir.
B) II. cümlede çalışma sonuçları, karşılaştırmaya dayalı olarak ifade edilmiştir.
C) III. cümlede araştırma bulgularına bağlı olarak bir çıkarım yapılmıştır.
D) IV. cümlede zihinle ilgili çalışmaların henüz tamamlanmadığı belirtilmiştir.
E) V. cümlede araştırma sonuçlarına dayalı bir öneride bulunulmuştur.

2018 AYT

2. Osmanlı coğrafyasına yolu düşen seyyahların tamamı; devletin büyüklüğünü, halkın medeni hayat şartlarını, şehirlerin güzelliğini, kurum ve kuruluşların intizamını öve öve bitiremezler. Kusursuz işleyen bu sistem; toplamı 15 milyon kilometrekare tutan bir devleti yaşatıyor, içinde 12 eyalet barındırıyordu.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) İki cümlede yer verilmiştir.
B) Açıklama yapılmıştır.
C) Nicel verilerden yararlanılmıştır.
D) Öznel ifadeler kullanılmıştır.
E) Örneklerden yararlanılmıştır.

2018 AYT

3. Hemingway gibi bir yazarın söyledikleri kadar söylemedikleri de önem taşır. Yazılarındaki yoğunluğu hem kelimeleriyle hem de sessizliğiyle sağlar. Hemingway'in kendi deyimiyle buz dağına benzettiği yazıları, ilk bakışta kendisini kolayca ele vermez.

Bu parçaya göre Hemingway'in yazılarındaki en belirgin özellik aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Özgün bir bakış açısı taşıması
B) Hayal öğelerinden yararlanması
C) Anlam derinliğine sahip olması
D) Üretimi için uzun zaman gerektirmesi
E) Okuyucunun ilgi alanına girmesi

2019 AYT

4. Yahya Kemal'in ilk kez 1913'te Peyam gazetesinde yayımlanan ve İstanbul'un gelecek yüzyıllardaki hâlini resmeden bilim kurgu türündeki hikâyesi *Çamlar Altında Musahabe*'yi önemli bulurum. Öncelikle bu hikâyeye, H. G. Wells'in *Zaman Makinesi*'nden yola çıkılarak kurgulanmış edebî ürünlerden biridir. Ayrıca dönemin en popüler konularından biri olan medeniyet tartışmasında Yahya Kemal'in konumunu açıkça ortaya koyan ilk eserdir.

Bu parçadan hareketle *Çamlar Altında Musahabe* ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine ulaşılabılır?

- A) Medeniyet tartışmasında öncü nitelik taşıdığına
B) Döneminde beklenen ilgiyi görmediğine
C) Toplumsal sorunları göz ardı ettiğine
D) İçerik olarak bütünüyle özgün olmadığına
E) Geçmiş ve geleceği birlikte ele aldığına

2020 AYT

5. Bilim kurgu, bilimdeki yeniliklerle birlikte XIX. yüzyılın ortalarından itibaren gelişen bir edebî türdür. Türün iki örnek yazarı, Jules Verne ve H. G. Wells, eserlerinde bilimin yeni yüzyılın başlangıcına kadar imkânsız görüleni, örneğin denizaltıları ve uzay araçlarını, mümkün kılma konusundaki maharetini anlatmışlardır. Sinema, günün şartlarında mümkün görülmeyeni gösterebilme özelliğinden dolayı bu tür için doğal bir mecradır. Ne var ki bilim kurgunun beyaz perdede yer bulması, diğer pek çok türden daha düzensizdir. Sinemanın ilk yıllarında sadece birkaç bilim kurgu filmi yapılırken bu tür ancak 1950'lerden sonra gelişme gösterebilmiştir.

Bu parçadan hareketle bilim kurguyla ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Hayal gücü ve bilimsel gelişmelerin birleşimiyle ortaya çıkmıştır.
B) Türün karakteristik niteliklerine bazı yazarların metinlerinde rastlanmaktadır.
C) Sınırlılıkları aşmada bilimin bir araç olarak kullanılabilceğini göstermektedir.
D) Türün sinema yapımları edebî örneklerinden daha fazla ilgi görmüştür.
E) Sinemanın sağladığı görsellik imkânı sayesinde sinemada kendine yer bulmuştur.

2020 AYT

6. Günümüz dünyasında insanların davranış ---- zamana, duruma ve ortama göre değişmekte; bir durumda gösterilen tepki ile diğer durumdaki arasında ---- fark olabilmektedir. Böyle olunca da tutum ve davranışın her insan için sınırsız örneklerini görmek ----.

Bu parçadaki boşluklara sırasıyla aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) ölçüleri - dağlar kadar - şaşırtıcıdır
B) kalıpları - bir elin parmakları kadar - mümkündür
C) sınırları - öngörülemez - sıradanlaşmıştır
D) biçimleri - geceyle gündüz gibi - kaçınılmazdır
E) özellikleri - ciddi bir oranda - tartışılmazdır

2020 AYT

7. *Hamlet*i zaman zaman tekrar okuyup tepkimizi kâğıda dökmek yaşam öykümüzü yazmak gibi olur çünkü biz yaşamı daha yakından tanıdıkça Shakespeare, bildiklerimiz üstüne farklı yorumlar getirir.

Bu cümleyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yaşam hakkında tecrübe edinmenin en kolay yolunun kitaplardan geçtiği
B) Bireysel tecrübeler arttıkça okumalardan çıkarılan anlamların çeşitlendiği
C) Okurun her kitapta kendi yaşamından parçalar bulup yazarla bağ kurabildiği
D) Okurun kültürel birikiminin, okuma ediminden aldığı hazzı yoğunlaştırdığı
E) Kitapların yeniden yorumlanmasında modern çağın beklentilerinin öne çıktığı

2020 AYT

8. Yeni bir operanın temsili sırasında C. W. Gluck zaman zaman koltuğundan kalkar, yavaşça eğilir, sonra tekrar oturmuş. Yanındaki arkadaşı fısıldamış: "Üstat, neden böyle kalkıp oturuyorsunuz?" Gluck yanıtlamış: "Yapıtta geçen eski tanıdık melodileri selamlıyorum."

Bu parçaya göre Gluck, davranışıyla aşağıdakilerden hangisini göstermek istemektedir?

- A) Klasikleşen ve sevdiği eserlere duyduğu saygıyı gizlemek
B) Genç bestekârları daha fazla eser vermeye teşvik etmek
C) Sanatın sürekliliğini ve gelenekten beslendiğini anlatmak
D) Yeni eserlerdeki özgün ve modern tarzlara dikkat çekmek
E) Eserin içeriğinin ve icrasının ayrı şeyler olduğunu göstermek

2020 AYT

9. Eski bir Hint yaratılış mitine göre evren, tanrıların Purusa adlı tarih öncesi devi parçaladıkları zaman yaratılmıştır; devin başı gökyüzü, ayakları yeryüzü, nefesi de rüzgâr olmuştur. Eski Çağ filozofu Aristoteles'e göre evren eş merkezli elli beş kristal küreden oluşmaktaydı. En dıştaki küre gökyüzünü temsil ediyor; gezegenleri, Dünya'yı ve onun öğelerini, son olarak da cehennemi temsil eden yedi küreyi sarmalıyordu. Yeni Çağ'da Newton'un, hareketi matematiksel olarak kesin ve belirlenimci bir biçimde formüle etmesi sonucunda evrenin tanımı yeniden değişti. Evren çok büyük bir mekanik saate benzetildi; zembereği kurulup başlangıç ayarı yapılmış olan evren, bir andan diğerine tam bir düzenlilik ve öngörülebilirlikle tıkrır tıkrır ilerliyordu.

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisine ulaşılabılır?

- A) Bilim ilerledikçe evrenin yaratılışına dair yapılan açıklamalar halk anlatılarından uzaklaşmış ve kesinlik kazanmıştır.
B) Her dönemin edebiyatçı ve felsefecileri, evrenin yapısı hakkında o dönemin bilim insanlarından farklı açıklamalar sunmuştur.
C) Evrenin nasıl oluştuğuna ve yapılandığına ilişkin açıklamalar çağlara göre farklılık göstermiştir.
D) Evrenin sonsuzluğu ve sürekli değişimi, evren konusunda üretilen teorilerin de devamlı yenilenmesini sağlamıştır.
E) Her uygarlığın özgül inançları, o uygarlığın evrenin yapısı hakkında ürettiği hikâyeleri belirlemiştir.

2020 AYT

10. Bilim tarihi, yanlış önermelerin tarihidir. Fakat düşüncenin gelişimine işaret eden bu önermeler, dikkate değer bir üretkenliğe sahiptir. Belirli düzeyde doğruluk payı içeren bu önermeler insan ve doğa hakkında nesnel olarak geçerli bilgiye ulaşmak için ortaya konulan rasyonel görüşlerdir. Bunlar gibi, insana ve topluma dair çok sayıda temel görüş ilk ifadelerini mitlerde, peri masallarında ve birkaç kuşak sonra doğru olmadığı kanıtlanan bilimsel varsayımlarda bulmuştur.

Bu parçaya göre "yanlış önermeler"le ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Kişiden kişiye değişkenlik göstermesi benimsenmesini güçleştirmiştir.
B) İleri sürülen bilgilerin doğruluğunu sınamak için ortaya çıkmıştır.
C) Sözlü kültür ürünlerinin kalıcılığını sağlamada etkili olmuştur.
D) Kuşaktan kuşağa aktarılması güvenilirliğini ve doğruluğunu artırmıştır.
E) Fikirlerin olgunlaşıp değer kazanmasında önemli bir rol oynamıştır.

2021 AYT

11. I. İnsan vücudu aslında temel olarak "yaşamak için yemeyi" başka bir anlatımla yaşamsal işlevlerini yerine getirecek hücresel düzeyde enerji üretmeyi hedefliyor.

II. İnsanoğlu beslenme kavramını psikolojik veya keyfi bir hâle dönüştürerek "yemek için yaşamayı" önceliyor.

Bu iki cümlede ifade edilenlerin anlamca doğru biçimde birleştirilmiş hâli aşağıdakilerin hangisidir?

- A) Her ne kadar insanoğlu beslenme kavramını psikolojik veya keyfi bir hâle dönüştürerek "yemek için yaşamayı" ön plana alsa da temelde vücut, hücresel düzeyde enerji üretilip yaşamsal işlevlerini yerine getirmeyi yani "yaşamak için yemeyi" amaçlıyor.
B) İnsan vücudu yaşamaya devam edebilmek için enerjisini hücresel düzeyde üretmeye çalışıyor başka bir ifadeyle "yaşamak için yemeyi" istiyorken insanlar beslenme kavramını psikolojik ve keyfi sandıkları için "yemek için yaşamayı" ön plana alıyor.
C) İnsanoğlu esasen, beslenme kavramına psikolojik ve keyfi bir anlam yüklediği için "yemek için yaşamayı" amaçlasa da insan vücudu yaşamsal işlevlerini yerine getirecek hücresel düzeyde enerji üretmeye çalıştığı için "yaşamak için yemeyi" temele alıyor.
D) İnsanoğlu psikolojik ve keyfi olarak beslendiğini düşünerek "yemek için yaşamayı" temele alsa da sanılanın aksine insan vücudu en temelde "yaşamak için yemeyi" başka bir deyişle yaşamsal işlevlerini yerine getirecek hücresel düzeyde enerji üretmeyi amaç ediniyor.
E) Beslenme kavramına insanoğlunun psikolojik ve keyfi anlamlar yükleyerek "yemek için yaşamayı" gerekli görmesine rağmen insan vücudu "yaşamak için yemeyi" temele alan yaşamsal işlevlerini yerine getirecek hücresel düzeyde enerji üretmeyi önemli görüyor.

1. Edebî metinlerin başlıca özellikleri şu şekildedir:
- Muhatabında estetik heyecan (güzellik duygusu) uyandırır.
 - Doğrudan bilgilendirme amacı taşımaz.
 - Kelimeler yan ve mecaz anlamlarıyla kullanılır.
 - Anlatıcı öznel bir tutum izler.
 - Kurmaca bir yapıya sahiptir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi bir edebî metin örneği olamaz?

- A) Boş vaktim oldukça sinemaya giderim. Yumuşak bir karanlığa gömülmüş makinenin hissettirdiğini dinleyerek vücudumun değil, ruhumun bir çetin yol üzerinde mola verdiği hissedirim.
- B) Hiçbir şey lisan kadar bir ağaca benzer değildir. Lisanlar -tıpkı ağaçlar gibi- mevsim mevsim rengini kaybeden ölü yapraklarını döker ve tazelerini açar. Lisanın yaprakları kelimelerdir.
- C) Dostum, alelade bir insandır, onun için tarifi gayet müşküldür. Vücudunun kusurlarını elbise ile gizlemek hünerinden habersizdir, yani şık değildir. Ahlak kaideleriyle de ruhunun çirkinliklerini saklamayı bilmez, yani iki yüzlü değildir.
- D) “Mülakatlar” başlıkları altında çıkan röportajları ile üne kavuşan muharrir 1915 yılında Yeni Mecmua’nın “Çanak-kale” özel sayısında neşrettiği “Anafartalar Kumandanı Mustafa Kemal ile Mülakat”la bu büyük Türk askerini ilk defa Türk okuyucusuna tanıttı.
- E) İhtiyar yalıların arkasında, denizi takiben bütün Boğaz’ı kateden uzun caddenin karanlıkları kadar zengin bir gece karanlığı bilmiyorum. Mercanlar, süngerler, yosunlar ve bin türlü sedifler ve balıklar dolu bir denizaltını andıran zengin bir karanlık!

2. Bir sanatkârın eserleri başka bir sanatkârınkinden ayrı bir karakter taşıdığı gibi aynı sanatkârın muhtelif eserleri de birbirinden ayrı çehreler arz eder.

Bu cümlede edebî eserler ile ilgili aşağıdakilerden hangisi vurgulanmaktadır?

- A) Özlülüğü
B) İnanırcılığı
C) Tutarlılığı
D) Özgünlüğü
E) Evrenselliği

3. Bir edebî eserde aranılacak en mühim özellik, her şeyden önce onun nasıl bir davranış tarzının ifadesi olduğudur. Bunu bulabilmek için esere bütün olarak bakmak, onun ruhunu kavramak, muhteva ve üsluba ait teferruatı bu ruha bağlamak icap eder. Edebin kâinat, hayat, cemiyet, tabiat ve insan karşısında almış olduğu hususi tavırdan hareket etmek ve teferruattan daima ona varmak lâzım gelir. Mevzu, kompozisyon, fikir, kelime, hayal, ahenk bir yazarın, eserini vücuda getirmek için seçtiği ve kullandığı her şey, onun şahsiyetini ortaya koyar.

Bu parçada aşağıda verilenlerden hangileri arasındaki ilişkiden söz edilmektedir?

- A) Yazar-Toplum
B) Eser-Yazar
C) Toplum-Eser
D) Dil-Toplum
E) Yazar-Dil

4. Tüymen hafif olurum böyle sabahlar
Karşı damda bir güneş parçası,
İçimde kuş cıvıltıları, şarkılar;
Bağıra çağıra düşerim yollara;
Döner döner durur başım havalarda.

Bu dizeler biçim ve içerik özelliklerinden hareketle aşağıda verilen dönemlerin hangisinde yazılmış olabilir?

- A) İslamiyet Öncesi
B) Tanzimat
C) Servetifünun
D) Millî Edebiyat
E) Cumhuriyet

5. Osman Bey, Kaplan Çavuş’un Konya için anlattıklarını, yollarının durumunu bildiğinden Argun İlhan’ın ölümünden berisini dinlememiş; başka düşüncelere dalmıştı. Kayınbabasının “Ne dersin Moğol’un ölmesine oğlum?” sorusuna döndü, gülümseyerek dalgınlıktan kurtulmaya çalıştı:

— Karacahisar üstüne... Yürürsek gerektir Şeyh baba...
Fatıha’sını çekseniz gerektir.

— Ne zaman?

— Duanız gücüyle bu gece yola çıkarız, koca Tanrı’nın izniyle bahtımızı deneriz.

Bu parçada edebiyatın aşağıdaki sosyal bilimlerin hangisinden yararlandığı söylenebilir?

- A) Psikoloji
B) Sosyoloji
C) Felsefe
D) Tarih
E) Coğrafya

6. Türk edebiyatının ilk yazılı belgeleri kabul edilen ----, günümüzde ---- sınırları içerisinde yer almaktadır.

Bu cümlede boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangileri getirilmelidir?

- A) *Altun Yaruk* - Kazakistan
B) *Sekiz Yükmek* - Kırgızistan
C) *Kutadgu Bilig* - Moğolistan
D) *Atabetül Hakayık* - Hindistan
E) *Orhun Abideleri* - Moğolistan

7. Aşağıdakilerden hangisi Tanzimat Edebiyatı I. Dönemi'nin özelliklerinden biri değildir?

- A) Yazarlar, halkı bilinçlendirmede sanatı bir araç olarak kullanmışlardır.
B) Sanatçılar, klasisizm ve realizmden etkilenmiştir.
C) Eserlerde vatan, hürriyet, özgürlük, adalet gibi konular işlenmiştir.
D) Döneme "Sanat toplum içindir." düşüncesi hâkimdir.
E) Roman, hikâye, makale, eleştiri, tiyatro gibi türler edebiyatımıza bu dönemde girmiştir.

8. Aşağıdakilerin hangisi edebiyat-toplum ilişkisiyle ilgili yanlış bir bilgi içermektedir?

- A) Edebiyatın toplumsal gerçeklikle sıkı bir bağı vardır.
B) Toplum, edebiyatın önemli bir kaynağını teşkil eder.
C) Edebiyatın temel amacı toplumsal çözümler üretmektir.
D) Edebî ürünlerde millî ve evrensel değerlere yer verilebilir.
E) Sanatçılar, toplumun bir bireyi olarak eserlerini oluştururlar.

9. Elif, ilk örneklerinden günümüze Türkçenin önemli sözlüklerini anlatmak için bir sunum hazırlamıştır. Sunumun ilk slaytı aşağıdaki gibidir:

- *Vankulu Lügati*
- *Dîvân-ı Hikmet*
- *Lehce-i Osmânî*
- *Derleme Sözlüğü*
- *Tarama Sözlüğü*

Buna göre Elif, hangi eseri slayta almakla bilgi yanlışına neden olmuştur?

- A) *Vankulu Lügati* B) *Tarama Sözlüğü*
C) *Lehce-i Osmânî* D) *Derleme Sözlüğü*
E) *Dîvân-ı Hikmet*

10. Dil yaşayan bir varlık olduğundan kültürel, ekonomik ve teknolojik gelişmelere bağlı olarak zaman içinde değişir. Bir dili konuşan milletler bazen ihtiyaçları doğrultusunda örneğin teknik alandaki gelişme sonucu üretilen ürünleri kullanmak zorunda kalır. Dillini, diğer dillerden üstün bir konuma getirmek isteyenler fen ve sosyal bilimlerde yeni değerler üretirler. Bu yolla dillerindeki olası bir değişimi engellerler. Aksi hâlde sözcük transferi ile başlayan dilde yabancılaşma zamanla o milletin ses yapısını etkiler ve daha sonra, dilin bütün unsurlarını kapsar.

Bu parçada dilin tarihî süreç içerisindeki değişimini etkileyen unsurlardan hangisi üzerinde durulmuştur?

- A) İnanç B) Coğrafi değişim
C) Siyasi gelişmeler D) Lehçe farklılıkları
E) Bilim ve teknoloji

11. I. Belki bir insan hayatı, zaman fırınında ateşe attığımız bir kâğıt kadar çabuk yanıyor. Belki hayat, hakikaten bazı düşünürlerin dediği gibi bir oyundur. Küçük, ümitsiz savunmalardır hatta bir rüyadır belki.

II. Bana öyle geliyor ki insanoğlu, ezelden başlayıp öngöremediği ya da anlayamadığı bir geleceğe uzayan korkunç bir kör dövüşüne dalmış. Karşılaştığı her engeli yenmiş, biri hariç. İnsan sadece kendini yenemiyor.

Bu metinlerde yazarların "insan" ve "hayat"la ilgili görüşleri aşağıdaki bilim dallarından hangisiyle ilişkilidir?

- A) Tarih B) Sosyoloji C) Psikoloji
D) Felsefe E) Coğrafya

12. I. Körügme kün tengri

Siz bizni küzeding

Körügme ay tengri

Siz bizni kurtgarıng

II. Ey Cenab-ı Kibriya, bizler gibi âcizlere

Kibriyâ-yı zâtını mümkün müdür etmek hayâl

Daima Allah'tır kalbimde tesbih ettiğim

Bargâh-ı lûtfuna çıkmaz mı bu feryâd-ı bâl

Bu parçalardaki altı çizili sözcükler, dilin değişimini etkileyen aşağıdaki unsurlardan hangisiyle ilgilidir?

- A) Coğrafya B) Din C) Teknoloji
D) Felsefe E) Ekonomi

1. Aşağıdaki eserlerden hangisi Türkçenin sözlüklerinden biri değildir?

- A) *Kâmûs-ı Türkî*
- B) *Lehce-i Osmânî*
- C) *Dîvânü Lugâtî't-Türk*
- D) *Mukaddimetü'l-Edeb*
- E) *Muhâkemetü'l-Lugâteyn*

2. Üsküdar iskelesinde vapuru dolduran birçok tazenin, kucaklarında çocukla gelen emzikli annelerin yüzlerine dikkatle bakarak saadetlerine imrendi. Keşke şimdiye kadar bir çocuğu olsaydı... Bir çocuk ne büyük teselli! Bir çocuk onu bu felâketinde ne iyi avutabilir, bir çocuk, belki babasını da aileye daha iyi bağlar, böyle düzensizliklere engel olur, hiçbir geçimsizliğe meydan bırakmazdı. Hakikaten ne iyi şey, ne saadet, bir çocuk anası olmak.

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Edebiyat psikoloji biliminden yararlanır.
- B) Edebiyatın temel konusu insandır.
- C) Edebî eserlerde gerçeklik kurmaca içinde anlatılır.
- D) Edebî eserlerde toplumsal konular ele alınır.
- E) Edebiyatın amacı, insan davranışlarının nedenlerini bulmaktır.

3. Birbirine yaslanmakla ayakta durabilen bu ahşap evler, sanki bir sıraya gelmiş uyuyorlar. Yerde duvar üstünde sönük bakışlarıyla ağır ağır gezinen, tüyleri dökülmüş, derisi karnına yapışmış, birkaç kedi sokağın hareketsizliğini canlandırıyor. Cumbaların birine asılmış küçük kafesteki saka kuşu kafesin çubuklarını gagalayarak aşağı yukarı çırpınıyor.

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Öznel bir bakış açısıyla yazılmıştır.
- B) Edebî bir metinden alınmıştır.
- C) Dil göndergesel işlevde kullanılmıştır.
- D) Somutlamaya başvurulmuştur.
- E) Sanatlı ifadelere yer verilmiştir.

4. Tarih bilimi veya tarihçi; genelde insanlığın, özelde toplumların geçmişte karşı karşıya kaldığı önemli olayları ayrıntısına girmeden konu edinir. Edebiyat ise daha çok tarihin anlatmadığı sıradan kişi ve olaylarla, bunların bıraktığı izlerin ayrıntılarıyla ilgilenir. Tarihî şahsiyetlerin tarihte üstlendikleri rolün dışında yaşantılarına ait örneklerin belli bir olay örgüsü içinde anlatımı edebiyat biliminin, edebiyatçıların, roman ve hikâye sanatının işleri arasında yer alır. Edebî eserin tarih öğretmek gibi bir işlevi olmasa da tarih ilmini anlama ve sevdirmeye yolunda etkin bir rolü vardır. Bu bağlamda tarihçinin yazdıklarıyla sunulan bir tarihî olay veya şahsiyet, edebiyat ve edebî mahsuller vasıtasıyla kişilerin ilgi alanı hâline getirilebilir.

Bu parçada edebiyat ve tarih ilişkisi ile ilgili aşağıdakilerden hangisine değilmiştir?

- A) Edebî eserler tarih kitaplarında yer almayan kişi ve olaylara da yer verir.
- B) Edebî eserler, tarihin sevilmesinde ve anlaşılmasında etkilidir.
- C) Edebiyat tarihte yaşamış kişilerin yaşantılarına ait ayrıntıları belli bir olay örgüsü içinde anlatır.
- D) Edebiyatçı, tarihî olayları tarihçi kadar iyi bilmelidir.
- E) Edebî eserin amacı tarih öğretmek değildir.

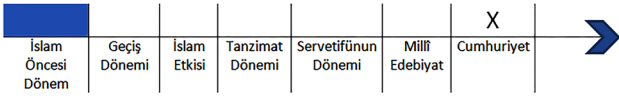
5. Toplumsal kişilikleri ile biyolojik kişilikleri arasındaki çatışmaların kurbanı olan üç genç kızın öyküsünün anlatıldığı *Yalnızız* romanı manevî değerlerin zaafa uğraması sonucu insanın içine sürükleneceği açmazların maddeci görüşlerle çözümlenemeyeceği gerçeğini kabule yanaşmayanların sonunda yalnızlığa düşüp hüsrana uğrayacağı tezi çerçevesinde kurulmuştur. Roman kahramanı Samim'in "Simeranya" adını verdiği ütopyik dünyaya ait tasarısının büyük ölçüde işlendiği *Yalnızız*, esas itibarıyla düşünsel yanı ağır basan bir romandır. Yazar romanını bir düşünce üzerine kurmuş, figürlerini de o düşüncenin temsilcileri olarak tanıtmıştır. Söz konusu düşünce ise düalizmden başka bir şey değildir.

Bu parçadan yola çıkılarak sözü edilen romanda edebiyatın hangi bilimden yararlandığı söylenbilir?

- A) Tarih
- B) Sosyoloji
- C) Felsefe
- D) Fizik
- E) Psikoloji

6. Aşağıdaki renkli kutucuklar içerisinde Türk edebiyatının dönemlerine ait birer şiir örneği ve altta da bu dönemleri gösteren bir kronoloji çizelgesi verilmiştir.

Çukurova bayramlığın giyerken Çıplaklığın üzerinden soyarken Şubat ayı kış yelini kovarken Cennet demek sana yakışır dağlar Karacaoğlan	Açıldı bağçe-i reng ü bûda bâr-ı bahâr Pür etti gülşeni hep tuhfe-i diyâr-ı bahâr Nihâlin ağzı köpürdü şükûfe zannetme Cihânı eyledi divâne cûy-bâr-ı bahâr
Yağız yir yıpar toldı kafur kitip Bezenmektiler dünya körkinitip	Eyvah! Ne yer ne yar kaldı Gönlüm dolu âh u zâr kaldı Şimdi buradaydı gitti elden, Gitti ebede gelip ezelden.
Elimden tut yoksa düşeceğim Yoksa bir bir yıldızlar düşecek Eğer şairsem beni tanırsan Yağmurdan korktuğumu bilirsan	Keldi esin esmeyü Kadka tukel osnayu

Bu kronoloji çizelgesinde X ile gösterilen yere renkli kutucuklardan hangisi getirilmelidir?

- A) Sarı B) Kahverengi C) Yeşil
D) Mor E) Pembe

7. Aşağıdaki Türk edebiyatı şiirlerinden hangisi yazıldığı dönemin alfabesi bakımından diğerlerinden farklıdır?

- A) Nûrusiyâha ağıladığım zaman
Annem süzudilâra idi
- B) Cûylar mı devr eden tarf-ı çemenzârın yahud
Mâî pervâz ile kat' olmuş yeşil hârâ mıdır?
- C) Saçma ey göz eşkden gönlümdeki odlara su
Kim bu denlû dutuşan odlara kılmaz çâre su.
- D) Yanaram mumlayın baştan ayağa
Nedür, bu yanmağın pâyânı yok mu?
- E) Ey benim aşkında bülbül gibi nâlân olduğum
İyddir çık nâz ile seyrâna kurbân olduğum.

8. *Göktürk Kitabeleri*, Türklerin bilinen ilk alfabesi olan Göktürk alfabesi ile yazılmış, II. Göktürk Devleti Dönemi'nde dikilmiş mezar taşlarıdır. Bulundukları tarihte Türk tarihinin ilk yazılı belgeleri olarak kabul edilen kitabelerin en önemlileri Tonyukuk (716), Kül Tigin (732) ve Bilge Kağan (735) adına dikilmiştir.

Bu parçada sözü edilen ürünler Türkçenin hangi dönemine aittir?

- A) İlk Türkçe B) Ana Türkçe C) Eski Türkçe
D) Orta Türkçe E) Yeni Türkçe

9. Büyük dil bilimci Şemseddin Sâmî'nin *Kâmûs-ı Türkî*'si hiç şüphesiz kendinden önceki sözlüklere göre Türk sözlükçülüğünde yeni bir çığır açmış ve Türk sözlük geleneğine getirdiği çağdaş sözlükçülük ilkeleriyle kendinden sonraki Türkiye Türkçesi sözlüklerine temel olmuştur. Esad Efendi'ye ait *Lehce-i Lügât*'in yalnız Türkçe sözcükleri kapsayıp bunların Arapça ve Farsça karşılıklarını vermesi; Ahmet Vefik Paşa'nın *Lehce-i Osmânî*'sinin Türkçe sözcükleri ayrı, Arapça - Farsça sözcükleri ayrı vermesi; Muallim Nâci'nin *Lugât-i Nâci*'sinin ve Mehmet Salahi'nin *Kâmûs-ı Osmânî*'sinin yalnız Arapça ve Farsça sözcükleri kapsamı Türkçe söz varlığı bakımından yeterli ve elverişli değildi. Türkçenin bütün sözcüklerini içine alan bir sözlük yazmayı ilk olarak Şemseddin Sâmî başarmıştır. Timurtaş'ın verdiği bilgilere göre 1899'da ortaya konup 1901'de tamamlanan bu eserde *Redhouse* sözlüğü ile *Lehce-i Osmânî*'den yararlanılmıştır. Şemseddin Sâmî sadece sözlüğüne aldığı Osmanlı Türkçesinde kullanılan bütün söz varlığı ile değil uyguladığı yöntemle de sözlükçülük tarihimize bir ilktir.

Bu parçada *Kâmûs-ı Türkî* ile ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) *Kâmûs-ı Türkî*'nin günümüz sözlüklerine örnek teşkil ettiğine
- B) Eserin o zamana kadar yazılmış Türkçe sözlüklerden daha kapsamlı olduğuna
- C) Türkçede yer etmiş olan Arapça ve Farsça kelimelere de yer verdiğine
- D) Osmanlı Türkçesinde kullanılan sözcüklere yer verdiğine
- E) Dünyadaki büyük sözlükler örnek alınarak hazırlandığına

10. Uygur Dönemi'ne ait eserlerin büyük bir kısmı dinî eserlerdir. Uygur Dönemi Türk Edebiyatı'nın zengin kalıntılarına Turfan kazılarında rastlanmıştır. Uygur Dönemi'nde kaleme alınan eserler; bu dönemin dil, kültür ve inancıyla ilgili bilgiler içermektedir.

Aşağıdakilerden hangisi Uygur Dönemi'nde kaleme alınan eserlerden biri değildir?

- A) *Altun Yaruk*
- B) *Codex Cumanicus*
- C) *Sekiz Yükmek*
- D) *İrk Bitig*
- E) *Prens Kalyanamkara ve Papamkara Hikâyesi*

1. Aşağıdakilerden hangisi Zemahşeri'nin Arapça öğrenmek isteyenler için kaynak niteliği taşıyan sözlük türündeki eseridir?

- A) *Kâmûs-ı Türkî*
- B) *Lehce-i Osmânî*
- C) *Dîvânü Lugâtî't-Türk*
- D) *Mukaddimetü'l-Edeb*
- E) *Muhâkemetü'l-Lugâteyn*

2. Köşede rahat bir koltuk gibi

Her zaman beni bekleyen

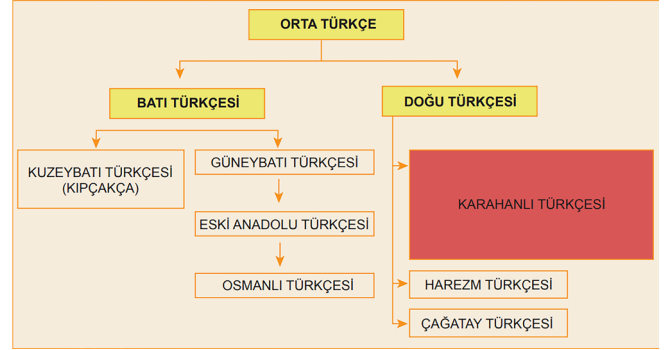
İçime gömülüp

Işıklı bir günün orta yerinde uyumak!

Bu metinle aşağıdakilerden hangisi dilin tarihî süreç içerisindeki değişimini örneklemek amacıyla kıyaslanabilir?

- A) Dün yine Belören'in tepelerine çıktım ve bizim çobanı aradım. O tepe senin, bu tepe benim dedim fakat bir türlü koyun sürüsünü göremedim. Sıcakın tesiri ile bir meşenin gölgesinde oturup serinlemeye çalıştım. Uzunca bir süre oturduktan sonra aşağılardan çan sesi gelmeye başladı ve ben sevindim.
- B) İki üç saat önce mektup diye sana bir tomar gönderdim. Şimdi canım sıkın sana birkaç söz çiziktiriyorum. Malum a generale gittik, iş oldu gibi yani John'un buraya gelmesi, yalnız bundan evvel birkaç kere oldu bitti gibi gözükte, yirmi dört saat sonra, durum alabora oldu. Onun için memnun olamıyorum. İnşallah yanılmışım. Şimdi matbaadayım.
- C) İstanbullu'dur. Evsâfın işitdiğimiz şu'arâdandır. Bâr-gâh-ı mu'allânun kunbaracı bölüğünden imiş. Hadd-ı zâtında ag u kara okumamış 'âmîdür amma âteş-bâzlık san'atinde hemân bir çakım kav ve bir pâre yanar od imiş.
- D) Sıkıntı zamanlarımda da inanmayacaksınız, maviye ve mora çelme takarım. Çünkü beni ancak onlar oyalar, onlar durgunlaştırır. Gök rengine göz kırpan tirşeye de hayır demem. Samur kaşlı resimleri de gündemden hiç indirmem. Bunlar ince tüylü, çok yumuşak anılardır.
- E) — Daha ölmedik Ali emmi, çocuklar ıhlamur kaynatacaklar, dedi. Hani istersen cin mısırdı da patlatırız. Ali emmi:
— Bizim ev değil ki bulunmasın, dedi ve birdenbire ciddileşiverdi, biz essahtan kocamışız, lafın ucunu koyverdik gitti.

3.

Bu tablodaki kırmızı kutucuğa aşağıdaki eserlerden hangisi getirilemez?

- A) *Kutadgu Bilig*
- B) *Dîvân-ı Hikmet*
- C) *Atabetü'l-Hakâyık*
- D) *Dîvânü Lugâtî't-Türk*
- E) *Kitâb-ı Dede Korkut*

4. Yunus Emre'nin şiirlerinde geçen ve Eski Anadolu Türkçesinin izlerini taşıyan kelimelerden bazıları anlamlarıyla birlikte şu şekildedir:

Sınuk	kırık
Bug	sıkıntı, gam
Assı	fayda, kazanç, kâr
Öt-	geçmek
Bezek	süs
Usag	İhmalkâr
İril-	Ayrılmak, uzaklaşmak
Tudaş ol-	Rast gelmek
Esrük	Aklı başında olmayan
Arkurı	ters, aykırı
sayru	hasta
Yagı	düşman
Yort-	hızlı koşmak
Görklü	iyi, güzel

Tablodan hareketle aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Eski Anadolu Türkçesinde küçük ünlü uyumu kuralı (Düz-lük - yuvarlaklık uyumu) bulunmamaktadır.
- B) Eski Anadolu Türkçesinin en belirgin özelliklerinden biri olan yuvarlaklaşma hadisesi, Yunus'un şiirlerinde yaygın olarak kullanılmıştır.
- C) Yunus'un eserlerinde halk kültürü, deyimler, mahallî ifadeler öne çıkmıştır.
- D) Yunus'un eserlerinde kullandığı kelimeler, günümüz Türk şivelerinde birtakım ses değişikliklerine uğrayarak kullanılmaktadır.
- E) Yunus'un şiirlerinde Arapça ve Farsça kelimeler yoktur.

5. 1890'da İstanbul'da doğdu. 1909'da Fecriati topluluğuna katıldı. 1913'te şiirlerini *Servetifünun* dergisinde yayımladı. Millî Edebiyat akımını benimsedi. İlk Türk topluluklarının tarih ve edebiyatlarını inceledi. Türk edebiyatını modern anlamda inceleyen edebiyat tarihçisidir.

Bu parçada sözü edilen edebiyat tarihçisi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Mehmet Fuat Köprülü
B) Âgâh Sırrı Levend
C) Nihat Sami Banarlı
D) Ahmet Kabaklı
E) Haluk İpekten

6. I. Eski Hun beylerinden birinin çok güzel iki kızı vardı. Hükümdar kızlarını insanlardan uzak tutmak için ülkesinin kuzey taraflarında yüksek bir kule yaptırdı. Kızlarını bu kuleye bıraktı. Hükümdarın, kızlarıyla evlenmesi için yakarışlarla çağırdığı Tanrı, nihayet bir bozkurt şeklinde geldi. Bu kızlarla evlendi. Bu evlenmeden doğan Dokuz Oğuz-On Uygur çocukları, birer bozkurt sesi ve bozkurt ruhu taşıyarak çoğaldılar.
- II. Hepsi bu sözü beğenip çıkmaya yol izlediler, bulamadılar. O zaman bir demirci dedi ki: "Burada bir demir madeni var. Yalın kata benziyor. Şunun demirini eritsek yol olurdu." Varıp o yeri gördüler. Dağın geniş yerine bir kat odun, bir kat kömür dizdiler. Tanrının gücü ile yakılan ateş sonrası demir dağ eriyip akıverdi. O günü, o ayı, o saati belleyip dışarı çıktılar. O günden beri Göktürklerde adet olmuştur: O günü bayram sayarlar.
- III. Seyit hemen yola çıktı. Geldiler, gördüler. Bir on bin kadar var Frenk, konmuşlar, otururlar. Seyit yüz kişiyi dört yol eyledi, yirmi beş kişi, dört yandan dün buçuğunda davlumbaz urdular, baskın yaptılar. Frenk askeri birbirini kırdılar. Seyit, vakit vakit bir taraftan nara ururdu. Erteye değin kâfirler birbirleriyle cenk eylediler. Cenk arasında Seyit, Simbat'a erişti. Bir vuruş ile yıktı. Üstüne saldırdılar, ortadan Simbat'ı aldılar.
- IV. Meğer hanım, Oğuz'da Duha Koca oğlu Deli Dumrul derler idi bir er var idi. Bir kuru çayın üzerine bir köprü yaptırmış idi. Geçeninden otuz akça alur idi, geçmeyeninden döğе döğе kırk akça alur idi. Bunu niçün böyle eder idi. Anun içün ki benden deli, benden güçlü er var mıdır ki çıka benim ile savaşa, der idi. Benim erliğim, bahadırılığım, cılasınlığım Rum'a, Şâm'a gide çavlıana, der idi.
- V. Muhteşem Bihruz Bey eski vezirlerden vefat etmiş Paşa'nın oğludur. Vilayetten vilayete göç ederek on beş sene kadar birbiri ardınca İstanbul'a ayak basmamış olan pederiyle küçük yaşlarında memleket memleket dolaştığından dolayı Bihruz Bey bir çocuk için birinci derecede öğrenilmesi gereken bilgileri on altı yaşına kadar öğrenememişti.

Numaralanmış parçalar ait oldukları edebî dönemlere göre ikişerli eşleştirildiğinde hangisi dışta kalır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. Edebiyatçı, toplumdan ve toplum hayatını etkileyen olaylardan bağımsız yaşayamaz. Bu nedenle eserlerinde bir şekilde toplum hayatından izler bulmak mümkündür. Halkı anlayan, onların duygu ve düşüncelerini yansıtan edebiyatçı, toplum tarafından kabul görür ve o edebiyatçının eserleri kalıcı olur.

Aşağıdaki roman parçalarından hangisi bu açıklamadaki anlayışa uygun olarak yazılmamıştır?

- A) Bugün, akşama doğru bir Çeçen arabasıyla Zeyniler'e geldim. Maarif Müdürü galiba yolları şimendifer yürüyüşüne göre ölçüyor. Çünkü "Nihayet iki saat" dediği yol, sabahın tam onundan geceye kadar sürdü.
- B) İçinde çok acı saatler geçirmiş olmama rağmen küçük odamdan âdeta hüznle ayrıldım. Mektepte bize bir şiir ezberletmişlerdi. İnsan yaşadığı yerde beraber bulunduğu insanlarla, görünmez, ince tellerle bağlanmış. Ayrı-lık vaktinde bu bağlar gerilmeye, keman telleri gibi acı sesler çıkarmaya başlamış.
- C) Birdenbire korkunç bir gürültü ile yataktan fırladım. Sofada bir şeyler yıkılıp devriliyor, gecenin sessizliği içinde çocuk feryatları, boğuk hırıltılar, sille tokat seslerine karışıyordu. Uyku sersemliğiyle aklıma ilk gelen şey yangın oldu fakat yangına uğrayanlar herhâlde birbirlerini dövmezlerdi.
- D) Mordor ordularına karşı koyabilecek yüreğe sahip çok az kişi kalmıştı. Çünkü açlıktan daha tez bir silahı vardı Karanlık Kule'nin Efendisi'nin: Korku ve ümitsizlik. Artık Karanlık Efendisi büyüdüğü ve bütün gücünü ortaya döktüğü için, sadece onun iradesini ve garazını söyleyen sesleri kötülük ve dehşet doluydu. Ölü insanlarla karınlarını doyumayı uman akbabalar gibi durmadan döndüler durdular Şehir'in üzerinde.
- E) Arabamız inişli, çıkışlı dağ yollarına girmişti; kâh kurumuş sel çukurlarından geçiyor kâh boş tarlaların, bozulmuş bağların kenarlarını takip ediyordu. Seyrek aralıklarla tek tük köylülere, yorgunluktan inler gibi ses çıkaran kağnılara rastlıyorduk.

1. Sabahleyin Ali'nin bir semaver, bir de fabrikanın önünde bekleyen salep güğümü hoşuna giderdi. Sonra sesler. Halıcıoğlu'ndaki asker mektebin borazanı, fabrikanın uzun ve bütün Haliç'i çınlatan düdüğü, onda arzular uyandırır; arzular söndürürdü. Demek ki Ali'miz biraz şairce idi. (...) Evin küçük bahçesindeki saksıların içinde fesleğenler vardı. Ali birkaç fesleğen yaprağını parmaklarıyla ezerek avuçlarını koklaya koklaya uzaklaştı. Sabah serin, Haliç sisli idi. Arkadaşlarını sandal iskelesinde buldu; hepsi de dinç delikanlılardı. Beş kişi Halıcıoğlu'na geçtiler. Ali bütün gün zevkle, hırsıyla, iştiyakla çalışacak. Fakat arkadaşlarından üstün görünmek istemeden. Onun için dürüst, gösterişsiz işleyecek.

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Süslü ve sanatlı bir anlatım kullanılmıştır.
B) Üçüncü kişi anlatıcı kullanılmıştır.
C) Hâkim bakış açısıyla yazılmıştır.
D) Kahraman ön plandadır.
E) Bireyin iç dünyasını esas alan hikâyenin özelliklerini taşımaktadır.

2. "Arkadaşım hangi felaketin beni bu hâle getirdiğini sormuyordu. Hayat böyleydi. İnsanlar ayrı ayrı yollara dağılırlardı. Kiminin tuttuğu yol insanı bu Cevdet gibi muvaffakiyete götürür. Kimininkini de benim vardığım şahikaya çıkarırdı. Bu bir talih, tesadüf meselesiydi. Niçinini, nasılını sormak beyhudeydi.

Cevdet,

— Sana bir muavenette bulunabilir miyim Mürşit, dedi.

— Geçti, dedim. Bu tesadüf bir iki sene evvel olsaydı belki eski arkadaşına bir iyilik edebilirdin. Fakat şimdi... Ölüler gibiyim. Hiçbir şeye ihtiyacım yok. Yuvarlanıp gidiyoruz..."

Türk Dili ve Edebiyatı öğretmeni öğrencilerine hikâye ünitesinde yukarıdaki örneği vermiş, "Parçanın birinci bölümünde anlatıcı, olay ile okuyucu arasına girerek ifade etme yoluna gitmiştir. Buna ---- tekniği denir. İkinci bölümde ise arada kimse olmadan olay doğrudan okuyucuya aktarılmıştır. Bu tekniğe de ---- tekniği denir. Görüldüğü gibi bu iki teknik birlikte kullanılmaktadır." ifadelerini kullanmıştır.

Buna göre parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangileri sırasıyla getirilmelidir?

- A) iç monolog - gösterme B) gösterme - anlatma
C) anlatma - gösterme D) betimleme - diyalog
E) özetleme - gösterme

3. Tak kızım sen bana o serumu, tak iyice tak, bul damarımı, bak yaptım yumruk, hıh. Elin de pek hafıfmış, acımadı hiç. Kaç saat sürüyor bu serum da insanın canı çıkıyor ay beklerken. Ben ayda bir gelip taktırıyorum kızım. Aynı hastaneye gidince takmıyorlar, farklı farklı gidiyorum. Sinirlerim laçka oldu yavrum iyice. Delirtin ananızı da kurtulun dedim artık dün gece. Sabaha kadar ağladım. Sabah kimseye ses etmeden çıktım evden, doğru acile. Sen de yorgunsun bak, nöbetçiydin di mi gece? İşte hep dert. Kimine işi dert, kimine evi. Ama olsun, meşguliyetin var, öyle düşün. İş olacak ki aş da olsun. Akşam bana da nöbet geldi sanki. Kalkamadım yataktan. Alt kata vurdum hep lap lap lap. Sevim duyar da gelir belki diye ama o da gelmedi. Besle kargayı oysun gözünü kızım, böyle bu dünya. Yalan dünyaaa, fani dünyaaa...

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Sade, içten ve anlaşılır bir dil kullanılmıştır.
B) Öykü kişinin hayal kırıklığından bahsedilmektedir.
C) Olaylar, birinci tekil kişi ağızından aktarılmıştır.
D) Kahramanın psikolojisi hakkında bilgi verilmiştir.
E) Gerçekle hayalin iç içe geçtiği bir anlatıma sahiptir.

4. – Allah Allah! Taş nasıl yanar acep?

Çavuş, şaşkınlığını anlamıştı.

– Ne o, dedi. Kömür görmedin mi hiç?

– İlk defa görüyom çavuşum, nasıl yanar bu?

– Yanar, öyle yanar ki pelit odununun beş katı sıcaklık verir.

– Vay canına! Nereden çıkar bu taşlar?

– Bizde yoktur. Uzaklardan gelir.

– Abov! Nasıl gelir?

– Gemiyle getirirler. Çok da pahalı ha. Avuç dolusu para yer bu kara oğlan.

– Niye odun yakmıyoz?

– Odunla yürür mü ulen koca gemi? Sizin evin ocağı mı sandındı?

Bu parçanın üslup özellikleri ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Diyalog tekniğinden yararlanılmıştır.
B) Ağzı özelliklerine yer verilmiştir.
C) Benzetme sanatı kullanılmıştır.
D) Anlatım hâkim bakış açısıyla yapılmıştır.
E) Betimleyici anlatıma başvurulmuştur.

5. Tam otuz sene evvel on iki yaşımdaydım. Anadolu'nun bir şehrinde bulunuyorduk. Babam memurdu. Şehre bir yaz sonunda gelmiştik. Sonra bir gün bahar geliverdi. Karlar eridi. Karlar eridi ama karları eriten güneş değildi, yağmurdu. Bu Anadolu şehrinin ilkbaharı kırkikinci yağmurlarıyla başladı. Sabahleyin parlak mavi bir gökyüzünde, ısıtmayan güneş vurmuş kar gibi soğuk bir kış güneşi görünürdü. Saat on biri bulmadan doğudan mı batıdan mı kuzeyden mi bilmem, bir kara bulut peyda olur; on dakika sonra bardaktan boşanırcasına bir yağmur bütün gün tıkrık tıkrık, şakır şakır durmadan yağdı. Odamın penceresinden "Karaçayır" dedikleri bir koyu yeşil ova görünürdü. Göğün her rengini deniz gibi emen bu çayırın renk oyunları da olmasa evden bir deli çılgılığı ile fırlamak işten değildi. Bütün kış hastalıktan başım kalkmamıştı. Sokağa çıksam başım dönerdi. Bu garip, yağmurlu, kara bulutlu, dörtte üçü kapanık havanın içinde öyle insanı alıp avucunda sıkı bir de ilkbahar, toprak, insan, çayır, ağıl kokusu vardı ki içimden hep bağırarak, ağlamak sonra kaskatı katılıp kalmak geçirdi.

Bu parçanın anlatımında;

- I. öyküleyici anlatım,
- II. ikileme,
- III. üçüncü kişili anlatım,
- IV. betimleyici öğeler,
- V. kişileştirme

özelliklerinden hangilerine başvurulmamıştır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) II ve III
- D) III ve V
- E) IV ve V

6. İstanbul'u ilk gördüğünde bütün Anadolu çocukları gibi şaşırıp kaldı. Orman gibi minareler, dağ tepesi gibi kubbeler, kat kat yapılar ve bunca insan. Yakında bu şehir denize batar diye düşündü. Öyle ya bunca ağırlığı ufacak kara parçası nasıl çeker? Ne yana baksan deniz. Hele Sarayburnu'nda öyle yüksek yapılar, öyle kalın duvarlar var ki bayağı korktu. "Bunları yapan ustalar denizi hiç düşünmemişler." dedi Mehmet kendi kendine. "Hep buraya yapacağınıza biraz da bizim oralara yapsanıza hey ustalar!"

Bu parçada aşağıdaki yapı unsurlarından hangisi belirgin değildir?

- A) Mekân
- B) Zaman
- C) Kişi
- D) Olay
- E) Anlatıcı

7. Yine birlikte oynuyor, okuldan eve birlikte dönüyorduk. Bir gün hava çok sıcaktı. Büyük Hoca, bize yarım günlük tatil verdi. Tıpkı perşembe günü gibi... Mıstık'la sokağın tozları içinde yavaş yavaş yürüyorduk. Ben terimi silemediğim için yüzüm sıırılsıklamdı. Büyük, geniş bir yoldan geçiyorduk. Kenarda yığılmış bir duvarın temelleri vardı. Birdenbire karşıdan iri, kara bir köpek çıktı. Koşarak geliyordu. Arkasından birkaç adam, kalın sopalarla kovalıyorlardı. Bize, "Kaçınız, kaçınız, ısıracak!" diye bağırıyorlardı. Korktuk, şaşırдық. Öyle kaldık. Önce ben biraz kendimi toplayarak "Aman, kaçalım!" dedim. Gözleri ateş gibi parlayan köpek bize yetişmişti. O zaman Mıstık "Sen arkama saklan!" diye haykırdı.

Bu parçada aşağıdaki anlatım biçimlerinden hangisi ağır basmaktadır?

- A) Destansı
- B) Betimleyici
- C) Açıklayıcı
- D) Öyküleyici
- E) Mizahi

8.

TEMA	KAHRAMAN SAYISI	MEKÂN	ZAMAN	BAKIŞ AÇISI
Dostluk	İki	Park	Sabah	Kahraman anlatıcı

Aşağıdaki parçalardan hangisi bu bilgilerin tamamıyla örtüşmektedir?

- A) Dostluk illa yan yana olmak değildir. Asıl olan can cana olabilmektir azizim. İnsanların birbirine günaydın dediği şu dakikalarda sen gurbette şoförlük etmekte. Ben ise bir parkta göldeki kuğuları seyretmekteyim. Ama gönüllerimiz bir, biz biriz.
- B) "Âlem çiçek olsa arı ben olsam / Dost dilinden tatlı bal bulamadım" sözünün anlamını bir kere daha kavradı Süleyman. Sabah bir telefon gelmişti ve acilen eve gitmesi gerekiyordu fakat yerine bakacak birini bulmalıydı. Tam o anda imdadına isminin anlamını doğrularcasına İmdat yetişecekti.
- C) Bir cuma sabahıydı ve ben tüm geceyi hastanede geçirmiştim. Sınıf arkadaşım Bünyamin besin zehirlenmesi yaşamış, bunu fark eder etmez de ilk iş beni aramıştı. Zaten dostluk da bunu gerektirirdi. Neyse ki tehlikeyi atlattı.
- D) "Buraya park edilmez." yazısını görememişim. O gün de sabahtan yapılacak bir sürü iş var. Bir dostumu ziyaret edeceğim, alışveriş yapacağım, çocuğu okuldan alacağım. Manavdan çıktığımda arabanın yerinde yeller estiğini görünce elimdeki öteberiyi yere bırakıvermişim. Sonrası bir dizi evrak işi.
- E) Saat, on biri bir saat geçmişti ve ben hâlâ parkta Samim'i beklemekteydim. Arkadaşım iyidir, hoştur, dürüsttür, gerçek bir dosttur ancak bu huyu yok mu? Bir türlü değiştiremedi. Geçenlerde galiba Mahmut demişti: "Kusursuz dost arayan dostsuz kalır."

1. Küçük istasyon binasının arkasında, battal bir hatta çekilmiş, eski bir vagonda kalıyorduk. Vagondan ev. Babam erkenden işe giderdi. Ben uyandığımda yoktu yani. Annem o sırada dışarıda olurdu. Tavuklara yem veriyor tabi. Kızardım ona. Beni bekle, beni uyandır, birlikte yem verelim diye. Dışarıda yakıcı bir güneş vardı. Yazın güneş, kışın kar. Doğuda bir yerlerde olmalıydık. Annem vagon evin önüne bir bahçe kurmuştu. Vagonun çatısına çekilmiş iplere dolaşık ebruli, mavi kahkaha çiçekleri, cennet süpürgeleri, gecesevaları, kadifeler hatta teneke kutulara dikilmiş iki de karanfil vardı. Havaalar serinleyince karanfilleri içeri alırdık. Vagon evin ırmağa bakan yüzüne bir pencere açılmıştı. Karanfilleri onun önüne koyardık. Sabah uyandığımda, pencereden sızan güneş gözlerimi kamaştırır; ortalığı bir karanfil kokusu kaplardı.

Bu parçada aşağıdaki anlatım biçimlerinden hangisi kullanılmıştır?

- A) Epik - Fantastik
B) Lirik - Emredici
C) Kanıtlayıcı - Mizahi
D) Açıklayıcı - Tartışmacı
E) Öyküleyici - Betimleyici

2. Her tarafa taşkın bir şeftali rayihasının dolup sindiği durgun sıcak günlerde işsizler takım takım kasabadan inerler, ırmakta yıkandıktan sonra gelip gölgeli çimenlerde yatarlardı. Yüksek dallardaki fazla olgun, ballı şeftaliler saplarından kurtularak dolgun, yumuşak bir sesle yerlere, çimenler içine, yatanların üzerine mütemadiyen yavaş yavaş dökülürdü. Toplamakla biter tükenir şey değildi. Mahsulün yarısı ağaçlarda kalır, böyle pişip oldukça aheste aheste toprağa düşer, karışır, kaybolurdu. Kasabanın çocuk çılgılığıyla dolu, gübre kokulu kızgın sokaklarından kurtulanlara bu kuytu, loş, rayihalı yerler ne tatlı gelirdi.

Bu parça ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Öyküleyici anlatım kullanılmıştır.
B) III. kişi anlatımı vardır.
C) İzlenimsel betimleme yapılmıştır.
D) İç konuşmaya yer verilmiştir.
E) Hakim bakış açısı kullanılmıştır.

3. Yıllardır bu tozlu, örümcekle karanlığa çıkmamıştı. Işığı gören bazı böcekler kaçıştılar. Korktu, çıkmasa mıydı acaba? Fakat yararlı olacağını düşünmek kuvvetlendirdi onu. Gerçekten yardım etmek miydi bu? Acele etmeliydi öyleyse. Feneri yakın bir yere tuttu. Annesiyle babasının resimleri... Aralarında eski bir ayakkabı torbası, kırık birkaç lamba. Ne kadar da sevmişlerdi birbirlerini? Torbayı karıştırdı ve nihayet aradığını buldu: Mezuniyette giydiği o kırmızı elbise. Nişanda ne giyeceğine karar veremeyen kızı bunu beğenir miydi?

Bu parçada aşağıdaki çatışma türlerinden hangisi vardır?

- A) İnsan ile insan
B) İnsan ile toplum
C) İnsan ile kendisi
D) İnsan ile doğa
E) İnsan ile teknoloji

4. İzmir'e gitmek için evvela Konya'dan otobüse binmek lazımdı. Beyşehir, Karaağaç, Ödemiş üzerinden iki üç günde varılıyordu. Yol parası beş lira idi. İzmir'e varınca hemşehrileri bulup ötesini onlardan öğrenmek lazımdı. Delikanlı bunun üzerine yol parası tedarikine çıktı. Fakat evindeki eski bir çifteye bir liradan fazla veren bulunmadı. Beş lira gibi mühim bir parayı köyde bir araya getirebilmek, bir hafta uğraştığı hâlde, mümkün olmadı. Ne yapacağını şaşırılmış bir hâlde iken bakkalın oğluna rastladı. Bu çocuk bir zamanlar babasının yanından kaçıp şoför muaviniği yapmıştı. Kendisine akıl öğretti: "Ülen, sen deli misin? Otomobile de para mı verilmiş?.." dedi ve ona, şoföre yarım lirayı peşin verdikten sonra bir daha beş para vermemesini, İzmir'e yaklaştıkları zaman usulca arkadan atlayarak tüymesini, İzmir'e yayan girmesini söyledi.

Bu parçanın anlatımı için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) İç konuşma tekniğinden yararlanılmıştır.
B) İlahi bakış açısı ile yazılmıştır.
C) Olay hikâyesinden alınmış bir metindir.
D) Olaylar kronolojik olarak sıralanmıştır.
E) Yöresel dillin özellikleri görülmektedir.

5. Aşağıdaki parçaların hangisi ilahi bakış açısıyla kaleme alınmıştır?

- A) İçimde yıllardan beri duymadığım bir heyecan var. Size bu mektubu atacağım. Biz kırk sene evvel de böyle mektup atardık.
- B) Küçük Hasan bir şeyler mırıldandı. Sonra güğümünü alarak istasyon duvarının kar tutmayan bir kenarına çömeldi. Kar, adamakıllı serpiştirmeye başlamıştı.
- C) Kesik kesik öksürmeye başladı. Çatlak elleriyle gözlerini silerek dizlerinin üstüne yuvarlandı. Kalktı fakat beş altı adım sonra tekrar düştü.
- D) Abim sabahları okula gidiyor, öğlenden sonra da babamın yanına uğrayıp akşama birlikte dönüyorlardı eve. Babamla abim gittikten sonra komşu kadınlar geliyorlardı bazen.
- E) Hayvan sesleri daha yakınlaşmış, yolun ilerisinde, karların arasında, birtakım karaltılar belirip tekrar kaybolmaya başlamıştı. Dizlerinin artık kendisini taşıyamayacağını hissetti.

6. I. Yaşlı bir amca fırına girdi, "Ekmekler taze mi?" dedi. Fırını çırağı çocuk: "Taze amca, yarım saat oldu ocaktan çıkalı." "Yiince anlayacağız artık, ver bakalım iki tane." "Bizde bayat ekmek olmaz amca, mis bunlar!"
- II. Adam, ağır adımlarla yola koyuldu. Kafası bulanıktı. "Bugün çok mu asabiyim acaba? Dışarı çıktığımdan beridir huzursuzum, içimde bir karamsarlık var ama ne olduğunu bir türlü çözemedim." diye düşünüp huzursuzluğunun nedenini anlamaya çalıştı.

Numaralanmış parçalarda başvuru anlatım teknikleri aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla verilmiştir?

- A) Anlatma - Diyalog B) Diyalog - İç çözümleme
- C) Anlatma - Bilinç akışı D) Diyalog - İç monolog
- E) Anlatma - Özetleme

7. On dört yaşlarındaydım, okula yeni gidiyordum. Yazın bir yazlığa çıkmak, alışılacağı bir şeydi; o yıl da evimizi kendi başına bırakmış, sıcakları geçirecek bir yere kaçmıştı. Bir gün, evde bırakılmış kitaplarımdan birkaçını almayı gerekli görerek okuldan çıktıktan sonra eve uğramak için anahtarı yanıma almıştım. Akşamüstü geçerken uğradım ve kapıyı açarak aylardır kullanılmayan bu boş eve girdim. Boş bir eve girmek, insana ufak bir korku titremesi vermekten geri kalmaz.

Bu parça ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Durum hikâyesinden alınmıştır.
- B) Hikâyenin serim bölümüdür.
- C) Okuyucuda merak duygusu uyandırmaktadır.
- D) Kahraman anlatıcının bakış açısı kullanılmıştır.
- E) Zaman ile ilgili bilgi verilmiştir.

8. Öyküleyici anlatım, olay hikâyelerinde çokça başvuru bir anlatım biçimidir. Bu anlatım biçiminde amaç, okuyucuyu bir olayın içinde yaşatmaktır. Okur olayın içine çekilerek kurgunun bir parçası hâline getirilir.

Aşağıdaki parçaların hangisinde sözü edilen anlatım yöntemine başvurulmuştur?

- A) Deniz ve denizciliğe ait sözler, birkaç yıl önce deniz kıyısı kumlarının üzerinde, deniz böceklerinin sedefli ve pırlıtlı kabuklarını ilk gördüğüm zamanki kadar güzeldi zihnimde. Örneğin "cunda yelkenleri" sözü yani asıl yelkenlerin iki yanında kanat gibi açılan yelkenler, gönlümde bayağı bir yer tutuyordu.
- B) Dış ticaretimizin geliştirilmesi, ekonomimizin dışa açılarak dünya ekonomisiyle bütünleşmesi ve diğer ekonomik hedeflerimizin gerçekleştirilmesi açısından son derece önemli fonksiyona sahip denizcilik sektörümüz hızla gelişmeye devam etmektedir. Üç tarafı denizlerle çevrili ülkemiz âdeta denizciliği yeniden keşfetmiş, 2002 yılından günümüze 100 binden fazla kişiye amatör denizci belgesi verilmiştir.
- C) Etkileyici bir karışım: ıssız kumsallar, kömür yüklü katarlar, dev ağaçlar, Yörük köyleri ve Karadeniz'in kumlara gömülmemiş tek antik şehri... Zonguldak ve Karabük sınırlarında, Batı Karadeniz hattındaki Yeşil Rota'nın vaatleri sadece nostalji değil, bolca da sürpriz içeriyor.
- D) Koyu yeşil ladin ormanının içinden yükselen rengârenk bir kayalık... Dik duvarları, farklı özellikteki rotaları, çatlakları, benzersiz manzarasıyla kaya tırmanışı sporu için bir hazine. Trabzon'un Düzköy ilçesinde Şahinkaya adı verilen kireç taşı kütlesi, şimdiden sporcuların gözdesi oldu.
- E) Halil Usta'dan korka korka bilgi isterdim. Söyledikleriyle içten ilgilendiğimi görünce kaşlarının çatıklığı hızla çözüldü. Böyle zamanlarda çekici, tabanlara acele acele çivi çakan bir oç aracı olmaktan çıkardı. Artık o, babamın içimde yaratmak istediği kara ve toprak dostluğunun nalına da mihına da pasına da vururdu.

9. İnsana yönelik özgün bakışıyla edebiyatımızın en önemli yazarlarından biri oldu. O daha çok, halkın içinden gelen sıradan insanı konu edinmiştir. Kendisi de o sıradan insanların arasına karışmış ya da uzaktan onları gözlemlemiş, sonra onları öykülerine konu etmiştir.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada tanıtılan yazarın işlediği konulardan biri olamaz?

- A) Köprü altlarında yaşayan evsiz insanların yaşamı
- B) Ekmeğini denizden zorlukla çıkaran balıkçılar
- C) İstanbul'un kenar mahallelerinde yaşayan insanların yaşam sıkıntısı
- D) Güneşli yaz gününde mahallede top oynayan çocuklar
- E) Batı'yı sadece giyim, kuşam, yeme-içme kültürü olarak algılayan mirasyedi

1. Kedinin yalayışını dinledi. Jambonlu yumurta, istemez. Bu sıcaklarda iyi yumurta hak getire. Şöyle temiz güzel bir su içeyim. Perşembe: Buckley'den koyun böbreği de alınmaz bugün. Tereyağında pişirirdim, karabiberli falan. Çayın suyu kaynayadursun. Kedinin yalayışları yavaşladı, fincan tabağını tertemiz yapmış. Dilleri niçin sert olur öyle? Daha iyi yalaya-bilsin, tüm girintilerini kabın. Yiyebileceği bir şey? Çevresine bakındı. Yok.

Bu parçada kullanılan anlatım tekniği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bilinç akışı
B) Gösterme
C) Diyalog
D) İç konuşma
E) Geriye dönüş

2. Gidip ona sarılsa, başını göğsüne dayasa eskiden teyzesinin kucağındayken duyduğu kokuyu gene koklayacağını sanıyordu... "Şuraya otur." dedi. Sedire oturttu. Başını onun kucağına koyup uzandı. Eski evde teyzesinin kucağına hep böyle yatar-dı. Kulağının değiştiği karından yavaş, süreksiz bir gürültü duy-du. Aldırmadı, teyzesinin de karnı guruldar mıydı? Bilmiyordu. Gözlerini yumdu. Burun kanatlarını gerip birkaç kere yokladı. Belki eski kokuları yeniden duymak olanaksızdı... "Saçlarımı ok-şasana." dedi. Başı kucağındayken teyzesi kaşıya çeke saçlarını okşardı. Böylesi değildi. Dalgın bir elin yavaştan gezintisiydi bu.

Bu parça ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kahramanın eylemi, geçmişteki duyguları yeniden hisset-mesini sağlamamıştır.
B) Çağdaş toplumun ortaya çıkardığı sevgisizlik ve arayış kahramanda görülmektedir.
C) Anlatımda geriye dönüşlerden ve iç konuşmalardan fay-dalanılmıştır.
D) Toplumun yalnızlaştırdığı bireyin sıkıntıları anlatılmıştır.
E) Ayrıntılı tasviri yapılan mekânın kahraman üzerindeki et-kileri belirtilmiştir.

3. Anlaşılan aklıma takılan bu düşünceleri daha uzun boy-lu düşünüp duracağım. Kendimi belirlemek için gerekli bu. Kendimden kaçmak istemiyorum artık. Kendimden kaçtığım zaman yenildim; uzaklarda, bomboş, yabancı olduğum yer-lerde bozguna uğradım. Kuşku karmaşasının içine düştüm, kendimden uzaklaşmış olmanın korkusunu duydum.

Bu parçada aşağıdaki anlatım tekniklerinden hangisi kul-lanılmıştır?

- A) Montaj
B) Diyalog
C) Anlatma
D) Özetleme
E) İç monolog

4. • Haftada iki gece dostlara danslı çay veriliyor, en aşağı iki üç gece de başkalarının davetine gidiliyordu. Aşağı sofa ile taşlık arasındaki camekân kaldırılmış, delik deşik du-varlar sarı yıldızlı bir kâğıt ile kaplanmıştı. Davet akşam-ları; taşlıktaki su küpü, sofadaki yemek masası ve daha başka hırdavat eşya mutfığa taşınıyor, yukarıdan kilimler, iskemleler, süslü yastıklar indirilerek bir kabul salonu de-koru kuruluyordu.
- Ali Rıza Bey, Babrâli yetiştirmelerinden bir mülkiye memu-ruydu. Otuz yaşına kadar Dahiliye kalemlerinden birinde çalışmıştı. Belki ölünceye kadar da orada kalacaktı. Fakat kız kardeşiyle annesinin iki ay ara ile ölmesi onu birdenbi-re İstanbul'dan soğutmuş, Suriye'de bir kaza kaymakam-lığı alarak gurbete çıkmasına sebep olmuştu.
- Eve gitse, biliyordu, gece yarısına dek başka bir şey ya-pamadan, yukarıdakilerin patirtisine sinirlenecekti... Bol gürültülü, lokantalardan birine girdi. Tezgâhın önünde bir boş yer bulup oturdu. Yaklaşan garsona;
- Su, dedi. Garson, sanki salt onun için buradaymış gibi eğildi. Sanki ötekiler duyacak diye korkuyordu.
- Küçük Ağa başını kaldırdı ve soran gözlerle baktı. Doktor çevik bir davranışla ayağa kalkmıştı. Gidecekti artık. Onun hâlâ soran gözlerine dost gözlerle bakarak:
- Çünkü, dedi. Küçük Ağa'nın siz oluşu yani nasıl söy-lemeli?... Anlıyor musunuz veya anlatabiliyor muyum bil-mem... Sizin gibi genç, güçlü, kuvvetli... ve bilhassa bilgi-li, akıllı biri oluşu... Kısacası işte siz oluşunuz benim için hususi bir kıymet ve ehemmiyet taşıyor.

Bu parçalarda aşağıdaki anlatım tekniklerinden hangisi-nin örneği yoktur?

- A) Gösterme
B) Bilinç akışı
C) Özetleme
D) Anlatma
E) İç çözümleme

5. Benden bir karşılık beklemiyor. Ona yardım etmek mi bu? Bilmiyorum, bazen karıştırıyorum; özellikle, başımda uğultular olduğu zamanlar. Onun gibi düşünmeyi bilmek isterdim. Bana belli etmemeye çalışarak izliyor beni. Çekiniyor. Acele etmeliyim öyleyse. Feneri yakın bir yere tuttu, annesiyle babasının resimleri. Aralarında eski bir ayakkabı torbası, kırık birkaç lamba. Neden hiç sevmедiler birbirlerini? Ölecekler diye öylesine korkmuşum ki.

Bu parçada aşağıdaki anlatım tekniklerinden hangisi kul-lanılmıştır?

- A) İç konuşma
B) Diyalog
C) Parodi
D) İç çözümleme
E) Özetleme

2019 AYT

6. O gün insanları sevebilmek arzusuyla otelin kapısını açtığım zaman karşıma ilk çıkan insan, bir küfeci çocuğu oldu. Kirli, soluk yanaklarına, çıplak ayaklarına merhametle değil, sevgi ile baktım. Zaten otelin kapısından bu niyetle çıkmamış mıydım? Onu kucaklamak, köşedeki kunduracıdan ona bir lastik ayakkabı, biraz ilerideki dükkandan beyaz bir keten pantolon almak arzusuyla durdum.

— Ne bakıyorsun efendi, dedi, hamal mı lazım?

— Yok çocuğum, dedim.

“Gel sana bir pantolon, bir ayakkabı alayım.” demek üzereydim. Fakat gözlerini görünce vazgeçtim. Yirmi beş kuruş çıkarıp verdim, yürüdüm. Arkamdan koşup iade etti. Yüzünü görmedim fakat elleri kararlı idi.

— Her sakallıyı baban zannetme, anladın mı?

Yirmi beşi aldım. Cevap vermeden yoluma devam etmek istedim. Birden bütün neşemin bir camın kırılışı kadar şangırtı çıkarak düşüp kırıldığını gördüm.

Bu parçayla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Olaylar hakim bakış açısıyla anlatılmıştır.
- B) Sade, içten ve anlaşılır bir dil kullanılmıştır.
- C) Anlatımında betimleyici unsurlardan faydalanılmıştır.
- D) Anlatıcının psikolojik durumuna değinilmiştir.
- E) Gündelik hayattan bir kesite yer verilmiştir.

2020 AYT

7. Beyazıt Havuzu'nun kenarındaki kanepelerden birine oturmuş, sizi bekliyorum. Yaşını almış bir adamın yirmi yaşındaki çocuk kederlerini, sevinçlerini yaşaması ne demektir, diye düşünüyorum: Belki bir geç olma hadisesi... Belki de bir çeşit hazları, kederleri, çocuklukları uzatma temayülü... Ama bu uzayan yaz, kışın gelmeyeceğine alamet değil. Kış müthiş olacak, kar yolları kapayacak, bembeyaz ovada ölümlük uzayıp gidecek... Sizi bekliyorum. Sizi göreceğim, içimde bir şey koşacak. Siz görmeden geçeceksiniz. Ben kederle sevinci duyup dalacağım istediğim âleme. Dünyayı yeniden kederlerle kuracağım. Sonra çarşılardan çarşıları, insan sesleri arasında, her şeyi sizinle kurulmuş bir şehirde dolaşacağım. Herkes geçti, siz geçmediniz. Yüzünüzü göremedim. Bayramım, çocukluk bayramım salıncaksız geçmiş gibi gözümü yaş doldu.

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Öykü kişinin hayal kırıklığından bahsedildiği
- B) Anlatımda yer yer betimlemelere başvurulduğu
- C) Düşüncelerin bilinç akışı tekniğiyle aktarıldığı
- D) Gerçekle hayalin iç içe geçtiği bir anlatıma sahip olduğu
- E) Durum hikâyesine özgü nitelikler taşıdığı

8. Hikâye ve romanlardaki anlatım tekniklerinden birisi olan geriye dönüş tekniği, kronolojik bir biçimde gelişen olay örgüsünde geçmişe yönelik bilgi vermek amacıyla kullanılır. Hikâyede olaylar belli düzende ilerlerken zaman durdurularak geçmişteki zamana dönlür. Bu zaman diliminde oluşan olaylardan söz edilir. Bu teknikte amaç; olayların geçmişini aydınlatmak, hikâyedeki kişiler hakkında bilgi vermektir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisinde geriye dönüş tekniği kullanıldığı söylenebilir?

- A) Buraya ay ışığında deniz kızları gelirmiş. Ben görmedim. Yalnız bir iki gece, adanın ay ışığında saldığı gölgede, denizi şapur şapur öttürdüklerini duydum. Dalgalar üstünde hayal meyal ağartılar yüzer gibi oldu. Çınlayan bir kahkaha, tüylerimi tuhaf tuhaf ürpertti. Korktum desem yalan, korkmadım desem de yalan. Benim de gülesim geldi. Aklimı oynatırım diye küreklere davrandım.
- B) Mehmet anlatırken güneş batıyordu. Adanın kayaları, yarıları diklemesine denizden çıkıyor; evreni saran kızılık ortasında dev gibi bir orgun ateş sütunlarını andıran boruları uluyordu. Otuz mil eninde bir dalga, dünyanın bütün okyanuslarını dolaşıp geliyormuş gibi davranarak harlayan köpüklerinde taşıdığı gök gürültüsünü, adanın kıyılarına serdi.
- C) Bunlar da bitti, göz alabildiğine uzanan bir düzlüğe çıkmışlardı ne ağaç vardı ne dere ne ev! Yalnız ara sıra kocaman kocaman hayvanlara rast geliyorlardı. Çok uzun bacaklı, çok uzun boylu, sırtları kabarık, kambur hayvanlar trene bakmıyorlardı bile... Ağızlarında beyazımsı bir köpük çiğneyerek dalgın ve küskün arka arkaya, ağır ağır, yumuşak yumuşak, iz bırakmadan ve toz çıkarmadan gidiyorlardı.
- D) Sizlere uğramadan edemedim. Şehri çok güzel ve değişmiş buldum. Yeni taşındığınız evi bulmakta güçlük çekmedim. Oğlunuz çok büyümüş. İnşallah büyüyünce sen de Turgut amcan gibi mühendis olursun. Daha beter olsun. Nermin ne yapıyor. İyidir, selam ve sevgileri var. İnşallah bir dahaki sefere onu da getiririm. Sen derslerine çalışıyor musun bakayım? Kaşlarını çatı. Amcalar bazen kaşlarını çatar, onlara güven olmaz.
- E) Üniversitede ders çalışırken de Selim, arkadaşlarına böyle takılırdı. Kim çıkarmıştı bu sözü? Kenan çıkarmıştı. Yüksek matematikten hazıranda geçince, Selim'le bir olup etüt odasında, çalışmaya çalışan Turgut'un başucundan ayrılmamışlardı. Kenan, Selim'in okulda tanıdığı ilk insandı. Turgut'un onları ilk fark ettiği gün, sıranın üstüne bir şeyler yazıyorlardı.

1. Türk edebiyatının en önemli hikâyecilerindendir. *Yeni Lisan* adlı makalesi Millî Edebiyat'ın kanunlarının ilanı sayılır. Sade dil akımının öncüsüdür. Anadolu insanının hayat şartlarını hikâyelerine yansıtmıştır. Dilde, fikirde, işte milliyetçilik fikrini yerleştirmiştir. Çocukluk anılarını, efsaneleri hikâyelerinde işlemiştir.

Bu parçada söz edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Refik Halit Karay
B) Ömer Seyfettin
C) Reşat Nuri Güntekin
D) Yakup Kadri Karaosmanoğlu
E) Ahmet Hikmet Müftüoğlu

2. ----, Türk edebiyatında 1860'tan beri devam eden Doğu-Batı mücadelesinin kesin sonucudur ve Batı edebiyatının lehine olarak tayin edilen sonuncu safhasıdır. Gerçekten pek yoğun ve dinamik çalışmalarla geçen bu sıcak safhanın sonunda Türk hikâyesi, gerek zihniyet gerek temalar ve gerekse teknik bakımdan tamamıyla Avrupai bir mahiyet kazanabilmiştir.

Bu parçada sözü edilen edebî dönem aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tanzimat Birinci Dönem B) Tanzimat İkinci Dönem
C) Millî Edebiyat Dönemi D) Fecriatî Dönemi
E) Servetifünun Dönemi

3. Refik Halit Karay, hikâyeleriyle bu harekete önemli katkılarda bulunmuştur. İlk hikâyeleri ile sürgün yıllarına dair gözlem ve izlenimlerine dayanarak yazdığı hikâyelerini, memleket veya Anadolu edebiyatı konusunda bir çığır açan ---- adlı altında kitaplaştırmıştır. İstanbul'un kenar semtlerinde oturan orta ve alt gelir gruplarındaki insanlarla Anadolu'nun çeşitli köy ve kasabalarında yaşayan insanların hayatlarından çeşitli kesitler sunan bu eserde işçi hakları, batıl inançlar, bürokrasinin uyumsuzluğu, Anadolu ve insanının hayat mücadelesi ve içinde bulunduğu yoksulluklarını anlatır. Refik Halit Karay'ın gözlem ve izlenimlerinin ürünü olan ---- adlı eserini en önemli tema, vatan özlemi ve yabancılik duygusudur.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) *Dağa Çıkan Kurt - Kubbede Kalan Hoş Sada*
B) *Bir Serencam - İzmir'den Bursa'ya*
C) *Memleket Hikâyeleri - Gurbet Hikâyeleri*
D) *Gurbet Hikâyeleri - Memleket Hikâyeleri*
E) *İzmir'den Bursa'ya - Bir Serencam*

4. [Bu mektuplar] bizim Yeni Cami'deki mektupçulara bedel Avrupa'da 'ecrivain public' (akriven publik) dedikleri mektupçuların hazır litografya ile tab ettirmiş oldukları on paralık mektuplardan idi ki yalnız isim yerleri açık olduğu hâlde onları doldurup irsal ederler. Bu mektuplardan babalara ve valide-lere olanların mealleri yalnız temin-i sıhhat ve afiyetten ibaret olup sevdalılara gönderilenlerde ömrünün son gününe kadar sevdadan ayrılmayacağına ve asla hıyanet etmeyeceğine dair teminat dahi vardır. Olabilir ki nefer hastaneden mektup gönderir de yine anasına ve babasına sıhhat ve afiyetini temin eder.

***Letâif-i Rivâyât*tan alınmış bu metnin türü ve ait olduğu tarihsel dönem aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?**

- A) Deneme - Millî Edebiyat
B) Hikâye - Tanzimat Edebiyatı
C) Hatıra - Servetifünun Edebiyatı
D) Münşeat (Mektup) - Divan Edebiyatı
E) Roman - Cumhuriyet Edebiyatı

5. **Aşağıdaki Tanzimat Dönemi sanatçılarından hangisi hikâye türünde eser vermiştir?**

- A) Nâmık Kemal B) Ziyâ Paşa
C) Şinâsi D) Ahmet Mithat Efendi
E) Abdülhak Hâmit

6. **Aşağıdakilerden hangisi Tanzimat Dönemi hikâyesinin özelliklerinden biri değildir?**

- A) Başlangıçta İngiliz hikâyecileri örnek alınarak birçok hikâye denemesi yazılmıştır.
B) İlk hikâye denemeleri Ahmet Mithat Efendi'nin *Kıssadan Hisse* ve *Letâif-i Rivâyât* adlı eserleridir.
C) Bu dönem hikâyelerinde "sosyal sorunlar, kadın-erkek eşitsizliği, yanlış Batılılaşma" konuları işlenmiştir.
D) Yazarlar, hikâyelere kendi görüşlerini ve düşüncelerini ekledikleri için hikâyeler, teknik yönden kusurludur.
E) Bu dönemin hikâyelerinde meddah hikâyelerinin etkisi ve tekniği görülür.

7. Yazar hikâyelerini topladığı bu eserinde Batı tekniği ile yerli özellikleri birleştirerek Türk edebiyatının ilk “realist” hikâye örneklerini vermiştir. Sanatçının hikâyelerinde Alphonse Daudet etkisi görülür. Gerçekte önemsiz görünen, üzerinde pek durulmayan konulardan çok güzel hikâyeler çıkararak bu eserine koymuştur. Kendisinden sonra gelen hikâyecilere de örnek oluşturmıştır. Biraz ağır bir dil kullanması, Arapça-Farsça sözcük ve tamlamalara başvurusu hikâyelerinin tek kusurlu yanıdır. Bu kitabında yer alan hikâyeleri: *Büyük Adam Kimdir, Hiç, İki Yüz Elli Kuruşa Bir Asır, Düğün, Kediler, Pandomima*.

Bu parçada sözü edilen yazar ve eser aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ahmet Mithat Efendi - *Letâif-i Rivâyât*
- B) Emin Nihat Bey - *Müsâmeretnâme*
- C) Sâmipaşazâde Sezâi - *Küçük Şeyler*
- D) Nâbizâde Nâzım - *Karabibik*
- E) Recâizâde Mahmut Ekrem - *Şemsâ*

8. **Millî Edebiyat zevk ve anlayışını sürdüren roman ve hikâye yazarları için aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?**

- A) Millî romantik bir bakış açısına sahiptirler.
- B) Çehov tarzı hikâye anlayışını benimsemişlerdir.
- C) Eserler aracılığıyla sosyal ve tarihî meselelerle ilgili tezler öne sürmüşlerdir.
- D) Anadolu ve Anadolu insanı üzerine odaklanmışlardır.
- E) Yalın ve akıcı bir İstanbul Türkçesi kullanmışlardır.

9. ----, ---- Tanzimat Dönemi ve ----, ---- Servetifünun Dönemi hikâye yazarları arasında sayabiliriz.

Bu cümlede boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) Ziyâ Paşa'yı - Nâmık Kemal'i - Recâizâde Mahmut Ekrem'i - Ahmet Mithat Efendi'yi
- B) Ahmet Vefik Paşa'yı - Sâmipaşazâde Sezâi'yi - Halit Ziya Uşaklıgil'i - Mehmet Rauf'u
- C) Abdülhak Hâmit Tarhan'ı - Muallim Naci'yi - Mehmet Rauf'u - Nabizade Nâzım'ı
- D) Recâizâde Mahmut Ekrem'i - Sâmipaşazâde Sezâi'yi - Halit Ziya Uşaklıgil'i - Mehmet Rauf'u
- E) Şinasi'yi - Nâmık Kemal'i - Hüseyin Rahmi Gürpınar'ı - Yakup Kadri Karaosmanoğlu'nu

10. **Aşağıdaki eserlerden hangisi hikâye türündedir?**

- A) *Kalp Ağrısı*
- B) *Tatarcık*
- C) *Tanrı Misafiri*
- D) *Yeşil Gece*
- E) *Yaprak Dökümü*

11. (I) Manzum hikâyeler konu ve özellikleri bakımından hikâye ile aynı özelliklere sahiptir. (II) Manzum hikâyelerde öğretici, eğitici ve etkileyici konular seçilir. (III) Sıradan, günlük olaylar işlenebildiği gibi sosyal, tarihî olaylara da manzum hikâyelerde yer verilir. (IV) Olay örgüsüne sahip olduğu için anlam bir sonraki dizelerde devam eder. (V) Türk edebiyatında Millî Edebiyat Dönemi'nde yaygınlaşmaya başlayan manzum hikâyenin önemli temsilcileri Yakup Kadri ve Yahya Kemal'dir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bilgi yanlışı vardır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

1. Kara Memiş, cesur ve kahraman bir Türk denizcisiyken Malta Adası Kuşatması'nda esir düşmüş, Malta korsanları tarafından gemilerde çalıştırılmıştır. Yaşlanınca korsanlar onu bir adaya bırakmışlardır. Sürekli vatan hasreti çeken Kara Memiş, bir gün Türk denizcilerinin geleceğini ve kendisini bu adadan kurtaracaklarını hayal etmiştir. Rüyalarında Türk gemileri buraya gelmiş ve onu kurtarmıştır. Kırk yıl boyunca bu umutla beklemiştir.

Bu parçada sözü edilen kahramanın yer aldığı hikâye ve yazarı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) *Eskici* - Refik Halit
B) *Heyhât* - Halit Ziya Uşaklıgil
C) *Forsa* - Ömer Seyfettin
D) *Millî Savaş Hikâyeleri* - Yakup Kadri
E) *Küçük Şeyler* - Sâmipaşazâde Sezâi

2. Modern Türk hikâyesinin, içerisinde bir gencin yaşadığı hayal kırıklığının anlatıldığı "Hiç" ve ağaç kesiminin tabiatı seven bir insanın dünyasını nasıl yıktığının anlatıldığı "İki Yüz Elli Kuruşa Bir Asır" isimli hikâyeleri barındıran ---- le başladığını düşünüyorum. Bu eserden önce Emin Nihat'ın yayımladığı ve yedi hikâyeden oluşan ---- ve Ahmet Mithat Efendi'nin ---- isimli eserindeki kısa hikâyeleri ise türün hazırlayıcısı olarak kabul edilebilir. Üç eserde de geleneksel anlatıdan büyük ölçüde yararlanılmıştır.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) *Letâif-i Rivâyât* - *Müsâmeretnâme* - *Küçük Şeyler*
B) *Küçük Şeyler* - *Kıssadan Hisse* - *Letâif-i Rivâyât*
C) *Letâif-i Rivâyât* - *Kıssadan Hisse* - *Müsâmeretnâme*
D) *Müsâmeretnâme* - *Küçük Şeyler* - *Kıssadan Hisse*
E) *Küçük Şeyler* - *Müsâmeretnâme* - *Letâif-i Rivâyât*

3. Millî Edebiyat akımının öncüsüdür. *Yeni Lisan* makalesiyle hareketin mimarı, savunucusu ve uygulayıcısıdır. Sesini *Genç Kalemler* dergisiyle duyurmuştur. Olay hikâyesinin öncüsüdür, realist ilkelere bağlı kalmıştır. Hikâyelerinin hepsinde serim, düğüm, çözüm planı uygulamıştır. Söz oyunlarından, şairanelikten, uzun cümlelerden ve mecazlardan kaçınmıştır. Yabancı sözcük ve tamlamaları kullanmamıştır. *Yüksek Ökçeler*, *Kaşığı*, *Falaka*, *Pembe İncili Kaftan* ünlü hikâyeleri; *Ashab-ı Kehfimiz* romanıdır.

Bu parçadan Ömer Seyfettin ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Gözleme önem vermiştir.
B) Hikâye, roman, makale türünde eserleri vardır.
C) Sade bir dil kullanmıştır.
D) Millî Edebiyat Dönemi sanatçısıdır.
E) *Genç Kalemler* dergisinin başyazarlığını yapmıştır.

4. • Önce Fecriatî'de, sonra Millî Edebiyat topluluğunda yer almıştır.
• Hikâye ve romanlarını üstün gözlem yeteneğiyle oluşturmuştur.
• "Kirpi" takma adıyla siyasal mizah yazıları yayımlamıştır.

Aşağıdakilerden hangisi edebî kişiliğine dair bazı özellikleri verilen yazarın eserlerinden biridir?

- A) *Sürgün* B) *Miskinler Tekkesi*
C) *Tatarcık* D) *Son Arzu*
E) *Panorama*

5. **Aşağıdaki eserlerden hangisi türü bakımından diğerlerinden farklıdır?**

- A) *Müsâmeretnâme* B) *Letâif-i Rivâyât*
C) *Muhsin Bey* D) *Atala*
E) *Küçük Şeyler*

6. Aşağıdaki hikâyelerden hangileri Ömer Seyfettin'e aittir?

- A) Gizli Mabet - Bahar ve Kelebekler - Yüksek Ökçeler
- B) Yeni Turan - Türk Sazı - Ashâb-ı Kehfimiz
- C) Mahcupluk İmtihanı - İlk Düşen Ak - Cenk Türküsü
- D) Bomba - Yarınki Turan Devleti - Türk Töresi
- E) Şeftali Bahçeleri - Kaşığı - Beyaz Lale

7. Aşağıdakilerden hangisi Tevfik Fikret ile Mehmet Âkif Ersoy'un ortak özelliğidir?

- A) Nazmı nesirden uzaklaştırmaları
- B) Bütün eserlerinde aruz ölçüsünü kullanmış olmaları
- C) İslamcılık düşüncesini savunmaları
- D) Manzum hikâye türünde eser vermeleri
- E) Tanzimat edebiyatını eleştirmeleri

8. Aşağıdakilerden hangisi Ömer Seyfettin'in çocukluk hatıralarına dayanan hikâyelerinden biri değildir?

- A) İlk Namaz
- B) And
- C) Beyaz Lale
- D) Falaka
- E) Kaşığı

9. Aşağıdaki yazar - eser eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

- A) Reşat Nuri Güntekin - Tanrı Misafiri
- B) Yakup Kadri Karaosmanoğlu - Primo Türk Çocuğu
- C) Halide Edip Adivar - Dağa Çıkan Kurt
- D) Aka Gündüz - Kurbağacık
- E) Ömer Seyfettin - Ashâb-ı Kehfimiz

10. Biraz gidin: kocaman bir çadır... önünde bütün,

Çoluk çocuk birer onluk verip de girmek için

Nöbetle bekliyorlar. Aceb içinde ne var?

"Caponya'dan gelen, insan suratlı bir canavar!"

--Muhallebim ne de kaymak!

-Şifalıdır mâcun!.

Simid mi istediğin ağa?

— Yokmuş onluğum, dursun.

O başta: kuskunu kopmuş eğerli düdüller

Bu başta: paldım düşmüş semerli bülbüller!

Baloncular, hacı yatmazlar, fırladıklar,

Horoz şekerleri, civciv öten oyuncaklar;

(...)

Bu parça aşağıdaki sanatçılardan hangisine ait olabilir?

- A) Ahmet Haşim
- B) Halit Ziya Uşaklıgil
- C) Yahya Kemal Beyatlı
- D) Mehmet Âkif Ersoy
- E) Mehmet Rauf

11. Bir dergi çevresinde toplanan, yeni bir duyarlılığı, yeni bir edebiyat dilini yerleştirmeye çalışan bu sanatçıların eserleri, bir arayış döneminin bütün karışık etkilerini içermektedir. Romantik ve simgecidirler. Onların eserlerinde düş ile gerçek çatışması, karamsarlık, kaçış temaları egemendir.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada sözü edilen sanatçıların eserlerinden biridir?

- A) Gurbet Hikâyeleri
- B) Küçük Paşa
- C) Solgun Demet
- D) Pembe İncili Kaftan
- E) Harap Mabetler

12. Aşağıdakilerden hangisi Tevfik Fikret'in manzum hikâye türündeki eserlerinden biri değildir?

- A) Balıkçılar
- B) Resim Yaparken
- C) Hasta Çocuk
- D) Süha ve Pervin
- E) Ramazan Sadakası

1. Hikâyelerinden bazıları *Türk Kalbi* ve *Türk'ün Kitabı*, *Bu Toprağın Kızları*'dir. İlk kitabındaki hikâyelerde Trablusgarp, ikincisinde ise Balkan Harbi sebebiyle yaşanan felaketlerin anlatımı öne çıkar. Kaybedilen topraklarda Türklerin karşı karşıya kaldıkları zulümler, savaşlarda gösterilen kahramanlıklar, Türk'ün vatanseverliği, bazı yozlaşmalar ve azınlıkların şımarıklıkları, hikâyelerin belli başlı konularını oluşturur. Osmanlı coğrafyasının farklı mekânlarında (Aydın, Sinop, Batum, Bingazi, Trablusgarp vb.) yaşanan olaylar üzerine kurulan bu hikâyelerde erkek kahramanlar öne çıkar. Hikâyelerini zaman zaman şiir parçaları ile zenginleştiren ----, kendini hikâyeden çekmez. Olaylar ve insanlar karşısında tavrını ve heyecanını ortaya koyar. Bu sebeple üslubu zaman zaman hitabeye kayar. Diyaloglara geniş yer verir. Yalın bir dille sığağı sığağına günün olaylarını anlatması, dönemin edebiyat kamuoyu tarafından takdirle karşılanmasını sağlar.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Halide Edip Adıvar
C) Aka Gündüz
E) Peyami Safa
B) Refik Halit Karay
D) Ömer Seyfettin

2. Aşağıdakilerden hangisi Ömer Seyfettin'in tarihe dayanan hikâyelerinden biri değildir?

- A) *Başını Vermeyen Şehit*
C) *Ferman*
E) *Topuz*
B) *Yalnız Efe*
D) *Forsa*

3. II. Meşrutiyet yıllarına kadar olan dönemde Servetifünun'a bağlı olan yazar, bu tarihten sonra Türkçülük/milliyetçilik düşüncesini benimser. Bu dönemde kaleme aldığı hikâyelerinden on sekizini *Çağlayanlar* adı altında kitaplaştıran bazı hikâyeleri gazetelerde kalır. Hikâyelerinde çeşitli olay, insan ve mekâna dair unsurlardan hareketle Türk ruhu ve kimliğini anlatmaya çalışır. Türkün kahramanlık, yiğitlik, asillik, incelik gibi değerlerini sezdirmek ister. Yazarın hikâyelerinin kaynağı, yer yer Türk tarihi ve destanları; yer yer de Balkan, Birinci Dünya ve istiklal savaşlarına ilişkin gözlem ve hatıralardır.

Bu parçada sözü edilen yazar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ömer Seyfettin
C) Ahmet Hikmet Müftüoğlu
E) Ziya Gökalp
B) Refik Halit Karay
D) Aka Gündüz

4. Millî Edebiyat Dönemi'nde eser veren yazarların romanları üzerine birçok çalışma yapılmış ancak bu romanlarla aynı dönemde yazılan hikâye kitapları pek ilgi görmemiştir. Pek çok okur, Millî Edebiyat hareketinin nesirde "yıldız üçlüsü" olarak bilinen yazarlarımızın nispeten daha başarısız olan *Miskinler Tekkesi*, *Tatarcık* veya *Hep O Şarkı* gibi romanlarını bilmiş ama *Sönmüş Yıldızlar*, *Dağa Çıkan Kurt* veya *Millî Savaş Hikâyeleri* gibi başarılı hikâye kitaplarını çok az duymuştur.

Bu parçada sözü edilen eserlerin yazarları aşağıdakilerin hangisinde bir arada verilmiştir?

- A) Ömer Seyfettin - Aka Gündüz - Müfide Ferit Tek
B) Reşat Nuri Güntekin - Halide Edip Adıvar - Yakup Kadri Karaosmanoğlu
C) Yakup Kadri Karaosmanoğlu - Ömer Seyfettin - Refik Halit Karay
D) Mithat Cemal Kuntay - Halide Edip Adıvar - Aka Gündüz
E) Refik Halit Karay - Reşat Nuri Güntekin - Fali Rıfkı Atay

5.

Yazar	Eser	Tür
Ahmet Mithat Efendi	I	Öykü
Recâizâde Mahmut Ekrem	<i>Muhsin Bey</i>	II
III	<i>Haspa</i>	Öykü

Verilen tabloda numaralanmış yerlere aşağıdakilerden hangileri getirilmelidir?

I	II	III
A) <i>Şemsâ</i>	Roman	Nâbizâde Nâzım
B) <i>Küçük Şeyler</i>	Tiyatro	Ahmet Mithat Efendi
C) <i>Kıssadan Hisse</i>	Öykü	Şemsettin Sâmî
D) <i>Letâif-i Rivâyât</i>	Öykü	Nâbizâde Nâzım
E) <i>Saime</i>	Tiyatro	İbrahim Şinâsi

6. Halit Ziya Uşaklıgil'in hikâyeleri hangi seçenekte doğru verilmiştir?

- A) *Füruzan - Kâbus*
B) *Solgun Demet - Nemide*
C) *Heyhat - Kadın Pençesi*
D) *Solgun Demet - Kırk Yıl*
E) *Kadın İsterse - İhtiyar Dost*

7. Fuad, burada zihnine gelen bir fikri ilave ederken adeta bir çocuk gibi sevinliyordu. Onlarla birlikte sandalda, bir olta takımı da bulunacaktı. Fuad, av meraklılarına mahsus bir ibzal-i tasvir ile oltaların cinsine göre iğnelere, misinalara ait tafsilat verirken Rana, bu vakıf olmadığı sanat hakkındaki izahata bigâne nazarlarıyla Fuad'ı süzüyor ve onu dudaklarının üzerinde simasına hafif bir gölgenin müphem dalgalarını serperek hutut-ı vechiyesine daha sarıh bir mana-yı takamül bahşeden ince, kumral bıyıklarıyla daha yakışıklı, daha güzel buluyordu. Nihayet Fuad, bu eğlence hakkındaki mütalaatını ikmal ettikten sonra tasavvuratına avdet etti.

Dil özelliklerinden hareketle bu parçanın alındığı hikâye aşağıdaki dönemlerin hangisinde yazılmış olabilir?

- A) Tanzimat I. Dönemi
- B) Tanzimat II. Dönemi
- C) Fecriatî Dönemi
- D) Millî Edebiyat Dönemi
- E) Cumhuriyet Dönemi

8. Servetifünun Dönemi'ne ait aşağıdaki eserlerin hangisi tür bakımından diğerlerinden farklıdır?

- A) *Mai ve Siyah*
- B) *Bir Muhtıranın Son Yaprakları*
- C) *Karanfil ve Yasemin*
- D) *Genç Kız Kalbi*
- E) *Bir Ölünün Defteri*

9. Yakup Kadri'nin Fecriatî topluluğundayken hikâyelerini yazıp topladığı eser aşağıdakilerden hangisidir?

- A) *Bir Serencam*
- B) *Erenlerin Bağından*
- C) *Okun Ucundan*
- D) *Millî Savaş Hikâyeleri*
- E) *Rahmet*

10. Fecriatî Kütüphanesi Serisi'nin ilk kitabı olan *Timsal-i Aşk*'ın yazarı ---- eserlerinde kahramanların psikolojik tahlillerini yaparken Halit Ziya etkisinden kurtulamaz. "*Aşk-ı Memnu*"yu sekiz defa okumaktan kendimi alamadım." demesi de bu kanıyı güçlendirmektedir. Hikâyelerinde aşkı ve kadını anlatan sanatçı hikâye kahramanlarının özelliklerini verirken mesleğini de yansıtır. Çoğu hikâyesinde kahramanlar hasta ve verimli kadınlar, harp yıllarının ızdırabını çeken insanlardır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdaki sanatçılardan hangisi getirilmelidir?

- A) Tahsin Nahit
- B) Safveti Ziya
- C) Mehmet Rauf
- D) Cemil Süleyman
- E) Ahmet Şuayp

11. Boccaccio'nun *Decameron* adlı eserinden hareketle yazılan eser, hem geleneksel hikâyenin hem de Batılı tarzda hikâyenin özelliklerini taşır. Bir yandan da *Leyla ile Mecnun*, *Hüsn ü Aşk* eserlerin konu özelliklerini taşır. Kahramanlarının her biri köy, kasaba insanı olarak Doğu'yu; aynı zamanda da büyük şehirde yaşadıkları için Batı'yı temsil ederler. Tasvir ve tahlillerde divan edebiyatının kalıplaşmış cümleleri yer alır. Hikâyeler sadece ana kahraman etrafında oluşmaz, yardımcı kahramanlara da önemli roller düşer.

Bu parçada özellikleri verilen eser aşağıdakilerden hangisidir?

- A) *Muhayyelât*
- B) *Akabi Hikâyesi*
- C) *Temâşa-i Dünyâ*
- D) *Kıssadan Hisse*
- E) *Müsâmeretnâme*

12. Aşağıdakilerden hangisi Halide Edip Adıvar, Yakup Kadri Karaosmanoğlu ve Falih Rıfkı Atay'ın birlikte kaleme aldıkları hikâye, mektup ve deneme türlerinden oluşan eserdir?

- A) *Dağa Çıkan Kurt*
- B) *İzmir'den Bursa'ya*
- C) *Rahmet*
- D) *Sönmüş Yıldızlar*
- E) *Millî Savaş Hikâyeleri*

1. *Bacanak* adlı hikâyesinde bir toplum sorununu, miras karşısında köylünün davranışlarındaki temel motifi vererek anlatır. İddiasız, davasız, eski geleneklerin oluşturduğu anonim ruhu işlemeye ve değerlendirmeye çalışır. İlk kitabında *Havuçlu Pilav Meselesi*, *Buhran* ve *Ömer* hikâyeleri, yeni evlilerin aralarındaki anlaşmazlıkları gözlemci gerçekçilere has bir hava içinde verir. Bu eserler; onun bir hikâyeci olarak yolunu aradığını, önüne açılan anlatım tekniklerinin hepsinde başarılı olabileceğini gösteren denemelerdir. Hikâyelerini *Oğlumuz*, *Yarın Diye Bir Şey Yoktur*, *İki Uyku Arasında* adlı eserlerde toplamıştır.

Bu parçada sözü edilen yazar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tarık Buğra
B) Oktay Akbal
C) Haldun Taner
D) Samet Ağaoğlu
E) Aziz Nesin

2. *Alemdağ'da Var Bir Yılan*, karamsarlığın ve yalnızlığın ön planda olduğu bir kitap. Ayrıca eserdeki hikâyeler, diğer öykülerinden farklıdır. O zamana kadar çoğunluğu biyografik izler taşıyan, ancak başkalarına ait hikâyeleri gerçekçi bir üslupla anlatırken *Alemdağ'da Var Bir Yılan*'da kendi kişiliğini, kendi sorgulamalarını sürrealist bir anlatımla aktararak kendi benliğini sorguluyor. *Alemdağ'da Var Bir Yılan*'da yer alan on yedi öykü, sanatçının diğer öykülerine nazaran daha derin, taşıdığı anlamlar açısından daha karmaşık.

Bu parçada sözü edilen yazarımız aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ahmet Hamdi Tanpınar
B) Sait Faik Abasıyanık
C) Kenan Hulusi Koray
D) Sabahattin Ali
E) Memduh Şevket Esendal

3. ----, Türk edebiyatında küçürek öykü dendiğinde akla gelen ilk isimlerden biridir.

Bu cümlede boş bırakılan yere aşağıdaki yazarlardan hangisi getirilemez?

- A) Ferit Edgü
B) Necati Tosuner
C) Mustafa Kutlu
D) Vüs'at O. Bener
E) Tarık Dursun K.

4. Öykülerinde öyle ağırbaşlı konular yoktur. Balıkçılar, deniz insanları, bir hişt sesi, bir sinarit balığı öykülerine konu olabilir. "Küçük adamların" dünyasını, konuşma dilinin canlılığı içinde vermeye çalışır. Şiirsel bir etki yaratacak durumları seçer. Kimi zaman *Son Kuşlar* hikâyesinde olduğu gibi karşımızda doğanın yok edilmesine karşı çıkan bir çevreci vardır.

Bu parçada sözü edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Memduh Şevket Esendal
B) Refik Halit Karay
C) Halikarnas Balıkcısı
D) Sait Faik Abasıyanık
E) Ömer Seyfettin

5. Sosyal ve toplumcu gerçekçilik kuşağından olan ----, hikâyelerinde ülkenin tamamı veya bir bölgesindeki sosyal problemleri eleştirel bir yaklaşımla ele alır. Özellikle köy ve köylü, alt gelir grupları, köyden şehre göç etmiş insanların hayat mücadeleleri, bu mücadele esnasında yaşanan çatışmalar hikâyelerinin temel konuları olur.

Bu parçaya göre boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilemez?

- A) Kemal Bilbaşar
B) Necati Cumalı
C) Reşat Nuri Güntekin
D) Bekir Yıldız
E) Fakir Baykurt

6. Öykülerinde güçlü gözlemciliği ile birlikte, toplum yaşayışımızdaki aksaklıklara değinişi ile dikkat çeker. Günlük yaşamı dile getirdiği öykülerinin yanı sıra, kadınları ilgilendiren sorunlara, ekonomideki tutarsızlıkların aile yaşayışını etkileyişine, Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra Anadolu'nun durumuna, Anadolu'ya giden memurların yaptıkları yolsuzluklara, yeni kurulan Türkiye'nin koşullarına uyum sağlamaya değindiği öyküler yazmıştır. Gözleme dayanan öykülerinde olaylara iyimserlikle yaklaşarak okuyucuyu rahatlatma yolunu seçen yazar, temiz dili ve güçlü anlatımıyla da okuyucunun dikkatini çekmiştir. Onun öykülerinde de "giriş-gelişme-sonuç" düzenini pek bulamayız. "M. Oğulcuk, İstemenoğlu" onun takma adlarındandır.

Bu parçada sözü edilen yazar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Memduh Şevket Esendal
B) Sait Faik Abasıyanık
C) Sabahattin Ali
D) Refik Halit Karay
E) Orhan Kemal

7. Anadolu insanının, günlük endişelerini romantik bir dille anlattığı ilk öykülerinden sonra *Yoksulluk İçimizde* ve *Ya Tahammül Ya Sefer* kitaplarında toplumsal ve kültürel sorunlara geleneksel bir duyarlılıkla eğildi. Kıssa geleneğine dayanan öykülerinde samimi dil ve sağlam bir bütünlük görülür. *Uzun Hikâye*, ustalıklı bir dille kaleme aldığı otobiyografik bir anlatıdır.

Bu parçada sözü edilen yazar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ferit Edgü B) Mustafa Kutlu
C) Sabahattin Ali D) Aziz Nesin
E) Sait Faik Abasıyanık

8. Türk öyküsü deyince sanatçıları kadar tanınmış bazı eserler öncelikle akla gelir: *Eskici, Kaşığı, Ses, Semaver, Mesut İnsanlar Fotoğrafhanesi, Korkuyu Beklerken, Uzun Hikâye...*

Bu parçada aşağıdaki sanatçılardan hangisinin eserine yer verilmemiştir?

- A) Oğuz Atay B) Mustafa Kutlu
C) Refik Halit Karay D) Sait Faik Abasıyanık
E) Memduh Şevket Esendal

9. Yazın yaşamına öyküyle başlamıştır. İlk yapıtlarında çöken burjuva ailelerinin, yoksulluk ve yalnızlıkla boğuşan kadın ve çocukların, yeni ortamlarda bunalan ve yurt özlemi çeken göçmenlerin dramlarına sevecenlikle yaklaşmıştır. Kişileri derinlemesine incelemiş ve anlatımını ayrıntılarla beslemiştir. İlk öyküsü *Olumsuz Hikâye*, 1956'da *Seçilmiş Hikâyeler* dergisinde yayımlanmıştır. Daha sonra öykülerini, *Türk Dili, Pazar Postası, Dost, Papirüs, Yeni Dergi* gibi dergilerde yayımlamıştır. *Sevda Dolu Bir Yaz*'daki öykülerinde geçmiş zaman İstanbul'unun profilini çizmiştir. İlk hikâye kitabı *Parasız Yatılı* ile 1972 Sait Faik Hikâye Armağanı'nı, ilk romanı *47'liler* ile 1975 Türk Dil Kurumu Roman Ödülü'nü kazanmıştır.

Bu parçada sözü edilen yazar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Leyla Erbil B) Füzûzan
C) Ayla Kutlu D) Azra Erhat
E) Emine Işın

10. 1923-1940 yılları arasında başlıca öykü yazarları olarak yer alan yazarlarımızın ele aldıkları konulara göz atıldığında gözleme dayalı gerçekçiliğin gittikçe geliştiği görülüyor. Öykünün ayrı tür olduğu görüşünün ortaya konmasıyla sanatın toplum üzerinde işlevi olması gerektiği düşüncesinin de egemen olmaya başladığı dikkati çekiyor. Bu düşüncenin yanı sıra yalnızca öyküler yazmayı gerçekçilik için yeterli gören yazarlar da göze çarpıyor. Sait Faik'le başlayan "giriş, gelişme, sonuç" bölümü olmayan öykülerin yaygınlaşmaya başlaması öykü yazma yönteminde yapılan değişiklikte ilk adım olarak önem taşıyor.

Aşağıdaki sanatçılardan hangisi bu parçadaki altı çizili bölümde ifade edilen öykü tarzında eser vermiştir?

- A) Ömer Seyfettin B) Refik Halit Karay
C) Reşat Nuri Güntekin D) Talip Apaydın
E) Memduh Şevket Esendal

11. Küçürek (minimal) öyküler, insan yaşamından dondurulmuş kısa anlar, yaşanmış küçük olaylar, anekdotlar, kurulan düşlerden biri olarak okuyucunun karşısına çıkar. Yoğun ve imgesel bir anlatımdan faydalanılarak hikâye kurgulanır küçürek öykülerde.

Bu açıklamaya göre aşağıdakilerden hangisi küçürek öyküye bir örnek sayılabilir?

- A) Gregor odaya girmedi, onun yerine sıkıca sürgülü çift kanatlı kapıların kapalı olanına yaslandı. Bu şekilde vücudunun sadece yarısı görünüyordu, kafasıyla eğilmiş dışarıdakileri izliyordu.
- B) Siz babanızın fakirliğine ne bakıyorsunuz? Gönüllü zengin onun. Sabah işine gider, akşam bu işten döner. Her işin başı doğruluk. Allah doğruluktan ayırmaz. Bir tarihte herifin biri yirmi beş bin lira, evet tamtam yirmi beş bin lira sürdü önüme.
- C) Sabahın ilk horozları öterken kulenin dibinden kalktılar. Bir yalın parçası ortadan koparcasına elleri birbirinden ayrıldı. Kadın hiç ayrılmak istemiyor, gün batıncaya kadar burada, böylece susarak kalmak; Ahmet'in elini tutmanın korkunç tadını sürdürmek istiyordu.
- D) Karşılığını bulduğu tüm aşk yanılsamaları kolaylıkla aklından çıkarken, hiçbir karşılık bulamadığı tek aşkının ömrü boyunca aklından bir an bile çıkmadığının ayırımına vardı. Vardığında çıktı. Artık karşılık beklemiyordu.
- E) Yazı türleri birbirinden faydalanmakta oldukça özgürleşmiş durumdadır. Bir yazıya kolayca öykü, deneme, fıkra, makale diyemiyoruz artık. Yazılar da bunu beklemiyor zaten.

1. Hikâyenin kahramanı; korkuyla yaşayan, yalnız biridir. Evine dönerken köpekleri görür ve kaçarak evine gelir. Evinde eski bir dilde yazılmış bir mektup bulur. Ölü diller uzmanı bir arkadaşından mektubu okuması için yardım alır. Mektupta evden çıkmaması söylenmektedir.

Bu parçada sözü edilen eser aşağıdakilerden hangisidir?

- A) *Korkuyu Beklerken* B) *Bir Mektup*
C) *Ne Evet Ne Hayır* D) *Tahta At*
E) *Demiryolu Hikâyecileri*

2. Realistim. Halkın ve köylünün ıztıraplarını, dertlerini, ihtiyaçlarını göstermeyi ve onları intibaha, tayakkuza, idrake sevk etmeye çalışmayı vazife bilirim. Sanatı uyandırıcı bir kamçı olarak kullanmak isterim. Sanatı gayeye varmak için vasıta telakki ederim.

Bu cümlelerden hareketle hikâyelerini oluşturan yazar aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) Samet Ağaoğlu B) Ahmet Hamdi Tanpınar
C) Tarık Buğra D) Sadri Ertem
E) Oktay Akbal

3. Türk edebiyatında modern hikâye, Osmanlı-Türk toplumunun Batı'ya yönelmesinden sonra 1870'li yıllardan itibaren görülmeye başlar. Bu hikâye, Cumhuriyet'e gelinceye kadarki Tanzimat, Servetifünun, Fecriati ve Millî Edebiyat Dönemleri içinde "modern" olarak niteleyebileceğimiz bir forma sahip olur. Özellikle ---- hikâyecileri, ---- hikâyesinin hem hazırlayıcıları hem de ilk yazarları olması bakımından büyük önem taşırlar. Onlar II. Meşrutiyet sonrasında tanınıp şöhrete ulaşmışlarsa da Cumhuriyet sonrasında da hikâye yazma ve yayımlamayı sürdürürler.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangileri sırasıyla getirilmelidir?

- A) Tanzimat I. Dönem - Tanzimat II. Dönem
B) Tanzimat II. Dönem - Servetifünun
C) Servetifünun - Fecriati
D) Fecriati - Millî Edebiyat
E) Millî Edebiyat - Cumhuriyet

4. Küçürek öyküde diyalog tekniği bu yazarımız için önemli bir yer tutar. *Yaşam Öyküsü I*, *Gece Bekçisi*, *Rastlantı*, *Zaman*, *Keşke*, *Kısa* ve *Yanıt* adlı öykülerinde diyaloglar kişilerle ilgili uzun betimlemelerin yerini tutacak nitelikte söylemsel bir işlev üstlenir. Uzun satırlar yerine kısa kısa konuşmalar aracılığıyla öyküdeki kişilerin ilişkisine ve onların kendi gerçeklerine ulaşır.

Bu parçada sözü edilen yazar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ferit Edgü B) Necati Tosuner
C) Tarık Günersel D) Vüs'at O. Bener
E) Tarık Dursun K.

5. **Aşağıdaki parçalardan hangisinde bilgi yanlış yapılmıştır?**

- A) Bilge Karasu, 1950 kuşağı öykücülerinde adını duyurmuştur. Bireyin sorunlarına ağırlık veren, onun günlük hayatındaki açmazlarını derinlemesine işleyen bir çizgide eserler kaleme almıştır. Sanatçı *Gece* romanında düş ile gerçeği birleştirmiştir.
- B) Mustafa Kutlu, eserlerinde bireyin iç dünyasını yansıtmaya çalışır. Hikâyelerinde günlük hayatta her zaman karşılaşılan sıradan kişiler, köyden kente göç ile Anadolu insanının hayatı ön plana çıkar. Türk edebiyatında yazdığı uzun hikâyeleriyle anılmaktadır.
- C) Sait Faik, edebiyatımızda durum hikâyesinin (Çehov tarzı) temsilcilerindendir. Hikâyelerinde, genel olarak toplumun herhangi bir olaya ya da insana karşı gösterdiği tepkiyi, sınıf ayrılıklarının ortaya çıkardığı sakıncaları, işveren-işçi ilişkileri, toplumun düşüncelere karşı ilgisizliği, yoksulluk gibi toplumun sorunlarını dile getirmiştir.
- D) Tomris Uyar; genellikle günlük olayları, büyük şehrin kalabalığında kaybolan iyi insanları, özellikle kadınları öykülerinde konu edinmiştir. Ayrıca modern dünya edebiyatından yaptığı çevirilerle adını duyurmuştur.
- E) Nezihe Meriç, 1950 kuşağının ilk kadın öykü yazarlarındandır. Eserlerinde kadın karakterlere çokça yer verir. Eserlerindeki kişileri her sosyal tabakadan seçmektedir. Sade ve samimi bir üslupla kaleme aldığı *İpek ve Bakır* adlı eserinde kadın sorunlarına değinmektedir.

6. Olayların ve insanların bir anlık görüntüleri üzerinde derinleşen bir sanatçıdır. İnsanların dış görünüşünden çok, içleri, duygu, düşünce ve ruh dünyalarıyla ilgilenmiştir. Bazı anları, kısa karşılımları, kaçıcı yaşama kesitlerini hikâyeleştirmiştir. Şekilde ve özde yenilik getirmiştir. Sanatçı modern hikâyenin öncülerindendir. Gerçekleri kendine göre yorumlamıştır.

Aşağıdaki eserlerden hangisi bu parçada sanat anlayışı ile ilgili bilgi verilen hikâyeciye aittir?

- A) *Ses* B) *Tanrı Misafiri*
C) *Eskici* D) *Bir Serencam*
E) *Karanfiller ve Domates Suyu*

7. “Yedi Meşaleciler” grubunun tek hikâye yazarıdır. Yazarın sanat hayatında iki devre söz konusudur. 1928-1931 yılları arası dönemde daha çok mensur şiire yaklaşan şiirsel bir üslupla romantik ve masa başı hikâyeler yazarken 1931’den sonra Vakit gazetesi etrafındaki sosyal gerçekçi hikâyeci grubuna katılıp bu doğrultuda eserler verir.

Bu parçada hakkında bilgi verilen Cumhuriyet Dönemi yazarı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kenan Hulusi Koray B) Sadri Ertem
C) Ömer Seyfettin D) Osman Cemal Kaygılı
E) Selahattin Enis

8. Haldun Taner’in 1954 yılında yayımlanan kitabındaki yedi öyküden biri olan ve kitapla aynı adı taşıyan ---- öyküsü, insan ile zaman arasındaki ilişkiyi konu alır. Öyküde anlatıcı henüz dokuz yaşındayken bir özelliğini fark eder: Saate ihtiyaç duymadan saatin kaç olduğunu bilmektedir. Bu özelliği zamanla hayatının merkezine yerleşir ve saatlerle çevrili hayatında kendini bir saat gibi duymaya başlar. Öykü, insan hayatının zamana bağlı doğasını etkili bir dille aktarır. Kitap, 1955 yılında o yıl verilmeye başlanan Sait Faik Hikâye Armağanı’nı alır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) *Yaz Yağmuru* B) *Yalıda Sabah*
C) *On İkiye Bir Var* D) *Yedi Renkli Saat*
E) *Dar Zamanlar Üçlemesi*

9. **Aşağıdaki yazar - eser eşleştirmelerinin hangisinde yanlışlık yapılmıştır?**

- A) Sait Faik Abasıyanık - *Hava Parası*
B) Memduh Şevket Esendal - *İhtiyar Çilingir*
C) Sabahattin Ali - *Kamyon*
D) Refik Halit Karay - *Şeftali Bahçeleri*
E) Peyami Safa - *İstanbul Hikâyeleri*

10. Toplumcu gerçekçilerin etkisinde hikâyeye başlayan yazar, geçen zaman içinde kendine has bir bakış açısı ve hikâye anlayışına kavuşur. İlk hikâyelerinde büyük şehrin kenarında değerlerinden koparılmış insanın yalnızlığını anlatırken ikinci dönemde aile kurumundaki çözümü öne almıştır. Onun hikâyelerinin ana konusu toplumsal hayat ve değerlerdeki değişme ve çözüme; bunun getirdiği yabancılaşmadır. Son hikâyelerinde modernitenin kaosundan tasavvufa sığınış dik-kati çeker. Psikolojik ve metafizik buhran içindeki insan, çözümlü metafizik teslimiyette bulur. Onun insanın iç dünyasını başarıyla tahlil eden, çevreyi/mekânı konunun atmosferini sağlamak üzere tasvir eden, yer yer şiire yaklaşan, kimi zaman metaforik unsurlarla zenginleşen bir dil ve üslubu vardır. *Hastalar ve Işıklar* eserlerindendir.

Bu parçada hakkında bilgi verilen Cumhuriyet Dönemi yazarı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Samet Ağaoğlu B) Ahmet Hamdi Tanpınar
C) Tarık Buğra D) Sadri Ertem
E) Rasim Özdenören

11. **Aşağıdakilerin hangisinde millî ve dinî duyarlılıkla yazılan hikâyeler ile ilgili verilen bilgi yanlıştır?**

- A) Anadolu’ya açılma, Anadolu’yu görüp anlatma ve Anadolu insanını konu edinme öne çıkmıştır.
B) Romantizmin etkili olduğu görülür.
C) Eskiye ve İstanbul’a karşı, yeni değerlerin ve Ankara’nın yüceltilmesi ve Ankara’daki hayat işlenen konular arasındadır.
D) Maupassant tarzının (olay hikâyesi) özellikleri görülür.
E) Batıl inançlar ve hurafeler eleştirilmiştir.

12. İlk öykülerinde, özellikle Anadolu kasaba halkının yaşayışını dile getirmesiyle tanınmıştır. “Anadolu’dan Hikâyeler” adlı kitabında bir araya getirdiği bu öykülerinde arada kent yaşamından örnekler de görülmekle birlikte, kasaba yaşayışının ağır bastığı görülür. Konularını Karadeniz yöresinden aldığı öykülerinin kimilerinde sorunlarla ilgili eleştirel bir tutum görülürken kimilerinde yöre halkının günlük yaşayışı sergilenir. Karadeniz’den Ege yöresine geçen yazar, bu öykülerinden II. Dünya Savaşı’nın getirdiği ahlak çöküntüsünü, savaş zenginlerine karşı küçük memurların gittikçe güçleşen yaşam koşulları altında ezilişlerini, orta hâlli insanların yaşayışlarını anlatır. Kimi öykülerinde de Söke Ovası’nda pamuk ekiminin köylünün yaşayışında oluşturduğu gelişmeyi ele alan yazar, bu öykülerini *Cevizli Bahçe*, *Pazarlık* ve *Pembe Kurt* adlı eserlerinde bir araya toplamıştır. Daha sonra köy ve kentle ilgili çeşitli konuları, sorunları ele aldığı öykülerini *Üç Bulutlu Hikâyeler*’de bir araya getirmiştir.

Bu parçada sözü edilen yazar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Samim Kocagöz B) Sadri Ertem
C) Kemal Bilbaşar D) Cevdet Kudret
E) Orhan Kemal

1. (I) Asıl adı Mehmet Raşit Ögütçü'dür. (II) Küçük insanların küçük hayatlarını konu edinmiştir. (III) Sonraları yoksul kesimin, işçilerin, sokaktaki adamın yaşamını anlatmıştır. (IV) Adana yöresindeki toprak ve fabrika işçilerini konu almıştır. (V) *Baba Evi, Avare Yıllar, Murtaza, Cemile* adlı eserlerini öykü türünde kaleme almıştır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde Orhan Kemal ile ilgili bilgi yanlış vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. Aşağıdakilerden hangisi Sait Faik Abasıyanık'ın hikâye türündeki eserlerinden biri değildir?

- A) *Sarıç* B) *Lüzumsuz Adam*
C) *Havada Bulut* D) *Medar-ı Maişet Motoru*
E) *Havuz Başı*

3. Ben öyle sürekli hareket olan hikâyeleri okuyamam. Benim okuyacağım bana kahramanın ruhunu hissettirmeli. Belki bir anı, o anın üzerine yığıldığı duyguları, bir göz göze gelişi, bir fısıltının kulakta bıraktığı etkiyi... Kalabalık bir yerin içinde kopan fırtınaları değil de orada kenarda bir masaya çökmüş öylece duran birinin bakışlarındaki hikâyeyi okumak isterim. Öyle çok önemli işler başaran insanlar olmasın hatta bazen insan olmasına bile gerek yok.

Bunları söyleyen birine aşağıdaki eserlerden hangisi önerilebilir?

- A) *Falaka* B) *Değirmen*
C) *Sinağrit Baba* D) *Memleket Hikâyeleri*
E) *Sönmüş Yıldızlar*

4. Aşağıdaki hikâyelerin hangisinde postmodernist öğelere yer verilmiş olabilir?

- A) *Çok Sesli Bir Ölüm*
B) *Yaz Yağmuru*
C) *Sırça Köşk*
D) *Hazır Dünya*
E) *Şişhane'ye Yağmur Yağıyordu*

2018 AYT

5. Toplumsal gerçekçilik akımının sanatkar hikâyecisidir. Halk şiiri geleneğini sürdüren ürünlerle edebiyat dünyasına giren yazar, sonradan hikâyeye geçmiştir. *Değirmen, Kağrı, Ses, Yeni Dünya, Sırça Köşk* adlı kitaplarda hikâyelerini toplayan yazarın üç de romanı vardır. Edebiyat ve sanatın bir nevi propaganda olduğunu belirten yazara göre sanatın bir tek ve açık maksadı vardır: "İnsanları daha iyiye, daha doğruya, daha güzele yükseltmek ve insanlarda bu yükselme arzusu- nu uyandırmak."

Bu parçada söz edilen yazar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sabahattin Ali B) Ahmet Hamdi Tanpınar
C) Haldun Taner D) Kemal Tahir
E) Tarık Buğra

2019 AYT

6. Hikâyelerinde tam bir gözlemci gibi davranır. Kaleminden çok silgisi çalışır; gereksiz sözden olabildiğince kaçınır. Zaten büyük trajik olayların ve kahramanların öykülerinden çok gündelik olanın ve devlet dairesindeki, sokaktaki, evdeki insanın mütevazı dünyasını anlatan yazar; öykü çerçevesini kısacık ve sade cümlelerle çizer: "Ağustos, Cuma günü. Sicil müdürü Cavit Bey, yemekten sonra minderin üstüne uzanmış, uyumak istiyor." diye başlayan *Mendil Altında* öyküsünde olduğu gibi... Köyün, köylünün sorunları, büyük toplumsal çatışmalar veya tarihimizin şanlı sayfaları ve kahramanları yoktur onun öykülerinde. Açıkça hedeflenmiş bir mizah tonu veya sivri bir eleştirelilik de yoktur ama gündelik olanın içerdiği komik ayrıntılar pek çok hikâyede okuyucuyu güldürür. Onun hikâyeleri, gündelik yaşamın sıradanlığının içinde silikleşen insanların yaşadığı duygusal ve zihinsel çelişkileri aktarır.

Bu parçada tanıtılan yazar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Refik Halit Karay B) Orhan Kemal
C) Sabahattin Ali D) Aziz Nesin
E) Memduh Şevket Esenal

7. Aşağıdakilerden hangisi Memduh Şevket Esendal'ın hikâye türündeki eserlerinden biri değildir?

- A) Hava Parası
- B) Mendil Altında
- C) İhtiyar Çilingir
- D) Sancho'nun Sabah Yürüyüşü
- E) Kelepir

8. Buraya kim bilir neler düşünerek gelmişti? Herhâlde dostunun kafasından geçen opera muganniliği ve fraklı Avrupa konserleri, ona yabancı idi. Olsa olsa Ankara'da "büyüklerden" birkaç kişinin kendisini dinleyeceğini, belki beş on kuruş vereceğini düşünmüş olabilir. Hatta belki de daha sağlam bir istikbalin (geleceğin) kendisini beklediğini sanıyor; beğenildiği takdirde hademelik, kapıcılık gibi bir işe konularak kayırılacağını ve ara sıra "büyük" meclislerde saz çalıp beş on kuruş alacağını ümit ediyordu. Bazen valilerin bile böyle âşıkları koruduklarını, onlara meclislerinde saz çaldırdıklarını herhâlde duymuştu.

Bu parça aşağıdaki sanatçıların hangisinin bir eserinden alınmış olabilir?

- A) Memduh Şevket Esendal
- B) Sait Faik Abasıyanık
- C) Sabahattin Ali
- D) Ferit Edgü
- E) Bilge Karasu

9. Küçürek hikâyeler; betimlemeye ve çözümlemeye dayanmayan, yalnızca bir anın saptaması olan anlatılardır. Çok kısa olmalarına rağmen bu hikâyeler; yazarının dile hâkimiyetini, kelime dağarcığını, kurgu yeteneğini, duygu ve düşünce dünyasının derinliğini gösteren yoğun anlatımlardır. Küçürek hikâye uzadıkça okuru uyaran vurucu etkisini yitirir.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada tanıtılan hikâye türünün temsilcilerinden biri değildir?

- A) Haydar Ergülen
- B) Adalet Ağaoğlu
- C) Necati Tosuner
- D) Ferit Edgü
- E) Vüs'at O. Bener

10. Kapıdan girip de genç kadını bardaktan boşanırcasına yağın yağmurun altında, bir eli bahçenin ortasındaki kurumuş palmyenin gövdesine dayalı, yüzünde her şeyden habersiz, çok mesut bir gülümseme, âdetâ onu okşar görünce hakikaten şaşırdı ve kendi kendine güldü.

"Bu da bir başka türlü olacak.. Ne dersin Hacivat'ım!" Hacivat omuzlarını silktilti.

"Benim mecanin taifesiyle işim yok. Ben Karagöz gibi akıl zevat isterim." Çocukluğundan beri onun Karagöz ve Hacivat'la konuşmak âdetiydi. Uzun süren bir hastalık boyunca onlarla öyle haşır neşir olmuştu ki aradan otuz sene geçtiği hâlde yine benliğinin ayrılmaz parçaları gibiydiler.

Kadın kendi düşünceleri içindeydi. Ne Sabri'nin Hacivat'a yüksek sesle sorduğu suali ne de ayak seslerini işitmişti. Ancak iyice yaklaştığı zaman farkına vardı. Elini ağaçtan çekti. Yüzünde bir lahza için suçüstü yakalanmış çocukların şaşkınlığı belirdi, sonra Sabri'nin güldüğünü görünce tekrar eski gülümseme yerine geldi. Küçük bir menüet figürüyle olduğu yerde döndü ve onu iki eli eteklerinde selamladı.

Bu parçada bir bölümü verilen yazar ve eseri aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ahmet Hamdi Tanpınar - Yaz Yağmuru
- B) Memduh Şevket Esendal - Mendil Altında
- C) Sait Faik Abasıyanık - Mahalle Kahvesi
- D) Abdülhak Şinasi Hisar - Boğaziçi Yalıları
- E) Oğuz Atay - Korkuyu Bekleyen

11. Yazar, Cumhuriyet Dönemi'nin önemli kadın hikâyecilerinden biridir. Çehov tarzı durum hikâyeleri yazmış, bilinç akışı ve iç monolog gibi modern anlatım tekniklerinden yararlanmıştır. Yapıtlarında toplumsal kural, gelenek, görenek ve inançların kadınların yaşamı üzerindeki etkilerini ele alan yazar, çocuklar için yazdığı kitaplarla çocuk edebiyatı alanında da adından söz ettirmiştir. *Korsan Çıkmazı* ve *Boşlukta Mavi* romanlarında ise kadınların hayallerini ve sorunlarını dile getirmiştir.

Bu parçada sözü edilen yazar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Adalet Ağaoğlu
- B) Latife Tekin
- C) Nazlı Eray
- D) Pınar Kür
- E) Nezihe Meriç

1. Akşamı duya duya,
Sular yattı uykuya;
Kızılılık çöktü suya,
Sandım bir cenk akşamı...

Bu dizelerin tema bakımından özdeşi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yaş otuz beş! Yolun yarısı eder.
Dante gibi ortasındayız ömrün.
Delikanlı çağımızdaki cevher
Yalvarmak yakarmak nafile bugün
Gözünün yaşına bakmadan gider.
- B) Ovada ince yollar gölgeleniyor işte.
Karşıdan renk içinde solgun ay görünüyor.
Güneşin son nurundan bir damlacık içmiş de
Şu karşıkı kulübe bir saray görünüyor.
- C) Bütün sevgileri atıp içimden,
Varlığını yalnız ona verdim ben.
Elverir ki bir gün bana derinden,
Ta derinden bir gün bana "gel" desin.
- D) Dün ana dizinde uyurdu, bugün
Toprakları yastık eden başınız.
Nerdeler, nerdeler şimdi, sizin de
Vardı kardeşiniz, arkadaşınız!
- E) Söyle sevda içinde türkümüzü,
Aç bembeyaz bir yelken.
Neden herkes güzel olmaz,
Yaşamak bu kadar güzelken?

2. Aşağıdaki dizelerin hangisinde tam kafiye vardır?

- A) Lakin bu çocuk yolcu, habersiz yarasından,
Gül derlemek ister, şafağın manzarasından.
- B) Coştukça böyle sel gibi bağrında hisleri
Bir gün başında kalmayacaktır seyisleri!
- C) İstemem artık ışık, rayiha, renk âlemini,
Koklamam yosma karanfille, güzel yasemini.
- D) Kandilli yüzerken uykularda
Mehtâbı sürükledik sulara.
- E) Yaşamak zevki nedir bilmez ölümden korkan!
Gür bir imanla damarlarda ateşten bir kan..

3. Bir bıçak saplı durur göğsünde,
Hangi su tasına uzansan boş;
Hangi pencereye koşarsan koş
Aynı siyah güneş gökyüzünde.

Bu şiirdeki söyleyicinin ruh hâli aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Umutsuz B) Kaygılı C) Korkulu
D) Tedirgin E) Kuruntulu

4. Söz oyunlarına yer vermeyen; sade, açık bir dile sahip, söz tekrarları içeren ve serbest tarzda yazılmış şiirlere ilgi duyan bir kişinin aşağıdaki dizelerden hangisini sevmesi beklenir?

- A) Her şey birdenbire oldu
Birdenbire vurdu gün ışığı yere
Gökyüzü birdenbire oldu
Mavi birdenbire
- B) Seher vakti çaldım yârin kapısın
Baktım yârin kapıları sürmeli
Boş bulmadım otağının yapısın
Çıkageldi bir gözleri sürmeli
- C) Gün olur, alır başımı giderim
Denizden yeni çıkmış ağların kokusunda
Şu ada senin, bu ada benim
Yelkovan kuşlarının peşi sıra
- D) Bir sabah çıkmak güneşler, aylar bir sabah çıkmak
Bir ağacı bu evleri sarı ters bir kuşu düzeltmek
- E) Işık bulutları içinden geçiyor tren
sevinç mi tasa mı bilinmez
cama dayalı alnım
gün indi inecek
dilimin ucunda bir türkü

5. Bizdik o hücumun bütün aşkıyla kanatlı
Bizdik o sabah ilk atılan safta yüz atlı
Uçtuk Mohaç ufkunda görünmek hevesiyle
Canlandı o meşhur ova at kışnemesiyle

Bu dörtlük aşağıdaki şiir türlerinden hangisine örnek verilebilir?

- A) Lirik B) Pastoral C) Dramatik
D) Satirik E) Epik

6. Söyleyici; şiirde konuşan, şairin sesini ve söyleyişini emanet ettiği kişi veya varlıktır. Şair, her şiirde bir söyleyici belirler. Bu söyleyici, şairin kendisi değil yalnızca o şiire özgü kurgusal bir kişi ya da varlıktır. Söyleyici, şiirin içeriğine ve aksettirdiği ruh durumuna göre karakter ve ses kazanır; bu durum, şiiri okuma tonuna / tarzına etkide bulunur ve okuma faaliyetinde okuyucu bu söyleyici ile özdeşleşir.

Aşağıdaki dizelerden hangisinin söyleyicisinde diğerlerinden farklı bir duygu hâkimdir?

- A) Böyle sessiz ayrılıklarda,
her şey önceden belli olur.
en güzel zamanında, aşkın ve hayatın
insan deli olur...
- B) sanmıştık ki ikimiz
yeryüzünde ancak
birbirimiz için varız
ikimiz sanmıştık ki
tek kişilik bir yalnızlığa bile
rahatça sığarız
- C) potinlerime ve paltoma
teşekkür etmeliyim
teşekkür etmeliyim yağın kara
bu güne bu sevince
kara bastığım için şükür
- D) Ne hasta bekler sabahı,
Ne taze ölüyü mezar.
Ne de şeytan, bir günahı,
Seni beklediğim kadar.
- E) Ayrılık, demir çubuk gibi sallanıyor havada
Çarpıyor yüzüme yüzüme
Sersemledim
7. Ne zaman seni düşünsem
Bir ceylan su içmeye iner
Çayırırları büyürken görürüm
Her akşam seninle
Yeşil bir zeytin tanesi
Bir parça mavi deniz
Alır beni seni düşündükçe
Gül dikiyorum elimin değdiği yere
Atlara su veriyorum
Daha bir seviyorum dağları

Bu şiirin konusuna göre türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Epik
B) Pastoral
C) Didaktik
D) Lirik
E) Dramatik

8. Zülf-ü kâküllerin amber misali
Büy-u erguvandan güzelsin güzel
Kızarmış gonca gül gibi yüzlerin
Şâh-ı gülistandan güzelsin güzel
- Yüzünde yeşil ben aşikâr olmuş
Çekilmiş kaşların Zülfikâr olmuş
Gözlerin âleme hükümdâr olmuş
Mühr-ü Süleyman'dan güzelsin güzel

Bu şiirle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Her iki dörtlükte de redif kullanılmıştır.
B) Hece ölçüsünün 11'li kalıbıyla yazılmıştır.
C) Telmih sanatına yer verilmiştir.
D) "abcb, dddb" şeklinde kafiyelenmiştir.
E) Her iki dörtlükte de zengin kafiye kullanılmıştır.

9. I. Ana başa taç imiş,
Her derde ilaç imiş,
Bir evlat pir olsa da,
Anaya muhtaç imiş.

- II. Arzular başka şey,
Hatıralar başka,
Güneşi görmeyen şehirde
Söyle nasıl yaşanır.

- III. Beni candan usandırdı, cefâdan yâr usanmaz mı?
Felekler yandı âhımdan, murâdım şem'i yanmaz mı?

Numaralanmış dizelerde kullanılan ölçünün sıralanışı aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

- A) Serbest ölçü / hece ölçüsü / aruz ölçüsü
B) Aruz ölçüsü / hece ölçüsü / serbest ölçü
C) Hece ölçüsü / serbest ölçü / aruz ölçüsü
D) Aruz ölçüsü / serbest ölçü / hece ölçüsü
E) Hece ölçüsü / serbest ölçü / serbest ölçü

10. Akışta demetlenmiş büyük küçük kâinat

Şu çıkan buluta bak bu inen suya inat

**Bu beyitteki altı çizili sözcüklerde aşağıdaki edebî sanat-
lardan hangisi vardır?**

- A) İntak
B) İstifham
C) Tekrir
D) Teşbih
E) Tezat

1. I. Andırırsın beni bana, bana beni,
Dediklerinde, duyduklarında,
Yazdıklarında seni bana, bana seni,
Söylemesem bile saklamadıklarında.
(Aliterasyon)
- II. Adam aman kuzusu
Çay kuru çeşme kuru
Nerden içsin kuzu su
Beni yakıp yandıran
Bir ananın kuzusu
(Cinas)
- III. Kalbim yine üzgün seni andım da derinden;
Geçtim yine dün eski hazan bahçelerinden!
Üzgün ve kırılmış gibi en ince yerinden,
Geçtim yine dün eski hazan bahçelerinden!
(Nakarat)
- IV. Ufku tutuşturmadan fecrin ilk alevleri
Arkamızda kalıyor şehrin kenar evleri
(Tunç uyak)
- V. Sana bir karşılık vereceğim
toprağı deşen boşuk sesimle
sana bir karşılık vereceğim
amansız kum fırtınası altında
(Hece ölçüsü)
- Numaralanmış dizelerin hangisinde parantez içindeki ahenk unsuru yoktur?**
- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. **Aşağıdaki şiirlerin hangisinde söyleyici, imgeye başvurmamıştır?**
- A) Âşığım, dağlara kurulu tahtım,
Çobanlar bağrımı dağlar da geçer.
- B) Göğsümden havaya kattığım zehir
Solduracak bir gül gibi ömrünü.
- C) Ben, gamlı, donuk kış güneşi,
Çıplak dallarda, sessiz dinleniyordum.
- D) Yolda bir kadın gördüm çapa çapalar,
Bebeği sallanır iki dal arasında.
- E) Bir sarı yaprak gibi düştü gönlüm yoluna,
Buğulu gözlerimden geçmediğin gün olmaz

3. Örtüldü hafızanın örtüsü
Tasalarımın bittiği yerde.
Yükseliyor şimdi perde perde
“Geri gelen saadet” türküsü.

Bu dörtlük ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Ek hâlinde redife yer verilmiştir.
B) Sarmal kafiye düzeni ile oluşturulmuştur.
C) İki ve üçüncü dizelerde zengin kafiye vardır.
D) “s” ve “r” sesleri ile aliterasyon yapılmıştır.
E) 11’li hece ölçüsü kullanılmıştır.

4. I. Gelmiş dünyanın dört bir ucundan
Ayrı dilleri konuşur, anlaşız
Yeşil dallarız dünya ağacından
Gençlik denen bir millet var, ondanız.
- II. İy beni ayıblayan gel beni ışıktan kurtar
Ger elünden gelmezse söyleme fâsid haber
- III. Bulutta şaha kalkmış Fatih’ten kalma kır at;
Pırlantadan kubbeler, belki bir milyar kırat...
- IV. Ne yanar kimse bana âteş-i dilden özge
Ne çalar kimse kapım bād-ı sabâdan gayrı
- V. Sözün bilmez bazı nadan elinden
Erkân ağlar, usul ağlar, yol ağlar
Bülbülün feryadı gonca gülünden
Gülşen ağlar, bülbül ağlar, gül ağlar

Numaralanmış dizeler için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. dize grubunda kafiye ve redif vardır, ölçü yoktur.
B) II. dize grubunda redif, uyak ve ölçü yoktur.
C) III. dize grubunda ölçü ve kafiye vardır, redif yoktur.
D) IV. dize grubunda ölçü vardır, kafiye ve redif yoktur.
E) V. dize grubunda redif, uyak ve ölçü vardır.

5. Üzgün bir çocuğun yalnızlığı
Kadar saydam kalabilseydim
Ömrüm derdim ömrüm nasıl da
Dolu geçmiştir ölebilirim artık

Bu dörtlük, içerik bakımından aşağıdaki şiir türlerinden hangisine örnek verilebilir?

- A) Dramatik B) Lirik C) Satirik
D) Epik E) Didaktik

6. I. Köroğlu'yum medhim merde yeğine
Koç yiğit değişmez cengi düğüne
Sere serpe gider düşman önüne
Ölümü karşılar meydan içinde

- II. Hani yaprak kıpırdamaz, çakıl yanar,
Bir böcek sesi gelir bahçeden, fincan
Düşlere götürür sizi, kesik kanar,
Emersiniz, yazdır akan.

Numaralanmış dörtlükler ahenk unsurları açısından karşılaştırıldığında aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. dörtlüğün kafiye düzeni düz, II. dörtlüğün ise çaprazdır.
B) I. dörtlükte yarım uyak, II. dörtlükte ise tam uyak vardır.
C) I. dörtlükte hece ölçüsü kullanılırken II. dörtlük serbest ölçüyle yazılmıştır.
D) I. dörtlükte sözcük tekrarıyla yararlanılırken II. dörtlükte yararlanılmamıştır.
E) Her iki dörtlükte de redif kullanılmıştır.

7. **Aşağıdakilerin hangisinde tam uyak, çapraz uyak düzeni ve serbest ölçü kullanılmıştır?**

- A) Göğsümüz kuvvetli, gönlümüz temiz
Tükenmez yolları tüketiriz biz
Ne saray ne hamam ne han isteriz
Nerde gün batarsa orda yatarız
- B) Hava bugün de bulutlu
Rüzgâr daha serin esecek.
Bütün insanlar umutlu,
Şairler mahzun gezecek.
- C) Sen varken kötü diye bir şey bilmiyorduk
Mutsuzluklar, bu karalar yaşamda yoktu
Sensiz karanlığın çizgisine koymuşlar umudu
Sensiz esenliğimizin üstünü çizmişler
- D) Çanakkale derler yokken hesapta
Mahşerin dünyada kurulduğu yer
Çanakkale derler topraktan kaptı
Şehitlik şerbeti verildiği yer
- E) Aysel git başımdan ben sana göre değilim
Ölümüm birden olacak seziyorum.
Hem kötüyüm karanlığım biraz çirkinim
Aysel git başımdan istemiyorum.

8. Şeb-i yeldâyı münecimle muvaakkit ne bilir
Mübtelâ-yı gama sor kim geceler kaç saat

Bu beyitte altı çizili sözlerle yapılan edebî sanat aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Teşbih B) Teşhis C) Tenasüp
D) Tecahülârif E) Tezat

9. **Aşağıdaki dizelerin hangisi parantez içindeki terimi örneklemez?**

- A) Garibim namıma Kerem diyorlar
Aslı'mı el almış haram diyorlar
Hastayım derdime verem diyorlar
Maraşlı Şeyhoğlu Satılmış'ım ben
(Semai)
- B) Mavi bir gölge uçtu pencereden
Baktım âvâre bir küçük kelebek
Yaramaz geldi kim bilir nereden
Belli yorgundu, bir veremli çiçek
Gibi serpildi lambanın yanına
Bir duman uçtu, gitti titreyerek
(Terzarima)
- C) Bir vakte erdi ki bizim günümüz
Yiğit belli değil mert belli değil
Herkes yarasına derman arıyor
Deva belli değil dert belli değil
(Taşlama)
- D) Karac'oğlan gene coştı, bulandı
İnip aşkın deryasına dolandı
Güzel gitti, diye pınar ağıladı
Acıdı yüreğim, yandı pınara
(Hüsnütalil)
- E) Tam otların sarardığı zamanlar
Yere yüzükoyun uzanıyorum
Toprakta bir telâş, bir telâş
Karıncalar öteden beri dostum
(Pastoral şiir)

10. Bir varlığı, kavramı, durumu daha canlı ve daha duygulu anlatmak için onu başka varlık, kavram veya durumların çizgileri ve şekilleri içinde tasarlayışa "imge" denir. Sanatçı, imge oluştururken izlenimlerinden hareketle gerçeği kendi algısına göre yeniden biçimlendirir. Duygu ve düşüncelerini ifade etmek için kendine özgü bir dil oluşturur. Yeni bir anlatım için hayal gücü ve sanatçı duyarlılığı sayesinde alışılmamış sözler bulur. Bilinen sözcüklere farklı anlamlar yüklerken çeşitli ipuçlarıyla çağrışım sağlar.

Buna göre aşağıdaki dizelerin hangisinde imge kullanılmamıştır?

- A) Dalga dalga hücum edip pişmanlıklar
Unutuşun o tunç kapısını zorlar
- B) Ve ruh, atılan oklarla delik deşik
İşte, doğduğun eski evdesin birden
- C) Ateşten kızaran bir gül arar da,
Gezer bağdan bağa çoban çeşmesi,
- D) Sabahleyin gökyüzü parlak, ufuk açıktı,
Güneşli bir havada yayılımız yola çıktı...
- E) Uykuya varmış gibi görünen yılan yollar
Başını kaldırarak boşluğu dinliyordu.

2018 AYT

1. Körfezdeki dalgın suya bir bak, göreceksin:
Geçmiş gecelerden biri durmakta derinde;
Mehtâb... iri güller... ve senin en güzel aksın...
Velhâsıl o rû'yâ duruyor yerli yerinde!

Bu dizeler ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söyle-nemez?

- A) Şiirde ahenk unsurlarına yer verilmiştir.
B) Çapraz kafiye düzeninde yazılmıştır.
C) Yaşama sevinci teması işlenmiştir.
D) Kişileştirmeye başvurulmuştur.
E) Görsel öğelere yer verilmiştir.

2018 AYT

2. **Aşağıdaki dizelerin hangisinde, ayraç içinde verilen ede-bî sanat yoktur?**

- A) Aramazdık gece mehtâbı yüzün parlarken
Bir uzak yıldıza benzerdi güneş, sen varken
(Tenasüp)
- B) Gül gülse dâim ağlasa bülbül acep değil
Zîrâ kimine ağla demişler kimine gül
(Tezat)
- C) Yûsuf'u gerçi görenler ellerin kestiler
Gün yüzün gördü senin şakk oldu bedrin ayası
(Telmih)
- D) Sen akşamlar kadar büyüğü, sıcak
Rüyâlarım kadar sâde güzeldin
(Teşbih)
- E) Senin yanındayken, avuçlarımda
Suda sabun gibi eriyor zaman
(Teşhis)

2021 AYT

3. Bu dünyaya sanki vefa gelmemiş
Gelmişse de bir kimsede kalmamış
Kim var ki dostundan cefa görmemiş
Cihanda bir söze duran mı kaldı

Bu dörtlülle ilgili aşağıdakilerin hangisi söylenemez?

- A) 11'li hece ölçüsüyle yazıldığı
B) Satirik şiire örnek olduğu
C) Düz kafiye düzeninde olduğu
D) Teşbih sanatından yararlanıldığı
E) Redife yer verildiği

2019 AYT

4. I. Dedim dilber yanakların kızarmış
Dedi çiçek taktım gül yarasıdır
Dedim tane tane olmuş benlerin
Dedi zülfüm değdi tel yarasıdır
- II. Sabahtan uğradım ben bir güzele
Dedim mahmur musun söyledi yok yok
Ak ellerin boğum boğum kınalı
Dedim bayram mıdır söyledi yok yok

Aşağıdakilerden hangisi numaralanmış bu dörtlüklerin ortak özelliklerinden biri değildir?

- A) 11'li hece ölçüsünün kullanılması
B) Benzer temaların işlenmesi
C) Nazım şeklinin koşma olması
D) Ahenk unsuru olarak redife yer verilmesi
E) Tecahülûarif sanatından yararlanılması

2019 AYT

5. Ahu gözlü dilber sana ne ettim
Sevdanın elinden tükendim bittim
Her ne ettim ise kendime ettim
Kerem gibi her gün yandıkça tüttüm
Dertlerimi sürü eyleyip güttüm

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Pastoral bir şiir türünden alınmıştır.
B) Ahenk unsuru olarak redif kullanılmıştır.
C) Düz kafiye şemasından faydalanılmıştır.
D) Birden fazla edebî sanattan yararlanılmıştır.
E) Nazım türü bakımından güzellemedir.

2020 AYT

6. Vermez selâm o serv-i hırâmân gelir geçer
Yollarda ömr-i âşık-ı nâlân gelir geçer

Bu beyitte altı çizili sözle yapılan edebî sanat aşağıdaki-lerden hangisidir?

- A) İstiare B) Tevriye C) Mecazımürsel
D) Teşhis E) İntak

2019 AYT

7. Aşağıdaki beyitlerin hangisinde irsalimesel sanatına yer verilmemiştir?

- A) Ziyaretten murâd olan duâdır
Bugün bana ise yarın sanadır
- B) Kardaşına kuyu kazarsa kişi
Kuyuya düşmek olur anın işi
- C) Ne siyâh eylemiş bu nâsiyeyi
Saçımı bembeyaz eden bahtım
- D) Balık baştan kokar bunu bilmemek
Seyrânî gafilin ahmaklığından
- E) Ahde vefâyı va'd-i tehî sanmasın ki dost
Gözden ırağ olunca gönülden ırağ olur

2019 AYT

8. İş gelmez elinden gitmez bir kâre

Aslında neslinde giymemiş hâre
Sandığı gömleksiz duran mekkâre
Bedestene gelir kaftan beğenmez

Bu dörtlük, içerik açısından aşağıdaki şiir türlerinden hangisine örnek verilebilir?

- A) Epik
- B) Satirik
- C) Lirik
- D) Didaktik
- E) Pastoral

2020 AYT

9. Benim yârim bana küsmüş
Zülfünü gerdana düzmüş
Muhabbeti benden kesmiş
Sevilmeyi sevilmeyi
Çağır Karac'oğlan çağır
Taş düştüğü yerde ağır
Yiğit sevdiğinden soğur
Sarılmayı sarılmayı

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Birden fazla kafiye çeşidi içerdiği
- B) İçeriğinin koşma ile benzerlik taşıdığı
- C) 8'li hece ölçüsü ile kaleme alındığı
- D) Çapraz kafiye düzeniyle yazıldığı
- E) İrsalimesel sanatına yer verildiği

2020 AYT

10. Zannetme ki güldür, ne de lâle,
Âteş doludur, tutma yanarsın
Karşında şu gülgün piyâle!
İçmişti Fuzûlî bu alevden,
Düşmüştü bu iksir ile Mecnun
Şi'rin sana anlattığı hâle

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Divan şiirinin benzetme ögelerinden yararlanıldığı
- B) İçerik açısından epik şiir nitelikleri taşıdığı
- C) Deneyimlerin eğretilme yoluyla aktarıldığı
- D) Ahenk sağlamak amacıyla iç kafiyeyle başvurulduğu
- E) Telmih aracılığıyla kumaca ve gerçek kişiliklere yer verildiği

11. Aşağıdakilerden hangisi şiirsellik yönünden daha sınırlıdır?

- A) Beşiktaş'ta Barbaros Meydanı
Sağı anıt, solu türbe
Ortası kare şeklinde,
Parkıdır yoksulların
Bilhassa yaz ayları.
- B) Gördünüz işte yerde
Çürük domatesler gibi ezik,
Avuçlarda mıncıklanmış kalbiniz.
Büyürken leke ince ipekte,
Yeniden eğildiniz!
- C) Seni düşünmek güzel şey, ümitli şey,
Dünyanın en güzel sesinden
En güzel şarkıyı dinlemek gibi bir şey...
Fakat artık ümit yetmiyor bana,
Ben artık şarkı dinlemek değil,
Şarkı söylemek istiyorum.
- D) Yolum yokuş, izim ayrı
Dilim yağsız, sözüm ayrı
Bedenimden özüm ayrı
Biri bire katamadım
Suları ıslatamadım.
- E) Tarihin dilinden düşmez bu destan,
Nehirler gazidir, dağlar kahraman,
Her taşı yakut olan bu vatan
Can verme sırrına erenlerindir.

1. Eş hele bir dağları örten karı:

Ot değil onlar, dedenin saçları!

Dinle: Şehit sesleridir rüzgârı!

Durma levent asker, uğurlar ola.

Bu dizelerde aşağıdaki ahenk unsurlarından hangisi yoktur?

- A) Aliterasyon
- B) Ölçü
- C) Redif
- D) Düz kafiye düzeni
- E) Kafiye

2. Şiirde her şeyden evvel önemli olan kelimenin manası değil, cümledeki telaffuz kıymetidir. Şairin hedefi her kelimenin cümledeki yerini, diğer kelimelerle kurduğu temas ve meydana gelen esrarengiz uyumla beliren tatlı, gizli, havai ve haşin sese göre tayin etmek olmalıdır. Bu müzikal dalgalanmalar hem eserin anlam sınırını genişletir hem de şiirin sesinin dinleyiciye / okuyucuya daha iyi dokunmasını sağlar.

Bu parçada şiirin hangi özelliği vurgulanmaktadır?

- A) Ahenk
- B) Konu
- C) Üslup
- D) Gerçeklik
- E) Gelenek

3. Kuşlar gelir konar pencereme,
Penceremden kuşlar uçar gider,
Bu kanat sesleri, bu hengâme,
Kâh müjde olur kâh kara haber.

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kelime tekrarlarına başvurulmuştur.
- B) Çapraz kafiye düzeni kullanılmıştır.
- C) 10'lu hece ölçüsüyle yazılmıştır.
- D) Tam kafiye kullanılmıştır.
- E) Redif kullanılmıştır.

4. iki rayı gibiyiz

bir tren yolunun

yakın olması

neyi değiştirir

son istasyonun

Bu şiirin temasıyla aşağıdaki ifadelerden hangisi aynı doğrultudadır?

- A) Ben seni sen olduğun için değil, aşka âşık olduğum için sevdim.
- B) Ayrı dünyaların insanıyız biz, istesek de kavuşamayız.
- C) Bu gurbetin sokakları açlatır beni günler ve gecelerce.
- D) Ölümdür hayatın son durağı, bir gün geleceğiz o durağa hepimiz.
- E) Birlik olursak iri oluruz, diri oluruz her daim.

5. **Aşağıdaki dizelerin hangisinde ölçü, kafiye ve redif yoktur?**

- A) Doruklara tırmanıyor patika
Doyumsuz bir sarmaşık gibi
İte kaka yürüyorum kalabalıkta
Sesim tanınmaz bir çocuk sesi
- B) Veysel sapma sağa sola
Sen Allah'tan birlik dile
İkilikten gelir bela
Dava insanlık davası
- C) Denizlerden
Esen bu ince hava saçlarıyla eğlensin.
Bilsen
Melâl-i hasret ü gurbetle ufk-i şâma bakan
Bu gözlerinle, bu hüznünle sen ne dilbersin!
- D) Bir gemi bembeyaz teniyle açıklarda,
Güverteleri uçtan uca orman;
Aldım çiçeğimi şurama bastım,
Bastım ki yalnızlığımı
- E) Çok yorgunum, beni bekleme kaptan.
Seyir defterini başkası yazsın.
Çınarlı, kubbeli, mavi bir liman.
Beni o limana çıkaramazsın

6. Sineme yüzlerce ok saplanırdı,
Kirpiğin kaşına değdiği zaman.
Bir sızı içimde keleşlenirdi,
Kulağım adını duyduğu zaman.

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Çapraz kafiye örgüsüyle yazılmıştır.
B) I ve III. dizeler arasında yarım uyak vardır.
C) Kelime hâlinde redif vardır.
D) II ve IV. dizeler arasında zengin uyak vardır.
E) Hece ölçüsü ahengi sağlayan unsurlardandır.

7. Milletin kalbinde yer etmez keder;
Asırlar değişir, seneler geçer...
Ne kadar karanlık olsa geceler,
Mümkün mü sonunda sabah olmasın.

Bu parçanın söyleyicisiyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Zorluklara göğüs gerdiği
B) Milleti için endişelendiği
C) Fedakârlıkta bulunduğu
D) Vatanına bağlı olduğu
E) Ümidini kaybetmediği

8. Saçımda siyahım var
Bülbül gibi âhım var
Göz gördü gönül sevdi
Benim ne günâhım var

Yukarıdaki dizelerle ilgili

- I. Ses ve ritim unsurlarıyla ahenk sağlanmıştır.
II. Söz sanatlarından yararlanılmıştır.
III. Sarmal uyak düzeni kullanılmıştır.
IV. Semaie özgü nitelikler taşımaktadır.
V. Redif kullanılmıştır.

yargılarından hangileri yanlıştır?

- A) I ve II
B) I ve III
C) II ve V
D) III ve IV
E) IV ve V

9. I. Gün bitti. Ağaçta neşe söndü.
Yaprak ateş oldu, kuş da yakut.
Yaprakla kuşun parıltısından
Havzın suyu erguvana döndü.

- II. Kimi esti başucumdan yel gibi,
Kimi sızdı bir toprağa sel gibi...
Yalnız ben, alçıdan bir heykel gibi
Sonsuzluğu dinlemekten tat aldım.

Aşağıdakilerden hangisi bu iki metnin ortak özelliğidir?

- A) Ölçü
B) Tema
C) Kafiye düzeni
D) Kafiye çeşidi
E) Söyleyici

10. Coşkun sular gibi çağlamayan yâr
Gönlünü gönlüme bağlamayan yâr
Şu benim hâlime ağlamayan yâr
Daha ağlamasın öldükten sonra

Bu dizelerin teması aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yalnızlık
B) Ölüm
C) Ayrılık
D) Vefasızlık
E) Doğa

11. Sönerken dağlarda günün şulesi,
Sarı yamaçları ince bir duman.
Duyulur uzaktan bir kaval sesi,
Sürüler çiftliğe döndüğü zaman.

Bu dizelerde aşağıdaki şiir türlerinden hangisine özgü nitelikler ağır basmaktadır?

- A) Epik
B) Satirik
C) Pastoral
D) Lirik
E) Didaktik

1. I. Bir bülbülüm gül dalında öterim
Ağlama sevdiğim senden beterim
Eğer içinizde dertli yoğusa
Ben dertliyim hepinize yeterim
- II. Kadife şalvarlı tül libasının
Güvercin topuklu sarı mestlinin
Elleri kınalı kumru seslinin
Zülüfû gerdana tarayışının

Bu dörtlüklerle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) I. dörtlüğün ilk iki dizesinde redif kullanılmıştır.
B) I. dörtlüğün kafiye şeması "aaba"dır.
C) Nazım türü bakımından ikisi de "güzelleme"dir.
D) II. dörtlükte benzetme sanatı vardır.
E) II. dörtlükte 11'li hece ölçüsü kullanılmıştır.

2. Çözülen bir demetten indiler birer birer,
Bırak, yorgun başları bu taşlarda uyusun.

Bu dizelere,

- I. tutuşmuş ruhlarına
II. bir sebile döküldü
III. bembeyaz güvercinler
IV. bir damla gözyaşı sun

ifadeleri sarmal kafiye düzeninde, üçüncü ve dördüncü dizeleri oluşturacak şekilde eklenmek istenirse doğru sıralama aşağıdakilerden hangisi olur?

- A) I - II - III - IV
B) I - IV - II - III
C) II - I - IV - III
D) II - IV - III - I
E) III - I - II - IV

3. Buğulandıkça yüzü her aynanın
Beyaz dokusunda bu saf rüyanın
Göğe uzanır -tek, تنها- bir kamış
Sırf unutmak için, unutmak ey kış!
Büyük yalnızlığını dünyanın.

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Tabiatın insan zihnindeki farklı yansımaları dile getirilmiştir.
B) İşlediği tema, doğayı ele alışı pastoral şiir olduğunu gösterir.
C) Şekil özelliklerine ve ahenge önem verilmiştir.
D) Tam ve yarım uyak kullanılmıştır.
E) Mecazlı söyleyiş ile esinlenme ve hissettirme amaçlanmıştır.

4. • Hece ölçüsü
• Ulama
• Zengin uyak
• Redif

Bu unsurların tamamı aşağıdaki dizelerin hangisinde vardır?

- A) Kara yerde mor menekşe biter mi
Yaz baharda ishak kuşu öter mi
- B) Ne göndü ki göreydi yüzün ayını gözüm
Yıllar durur ki cânım ol ayile hoş geçer
- C) Karıştır çayını zaman erisin
Köpük köpük, duman duman erisin
- D) Rûm u Mısır u Basra vu Bagdâda hükmündür revân
Hindi aldun tâlib-i iklim-i Türkistân mısın
- E) Öyle dalmışım ki bu akşamüstü
Komşu arsadır gözümde gökyüzü

5. Karac'oğlan der ki konanlar göçmez

Bu ayrılık bizlen arasın açmaz

Bir kötü gönlüm var güzelden geçmez

Ne güzele doymaz gözüm var benim

Bu dördlülle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Düz kafiye düzenine sahiptir.
- B) Yarım kafiye yer verilmiştir.
- C) 11'li hece ölçüsüyle söylenmiştir.
- D) Sözcük hâlinde redif kullanılmıştır.
- E) Dörtlülükteki tüm dizeler duraklıdır.

6. Nasıl duvarda değişmeksizin durursa resim,

Nasıl güzelse Boğaz her saatte, her mevsim...

Bu beytin kafiye bakımından özdeşi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Son yolcunun gömüldü yolda son adımları,
Bekçi sert bir vuruşla kırdı kaldırımları.
- B) Farkım ne, emel kaynağı bir körpe çocuktan,
Mademki henüz gelmedi son yolcum ufuktan?
- C) Saksıda incilendi yapraklar senin için,
Söylendi gelmez diye uzaklar senin için.
- D) Bahçemde açılmaz seni görmezse çiçekler;
Sahil seni, rüzgâr seni, akşam seni bekler.
- E) Nihayet ben ağlarken toprağın yüzü güldü,
Sokaklardan caddeye doğru sesler döküldü...

7. Ufuklarda solarken altın şafak gülleri

Yabancı âlemlerden saadetler, emeller,

İhtiraslar bekleyen kimsesiz gönülleri

Gizlice sıkıyordu kızgın demirden eller

Bu dördlülle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Çapraz kafiye düzeniyle yazılmıştır.
- B) Redif ve tam kafiye kullanılmıştır.
- C) Pastoral şiirden alınmıştır.
- D) Açık istiare sanatına başvurulmuştur.
- E) 7+7 duraklı hece ölçüsü kullanılmıştır.

8. Bedava yaşıyoruz, bedava;

Hava bedava, bulut bedava;

Dere tepe bedava;

Yağmur çamur bedava;

Otomobillerin dışı,

Sinemaların kapısı,

Camekânlar bedava;

Peynir ekmek değil ama

Acı su bedava;

Kelle fiyatına hürriyet,

Esirlik bedava;

Bedava yaşıyoruz, bedava.

Bu şiirle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) İronik bir söylem vardır.
- B) Satirik şiir türüne örnektir.
- C) Ağır bir dil kullanılmıştır.
- D) Toplumsal sorunlar dile getirilmiştir.
- E) İkilemelere yer verilmiştir.

9. Hakan dedi: Bilge benim tavrımı

Görüp güneşe benzeterek verdi bu adımı

Güneşe bak, küçülmez hep doludur

Parlaklığı eksilmez, hep ayındır

İkincisi doğar güneş, ıştır bu dünya

Kendinden eksilmez ışığı, ulaşır halka

Benim düzenim de böyle, yok olmam

Bütün halka birdir sözüm, tavrım

Bu dizelerde asıl anlatılmak istenen aşağıdaki kavramlardan hangisiyle ifade edilebilir?

- A) Merhamet
- B) Cömertlik
- C) Dürüstlük
- D) Adalet
- E) İyilik

1. Kaldırımlar, çilekeş yalnızların annesi;
Kaldırımlar, içimde yaşamış bir insandır.
Kaldırımlar, duyulur, ses kesilince sesi;
Kaldırımlar, içimde kıvrılan bir lisandır.

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Yinelemelerle ahenge katkı sağlanmıştır.
B) Zengin kafiye yer verilmiştir.
C) Benzetmelerle anlam güçlendirilmiştir.
D) Alışılmamış bağdaştırmalar vardır.
E) Düz kafiye örgüsü ile yazılmıştır.

2. I. Telgrafın tellerine kuşlar mı konar
Herkes sevdiğine yavrum böyle mi yanar
Yanıma gel yanıma da yanı başıma
Şu gençlikte neler geldi garip başıma
II. Telgrafın direkleri semaya bakar
Senin o güzel gözlerin çok canlar yakar
Yanıma gel yanıma da yanı başıma
Şu gençlikte neler geldi garip başıma

Aşağıdakilerden hangisi, numaralanmış bu dörtlüklerin ortak özelliklerinden biri değildir?

- A) Redife yer verilmesi
B) Hece ölçüsüyle yazılması
C) Sade, açık bir dil kullanılması
D) Uyak kullanılması
E) İntak sanatına yer verilmesi

3. Hâlim arz edecek hâkim bilinmez
Ahir vakit bu gözyaşım silinmez
Azdı yaralarım hekim bulunmaz
Yara belli değil dert belli değil

Bu dörtlüğün kafiye ve redif özelliği açısından özdeşi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Düştüm ateşlere durmaz yanarım
İçtim aşkın dolusundan kanarım
Müşkül işi ululara sorarım
Bilinmez gözleri mestim bilinmez
B) Başî pâre pâre dumanlı dağlar
Hastanın hâlinde ne bilir sağlar
Bozulmuş siyeci virâne bağlar
Bülbülün konduğu güller perişân
C) Bahri gibi ummanları yüzdüren
Mecnûn gibi sahraları gezdiren
Ferhat gibi dağlar başın kazdıran
Biri firkat biri gurbet biri aşk
D) Mecnun gibi yaslanacak dağım yok
Bülbül gibi şakiyacak bağım yok
Tuzağım yok kurulacak ağım yok
Kaçma maral kaçma avcı değilim
E) Yine cûş eyledi bu dertli yürek
Sînemi çâk etti bu devr-i felek
Mevlâ'nın verdiği kanâat gerek
Gönül çok isterken az elden gitti

4. Ne sabahı göreyim, ne sabah görüneyim
Gündüzler size kalsın, verin karanlıkları
Islak bir yorgan gibi sımsıkı bürüneyim
Örtün, üstüme örtün, serin karanlıkları

Bu dörtlükte altı çizili sözle yapılan edebî sanat aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Telmih B) Mecazımürsel C) İntak
D) Kinaye E) Tevriye

5. Dönülmez akşamın ufkundayız vakit çok geç

Bu son fasıldır ey ömrüm nasıl geçersen geç

Bu dizelerin kafiye bakımından özdeşi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Doğru söylerim halk razı değil
Eğri söylerim Hak razı değil
- B) Ketmetme bu râzı, söyle bir söz
Ben isterim âh, öyle bir söz
- C) Gündüzler size kalsın verin karanlıkları
Örtün, üstüme örtün, serin karanlıkları
- D) Saç tel tel, örtüler hep tül tül düşer
Gözünün değdiği yere gül düşer
- E) Bir güzel şûha dedim ki iki gözün sürmelidir
Dedi vallahi seni Hind'e kadar sürmelidir

6. I. Geldi bu dükkâna baktı bir güzel
Dedi bu dükkânda ay ne yaparlar
Cezbeyledi beni mümtâz bir göz el
Acaip naz ile ay ne yaparlar
- II. Elvan çiçeklerden takma başına
Kudret kalemini çekme kaşına
Beni ağılatırsan doyma yaşına
Gez benim aşkımla yâr melil melil

Aşağıdakilerden hangisi numaralanmış dörtlüklerin ortak özelliklerinden değildir?

- A) 11'li hece ölçüsünün kullanılması
- B) Benzer temaların işlenmesi
- C) Hüsnütalil sanatından yararlanılması
- D) Nazım şekillerinin koşma olması
- E) Ahenk unsuru olarak redife yer verilmesi

7. İnsan dedikleri bir dağa benzer

Duman düşman olur yel boyun eğer

Bülbül olsan bile gönül bağında

Diken düşman olur gül boyun eğer

Bu dizelerde aşağıdaki edebî sanatlardan hangisi yoktur?

- A) İstiare B) Teşhis C) Tenasüp
- D) Teşbih E) Hüsnütalil

8. İssiz bir mezarlık, kimsesiz bir yer

.....

Gölgesinde ulu loş bir mâbedin

.....

Dizeleriyle

I. bir parça mermer

II. sırrıyla haşır olmuş

III. orda ebedin

IV. bir yığın toprakla

sözlerinin tümü kullanılarak sarmal uyak düzeninde anlamlı bir dörtlük oluşturulmak istense doğru sıralama aşağıdakilerden hangisi olur?

- A) II - I
IV - III
- B) II - III
IV - I
- C) I - IV
II - III
- D) IV - III
II - I
- E) I - II
III - IV

9. Ortak zevk ve dil anlayışına sahip şairlerin ortak şekil özelliklerini, ahenk unsurlarını, imge ve temaları kullanarak oluşturduğu şiir anlayışına şiir geleneği denir.

Buna göre aşağıdaki dizelerden hangisinin diğerlerinden farklı bir şiir geleneğine ait olduğu söylenebilir?

- A) Kazanmak istersen sen de zaferi, /Gürleyen sesinle doldur gökleri, /Zafer dedikleri kahraman peri, /Susandan kaçar da koşana gider.
- B) Dur yolcu! /Bilmeden gelip bastığın, /Bu toprak, bir devrin battığı yerdir. /Eğil de kulak ver, bu sessiz yığın, /Bir vatan kalbinin attığı yerdir.
- C) Yelkenler biçilecek, yelkenler dikilecek; /Dağlardan çektilen, kalyonlar çekilecek; /Kerpetenlerle surun dişleri sökülecek. /Yürü, hâlâ ne diye oyunda oynastasın? /Fatih'in İstanbul'u fethettiği yaştasın!
- D) Milletin kalbinde yer etmez keder; /Asırlar değişir, seneler geçer.. /Ne kadar karanlık olsa geceler, /Mümkün mü sonunda sabah olmasın.
- E) Saat beş nalburları pencerelerden /Madenî paralar gösteriyorlar /Yalnızlığı soruyorlar, yalnızlık /Bir ovanın düzü oluşu gibi bir şey

1. Eski Türkçeden “Közden yırarsa gönülden yeme yırar.” sözü günümüze “Gözden ırak olan gönülden de ırak olur.” şeklinde gelmiştir. Bu sözler özlü sözlerdir. Toplumun yaşama bakışını gösterir. Divan edebiyatında bu tür sözlerle “irsalimesel” denir.

Bu parçadaki sözlerin Eski Türkçedeki ve günümüzdeki karşılığı, aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla verilmiştir?

- A) Sagu - ağıt
B) Koşuk - koşma
C) Sav - atasözü
D) Sav - destan
E) Sagu - atasözü

2. Tokuz Oguz begleri budunu bu sabımın etgüti eşid katıdğı tıngla:
İlgerü kün togsıkka birigerü kün ortasıngaru kurıgaru kün batısinga yırgıgaru tün ortasıngaru anda içeri budun kop manga körür. Bunca budun kop ittim. Ol amtı anyıg yok. Türk kağan Ötüken yış olursar ilte bung yok.

Eski Türkçe Dönemi’ne ait olan, edebiyatımızda pek çok alanda ilkleri temsil eden bu eser aşağıdaki alfabelerden hangisi ile yazılmıştır?

- A) Arap
B) Göktürk
C) Uygur
D) Kiril
E) Latin

3. Türlüg çeçek yarıldı
Barçın yadım kerildi
Uçmak yeri körüldi
Tumluk yana kalgüsüz
(Rengârenk çiçekler açıldı
İpek yaygılar serildi
Cennet yeri görüldü
Soğuklar artık gelmez.)

Bu dizelerle ilgili,

- I. Batı etkisindeki Türk edebiyatına ait bir nazım biçimidir.
II. Uyak düzeni “aaab” biçimindedir.
III. Nazım biçimi koşuktur.
IV. Zengin uyak vardır.

yargılarından hangileri doğrudur?

- A) I ve II
B) I ve III
C) II ve III
D) II ve IV
E) III ve IV

4. üküş sözleme söz birer sözle az
tümen söz tügünün bu bir sözde yaz

(Sözü çok söyleme, sırasında ve az söyle; binlerce söz düğümünü bu bir sözle çöz.)

Bu dizeler *Kutadgu Bilig*’in aşağıdaki özelliklerinden hangisine örnek olabilir?

- A) Nasihatname özelliği taşıır.
B) Türk tarihi açısından önemlidir.
C) İslami geleneğin etkileri görülür.
D) Karahanlılar Dönemi’nde yazılmıştır.
E) Arapça ve Farsça sözcüklere yer verilmiştir.

5. • Ben onların ülkelerini ve bozkırlarını inceledim; Türk, Türkmen, Oğuz, Çiğil, Yağma ve Kırgızların lehçelerini ve kafiyelerini öğrendim. Zaten ben onların, dilde en doğruyu bilenlerinden, anlatımda en açık olanlarından, akılca en yetkinlerinden, soyca en köklülerinden, mızrakta en iyi atıcılarındım. Böylece her boyun dili bende en mükemmel şeklini buldu. Sonra bu kitabı en iyi şekilde düzenleyerek yazdım. Yüce Allah’ın yardımına sığınıp kitabımı ---- diye adlandırarak ortaya koydum.

• Geçiş Dönemi’nin edebî eser niteliği taşıyan ilk örneğidir. Aynı zamanda İslamiyet’in etkilerinin görüldüğü ilk eserdir. 1069’da Yusuf Has Hâcîp tarafından yazılan ve Karahanlı Hükümdârı Tabgaç Buğra Han’a sunulan ----, insanlara hem bu dünyada hem de ahirette mutlu olmanın yollarını göstermeyi amaçlamaktadır.

• Dinî-ahlaki içerikli öğretici bir eserdir. İslam dininin etkisiyle eserde Arapça-Farsça birçok kelime kullanılmıştır. ----; İslamiyet etkisindeki Türk edebiyatının, İslam inançlarını telkin eden ilk eseri olması yönüyle de önemli bir yere sahiptir.

Yukarıda açıklamaları yapılan Geçiş Dönemi eserleri hangisinde sırasıyla verilmiştir?

- A) *Divânu Lugâti’t-Türk - Atabetü’l Hakâyık - Divân-ı Hikmet*
B) *Kutadgu Bilig - Atabetü’l Hakâyık - Divânu Lugâti’t-Türk*
C) *Kutadgu Bilig - Divânu Lugâti’t-Türk - Atabetü’l Hakâyık*
D) *Divânu Lugâti’t-Türk - Kutadgu Bilig - Divân-ı Hikmet*
E) *Atabetü’l Hakâyık - Divânu Lugâti’t-Türk - Kutadgu Bilig*

6. Aşağıdakilerden hangisi İslamiyet Öncesi Türk Edebiyatının özelliklerinden biri değildir?

- A) Bu dönem eserlerinde arı bir dil kullanılmıştır.
- B) Sözlü edebiyat ürünleri; koşuk, sagu, sav ve destanlardır.
- C) Yazılı Edebiyat Dönemi, *Göktürk Kitabeleri* ile başlamıştır.
- D) Sözlü Edebiyat Dönemi eserlerinde söz ve müzik iç içedir.
- E) Sözlü Edebiyat Dönemi eserlerinin örnekleri ilk kez *Kutadgu Bilig*'de verilmiştir.

7. Alın töpü yaşardı

Urut otın yaşurdu

Kölning sıvı küşerdi

Sığır buka möngreşür

(Yamaçlar ve tepeler yeşerdi. Kuru otlarını gizleyip göllerin suyunu taşırdılar. Sığırlar ve boğalar böğrüşüyorlar.)

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) 7'li hece ölçüsüyle söylenmiştir.
- B) Redif ve yarım uyak kullanılmıştır.
- C) Kafiye düzeni "aaab"dir.
- D) Bir sagudan alınmıştır.
- E) İslamiyet Öncesi Türk Edebiyatı Dönemi'nde oluşturulmuştur.

8. • İslamiyet öncesinde yiğitlik, aşk ve doğa temalarıyla ilgili şiirlerin genel adı
- İslamiyet öncesinde törenlerde saz çalan şairler aynı zamanda din adamları
- İslamiyet öncesinde yuğ törenlerinde okunan şiirler
- Bugünkü atasözünün yerine kullanılmış özlü sözler

Aşağıdaki terimlerden hangisi verilen açıklamalardan biriyle ilişkilendirilemez?

- A) Destan
- B) Sagu
- C) Şaman
- D) Koşuk
- E) Sav

9. *Kutadgu Bilig* ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Ölçü olarak sadece aruz ölçüsü kullanılmıştır.
- B) Nazım şekli kasidedir.
- C) Arapça ve Farsça sözcüklere yer verilmemiştir.
- D) Sembolik (alegorik) bir anlatımla yazılmıştır.
- E) Sadece yarım kafiye kullanılmıştır.

10. Edip Ahmet Yükneki; Karahanlı beylerinden Muhammed Dâd Sipehsalar'a sunduğu *Atâbetü'l-Hakâyık* adlı eserde, ahlaklı insan olmanın yollarını, ahlak ilkelerini açıklamış; çeşitli ahlaki öğütlerde bulunmuştur. İslami düşünce ve görüşlerle yol gösterici olmuştur. Eserde dünyayı, Allah'ı, insanı bilmenin sadece bilim yoluyla olabileceği anlatılmıştır. Bilginin faydası ve bilgisizliğin zararı işlenmiştir.

Bu parçadan hareketle dönemin zihniyeti ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Din ile bilim birbirlerinden ayrı düşünülmektedir.
- B) İnsani değerler önemlidir.
- C) Öğretici metin türünde eserler yazılmaktadır.
- D) Yazılan eserler devlet büyüklerine sunulmaktadır.
- E) Bilime önem verilmektedir.

11. I. Köni bol bütünlük bile tut kılınc,
Könilik içinde turur bu sevinç
Negü ter eşit bu köni kıklığ er,
Bu iki ajunuğ köni kıklığ yer

- II. Hoş gayibdin kulakımga ilham kildi
Ol sebebdin Hakk'a sığınp kildim muna

- Barca büzürg yıghp manga inam birdi
Ol sebebdin Hakk'a sığınp kildim muna

Geçiş Dönemi eserlerinden alınmış bu parçalardan hareketle dönem hakkında,

- I. Hem beyit hem dördlük kullanılmıştır.
- II. Hem hece hem aruz ölçüsü kullanılmıştır.
- III. Eserlerde İslami unsurlara yer verilmiştir.

yargılarından hangileri söylenemez?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

1. I. Dinî-ahlaki bir eser olan *Atabetü'l Hakâyık*'ta deyim, ata-sözü ve özdeyişlere yer verilmiştir.
- II. *Divân-ı Hikmet* 'te dinî-tasavvufi konular işlenmiş, şiirlerin bir kısmı gazel nazım şekliyle ve aruz ölçüsüyle yazılmıştır.
- III. İdeal insanı konu alan *Kutadgu Bilig*'de Ögdülmüş (vezirin oğlu) akıbeti temsil eder.
- IV. Dönemin halk kültürü, edebî anlayışı, coğrafyası hakkında bilgi veren *Divânu Lugâti't-Türk* Diyarbakırlı Ali Emîrî tarafından kültür dünyasına tanıtılmıştır.
- V. Geçiş Dönemi eserleri, Eski Türkçe Dönemi'ne ait son eserlerdir.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde bilgi yanlış vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. (I) *Divân-ı Hikmet*, gerek söz varlığı gerek de içeriği yönüyle Türkçenin dünya kültürüne armağan ettiği nadide eserlerden birisidir. (II) Ahmet Yesevi'nin söylediği hikmetlerin yazıya geçirilmesi ile oluşan bu eser Hakaniye Türkçesi ile kaleme alınmıştır. (III) Ahmet Yesevi söylediği hikmetlerde İslamiyet'in esaslarını, tasavvufun inceliklerini bir Türk mutasavvıfı olarak yorumlayarak bunları halk edebiyatının bilinen şekilleri ile söylemiştir. (IV) Tamamı dördlüklerden oluşan bu eserde sadece hece ölçüsü kullanılmıştır. (V) Aynı zamanda bu eser içerik yönüyle didaktik özellikler taşımaktadır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bilgi yanlış vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. Türk edebiyatında ilkler üzerine araştırma yapan biri Geçiş Dönemi eserlerini,

- I. Mesnevi şeklinde yazılmış ilk eser.
II. Siyasetname türünde ilk eser.
III. İlk pendname.
IV. Antoloji özelliği taşıyan ilk eser.
V. Türkçenin ilk dil bilgisi kitabı.

özelliklerinden hangilerini örneklemek için kullanamaz?

- A) Yalnız II B) Yalnız III C) I ve III
D) II ve IV E) IV ve V

4. Kaklar kamug kölerdi
Taglar başı ilderdi
Ajun tını yılırdı
Tütü çeçek çerkeşür
Etil suwı aka turur
Kaya tübi kaka turur
Balık telim baka turur
Kölün takı küşerür

Bu dizelerden sözlü edebiyat ürünlerinin aşağıdaki özelliklerinden hangisine ulaşılamaz?

- A) Dörtlükler hâlinde söylenir.
B) Dili, öz Türkçedir.
C) Dize sonlarında zengin uyak görülür.
D) Hece ölçüsüyle söylenir.
E) Aliterasyonla ahenk sağlanır.

5. I. Ukuşluğ köni hem silig til sözi,
Bütünlük bile boldı kıkı tözi
(Akıllı doğrudur, dili ve sözü yumuşaktır; hareketinin esası doğruluk üzerine kurulmuştur.)
- II. Kônilik özele keser-men işig,
Adırmaz-men begsig ya kulısgı kişig
(Ben işleri doğruluk ile hallederim; insanları, bey veya kul olarak ayırmam.)

***Kutadgu Bilig*'den alınmış bu beyitlerdeki sözler sırasıyla aşağıda belirtilen kişilerden hangilerine aittir?**

- A) Ögdülmüş - Kün Togdı
B) Kün Togdı - Ay Toldı
C) Odgurmuş - Kün Togdı
D) Kün Togdı - Ay Toldı
E) Ögdülmüş - Odgurmuş

6. Aşağıdakilerden hangisi İslâmiyet öncesi Türk şiiri için söylenemez?

- A) Hece ölçüsü kullanılmıştır.
B) "Kopuz" denilen bir çalgı eşliğinde söylenmiştir.
C) Dil, yabancı dillerin etkisinden uzaktır.
D) Nazım birimi olarak dördlük kullanılmıştır.
E) Ölüm konusunun işlendiği şiirlere "ağıt" adı verilmiştir.

7. I. Türk edebiyatında mersiye nazım türüyle yazılan ilk eserdir.
II. Türk edebiyatında aruzla yazılan ilk eserdir.
III. Alegorik bir eserdir.
IV. Eserin adı “kutlu olma bilgisi” veya “mutluluk veren bilgi” anlamına gelir.
V. Eser, devlet yönetimiyle ilgili öğütler verir.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde *Kutadgu Bilig* ile ilgili bilgi yanlış vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Kaklar kamuğ kölerdi (Kuru yerler büsbütün gölerdi
Taglar başı ilderdi Dağ başları göründü
Ajun tını yıldırdı Dünyanın soluğu ısındı
Tütü çeçek çerkeşür Türü çiçek sıralandı)

Bu dördlükle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) İslamiyet öncesi sözlü edebiyat ürünüdür.
B) Tabiat konusu ele alınmıştır.
C) Kafiye örgüsü “aaab” biçimindedir.
D) Aruz ölçüsünün kısa kalıbı kullanılmıştır.
E) Yarım uyak kullanılmıştır.

9. (I) Türkler Müslüman olduktan sonra ortaya konulan ilk eserler Hakaniye Türkçesiyle yazılmıştır. (II) Bu eserlerden biri olan *Kutadgu Bilig* sembolik bir eserdir. (III) Yusuf Has Hacıp tarafından mesnevi tarzında yazılmıştır. (IV) Bir diğeri ise 1072-1074 yıllarında Kaşgarlı Mahmut tarafından hazırlanan *Divânu Lugâti't-Türk* isimli sözlüktür. (V) Bu eser Türklere Arapçayı öğretmek amacıyla yazılmıştır.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde bilgi yanlış vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

10. • Karahanlı Türkçesinin özelliklerini taşıyan ----, aruz vezni ile yazılmıştır. Yazarı Edip Ahmet Yükneki'dir. Eser, “gerçeklerin eşiği” anlamına gelmektedir. Ahlaklı insan olmanın yollarını ve ahlak ilkelerini anlatan bu eserin ilk nüshası, Uygur alfabesi ile yazılmıştır.
• Türk dilinin ilk sözlüğü olarak kabul edilen ----, Araplara Türkçeyi öğretmek ve Türkçenin gücünü göstermek amacıyla yazılmıştır. Kaşgarlı Mahmut tarafından 11. yüzyılda kaleme alınan bu eser, folklor için de oldukça önem taşır.

Bu parçalarda boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangileri sırasıyla getirilmelidir?

- A) *Atabetü'l Hakâyık - Divânu Lugâti't-Türk*
B) *Divânu Lugâti't-Türk - Atabetü'l Hakâyık*
C) *Kutadgu Bilig - Atabetü'l Hakâyık*
D) *Atabetü'l Hakâyık - Divân-ı Hikmet*
E) *Kutadgu Bilig - Divânu Lugâti't-Türk*

11. **İslamiyet'in kabulünden önceki Türk edebiyatıyla ilgili aşağıdakilerin hangisinde bilgi yanlış vardır?**

- A) Sığır, şölen ve yuğ törenleri şiirlerin söylenmesine zemin hazırlamıştır.
B) Mitler ve tarihî hadiseler, metinlerin şekillenmesine kaynaklık etmiştir.
C) Budizmin ve Maniheizm'in etkisi görülür.
D) Kahramanlık teması sıklıkla işlenmiştir.
E) Yerlilik ön planda olup tercüme eser yoktur.

12. Koşnı konum ağışka

Kılğıl anğar ağırlık

Artut alıp anungıl

Edgü tavar ogurluk

(Konuya, komşuya ve hısmına iyilik et; onları ağırla. Armağan alıp güzel, uğurlu mallar hazırla.)

Bu dördlükle ilgili,

I. Nasihat içermektedir.

II. Kafiye örgüsü “abcb” şeklindedir.

III. Dizelerdeki hece sayılarının eşitliğine dayalı bir şiir ölçüsü kullanılmıştır.

çıkartımlarından hangileri yapılabilir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

2020 AYT

Eser Adı	Eser Özelliği
I. <i>Divân-ı Hikmet</i>	• Ahmet Yesevi ve dervişleri tarafından öne çıkarılan bir türe ait şiirlerin toplandığı eser olarak bilinir.
II. <i>Muhakemetü'l Lugateyn</i>	• Kaşgarlı Mahmut tarafından yazılan bu eser, Türkçe-Arapça sözlük niteliğindedir.
III. <i>Atabetü'l Hakayık</i>	• Birçok hikâyeden oluşan bu eser, Oğuzların sosyokültürel hayatını kurgusal bir anlatımla ele alır.
IV. <i>Dede Korkut Kitabı</i>	
V. <i>Divânü Lugâtî't-Türk</i>	

Yukarıdaki eser adları ile özellikleri eşleştirildiğinde hangi iki eser adı dışta kalır?

- A) I ve II B) I ve IV C) II ve III
D) III ve V E) IV ve V

2. (I) *Kutadgu Bilig*'de, İslami eserlerdeki akışa uygun olarak Allah (tevhit, münacat), Hz. Peygamber (naat) ve dört halife övgüsü, ardından geçiş niteliğindeki bahar mevsimi tasviri ile hükümdara yazılmış bir kaside yer alır. (II) İnsanoğlunun değeri, dilin meziyeti ve kusuru, kitap sahibinin ömrü, bilgi ve aklın meziyet ve faydaları gibi konular üzerinde durulduktan sonra asıl bölüme geçilir. (III) Asıl bölüm, içerik bakımından iki kısma ayrılabilir; birinci kısım hükümdar Kün Togdı ve vezir Ay Toldı karakterlerine odaklanır. (IV) İkinci bölümün çatışması ise Ögdülmüş ile Oğurmuş arasındaki diyalogla dramatize edilir. (V) Eser, Saltuk Buğra Han'a nasihat, Hz. Peygamber'e ve Dört Halife'ye selam ile biter.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde bilgi yanlış vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. • Siyasetname türünün edebiyatımızdaki ilk örneğidir.
• Türk dilinin ilk sözlüğüdür.
• Din ve tasavvufu ilgili şiirlerin yer aldığı eserdir.
• Edip Ahmet Yükneki tarafından yazılmıştır.

Bu cümlelerde aşağıdakilerden hangisi ile ilgili bilgi verilmemiştir?

- A) *Atabetü'l Hakayık* B) *Kutadgu Bilig*
C) *Divân-ı Hikmet* D) *Siyasetnâme*
E) *Divânü Lugâtî't-Türk*

4. I. Begler atın argurup
Kadgu anı torgurup
Mengzi yüzi sargarip
Kürküm angar turtülür
Beyler atlarını yordular;
Günümüz Türkçesi:
Kaygı (ve keder) onları zayıflatı.
Bet ve benizleri (öyle) sarardı (ki)
(yüzlerine) safran sürülmüş (sanırsınız).

- II. Tümen çeçek tizildi
Bükünden ol yazıldı
Üküş yatıp özeldi
Yırde kopa adırşur
Günümüz Türkçesi:
On binlerce çiçek sıra sıra dizildi.
(ve düğüm hâlindeki) tomurcuklarından çözüldü.
(Belli ki yer altında) uzun süre yatmaktan sıkılmışlardı.
(Şimdi, hepsi de) yerden biterek birbirlerinden ayrılıyorlardı.

Aşağıdakilerden hangisi bu dörtlüklerin ortak özelliklerinden biri değildir?

- A) Sözlü edebiyat ürünü olması
B) Rediflere yer verilmesi
C) 7'li hece ölçüsünün kullanılması
D) Bir sagudan alınmış olması
E) Mübalağa sanatına yer verilmesi

5. Biliglik er bilinge,
Taş kuşansa kaş bolır,
Biligsizning yanına
Altın koysa taş bolır
(Bilgili insan beline taş kuşansa kaş olur. Bilgisizin yanına altın konga taş olur.)

Bu dörtlükle ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) İslamiyet Öncesi Dönemi'ne ait bir üründür.
B) Hece ölçüsü kullanılmıştır.
C) Yuğ töreninde söylenen bir dörtlüktür.
D) Redif ve uyak kullanılmıştır.
E) Arı (sade) bir Türkçe kullanılmıştır.

6. I. Türlüg çiçek yarıldı
Barçın yadhim kerildi
Uçmak yeri körüldi
Tumlug yana kelgesüz
(Türlü çiçekler açıldı, ipek kumaştan yaygı serildi, cennetin yeri görüldü, kış yine gelecek değildir.)
- II. Eren alpi okuştılar
Kıngır közün bakıştılar
Kamug tolmun tokuştılar
Kılıç kınka küçün sığıdı
(Yiğitler çağrıştılar, yan gözle bakıştılar, bütün silahlarla vuruştular, kılıç kına güç sığıdı.)

Bu dörtlüklerin ortak özellikleriyle ilgili

- I. kafiye örgüsü,
II. tema,
III. kafiye türü,
IV. söz sanatları,
V. hece sayısı,

Özelliklerinden hangileri ortaktır?

- A) I ve II B) II ve IV C) I, III ve IV
D) II, III ve V E) II, IV ve V

7. Aşağıda Geçiş Dönemi eserleri ile ilgili verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) *Kutadgu Bilig*, Geçiş Dönemi'nin edebî eser niteliği taşıyan ilk örneğidir.
B) *Divânu Lugâti't-Türk*, Türkçenin bilinen ilk sözlüğü, ilk dil bilgisi kitabıdır.
C) *Atabetü'l Hakayık*, dinî-tasavvufi edebiyatın ilk örneğidir.
D) *Atabetü'l Hakayık*, İslam inançlarını telkin eden ilk eserdir.
E) *Kutadgu Bilig*, ilk mesnevi ve ilk siyasetname örneğidir.

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bilgi yanlışı vardır?

- A) Orhun Abideleri ile ilgili en eski bahis 13. yüzyılda Cüveynî tarafından yazılan *Târîh-i Cihângüşâ'dır*.
B) Türkiye'de Köktürk Yazıtları'nı ilk tanıtan bilim adamı Necip Âsım'dır.
C) Orhun Abideleri'nin harf sisteminin çözülmesinde yazıtlarda bulunan Çince metinler önemli birer ipucu olmuştur.
D) Abidelerin harf sisteminin tam çözümü Reşit Rahmeti Arat tarafından 1893 yılında gerçekleştirilmiştir.
E) Köktürk alfabesi 38 harften oluşur. Bunlardan 4'ü ünlü, 31'i ünsüz, 3'ü çift ünsüz sesler için kullanılır.

9. Nazire, bir şiire başka bir şairin aynı konu ve vezin, kafiye veya redifle yazılan şiirlerin genel adıdır. Fars ve Türk edebiyatlarında ise XII. yüzyılda görülmeye başlanmıştır. Anadolu'da XIII. yüzyıldan sonra gelişen Türk edebiyatı için bu bir örnek olmuş ve Yunus Emre de Ahmet Yesevî'nin şiirlerine nazireler yazmıştır.

İşking kıldı şeydâ mini cümle âlem bildi mini
Kaygum sin sin tüni küni minge sin ok kirek sin

Buna göre Ahmet Yesevî'ye ait olan beyit için yazılmış nazire aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Gönlüm evini ışkun içün dutmuşam makâm
Genc-i nihânı gör ki ne vîrâna yazmışam
B) Işkun aldı benden beni bana seni gerek seni
Ben yanaram dün ü günü bana seni gerek seni
C) Hurrem irdi bu kerâmetlü gün iy kân-ı kerem
Iyş u zevk it ki fedâdur yoluna cân-ı kerem
D) Işk bâzârında sana çünki hâsıldur ziyân
Bellü bil kim assı kılmaz nâle vü efgân gönül
E) İyd-ı ferhundene kurbân ide a'dânı felek
Sen ehibbâna buyur âb-ı sehâ nân-ı kerem

10. (I) *Kutadgu Bilig*, aruz ölçüsüyle yazılmış alegorik özellikler taşıyan mesnevi türünde bir eserdir. (II) Eserin kahramanlarından Kün Togdı (Hükümdar) adaleti, Ay Toldı (Hükümdarın oğlu) saadeti, Ögdülmiş (Vezirin oğlu) akli, Odgurmış (Vezirin kardeşi) ise akıbeti temsil eder. (III) Ansiklopedik bir sözlük olan *Divânu Lugâti't-Türk*, içerik olarak bize o dönemdeki Türk boyları, bu boyların kullandıkları Türkçe arasındaki farklılıkları ve en önemlisi de sözcükleri hakkında bilgi veren geniş bir sözlüktür. (IV) 12. yüzyılda yazıldığı tahmin edilen *Atabetü'l Hakâyık* (Hakikatlerin Eşiği) mensur öğüt kitabıdır, nerede ve ne zaman yaşadığını bilmediğimiz Türk ve Acem meliki Muhammed Dâd İspehsâlâr Bey'e sunulmuştur. (V) Ahmed Yesevî'nin hikmetlerinin başlıca gayesi, İslâm dinine yeni girmiş veya bu dini henüz kabul etmemiş Türklere İslamiyet'in esaslarını anlatmaktır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bilgi yanlışı vardır?

- A) Yalnız III B) II ve III C) II ve IV
D) III ve V E) IV ve V

1. Koşmalar konularına göre çeşitlilik göstermektedir. Aşk, sevgi, doğa, insan ve hayvan güzelliklerini anlatan lirik koşmalara ----; yiğitlik, kahramanlık, savaş gibi konuları işleyen koşmalara ----; bir kişiyi veya toplumu eleştiren koşmalara ----; bir kişinin ölümü üzerine duyulan üzüntüyü anlatmak amacıyla söylenen koşmalara ---- denilmektedir.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangileri sırasıyla getirilmelidir?

- A) koçaklama - ağıt - taşlama - güzelleme
B) güzelleme - koçaklama - taşlama - ağıt
C) taşlama - güzelleme - koçaklama - ağıt
D) güzelleme - taşlama - ağıt - koçaklama
E) güzelleme - koçaklama - ağıt - taşlama

2. I. Sevdiğim cânım yolunda hâke yeksân olduğum
İyddir çık nâz ile seyrâna kurbân olduğum
Ey benim aşkında bülbül gibi nâlân olduğum
İyddir çık nâz ile seyrâna kurbân olduğum

- II. Ela gözlerini sevdiğim dilber,
Her gülün sözüne bülbül uyar mı?
Ben bir divaneyim bir şey bilmem ya,
Güzel olmayanı gönül sever mi?

Numaralanmış dörtlüklerde aşağıdakilerden hangisi ortaktır?

- A) Ölçü
B) Kafiye düzeni
C) Bağlı olduğu gelenek
D) Nazım şekli
E) Tema

3. (I) Türküler, yapıları bakımından iki bölümden oluşur. (II) İlk bölüm, miyan adı verilen ve türkünün asıl sözlerinin yer aldığı bölümdür. (III) İkinci bölüm ise her bendin sonunda tekrar edilen nakarat bölümüdür. (IV) Bu bölüm, bağlama ya da kavuştak adıyla da anılır. (V) Dize sayısı, bent ve kavuştak bölümlerine göre değişiklik göstermez.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangilerinde bilgi yanlışı vardır?

- A) I ve II
B) I ve III
C) II ve V
D) III ve IV
E) IV ve V

4. Deli gönül ile düştük bir cenge,
Hikmeti sorulmaz iştir bu gönül.
Günden güne girer her türlü renge,
Bazı solar gâh kumaştır bu gönül.

Bu dörtlük aşağıdaki nazım şekillerinin hangisinden alınmış olabilir?

- A) Koşma
B) Varsağı
C) Semai
D) Şathiye
E) Mânî

5. I. Bre ağalar bre beyler
Ölmeden bir dem sürelim
Gözümüze kara toprak
Dolmadan bir dem sürelim
II. Yiğit olan yiğit kurt gibi bakar
Düşmanı görünce ayağa kalkar
Kapar mızrağını meydana çıkar
Yiğidin ardında duran olmalı

Numaralanmış dörtlüklerle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) I. dörtlük, varsağıdan alınmıştır.
B) II. dörtlük, semaiden alınmıştır.
C) Her iki dörtlükte de yarım uyak kullanılmıştır.
D) Her iki dörtlükte de ek hâlinde redif vardır.
E) I. dörtlükte yaşam, II. dörtlükte kahramanlık teması işlenmiştir.

6. **Aşağıdakilerden hangisi dinî tasavvufi halk edebiyatı sanatçılarından değildir?**

- A) Hoca Ahmet Yesevî
B) Yunus Emre
C) Hacı Bektâş-ı Velî
D) Gevherî
E) Pîr Sultan Abdal

7. Âşık edebiyatının yeniçeri şairlerindendir. Aruz ve hece ölçüsüyle şiirler yazmıştır. Divan şairlerinden oldukça etkilenmiştir. Şiirlerinde ilk başta divan şairlerine özenerek "Adlî" mahlasını kullanmıştır. Heceyle yazdığı şiirleri aruzla yazdıklarına nazaran daha başarılıdır. Çağdaşı Kayıkçı Kul Mustafa'dan etkilendiği görülen sanatçı binin üzerinde şiir yazmış olup âşık edebiyatının en fazla eser bırakan sanatçısıdır. Bir de "Divan"ı olan sanatçı Türk edebiyatındaki ilk "Şaimâne"nin de müellifidir.

Bu parçada tanıtılan şair aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Seyranî
B) Sümmanî
C) Âşık Ömer
D) Karacaoğlu
E) Dadaloğlu

8. **Aşağıdakilerden hangisi halk şiirinin özelliklerinden değildir?**

- A) Çoğu zaman saz eşliğinde söylenir.
B) Nazım birimi beyittir ancak çok az da olsa türkülerde ve ninnilerde üçlü, beşli söyleyişler görülür.
C) Aruzla yazılmış şiirler olmakla birlikte, kullanılan asıl ölçü hece ölçüsüdür.
D) Halk arasında kullanılan konuşma diliyle söylenir.
E) Mânî, koşma, varsağı, semai, destan gibi nazım şekilleri kullanılmıştır.

9. Bağa girdim üzüm yok,
El yârinde gözüm yok.
Ben yârimi küstürdüm,
Barışmaya yüzüm yok.

Bu dördütle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Zengin uyağa yer verilmiştir.
B) Âşık edebiyatı ürünüdür.
C) 7'li hece ölçüsü kullanılmıştır.
D) Sözcük durumunda redif kullanılmıştır.
E) Mânî tipi uyaklanmıştır.

10. Şairliğinin yanında aynı zamanda büyük bir mutasavvıftır. "Yaradılanı hoş gördük Yaradan'dan ötürü." sözüne dayanan insan sevgisi, insanlık anlayışı yahut "Mecnunlara Leylî gerek, bana seni gerek seni." mısrasındaki evrensellik tartışılmaz. Ancak biz, ondan günümüze kadar gelen bu sesi, bu söz kudretini, Allah'ın bize bahsettiği ana dilimizin ifade zenginliği ile sesimizin derin ahengi sayesinde duyabilmekteyiz.

Bu parçada sözü edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Mevlânâ
B) Ahmet Yesevî
C) Hacı Bektâş-ı Velî
D) Kaygusuz Abdal
E) Yunus Emre

11. Asıl adı Alaeddin Gaybî'dir. Menkıbeye göre genç Gaybî, bir gün avlanmaya çıkar. Bir geyiğe rastlar ve ona ok atar. Ok, geyiğin koltuk altına saplanır. Yaralı geyik, koşa koşa Elmalı'da Abdal Musa'nın tekkesine ulaşır ve içeriye girer. Arkasından koşan Gaybî de tekkeye girer, dervişlere başvurur. Nihayet Abdal Musa'nın huzuruna çıkan Gaybî; işi anlatır, geyiğini ister. Abdal Musa, koltuğunun altından vücuduna saplanmış bir oku çıkararak "Oğul okun bu mu?" der. Gaybî, attığı oku tanıyınca Abdal Musa'nın ayaklarına kapanır ve artık tekkeden çıkmaz. Hem hece hem aruz ölçüsünü kullanan ozan Yunus Emre'den etkilenmiştir. Nükteli ve iğneli bir dili benimseyen şairin en önemli eserleri arasında *Budalanâme* ve *Saraynâme* gösterilebilir.

Bu parçada sözü edilen tekke edebiyatı şairi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Eşrefoğlu Rûmî
B) Nesîmî
C) Pir Sultan Abdal
D) Hacı Bektâş-ı Velî
E) Kaygusuz Abdal

12. Kırmızı gül nispet eder yanağa

Altın sırma düşmüş sandım topuğa

Gümüş yüzükleri takmış parmağa

Altun burma beyaz kola uydurmuş

Bu dizeler ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Düz kafiye şemasıyla söylenmiştir.
B) Kişileştirmeye yer verilmiştir.
C) Doğa teması işlenmiştir.
D) Nazım türü güzellemedir.
E) 11'li hece ölçüsüyle yazılmıştır.

1. I. Sûfilere sohbet gerek
Ahîlere ahret gerek
Mecnunlara Leylâ gerek
Bana seni gerek seni
II. Bu dervişlik bir dilektir
Bilene büyük devlettir
Yensiz yakasız gömlektir
Giyemezsin demedim mi

Numaralanmış dörtlükler için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. dörtlük, bir ilahiden alınmıştır.
B) I. dörtlükte sözcük hâlinde redife yer verilmiştir.
C) I. dörtlüğün üçüncü dizesinde telmih sanatı yapılmıştır.
D) II. dörtlüğün üçüncü dizesinde tenasüp sanatı yapılmıştır.
E) II. dörtlük, bir devriyeden alınmıştır.

2. Tâbirin sığmaz kaleme
Derdin dermandır yâreme
İsmin yayılmaz âleme
Âşıklarda meşk olmasa

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Bir semainin son dörtlüğü olduğu
B) Redif ve tam kafiye yer verildiği
C) Düz kafiye düzeniyle oluşturulduğu
D) 8'li hece ölçüsüyle söylendiği
E) Tezat sanatından yararlanıldığı

3. I. Karacaoğlan - Lirikizm
II. Mânî - aaxa
III. Halk hikâyesi - Nazım-nesir karışımı
IV. Koşma - Kavuştak
V. Tapşırma - Takma ad

Numaralanmış eşleştirmelerin hangisinde yanlışlık yapılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4. Yârim sen gideli yedi yıl oldu
Diktiğin fidanlar meyveye durdu
Seninle gidenler sılaya döndü
Gayrı dayanacak özüm kalmadı
Mektuba yazacak sözüm kalmadı

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Hece ölçüsü ile söylenmiştir.
B) Bir türkünün bent bölümünden alınmıştır.
C) Tenasüp sanatından yararlanılmıştır.
D) Ek ve sözcük hâlinde rediflere yer verilmiştir.
E) Özlem teması işlenmiştir.

5. Vara vara vardım ol kara taşa
Hasret ettin beni kavim kardaşa
Sebep ne gözden akan kanlı yaşa
Bir ayrılık, bir yoksulluk, bir ölüm

Bu dörtlülle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) 11'li hece ölçüsüyle söylenmiştir.
B) Nazım biçimi varsağıdır.
C) Nazım birimi dörtlüktür.
D) Dili sade ve yalındır.
E) Uyak örgüsü düz uyaktır.

6. Yunus'la oturdum bir su başında...
Derviş ne, hırka ne, dedim taç nedir...
Zannettim ki Yunus beş bin yaşında...
Dedi ki ara bul, bu amaç nedir...

Bu dörtlülle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) 11'li hece ölçüsüyle yazılmıştır.
B) Çapraz kafiye düzeninde oluşturulmuştur.
C) Sözcük ve ek hâlinde redif kullanılmıştır.
D) Tapşırma geleneği örneklenmiştir.
E) Tam uyağa yer verilmiştir.

7. Gümüş bir dumanla kapandı her yer;
Yer ve gök bu akşam yayla dumanı;
Sürüler, çimenler, sarı çiçekler,
Beyaz kar, yeşil çam, yayla dumanı!

Bu dördlülle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) 11'li hece ölçüsü ile yazılmıştır.
B) Uyak düzeni çapraz uyak şeklindedir.
C) Redife yer verilmiştir.
D) Koşmanın ilk dördlüğü gibi kafiyeleşmiştir.
E) Zengin kafiye kullanılmıştır.

8. Dadaloğlu yarın kavga kurulur
Öter tüfek davlumbazlar vurulur
Nice koç yiğitler yere serilir
Ölen ölür kalan sağlar bizimdir

Bu dördlülle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kafiye ve redife yer verilmiştir.
B) Âşık tarzı halk edebiyatı ürünüdür.
C) Bir semainin son dördlüğüdür.
D) Düz uyak örgüsü kullanılmıştır.
E) Nazım türü koçaklamadır.

9. Aşağıdakilerden hangisi âşık tarzı halk şiirinin özelliklerinden biri değildir?

- A) Bazı şiirlerde aruz ölçüsü kullanılsa da genellikle hece ölçüsü kullanılmıştır.
B) Âşıklar, şiirlerinin sonunda mutlaka tapşırma adı verilen takma isimlerini kullanmışlardır.
C) Nazım birimi dördlüktür ve şiirlerde daha çok yarım kafiye ve redife yer verilmiştir.
D) Mecazların ve benzetmelerin yer almadığı sade bir dil kullanılmıştır.
E) Aşk, ayrılık, özlem, ölüm, yiğitlik gibi temalar işlenmiştir.

10. Kara gözlüm ne gezersin bu yerde
Gel, bizim elleri gez kerem eyle
Seni sevmek daim dolaşır serde
Beni de deftere yaz kerem eyle

Bu dördlülle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Tam kafiye yer verilmiştir.
B) Çapraz kafiye örgüsü kullanılmıştır.
C) Güzellemeye örnektir.
D) Şiirin son dördlüğünden alınmıştır.
E) 11'li hece ölçüsü kullanılmıştır.

11. Pınar başından bulanır
İner ovayı dolanır
Sende çok mallar talanır

Dağlar duman oldu çayır çemen oldu
Ben yârî görmedim hâlim yaman oldu

Hiç ovaya inmedin mi
Aşk oduna yanmadın mı
Gam gussadan doymadın mı

Dağlar duman oldu çayır çemen oldu
Ben yârî görmedim hâlim yaman oldu

Aşağıdakilerden hangisi bu şiirin bir türkü olduğunun en güçlü kanıtıdır?

- A) Yarım kafiye yer verilmesi
B) Coşku ve heyecanı dile getirmesi
C) Sade bir dile sahip olması
D) Hece ölçüsünün kullanılmış olması
E) Bent ve kavuşmak bölümlerinden oluşması

12. 19. yüzyılda Toroslarda yaşayan Avşar Türkmenlerindendir. Türkmenlerin yerleşik hayata geçmesine karşı koyduğu koçaklamalarıyla ünlenmiştir. İçten, yalın, samimi bir dil ile yiğitçe söyleyişi başarıyla birleştirmiştir. Varsağı ve koşmalarıyla tanınır. "Hakkımızda devlet vermiş fermanı / Ferman padişahın dağlar bizimdir." dizelerinin sahibidir.

Bu parçada sözü edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Köroğlu
B) Karacaoğlu
C) Seyranî
D) Gevherî
E) Dadaloğlu

1. I. Eđerleyin kır atımın ikisin
Fethedeyim düşmanların hepsin
Sabah namazında Bağdat kapısın
Allah Allah deyip açtı Genç Osman
- II. Nesini söyleyim canım efendim
Gayri düzen tutmaz telimiz bizim
Arzuhâl eylesem deftere sığmaz
Omuzdan kesilmiş kolumuz bizim

Bu şiirlerin nazım türü aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla verilmiştir?

- A) koçaklama - taşlama
B) koçaklama - güzelleme
C) güzelleme - koçaklama
D) güzelleme - ağıt
E) ağıt - koçaklama

2. Türk halk şiirinde üzerinde durulması gereken önemli bir sorun da biçim ve tür ayrımıdır. Biçimi şiirin dış yapısı yani nazım birimi, ölçü, vezin ve hacim (mısra, beyit ya da dördlük sayısı) oluşturur. Türü ise şiirin içeriği yani teması ve şiirin anlamı üzerinde etkili olan mecazlar oluşturur. Örneğin, anonim halk edebiyatında ----, âşık edebiyatında ---- bir nazım biçimidir. ---- ise âşık edebiyatı nazım türüdür.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) mâni - koçaklama - ilahi
B) koşma - varsağı - ağıt
C) türkü - semai - güzelleme
D) destan - semai - mâni
E) nutuk - türkü - taşlama

3. Hayata ve insanlara eleştirel bir gözle bakan ---- bu kişilik özelliğini eserlerine de yansıtmıştır ve "hiciv şairi" olarak tanınmıştır. ---- rüyasında gördüğü sevgilisi Gülperi'yi bulmak arzusuyla diyar diyar dolaşmış; maddi, manevi her türlü acıyı yüreğinde hissetmiştir. ---- TRT'nin düzenlediği "Atatürk" konulu şiir yarışmasının "güzelleme" dalında *Biri Anadolu Biri Atatürk* isimli şiiriyle Türkiye birincisi olmuştur.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangileri sırasıyla getirilmelidir?

- A) Erzurumlu Emrah - Sümmânî - Âşık Feymânî
B) Bayburtlu Zihnî - Sümmânî - Şeref Taşlıova
C) Bayburtlu Zihnî - Ercişli Emrah - Şeref Taşlıova
D) Bayburtlu Zihnî - Ercişli Emrah - Murat Çobanoğlu
E) Ercişli Emrah - Sümmânî - Murat Çobanoğlu

2020 AYT

4. Edeblü ol cân isen
Hakk'ı bil insan isen
Müşât-ı Sultân isen
Var edeb öğren edeb

Bu dördlüğün nazım türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Nutuk B) Devriye C) Şathiye
D) Güzelleme E) Münacaat

2021 AYT

5. I. Ayrılır dosta gider
II. Sağ gelen hasta gider
III. Su gelir deste gider
IV. Gurbet yansın yıkılsın

Mâni nazım şeklinin biçim ve içerik özellikleri dikkate alınarak bir mâni oluşturulmak istense bu dizelerin sıralanması aşağıdakilerin hangisi olur?

- A) I - II - IV - III B) I - III - II - IV
C) III - I - IV - II D) III - II - I - IV
E) IV - II - I - III

6. I. O nazlı cânana uğrasa yollar
Bize mesken oldu kahveler hanlar
Yârin meclisinde oturan canlar
Hesap etsin yıllar beş midir nedir

- II. Gözlerin şemistir gül yüzün kamer
Seni seven yiğit zekâtın umar
İnce bel üstüne cevâhir kemer
Şöyle bir salın da bel incinmesi

Aşağıdakilerden hangisi numaralanmış bu dörtlüklerin ortak özelliklerinden değildir?

- A) Düz kafiye kullanılması
B) Nazım şeklinin koşma olması
C) Redif kullanılması
D) Yalın bir söyleyiş tercih edilmesi
E) Hece vezniyle söylenmesi

7. Mideden başka da yoktur telaşı
Kurulur başına bulursa aş
Gerçeği görmez de bakar da şaş
Toplar, doldurur da hasat bulursa

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Hece ölçüsü ile söylenmiştir.
B) Nazım türü taşlamadır.
C) Zengin uyak vardır.
D) Sade bir anlatımı vardır.
E) Redife yer verilmiştir.

8. Emrah der ki düştüm dile
Bülbül figan eder güle
Güzel sevmek bir sarp kale
Ya alınır ya alınmaz

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Nazım birimi dörtlüktür.
B) Zengin kafiye kullanılmıştır.
C) Semaiden alınmıştır.
D) Teşbih sanatı vardır.
E) 8'li hece ölçüsüyle söylenmiştir.

9. 16 veya 17. yüzyılda yaşadığı düşünülen ---- Barak veya Varsak Türklerindendir. Şiirlerinin tamamını din dışı konularda söylemiştir. Başta Toroslar olmak üzere Anadolu'da yaşamış olan şair; aşk, gurbet, doğa güzelliği konularında şiirler söylemiştir. Şiirlerini sade, yalın, canlı bir halk Türkçesiyle söylemiştir. Onun şiirlerinde coşkun bir lirizm öne çıkar.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Karacaoğlan
B) Âşık Veysel
C) Hacı Bektâş-ı Velî
D) Pir Sultan Abdal
E) Koroğlu

10. Sunayı da deli gönül sunayı
Ben yoluna terk eyledim sılayı
Armağan gönderdim telli turnayı
İner gider bir gözleri sürmeli

Bu dörtlülle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) 11'li hece ölçüsüyle söylenmiştir.
B) Koşma nazım şeklinin özelliklerini taşımaktadır.
C) Tam uyak kullanılmıştır.
D) Kafiye şeması düz uyak şeklindedir.
E) Redif kullanılmıştır.

11. İçerikleri özellikleri dikkate alındığında aşağıdaki dörtlüklerden hangisi Karacaoğlan'a ait olabilir?

- A) Yalancı dünyaya konup göçenler
Ne söylerler ne bir haber verirler.
Üzerinde türlü otlar bitenler
Ne söylerler ne bir haber verirler.
B) Yiğit kendini övende
Oklar menzili dövende
Şeşper kalkana değende
Kalkan gümbür gümbür gümbürülenir.
C) Adı Yemen'dir, gülü çimendir,
Giden gelmiyor, acep nedendir?
Burası Huş'tur, yolu yokuştur,
Giden gelmiyor, acep ne iştir?
D) Bu âdem dedikleri
El ayakla baş değil
Âdem manaya derler
Suret ile kaş değil.
E) Bülbül ne yatarsın bahar erişti
Ulu sular göl olduğu zamandır.
Kat kat olup gül yaprağa karıştı,
Yine bülbül kul olduğu zamandır.

1. “Dünyayı bir yana, seni bir yana koysalar yine de bana sen gereksin, ey vefasız, sen!”

Bu açıklama aşağıdaki beyitlerden hangisine ait olabilir?

- A) Dünyâyı girişmeyle esir eyledi bilmem
Câdû mıdır ol gamze-i fettân ne belâdır
- B) Dâr-ı dünyâ delû gönlüm gibi virân olsa
Ne cihân olsa ne cân olsa ne hicrân olsa
- C) Seni dünyâ gibi yalancı vü yüze gülücü
Bilmez ol ahd ü amân derler idi gerçek imiş
- D) Dünyâyı bir yana kosalar bir yana seni
Bana seni gerek seni ey bîvefâ seni
- E) Minnet Hudâ'ya devlet-i dünyâ fenâ bulur
Bâkî kalur sahîfe-i âlemde adumuz

2. Bi-hamdî'llâh şeref buldı yine mülk-i Süleymânî
Cülûs itdi saâdet tahtına İskender-i sâni

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Telmih sanatına başvurulduğu
- B) Cülûsiye türünden alındığı
- C) Gazel ile konu olarak benzeştiği
- D) Ahenk unsurlarından yararlanıldığı
- E) Divan şiiri geleneğine ait olduğu

3. Aşağıdakilerin hangisinde divan şiirinin beyitlerle kurulan nazım biçimleri birlikte verilmiştir?

- A) gazel - rubai - kaside
- B) tuyuğ - murabba - mesnevi
- C) gazel - mesnevi - kıt'a
- D) şarkı - muhammes - müstezat
- E) kaside - kıt'a - tuyuğ

4. Henüz genç yaşlardayken geldiği İstanbul'un en beğenilen şairlerinden biri oldu. Hocası için yazdığı “Sümbül Kasidesi” ile ününü artırdı ve dönemin ünlü şairlerinin dikkatini çekti. Türk şiirinin önemli isimler yetiştirdiği bir yüzyılda yaşadığı hâlde hepsini gölgede bırakan şair, daha çok kaside ve gazel yazdı. Çağdaşı şairlere göre daha sade ve anlaşılır bir dil seçti. Şiirlerinde zaman zaman halk söyleyişlerine de yer verdi. “Şairlerin Sultanı” anlamına gelen “Sultanü's Şuara” unvanını aldı.

Bu parçada tanıtılan divan şairi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Fuzûlî
- B) Bâkî
- C) Nedîm
- D) Şeyh Gâlip
- E) Nefî

5. I. Nedür bu handeler bu işveler bu nâz u istiğnâ
Nedür bu cilveler bu şîveler bu kâmet-i bâlâ

Nedür bu'ârız u hatt u nedür bu çeşm ü ebrûlar
Nedür bu hâl-ı hindûlar nedür bu habbe-i sevdâ

II. Leylîde ohumak ıztırâbı

Olsa ruh-i Kays idi kitâbı

Meşk etmeğe Kays alsa her hat

Leylî kaşı idi ana ser-hat

Hat üzre kılurdi ol güzeller

Min nâz ile bahsler cedeller

Aşağıdakilerden hangisi bu iki metnin ortak özelliği değildir?

- A) Divan şiiri geleneğine ait olması
- B) Nazım birimlerinin beyit olması
- C) Gazel nazım şekliyle kaleme alınması
- D) Ahenk unsurlarından yararlanılması
- E) Dönemlerinin dil özelliğini yansıtması

6. Divan şiirinde işlenen konu ve temalarla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Her beyit kendi içinde anlam bütünlüğüne sahiptir.
- B) İşlenen konular genel bir bakışla dinî ve din dışı şeklinde sınıflandırılabilir.
- C) İlahi ve beşerî manada aşk, en çok işlenen temadır.
- D) Konuların işlenişinde belirli ifade kalıpları sıklıkla kullanılmıştır.
- E) Şiirler işledikleri konulara göre bahariye, cülûsiye, miraciye gibi isimler alabilir.

7. • Ukde-i ser-rişte-i râz-ı nihânîdür sözüm
Silk-i tesbîh-i dūr-i seb'a'l-mesânîdür sözüm
(Benim sözüm, gizlilik sırlarının ipucunun düğümüdür. Sözüm ise Fatîha suresinin incilerinin dizildiği tespihin ipidir.)

- Bir güherdür kim nazîrin görmemişdür rûzgâr
Rûzgâra âlem-i gayb armağanıdır sözüm
(Benim sözüm âlemin bir benzerini daha görmediği bir cevherdir. Sözüm, bu zamana gayb âleminden getirdiğim bir armağandır.)

Bu beyitler kasidenin hangi bölümünden alınmış olabilir?

- A) Methiye B) Dua C) Tegazzül
- D) Girizgâh E) Fahriye

8. Lale Devri'ni yaşamış ve şiirlerinde yansıtmıştır. Şiirlerinde zevk, sefa, eğlence, nükte, musiki bir aradadır. Şiirdeki inceliğe büyük önem verir. Divan edebiyatının kuralları dışına çıkmıştır. Kendine özgü bir dil oluşturmuştur. Mahallîleşme akımının en önemli temsilcilerindendir. İstanbul Türkçesini şiire getirmiştir.

Bu parçada söz edilen divan şairi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bâkî B) Fuzûlî C) Nedîm
- D) Ahmedî E) Zâtî

9. ---- dört dizeden oluşan divan edebiyatı nazım şeklidir. Bu nazım şeklini divan edebiyatına Türkler kazandırmıştır. Genellikle cinaslı kafiye kullanılır. Kafiye düzeni aaxa ya da aaaa şeklindedir. Dünya görüşü, tasavvuf felsefesi, maddi ve manevi (ilahî) aşk konu edilir. Aruz ölçüsünün tek bir kalıbıyla yazılır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Rubâî B) Tuyuğ C) Mesnevi
- D) Şarkî E) Murabba

10. Aşağıdakilerden hangisi bir kasidenin ilk beyti olabilir?

- A) Cefâ taşın ne gam atsa Hayâlî sana alçaklar
Belâgat meyvesin hâsıl eden nahi-hünersin sen
- B) Yok bu şehir içre senin vafettiğin dilber Nedim
Bir perî-sûret görünmüş bir hayâl olmuş sana
- C) Gül devri ayş eyyâmıdır zevk u safâ hengâmıdır
Âşıkların bayramıdır bu mevsim-i ferhunde-dem
- D) Esdi nesîm-i nev-bahâr açıldı güller subh-dem
Açsın bizim de gönlümüz sâkî meded sun Câm-ı Cem
- E) Suya virsün bâğ-bân gül-zârı zahmet çekmesün
Bir gül açılmaz yüzün tek virse min gül-zâra su

11. • Bir kişiyi, kurumu, toplumu veya olayı yermek için yazılan şiirlerdir.
• Hz. Muhammed'i övmek, ona yalvarıp şefaât dilemek için yazılan şiirlerdir.
• Ölen kişinin ardından duyulan acıyı ve üzüntüyü dile getirmek, onun üstün yanlarını anlatmak için yazılan şiirlerdir.
• Genellikle devlet adamları, din büyükleri gibi önemli şahısları övmek üzere yazılmış şiirlerdir.

Aşağıdaki nazım türleri, verilen bilgilerle eşleştirildiğinde hangisi dışta kalır?

- A) Na'at B) Münâcât C) Mersiye
- D) Methiye E) Hicviye

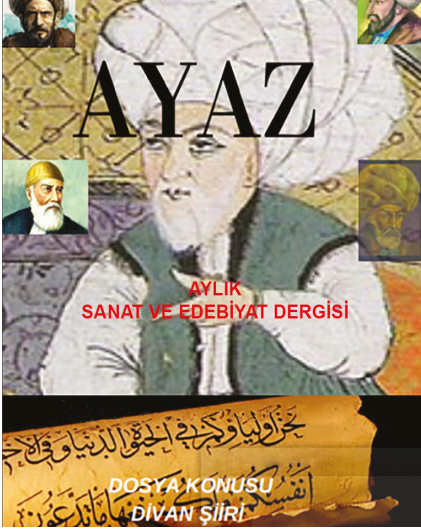
12. I. Rîze-i elmâs eker her açtığı zahme o şûh
Lütfü vâ olsun eder ihsân ihsân üstüne
II. Süzme çeşmin gelmesün müjgân müjgân üstüne
Urma zahm-i sineme peykân peykân üstüne
III. Dilde gâm var şimdilik lûtfeyle gelme ey sürûr
Olamaz bir hânede mihmân mihmân üstüne
IV. Hem mey içmez hem güzel sevmez demişler hakkına
Eylemişler Râsîh'e bühtân bühtân üstüne
V. Yârdan mehcûr iken düştük diyâr-ı gurbete
Dehr, gösterdi yine, hicrân hicrân üstüne

Numaralanmış beyitlerden hangisi gazelin matla beytidir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

1. Aşağıda edebî bir derginin kapağına yer verilmiştir.

Buna göre içerik olarak değerlendirildiğinde aşağıdaki beyitlerden hangisinin “Ayz” adlı derginin bu sayısında yayımlanması beklenemez?

- A) Nedür bu handeler bu işveler bu nâz u istiğnâ
Nedür bu cilveler bu şîveler bu kâmet-i bâlâ
- B) Aşk derdiyle hoşem el çek ilacımdan tabib
Kılma derman kim helakim zehri dermanındadır
- C) Nefî vâdî-i kasâ'idde suhan-perdâzdir
Olamaz ammâ gazelde Bakî vü Yahya gibi
- D) Şunlar ki çoktur malları gör nice oldu hâlleri
Sonunda bir gömlek giymiş, onun da yoktur yenleri
- E) Bâğ-ı dehrin hem hazânın hem bahârın görmüşüz
Biz neşâtın da gamın da rûzgârın görmüşüz

2. Sen açıl gül gibi zâr ile hezâr olsun Nedîm

Bend bend olsun ham-ı zülfün şikâr olsun Nedîm

Sen salın cânâ yolunda hâksâr olsun Nedîm

İyddir çık nâz ile seyrâna kurbân olduğum

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerin hangisi söylenemez?

- A) Bir şarkıdan alınmıştır.
- B) Telmih sanatından yararlanmıştır.
- C) Halk dilinin söyleyiş özelliklerine yer verilmiştir.
- D) Zengin uyak ve redif kullanılmıştır.
- E) Sevgili güle benzetilmiştir.

3. Bu şehir-i Sitanbul ki bî-misl ü behâdır
Bir sengine yek-pâre Acem mülkü fedâdır

Bir gevher-i yektâdır iki bahr arasında
Hurşîd-i cihân-tab ile tartılsa sezâdır

Altında mı üstünde midir cennet-i âlâ
El-hak bu ne hâlet bu ne hoş âb u havâdır

Bu beyitler kasidenin aşağıdaki bölümlerinin hangisinden alınmış olabilir?

- A) Teşbib (nesib) B) Tegazzül C) Methiye
D) Fahriye E) Dua

4. I. Kamu bîmârına cânân, deva-yı derd eder ihsan,
Niçün kılmaz bana derman, beni bîmar sanmaz mı?
- II. Fuzûlî rind-i şeydâdır hemîşe halka rûsvadır,
Sorun kim bu ne sevdâdır, bu sevdâdan usanmaz mı?
- III. Beni candan usandırdı, cefâdan yâr usanmaz mı?
Felekler yandı âhımdan murâdım şem'i yanmaz mı?

Bu beyitlerin gazelde yer alma sırası aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

- A) I - II - III B) II - I - III C) II - III - I
D) III - I - II E) III - II - I

5. (I) Divan şiiri nazım biçimi olan gazel, genellikle beş ile on beş beyitten oluşur. (II) İlk beytine matla, son beytine makta denir. (III) Beyitleri arasında konu bütünlüğü olan gazeller yekahenk gazel, her beyti aynı güzellikte olan gazeller de yekavaz gazel adını alır. (IV) Gazelerde genellikle aşk, şarap, güzellik konuları işlenir. (V) Şair, gazelin matla beytinde adını ya da mahlasını kullanır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bilgi yanlış vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

6. Nedîm, *Divân*'ındaki tüm konuları yaşadığı hayattan ilham alarak şiirlerine aktarırken kendisini her açıdan serbest bırakmış ve dış dünyadan aldıklarını duyduğu gibi yansıtmıştır. Şiirlerinde Lale Devri'nin sosyal hayatını anlatmıştır. Bu şekilde, ele aldığı konularla devrini beyitlerinde âdeta ölümsüzleştirmiştir. Hayat zevki, hayalleri ve ruhu ile döneme tam anlamıyla uyum sağlamış ve şiir yazma konusundaki başarısıyla devrin en önemli temsilcisi olarak günümüze kadar kendisinden bahsettirmiştir. Başarısının sırrı ve onu dönemin diğer şairlerinden üstün kılan yanı da budur.

Buna göre aşağıdaki beyitlerden hangisinin Nedîm *Divân*'ından alındığı söylenemez?

- A) Habbezâ hurrem behâr-ı zevk u şâdî vü tarab
Kim bu helvâ bezmini reşk-i çırâğân eyledi
- B) Görelim âb-ı hayât akdığın ejderhâdan
Gidelim serv-i revânım yürü Sa'd-âbâda
- C) Yine bezm-i çemene lâle fûrûzan geldi
Müjdeler gülşene kim vakt-ı çırağân geldi
- D) Nâmı gibi olmuştur o hem sa'd hem âbâd
İstanbul sermâye-i fahr olsa revâdır
- E) Dünyâda çeker mihneti erbâb-ı mahabbet
Ey sufî bu gün bana ise irta sanâdur

7. Divan edebiyatı nazım biçimlerinden. Bu türde çoğunlukla nükte, yergi, fikir konuları işlenir. Kafiyeleşmiş gazeldeki gibidir. İki beyitten oluşan bu şiirlerde şairlerin mahlası çoğunlukla yoktur.

Bu parçada tanıtılan divan edebiyatı nazım biçimi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kıt'a B) Rubâî C) Tuluğ
D) Müstezat E) Mesnevi

8.

SANATÇI	YÜZYIL	ÜSLUP/TARZ
I	18. yüzyıl	Mahallîleşme
Nâbî	II	Hikemî
Nâ'ilî	17. yüzyıl	III

Bu tabloda numaralanmış yerlere aşağıdakilerden hangileri getirilmelidir?

I	II	III
A) Şeyh Gâlip	17. yüzyıl	Sebk-i Hindî
B) Nedîm	17. yüzyıl	Sebk-i Hindî
C) Neşâtî	18. yüzyıl	Türkî-i Basît
D) Bâkî	18. yüzyıl	Türkî-i Basît
E) Fuzûlî	18. yüzyıl	Türkî-i Basît

9. **Bahâriyye:** Nesib bölümünde bahar konusunu işleyen kasidelerdir.

Methiye: Kasidede şairin kasideyi sunacağı kişiyi iyilik, adalet, kahramanlık, cömertlik, zenginlik gibi özellikleriyle övdüğü bölümdür.

Taç beyit: Kasidede şairin mahlasını söylediği beyittir.

Şitâiye: Kasidenin kış mevsimini anlatan giriş bölümüdür.

Aşağıdakilerden hangisi bu bölümlerden birine örnek gösterilemez?

- A) Dest-bûsî ârzûsıyla ger ölsem dostlar
Kûze eylen toprağum sunun anunla yâra su
- B) Hem siyâdet mülkünün yüz devlet ile mâliki
Hem sa'âdet tahtının bin baht ile sultânıdır
- C) Rûh-bahş oldı Mesîhâ sıfat enfâs-ı bahâr
Açdılar dîdelerin hâb-ı ademden ezhâr
- D) Donar soğuktan efendi semender âteşte
Bir iki gün dahî böyle eserse bu sarsar
- E) Koma Bâkî kulunu cür'a sıfat ayakta
Dest-gîr ol ana ey dâver-i âlî-mikdâr

10. Her ikisi de 16. yüzyılın gazelleriyle ünlü şairlerindendir. Azeri Türkçesini kullanan ---- bir ızdırap şairidir; aşkı hep hüzn, keder ve acı yönüyle görür. Rint bir şair olan ---- zevke, eğlenceye düşkündür, din dışı konuları işlemiştir.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangileri sırasıyla getirilmelidir?

- A) Ali Şîr Nevâî - Nedîm B) Şeyh Gâlip - Nedîm
C) Ahmet Paşa - Nâbî D) Şeyhî - Nâilî
E) Fuzûlî - Bâkî

11. **Aşağıdakilerden hangisi divan şiirinin özelliklerinden değildir?**

- A) Anlamdan çok söyleyiş güzelliğine önem verilmiştir.
- B) Sanatlı ve ağır bir dil kullanılmıştır.
- C) Parça güzelliğine önem verilmiştir.
- D) Kulak için kafiye ilkesi benimsenmiştir.
- E) Daha çok, tam ve zengin kafiye kullanılmıştır.

2018 AYT

1. Bir gazele ait üç beyit şu şekildedir:

- I. Ne denlû ağılasa zâr olsa âşık
Açılsa gülse gül-zâr olsa dilber
- II. Cefâyı az kılsa Hayretî'ye
Sözüm bu kim vefâ-dâr olsa dilber
- III. Öpülse yâr ile yâr olsa dilber
Koculsa râm-ı dil-dâr olsa dilber

Bu beyitlerin şiirde yer alma sırası aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) I - III - II B) II - I - III C) II - III - I
D) III - II - I E) III - I - II

2018 AYT

2. Her beyti başlı başına bağımsız bir şiir olmakla birlikte bütün beyitleri arasında bir duygu ve düşünce birliği bulunan şiirlere Divan edebiyatında ---- denir. Örneğin Fuzûlî'nin gerek *Di-van*'ında gerekse ---- mesnevisinde bu türden şiirlerin sayısı oldukça fazladır.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) yek-ahenk gazel - *Leyla vü Mecnun*
B) rindane gazel - *Şikâyetnâme*
C) âşıkane gazel - *Rind ü Zâhid*
D) yek-avaz gazel - *Hadîkatü's-Süeda*
E) beytül gazel - *Beng ü Bade*

2018 AYT

3. Gözle konşu hakkını dinle beni
İster isen Hak seve dâ'im seni

Kırma gönlün hoş geçin mü'min isen
Dü cihânda olmak istersen esen

Konşusunu kim ederse bî-huzûr
Dü cihânda Hak anı ede kusûr

İçerik özelliklerinden hareketle bu beyitlerin aşağıdaki metin türlerinin hangisinden alındığı söylenebilir?

- A) Surnâme B) Pendnâme
C) Kiyafetnâme D) Seyahatnâme
E) Gazavatnâme

2018 AYT

4. XVIII. yüzyılda yaşamış Klasik Türk edebiyatı şairidir. Sebk-i Hindî'nin önemli temsilcileri arasında gösterilir. Genç yaşta divan sahibi olmuştur. Divan şiiri geleneğinin son büyük temsilcilerinden biri olarak kabul edilir. Mesnevi yazma gücünü alegorik bir eser olan *Hûsn ü Aşk* adlı eseriyle ispat etmiştir.

Bu parçada söz edilen şair aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Nâbî B) Nedîm
C) Şeyh Gâlip D) Şeyhülislam Yahyâ
E) Hayâlî

2019 AYT

5. Gündelik yaşamın önemli bir parçası olan mutfak kültürü, divan şiirine de yansımıştır. Osmanlı mutfağının zenginliğini yansıtan baklava, güllaç, işkembe çorbası, bryan, musakka, yahni gibi geleneksel yemekler ve tatlılar, divan şairlerinin hayal dünyasında çeşitli anlamlar kazanmıştır.

Bu parçaya göre aşağıdaki beyitlerden hangisi, Osmanlı mutfak kültürünü temsil eden bir örnek olamaz?

- A) Giceyle uyhuda mekteb hâcesinin gözine
Sahan böreği ile baklava gelir görünür
B) Yahni ile turşî-i şalgam verir insâna ferah
Girde balık çorbası hem virdi zarîfâne ferah
C) N'ola kılsam leb-i dildâr için âh
Kanı âlemde bir bî-dûd helvâ
D) Dün tabîbe derd-i dilden bir devâ sordum didi
Gam yemeden özge bu derdün devâsın bilmedüm
E) İderse ehl-i meclis n'ola ikrâm
Begayet pühtedir yahni degül hâm

2021 AYT

6. Fatih Sultan Mehmet ve II. Bayezid zamanında şiirler yazmıştır. Şiirleri, o daha hayattayken, bütün Anadolu ve Rumeli'ye yayıldığı gibi Hüseyin Baykara'nın Herat'taki sarayında dahi okunur olmuş, kendisinden sonraki şairleri de etkilemiştir. Türk edebiyatı tarihinde Şeyhi ile Necati arasında yetişen şairlerin en tanınmışlarından. Onun "kerem", "benefşe" ve "âb" redifli kasideleri, bilinen eserleri arasındadır.

Bu parçada söz edilen şair aşağıdakilerin hangisidir?

- A) Süleyman Çelebi B) Ahmet Paşa C) Sehi Bey
D) Taşlıcalı Yahya E) Âşık Paşa

2020 AYT

7. Denizde balığa rızkın virürsün
Hakîm-ü razık-u-rahman Hudâyâ
- Bu cümle mahlûkattan rızkı senden
Kılursun daima ihsan Hudâyâ
- Kimisi renc ile daim iniler
Kiminin derdine derman Hudâyâ
- Kimisi ağlamakdan gözsüz olmuş
Gice gündüz işi efgan Hudâyâ

Bu beyitlerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Mübalağa sanatına başvurulduğu
B) Naat türüne örnek olduğu
C) İlâhi ile konu olarak benzeştiği
D) Kafiye ve redifin kullanıldığı
E) Tezat sanatına yer verildiği

2020 AYT

8. ----, Kanunî'ye sunduğu şiirlerle onun himayesini kazanmıştır. Padişahın ölümü üzerine edebiyatımızın en güzel mersiye-lerinden birini yazmıştır. Şairler sultanı olarak tanınan şair, gazellerindeki güçlü ifade kudretiyle dikkati çeker.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Hayâlî
B) Taşlıcalı Yahyâ
C) Fuzûlî
D) Bâkî
E) Necâtî

2020 AYT

9. Divan şiirinde "hikemî tarz"ın kurucusu kabul edilen şair, sosyal ve siyasal huzursuzlukların yaşandığı XVII. yüzyılda yetişmiştir. Gerek döneminin gerekse kendi mizacının etkisiyle, hikmet ve darbimesel ağırlıklı şiirler yazmıştır. Şiirlerinde duygu, hayal ve kelime oyunlarından çok, tecrübeli bir devlet adamının sosyal eleştirileri ve yol gösterici öğütleri yer alır.

Bu parçada söz edilen şair aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Neşâtî
B) Şeyhülislam Yahyâ
C) Nefî
D) Nâilî
E) Nâbî

2021 AYT

10. Sen olasan diyü yir yir asılıp âyineler
Gelene gidene eyler nazarı döne döne

Bu beyit için aşağıdakilerin hangisi söylenemez?

- A) Sen zamiriyle sevgili kastedilmiştir.
B) Aynalar sevgiliye âşık kişiler olarak düşünülmüştür.
C) Aynaların dizi dizi asılması güzel bir nedene bağlanmıştır.
D) Âşğın ızdırabının aynalara yansması tasvir edilmiştir.
E) Ahengi sağlamak için bazı ifadeler tekrar edilmiştir.

2021 AYT

11. Aşağıdaki beyitlerin hangisi ayraç içinde verilen ifadeyi örneklemeyi

- A) Yok sende kanâat gözün aç olduğu oldur
Rızkın erişir yoksa eğer subh eğer şâm
(var olanla yetinmeme)
- B) Bir nâ-halefi cübbe vü destâr ile görsen
Eyler sin anın cübbe vü destârına ikrâm
(dış görünüşe önem verme)
- C) Yazık sana kim eyleyesin hırs u tama'dan
Bir habbe için kendini âlemlere bed-nâm
(küçük duruma düşme)
- D) Gör zahidi kim sâhib-i irşâd olayın der
Dün mektebe vardı bugün üstâd olayın der
(haddini bilmeme)
- E) Hâlin kime açsan sana der hikmeti vardır
Öldürdü bizi âh bilinmez mi bu hikmet
(bilgisiyle övünme)

2021 AYT

12. Ey serv-i sehi sen geleli seyr ile bağa

Baş çekmedi ar'ar

Çok ali-nesebler özünü saldı ayağa

Kul böldü sanavber

Biçim ve içerik özellikleri dikkate alındığında bu şiirin nazım şeklinin aşağıdakilerden hangisi olduğu söylenebilir?

- A) Müstezat
B) Kıt'a
C) Şarkı
D) Terkibibent
E) Rubai

1. Tanzimat I ve II. Dönem şiiri ile ilgili aşağıdaki karşılaştırmalardan hangisi yanlıştır?

- A) I. dönem şiiri, II. döneme göre daha toplumcu bir karaktere sahiptir.
- B) I. dönemin şiir dili fayda prensibinin etkisiyle II. döneme göre daha sadedir.
- C) I. dönemde aruz ölçüsüne bağlı kalınmışken II. dönemde daha çok hece ölçüsü tercih edilmiştir.
- D) I. dönemde hürriyet, eşitlik gibi kavramlar ön planda iken II. dönemde aşk, doğa ve bireysel duygular yer almıştır.
- E) II. dönemde I. döneme göre realizmin etkisi daha belirgindir.

2. Servetifünun edebiyatının öncülerindendir. Aruz veznini kullanarak Türkçeyle teknik açıdan kusursuz şiirler yazmıştır. Şairin en büyük özelliği nazmı nesre yaklaştırmasıdır. Dili, Servetifünun anlayışına uygun olarak Arapça ve Farsça kelime ve tamlamalarla doludur. Çocuklar için yazdığı *Şermin* adlı kitabında hece ölçüsü ve yalın bir dil kullanmıştır.

Bu parçada sözü edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tevfik Fikret
- B) Cenap Şahabettin
- C) Süleyman Nazif
- D) Mehmet Rauf
- E) Tahsin Nâhit

3. Ah yaktık şu mübarek vatanın her yerini
Saçtık eflâke kadar dūdunu âteşlerini
Kapadı gözde olanlar çıkacak gözlerini
Vatanın bağına düşman dayadı hançerini
Yoğ imiş kurtaracak bahtı kara mâderini

Bu dizelerin biçim, içerik ve anlatım özellikleri dikkate alındığında aşağıdaki şairlerin hangisine ait olduğu söylenebilir?

- A) Recâizâde Mahmut Ekrem
- B) Abdülhak Hâmit Tarhan
- C) Muallim Nâci
- D) Nâmık Kemal
- E) Cenap Şahabettin

4. Aşağıda yapılan karşılaştırmaların hangisinde bilgi yanlışı vardır?

- A) Servetifünun şiirinde aruz ölçüsü tercih edilirken Millî Edebiyat'ta daha çok hece ölçüsü kullanılmıştır.
- B) Servetifünun şiirinde "Sanat sanat içindir." anlayışı hâkimken Millî Edebiyat Dönemi sanata toplumsal bir görev yüklemiştir.
- C) Servetifünun şiirinde nazım birimi olarak genellikle dize tercih edilirken Millî Edebiyat'ta dörtlük kullanımı yaygındır.
- D) Servetifünun şiirinde günlük dilden uzak bir dil kullanılırken Millî Edebiyat'ta halkın konuşma dili esas alınmıştır.
- E) Servetifünun şiirinde Fransız şiirinin etkisi görülürken Millî Edebiyat, klasik Türk şiiri örneklerinden yararlanmıştır.

5. Tanzimat edebiyatı ikinci döneminde, kırka yakın eseriyle en üretken, en yenilikçi kalemlerinden olan ve "Şair-i Âzam" unvanıyla anılan ---- bu özellikleriyle modern edebiyatımızın kurucularındandır. Türklü elçiliklerde görev almasının etkisiyle hem Doğu hem Batı kültürüne hâkimdir. *Sahra* adlı ilk kitabından itibaren Türk şiirine yeni bir yön vermiştir.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Recâizâde Mahmut Ekrem
- B) Şemsettin Sâmî
- C) Sâmipaşazâde Sezâi
- D) Nâbizâde Nâzım
- E) Abdülhak Hâmit Tarhan

6. Şiiri bir "resim", okuyucuda "tatlı bir hulya uyandıran güzel bir musiki nağmesi" olarak değerlendiren şair; özellikle *Elhân-ı Şitâ*, *Yakazât-ı Leyliyye*, *Temâşâ-yı Leyâl* ve *Temâşâ-yı Hazân* gibi şiirlerinde, arzulamış olduğu bu tarz uyumun en güzel örneklerini ortaya koymuştur. Şiirlerinde aşk ve doğa temaları ön planda yer alan bir şair olarak en önemli özelliği, sembolistlerden gelen eğretilmeleri ve iç ahengi başarıyla kullanmasıdır.

Bu parçada söz edilen şair aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ahmet Hâşim
- B) Tevfik Fikret
- C) Ziyâ Paşa
- D) Recâizâde Mahmut Ekrem
- E) Cenap Şahabettin

7. Bu dönemin zevk ve anlayışına uygun şiirler, sanatın “şahsi ve muhterem” olduğu düşüncesiyle kaleme alınmıştır. Söyleyişte serbestlik arayışları, duyulmamış tabiatı ve yaşanmamış aşkı şiirleştirme istekleri kendilerine has sesi ve söyleyişi bulmalarına engel olmuştur.

Bu parçada sözü edilen dönem aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Servetifünun
B) Tanzimat
C) Millî Edebiyat
D) Fecriati
E) Cumhuriyet

8. 1884 yılında Bağdat'ta doğan şair, Fecriati topluluğu dağıldıktan sonra da edebî anlayışını değiştirmeden sanat hayatına devam etmiştir. Sembolizmin edebiyatımızdaki en önemli temsilcisi olan sanatçı, Cenap Şahabettin'in sadece müziği ve ahengi ön plana çıkaran sembolist şiir anlayışına semboller ve hayal unsurlarını kullanmayı da eklemiştir.

Bu parçada sözü edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yahya Kemal Beyatlı
B) Ahmet Hâşim
C) Tevfik Fikret
D) Abdülhak Hâmit Tarhan
E) Mehmet Âkif Ersoy

9. Tanzimat Dönemi'nde şiirde içerik bakımından birtakım değişiklikler meydana gelmiştir. Hak, hukuk, medeniyet, adalet gibi toplumsal kavramlar ilk kez bu dönem şiirinde görülmüştür.

Bu bilgiye göre aşağıdaki şiirlerin hangisi Tanzimat Dönemi'nden alınmış olamaz?

- A) Felek her türlü esbâb-ı cefasın toplansın gelsin
Dönersem kahbeyim millet yolunda bir azîmetten
B) Mahveder kendini bülbül bile hürriyet için
Çekilir mi bu belâ âlem-i pür-mihnet için
C) Bir ıtlık-nâmedir insana senin kânûnun
Bildirir haddini Sultan'a senin kânûnun
D) Bir güne zevkiyâb-i gam-i firkat olmuşuz
Kim yâre hasretiz demeğe hasret olmuşuz
E) Âmâlimiz efkârımız ikbâl-i vatandır
Serhadimize kal'a bizim hâk-i bendedir

10. Mukaddes yersiniz billâh hazindir hâliniz ammâ,
Ey istihbâr-ı firkatle perîşân olduğum yerler.

Nasîb olsa ne var bir gûşenizde cismimin hâki
Hayâtımda size yârimle mihmân olduğum yerler.

Recâizâde Mahmut Ekrem

(istihbâr-ı firkat: Ayrılma haberi; gûşe: Köşe; hâk: Toprak; mihmân: Misafir.)

Bu şiirle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Lirik bir söyleyiş hâkimdir.
B) Söz sanatlarına başvurulmuştur.
C) Tanzimat Dönemi şiiridir.
D) Hece ölçüsüyle yazılmıştır.
E) Nazım birimi beyittir.

11. Divan edebiyatında tekdüzeliği kırmak için kullanılan bu nazım biçimi Servetifünun edebiyatının öncüsü olan Tevfik Fikret tarafından geliştirilmiştir. Özellikle uzunlu kısıklı mısraları, şiiri nesre yaklaştırmada araç olarak kullanmıştır.

Bu parçada bahsedilen nazım şekli aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Musammat
B) Gazel
C) Kaside
D) Serbest müstezat
E) Murabba

12. Onun şiirinin üçüncü dönemi olarak kabul edilen ve nazım şeklindeki değişiklik denemeleriyle bir öncekinden ayrılan şiirler kümesi bu dönemde kaleme alınmıştır. “Gazelden vatanî şiire” geçiş manzarası arz eden ve onun şiirde ikinci dönemini karakterize eden şiirleri *Hamaset Kasidesi*, *Lâzımsa*, *Rağmına* gibi gazelleri, iki murabbası, *Vatan Yahut Silistre'deki Vatan Türküsü*, aynı eserdeki *Kavga Türküsü* (*Savaş Türküsü*) ise üçüncü dönemin özelliklerini de *Vâveylâ*, *Hilâl-i Osmanî*, *Gece* adlı kıta, *Rûzgâr*, *Selim-i Evvel* kasidesi gibi şiirleri aksettirir. Son dönem şiirlerinde Abdülhak Hâmit'in tesiri varlığını kuvvetle hissettirir.

Bu parçada sözü edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Cenap Şahabettin
B) Nâmık Kemal
C) Ahmet Hâşim
D) Mehmet Âkif
E) Tevfik Fikret

1. Edebî faaliyetini şiirleri ve nesirleri olmak üzere iki grupta toplayabiliriz. Şiirleri kronolojik olarak üç devrede incelenebilir: 1. 1892-1897 yılları arası, 2. 1898-1908 yılları arası, 3. 1908'den sonrası. Birinci devreye Servetifünun öncesi de diyebiliriz. Bu yıllarda vatan temini işleyen hürriyetçi şiirler yazmıştır. Bu şiirlerinde bariz bir Nâmık Kemal tesiri görülür. Bazı manzumelerinde hayat ve ölüm karşısında aldığı tavır, Hâmit'in tesiriyle felsefi bir mahiyet kazanır. İlk şiirlerini *Gizli Fiğanlar*'da toplamıştır.

Bu parçada sözü edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tevfik Fikret
B) Cenap Şahabettin
C) Süleyman Nazif
D) Ali Ekrem Bolayır
E) Hüseyin Siret

2. Aşağıdakilerden hangisi Tanzimat ve Servetifünun şiiri-nin farklılık gösterdiği alanlardan biri değildir?

- A) Amaç
B) Zihniyet
C) İçerik
D) Nazım biçimleri
E) Vezin

3. Mektepte san'at-ı ilâhinin etrafında heyecan-ı aşk ile toplanmış birkaç arkadaşlık. Ahmet Hâşim, Refik Halid, Hamdullah Suphi, Emin Bülend ve Tahsin Nahid bu zümrede bulunuyorlardı. Birbirimizin yazılarını okur, bazen mübalağalı metheder ve ekseriye yine mübalağalı tenkit ederdik.

Bu parçada hazırlık aşamasından bahsedilen edebî topluluk aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Millî Edebiyat
B) Fecriati edebiyatı
C) Tanzimat edebiyatı
D) Yedi Meşaleciler
E) Servetifünun edebiyatı

4. Aşağıdaki Tanzimat Dönemi sanatçılarından hangisinin şiir türünde bir eseri yoktur?

- A) Muallim Nâci
B) Ahmet Mithat Efendi
C) Ziyâ Paşa
D) Şinâsi
E) Recâizâde Mahmut Ekrem

5. I. Saat-ı semenfam (yasemin renkli saatler), gülbün-i müş-kini havatır (hatıraların mis kokulu gül fidanı) gibi o güne dek benzeri görülmeyen ifade biçimleri geliştirdiler.
II. Kırılğan duyarlılıklarını belirtmek için, aşırı heyecan ifade eden ki, ve, evet gibi edatlarla ah, of, ey gibi ünlemleri sıklıkla kullandılar.
III. Şiirle düzyazı arasında bir tür sayılan mensur şiirin doğuşunu hazırladılar.
IV. Serbest şiiri büyük bir başarı ile uyguladılar.
V. Dönemin baskısı ve Fransız edebiyatının etkisi ile "toplum için sanat" ilkesine bağlandılar.

Numaralanmış cümlelerden hangileri Servetifünun edebiyatı ile ilişkili değildir?

- A) I ve II
B) II ve III
C) II ve IV
D) III ve V
E) IV ve V

6. Ziyâ Paşa, *Şiir ve İnşâ* adlı eserinde dil konusunda bizim gerçek edebiyatımızın halk edebiyatı olduğunu söyler. Ancak daha sonra Harâbât adlı eserinde bu görüşü değiştirip bizim gerçek edebiyatımızın divan edebiyatı olduğunu savunur. Bunun üzerine Nâmık Kemal, Ziyâ Paşa'nın *Harâbât*'ına karşılık *Tahrîb-i Harâbât* ve *Tâkib* adlı eserlerini yazarak divan edebiyatının baştan sona hayali bir edebiyat olduğunu söyler. *Tahrîb-i Harâbât* edebiyatımızın ilk eleştiri örneği olur.

Nâmık Kemal ve Ziyâ Paşa arasındaki bu tartışma edebiyat sayfalarına hangi isimle geçmiştir?

- A) Doğu-Batı çatışması
B) Abes-muktebes çatışması
C) Hayal-gerçek çatışması
D) Eski-yeni çatışması
E) Kulak için kafiye-göz için kafiye çatışması

7. Yârin dudağından getirilmiş

Bir katre âlevdir bu karanfil,
Rûhum acısından bunu bildi!

Düştükçe vurulmuş gibi, yer yer,
Kızgın kokusundan kelekler,
Gönlüm ona pervâne kesildi.

Bu şiirin biçim, içerik ve anlatım özellikleri dikkate alındığında aşağıdaki şairlerin hangisine ait olduğu söylenebilir?

- A) Ahmet Hâşim B) Halit Ziya Uşaklıgil
C) Tevfik Fikret D) Mehmet Âkif Ersoy
E) Mehmet Emin Yurdakul

8. Sokaklarda seyl-âbeler ağlaşı,

Ufuk yaklaşır, yaklaşır, yaklaşır;
Bulutlar karardıkça zerrâta bir
Ağır, muhtazır dalgalanmak gelir;
Bürür bir soğuk gölge etrâfı hep,
Nümâyân olur gündüzün nısf-ı şeb.

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Anlamın beyitte tamamlandığı
B) Betimleyici bir anlatım tutumu sergilendiği
C) Biçim mükemmelliğine ve ahenge önem verildiği
D) Aruzun en kısa kalıplarından biriyle yazıldığı
E) Arapça, Farsça sözcük ve tamlamalarla dolu ağır bir dil kullanıldığı

9. (I) Fecriati, Servetifünun topluluğunun 1901'de dağılmasından sonra sanat alanında ortaya çıkan boşluğu doldurmak için Celâl Sahir başkanlığında bir araya gelen genç yazar ve şairlerin oluşturduğu topluluktur. (II) Grup üyeleri II.Meşrutiyet'in getirdiği özgürlük ortamında *Servetifünun Dergisi*'ni yeniden yayımlamaya başlar. (III) Fecriaticiler, *Servetifünun Dergisi*'nde Edebiyatıcedidcileri eleştirmekten geri durmamışlardır. (IV) Fecriaticiler; amaçlarını "Batı edebiyatıyla daha sıkı ilişkiler kurmak ve Batı'yı Doğu'ya, Doğu'yu da Batı'ya yakınlaştırmak" olarak açıklamışlardır. (V) Sanatın toplumcu bir ödevi olduğunu savunan grup üyeleri sanatın şahsi ve muhterem olduğunu belirtir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bilgi yanlışı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

10. Yine kış,

Yine şems-i mesâda, âh o bakış,
Yine yollarda serseri dolaşan
Âşiyansız tuyûr-ı pür-nâliš...
Tehî kalan ovalar
Sükût eder sanılır mevsimin gumûmuyla
Harab olan sarı yollarda kalmamış ne gelen,
Ne giden,
Şimdi yalnız kavâfil-i evrâk
Mütemâdî sürüklenir bir uzak
Ufk-ı pür-ıztırâb u nevmîde.
Yine kış, yine kış,
Bütün emelleri bir ağlayan duman sarmış.

Bu şiirin, biçim ve içerik özellikleri dikkate alındığında aşağıdaki şairlerden hangisine ait olduğu söylenebilir?

- A) Muallim Nâci
B) Halit Fahri Ozansoy
C) Nâmık Kemal
D) Mehmet Emin Yurdakul
E) Ahmet Hâşim

11. Bir beyaz lerze, bir dumanlı uçuş,

Eşini gaib eyleyen bir kuş
gibi kar
Geçen eyyâm-ı nevbaharı arar?
Ey kulûbün sürûd-i şeydâsı,
Ey kebûterlerin neşideleri,
O baharın bu işte ferdâsı

Bu şiirin biçim ve içerik özellikleri dikkate alındığında Türk edebiyatı dönemlerinden hangisine ait olduğu söylenebilir?

- A) Tanzimat
B) Millî Edebiyat
C) Servetifünun
D) Cumhuriyet
E) Divan Edebiyatı

2019 AYT

1. II. Meşrutiyet sonrası edebiyat sahnesine çıkan ve genç edebiyatçılardan oluşan bu topluluk, ferdiyetçi bir sanat görüşünü esas alır. Türk edebiyatı tarihinde ilk kez bir bildirgeyle ortaya çıkan bu edebî topluluk, devrin sosyale politik ortamından dolayı, amaçladıkları pek çok şeyi başaramadan dağılmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada sözü edilen edebî topluluğun üyesi değildir?

- A) Yakup Kadri Karaosmanoğlu
B) Refik Halit Karay
C) Ahmet Haşım
D) Celal Sahir Erozan
E) Cenap Şahabettin

2. Servetifünun sanatçıları yaşadıkları dönemin siyasi şartlarından dolayı ülkeden kaçma isteği duyup Yeni Zelanda'ya taşınmak isterler fakat bu ülkeye gitme arzuları gerçekleşmeyince Hüseyin Kâzım'ın Manisa'daki çiftliğine yerleşme kararı alırlar. Fakat bu kararlarını da gerçekleştiremezler. Bu sebeple şiirlerinde hayallere ve tabiata sığınma temasını işleyerek gerçeklikten kaçmaya çalışmışlardır. Gerçeklikten kaçış teması yalnızca Servetifünun Dönemi'nde değil, Fecriati Dönemi'nde de görülen bir tema olmuştur.

Buna göre aşağıdaki şiirlerden hangisi bu temayı işlemiştir?

- A) *Ömr-i Muhayyel* B) *O Belde* C) *Başım*
D) *Yeşil Yurt* E) *Son Arzu*

3. Dili sadeleştirme yoluna sokmaya çalışarak yeni bir ses getirirler. Yeni bir vezin arayışına giren sanatçılar, hece ölçüsüyle denemeler yaparlar. Şiirde "biz"i kaldırıp "ben"i kullanarak bireyin önem kazanmasını sağlarlar. Şiire getirdikleri yeni birey anlayışı Rousseau'nun ekolünden gelir. Şiirin içeriğini de değiştirmeye çalışan dönemin sanatçıları Batı'ya yüzlerini çevirirler.

Bu parçada bahsedilen dönem / anlayış aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Millî Edebiyat B) Servetifünun
C) Toplumcu Gerçekçi D) Tanzimat
E) Fecriati

4. Serbest ölçü ve kafiyesiz şiir anlayışının Nâzım Hikmet'le birlikte edebiyata dâhil olduğu bilinmektedir. Fakat Abdülhak Hâmit, Nâzım Hikmet'ten önce ---- adlı eserinde ölçüsüz ve kafiyesiz şiir örnekleri vermiştir.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) *Makber* B) *Bâlâdan Bir Ses* C) *Hacle*
D) *Ölü* E) *Sahra*

5. I. Sanat, toplum için ilkesine bağlıdır.
II. Batılı şiir anlayışıyla da eser vermiştir.
III. Köyden bahseden ilk şiiri yazmıştır.
IV. Eski-yeni tartışmasında yeniyi temsil eder.
V. Divan şiiri geleneklerine sıkı sıkıya bağlıdır.

Yukarıdaki bilgilerden hangisi Muallim Nâci'yle ilgilidir?

- A) Yalnız IV B) I ve IV C) II ve III
D) II ve IV E) III ve V

6. Şu güzer-gâha kıl nazar;
Her belâ anda muntazar!
Gün batarken garib garib,
Kimseler yoğ iken şu sahrâda,
Kim şu mahlûk-ı dil-firib,
Kim unutmuş anı bu enhâda?
Niçin ağlar hazîn hazîn,
Ne temennâsı var bu dünyada?
Acaba kim şu nâzenîn,
Kimi bekler kenâr-ı deryâda?

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) "Sanat için sanat" anlayışıyla bireysel temada yazıldığı
B) Tanzimat birinci döneme ait olduğu
C) Aruz ölçüsü kullanıldığı
D) Redif ve tam kafiye yer verildiği
E) "Güzel olan her şey, şiirin konusu olabilir." anlayışıyla oluşturulduğu

7. Şinâsi ile birlikte, geleneksel Türk şiirinin önemli bir kısmını meydana getiren kaside, muhteva itibarıyla büyük bir değişime uğramış; divan şiirinin klasik kalıplar içinde asırlardır değişmeden tekrarlanan mazmunları ve ifade şekli artık yerini hak, hukuk, adalet, akıl, irade, bilgi ve medeniyet gibi yeni temalara terk etmeye başlamıştır. Yani daha açık bir ifade ile söylemek gerekirse asıl amacı okuyucuda estetik bir zevk ve heyecan uyandırmak olan edebiyat, artık bu amacından uzaklaşmaya ve giderek gündelik siyasi ve sosyal meselelerin bir tür propaganda vasıtası hâline gelmeye başlamıştır.

Aşağıdaki dizelerin hangisinde bu parçada sözü edilen edebiyat dönemine özgü bir kavram yoktur?

- A) Bir ıtknâmedir insana senin kanunun
Bildirir haddini sultana senin kanunun
- B) Ne mümkün zulm ile, bîdâd ile imhâ-yı hürriyet
Çalış idrâki kaldır muktedirsen âdemiyyetten
- C) Milliyyeti nisyan ederek her işimizde
Efkâr-ı Firenge tebaiyyet yeni çıktı.
- D) Kâdı ola da'vâcî vü muhızır dahî şâhid
Ol mahkemenin hükmüne derler mi adâlet
- E) Âşîyân-ı murg-ı dil zülf-i perîşânındadır
Kande olsam ey perî gönlüm senin yanındadır

8. Servetifünun Dönemi'nde eser veren yazarların romanları üzerine birçok çalışma yapılmış ancak bu romanlarla aynı dönemde yazılan, şiirdeki arayıştan doğmuş mensur şiir kitapları pek ilgi görmemiştir. Mensur şiirin isim babası ve türün Türk edebiyatındaki ilk temsilcisi *Mezardan Sesler* 'in müellifidir. *Siyah İnciler* ve *Okun Ucundan* gibi eserlerin de Servetifünun roman üstatları tarafından yazıldığını pek kimse bilmez.

Bu parçada sözü edilen eserleri yazan sanatçılar aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla verilmiştir?

- A) Hüseyin Suat Yalçın - Ahmet Rasim - Ahmet Hikmet Müftüoğlu
- B) Tevfik Fikret - Hüseyin Cahit Yalçın - Cenap Şahabettin
- C) Halit Ziya Uşaklıgil - Mehmet Rauf - Yakup Kadri Karaosmanoğlu
- D) Hüseyin Cahit Yalçın - Halit Ziya Uşaklıgil - Ahmet Hikmet Müftüoğlu
- E) Mehmet Rauf - Hüseyin Cahit Yalçın - Recâizâde Mahmut Ekrem

9. -----, Türk edebiyatında 1860'tan beri devam eden Doğu-Batı mücadelesinin kesin sonucunu, Batı edebiyatının lehine olarak tayin eden sonuncu safhasıdır. Gerçekten pek yoğun ve pek dinamik çalışmalarla geçen bu sıcak safhanın sonunda Türk edebiyatı, gerek zihniyet gerek temalar ve gerekse teknik bakımdan tamamıyla Avrupalı bir mahiyet kazanabilmiştir.

Bu parçada sözü edilen edebî dönem aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Fecriati Dönemi
- B) Servetifünun Dönemi
- C) Millî Edebiyat Dönemi
- D) Tanzimat İkinci Dönem
- E) Tanzimat Birinci Dönem

10. Aşağıdakilerden hangisi Tanzimat şiiri için söylenemez?

- A) Birinci dönemde görülen klasisizm etkisi ikinci dönemde de devam etmiştir.
- B) Bu dönemde ilk uyaksız şiir, ilk pastoral şiir örnekleri yazılmıştır.
- C) Bu dönemde fikirler ve yeni konular, söyleyişin önüne geçmiştir.
- D) Şiirde kullanılan dil birinci dönemde ikinci döneme göre daha sadedir.
- E) Her iki dönemde de şiirlerde başlık kullanılmıştır.

11. Çık Fatıma! Lahdden kıyam et,

Yâdımdaki hâline devam et.

Bir tatlı bakışla, bir tatlı gülüşle,

Eyyâmı hayatımı tamam et,

Makber mi nedir şu gördüğüm yer?

Ya böyle revâ mı ey câ-yı dilber?

Aşağıdakilerden hangisi bu şiirin şairine ait bir eserdir?

- A) *Siyah İnciler* B) *Târih-i Kadîm*
- C) *Sahra* D) *Rûbâb-ı Şikeste*
- E) *Elhân-ı Şitâ*

1. Başka sanat bilmeyiz, karşımızda dururken
Yazılmamış bir destan gibi Anadolu'muz.
Arkadaş, biz bu yolda türküler tuttururken
Sana uğurlar olsun... Ayrılıyor yolumuz.

Aşağıdaki şiir parçalarından hangisi bu dizelerde belirtilen sanat ilkesi doğrultusunda yazılmamıştır?

- A) Ak gömlekle gözyaşımı silerim;
Kara taşla bıçağımı bilerim;
Vatanımçin yücelikler dilerim.
Bu dünyada kimse kalmaz, giderim.
- B) Bu yolda herkes bir ey delikanlı
Diriler şerefli ölüler şanlı
Yurt için döğüşen başı dumanlı
Her zaman bu şandan, o şana gider.
- C) Tuna'nın üstünde güneş batarken
Sevgili yurdumu andırır bana.
Bir hayal isterim Boğaziçi'nden
Bakarım "İstanbul" diye her yana.
- D) Ne hasta bekler sabahı,
Ne taze ölüyü mezar,
Ne de şeytan bir günahı,
Seni beklediğim kadar.
- E) Gölgele içinde ağaçlar yorgun,
Her tarafta yetim bir tevekkül var.
Sanki fısıldıyor Anadolu'nun
Uyuyan ruhuna ninniler rüzgâr

2. **Aşağıdakilerden hangisi Millî Edebiyat Dönemi ilkelerinden biri olamaz?**

- A) Şiirde aruz yerine ulusal ölçü olarak görülen heceyi benimsemek
- B) Eserlerin dilini halkın konuştuğu Türkçeye yaklaştırmak
- C) Eserleri yerli hayata ve millî tarihe vurgu yapan ayrıntılarla zenginleştirmek
- D) Arapça ve Farsça sözcükleri edebî dile dâhil etmek
- E) Halkı ulusal ülküler etrafında bir araya getirici yönlendirmeler yapmak

3. Halk edebiyatı şiir biçimlerinden yararlanma yoluna gittiler. Şiirlerini dördlükler hâlinde yazdılar. Mânî, koşma gibi nazım biçimlerini kullandılar. Hece ölçüsüyle şiirler yazdılar. Konularını halkın yaşamından, ülkenin içinde bulunduğu koşullardan seçtiler. Sade bir dil kullandılar.

"Güzel dil Türkçe bize,

Başka dil gece bize.

İstanbul konuşması

En saf, en ince bize."

dörtlüğü bu şiir anlayışıyla kaleme alınmıştır.

Bu parçada sözü edilen şiir geleneği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Saf şiir
- B) Toplumsal gerçekçi
- C) I. Yeni
- D) II. Yeni
- E) Millî Edebiyat

4. Aruz sizin olsun, hece bizimdir
Halkın söylediği Türkçe bizimdir.
Leyl sizin, şeb sizin, gece bizimdir,
Değildir bir mana üç ad'a muhtaç

Biçim ve içerik özellikleri göz önüne alındığında bu dizeler aşağıdaki şairlerden hangisinin sanat anlayışıyla ilişkilendirilemez?

- A) Yusuf Ziya Ortaç
- B) Mehmet Emin Yurdakul
- C) Faruk Nafiz Çamlıbel
- D) Cenap Şahabettin
- E) Ziya Gökalp

5. 1897'de Türk-Yunan Savaşı ardından yayımladığı *Cenge Giderken* başlıklı şiiriyle tanınmıştır. Eserlerinde millî duyguları dile getirmiştir. Türkçülüğü ilk kez sanat ideali hâline getiren sanatçı, Millî Edebiyat'ın doğmasında etkili olmuştur.

Bu parçada sözü edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ziya Gökalp
B) Mehmet Emin Yurdakul
C) Ali Canip Yöntem
D) Yusuf Akçura
E) Rıza Tevfik Bölükbaşı

6. Ben bir Türk'üm; dinim, cinsim uludur;
Sinem, özüm ateş ile doludur.
İnsan olan vatanının kuludur.
Türk evladı evde durmaz giderim.

Bu topraklar ecdadımın ocağı;
Evim, köyüm hep bu yerin bucağı;
İşte vatan, işte Tanrı kucağı.
Ata yurdun, evlat bulmaz, giderim.

Bu şiirle ilgili,

- I. Savaşa giden Anadolu köylüsünün ağzından yazılmıştır.
II. Epik şiire özgü nitelikler taşımaktadır.
III. Nazım şekli koşmaya benzemektedir.

yargılarından hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve II
D) II ve III
E) I, II ve III

7. **Aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?**

- A) Ziya Gökalp Türkçülük akımının temsilcilerindendir.
B) Mehmet Emin Yurdakul, şiirlerini sade bir dille ve hece ölçüsüyle yazmıştır.
C) Yahya Kemal, Millî Edebiyat Dönemi'nin bağımsız sanatçılarındandır.
D) Mehmet Âkif, şiiri düz yazıya başarılı bir şekilde yaklaştırmıştır.
E) Ahmet Hâşim'in hece ölçüsüyle yazılmış şiirleri vardır.

8. **Aşağıdakilerden hangisi "Beş Hececiler" şairlerinden biri değildir?**

- A) Faruk Nafiz Çamlıbel
B) Yusuf Ziya Ortaç
C) Enis Behiç Koryürek
D) Ziya Osman Saba
E) Orhan Seyfi Orhon

9. İlk şiir denemelerini Servetifünun hareketinin edebiyat dünyasında etkin olduğu yıllarda *Mekteb* ve *Resimli Gazete*'de yayımlamıştır ancak ismini II. Meşrutiyet'ten sonra çıkarmaya başladığı *Sırât-ı Müstakîm* adlı dergideki edebî çalışmaları ile duyurmuştur. Uсталıkla ortaya koyduğu manzumeleri, nesirleri ve fikirleriyle edebiyat tarihinde önemli bir yer edinen ----, Servetifünun'un çetrefilli dilinden yeni edebiyatın gerçek ve yaşayan Türkçesine geçiş sürecinde önemli bir konumu temsil etmiş, manzum ve mensur eserlerine Türk halkının doğal ifade biçimlerini başarıyla aktarmayı bilmiştir.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Yahya Kemal Beyatlı
B) Faruk Nafiz Çamlıbel
C) Mehmet Âkif Ersoy
D) Mehmet Emin Yurdakul
E) Rıza Tevfik Bölükbaşı

10. **Aşağıdakilerden hangisi "saf şiir" özelliklerinden biri değildir?**

- A) Okurda estetik haz amaçlanmıştır.
B) Toplumsal fayda ön plandadır.
C) Sembolizmin etkisi bulunmaktadır.
D) Dil her zaman üstün tutulmuştur.
E) Şiirde biçime önem verilmiştir.

11. "Bırak beni haykırayım, susarsam sen matem et.

Unutma ki şairleri haykırmayan bir millet

Sevenleri toprak olmuş öksüz çocuk gibidir."

diyen, hece ölçüsüyle ve sade dille yazmayı ilke edinen şair *Türkçe Şiirler* ve *Türk Sazı* gibi şiir kitaplarıyla Millî Edebiyat ve Türkçülük akımlarının öncülerindendir.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada sözü edilen şairle aynı edebî anlayışa sahip değildir?

- A) Ziya Gökalp
B) Ali Canip Yöntem
C) Hüseyin Cahit Yalçın
D) Faruk Nafiz Çamlıbel
E) Enis Behiç Koryürek

1. Vefasız Aslı'ya yol gösteren bu
Kerem'in sazına cevap veren bu
Kuruyan gözlere yaş gönderen bu
Sızmazdı toprağa çoban çeşmesi

Bu dördlkle ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Halk edebiyatı şiir geleneği devam ettirilmiştir.
B) Millî Edebiyat Dönemi şiir anlayışına uygundur.
C) Sade bir dil kullanılmıştır.
D) Anadolu'nun kültürel değerlerine değinilmiştir.
E) Şekil mükemmelliği ön plana çıkmıştır.

2. O, hayallerle değil gerçeklerle beslenir. Yazdıklarını gerçek yaşamdan esinlenerek yazar. İdealist bir yazardır. Toplumun sıkıntılarına, dertlerine kendi yöntemlerince çözüm bulmaya çalışır; onlara ses olmaya çalışır. Şiirlerinin bazılarında insanlara öğütler veren şair bazı şiirlerinde de destansı bir üslup kullanmıştır. Epik (destansı) tarzda yazdığı şiirlerine *Çanakkale Şehitlerine* adlı şiiri, öğüt verici (didaktik) şiirlerine de *Seyfi Baba, Süleymaniye Kürsüsünde* şiirleri örnek verilebilir.

Bu parçada sözü edilen şair aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ziya Gökalp
B) Mehmet Âkif Ersoy
C) Rıza Tevfik Bölükbaşı
D) Tevfik Fikret
E) Mehmet Emin Yurdakul

3. Cumhuriyet Dönemi Türk şiirinin en büyük temsilcilerinden biridir. Şiirleri divan edebiyatı ile modern şiir arasında köprü görevi üstlenmiştir. İlk şiirlerini Selanik'te "Esrar" mahlası ile yayımlamıştır. Saf şiir anlayışının Türk edebiyatındaki iki önemli kurucu isminden biridir. O, Türk kültür tarihinde geniş bir yankı uyandıran "mektepten memlekete dönmek" çağrısının sahibidir.

Bu parçada sözü edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Necip Fazıl Kısakürek
B) Ahmet Hamdi Tanpınar
C) Ahmet Muhip Dıranas
D) Yahya Kemal Beyatlı
E) Ahmet Hâşim

4. Hecenin beş şairinden biridir. Heceyle ve yalın bir dille şiirler yazmıştır. Aruzla yazdığı *Fırtına ve Kar*, serbest müstezadın en güzel örneklerindendir. Ayrıca heceyle yazdığı *Peri Kızı ile Çoban Hikâyesi* adlı şiiri de ünlüdür.

Bu parçada sözü edilen şair aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yusuf Ziya Ortaç
B) Faruk Nafiz Çamlıbel
C) Orhan Seyfi Orhon
D) Enis Behiç Koryürek
E) Halit Fahri Ozansoy

5. Millî Edebiyat zevk ve anlayışını yansıtan şiirleriyle tanınan sanatçı, İstanbul'un işgali üzerine *Gurbet* şiirini yazmış ve "gurbet şairi" olarak anılmıştır. İzmir'in Yunan işgaline uğramasından sonra da *Türk'ün İlahisi* şiirini yazmıştır. Kurtuluş Savaşı'nın kazanılmasına duyduğu inancı ifade eden şiirleri dilden dile dolaşmış, marş olarak bestelenmiştir. Pastoral tarzda kaleme aldığı *Bingöl Çobanları* şiiri de onun tanınmasında etkili olmuştur. Vatan sevgisi, gurbet, aşk, yalnızlık temalarını sade dille, lirik ve epik söylemle işlemiştir.

Bu parçada sözü edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kemalettin Kamu
B) Enis Behiç Koryürek
C) Necmettin Halil Onan
D) Ömer Bedrettin Uşaklı
E) Orhan Şaik Gökyay

6. Memleket edebiyatı anlayışının önde gelen isimlerindendir. Beş Hececiler diye anılan şairlerden biri ve en çok tanınanıdır. Millî kaynaklara yönelen şair, Anadolu'yu yakından tanıdı ve Anadolu gerçeğini şiirlerinde başarıyla yansıttı. İlk şiirlerinde aruz ölçüsünü kullanan sanatçı, sonraki şiirlerini hece ölçüsüyle yazdı. Şiirlerinde bireysel temaların yanı sıra Anadolu başta olmak üzere toplumsal temaları da işleyen şair, "Çamdeviren" ve "Deli Ozan" takma adlarıyla mizahi şiirler de yazdı.

Bu parçada sözü edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Halit Fahri Ozansoy
B) Enis Behiç Koryürek
C) Faruk Nafiz Çamlıbel
D) Yusuf Ziya Ortaç
E) Orhan Seyfi Orhon

7. Uyu yavrum, gözlerde uyku var,
Sen büyürsen düşmana korku var,
Baban şehit, yüreğinde oku var.
Bu ok vatan kaygısıdır, ninni!

Borcun evlat saygısıdır, ninni!

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Sade dil kullanılmıştır.
B) Hece ölçüsü kullanılmıştır.
C) Millî ve dinî öğelere yer verilmiştir.
D) Söyleyici, anne; hitap edilen kişi ise bebeğidir.
E) Duygudan uzak durulmuş, düşünce ön plana çıkarılmıştır.

8. Büyük hayranlık duyduğunu her zaman belirttiği Yahya Kemal'den etkilendiği söylenebilir. Gizemcilik ve ölüm temalarını işlemesi yönünden, Necip Fazıl ve Dıranas'la yakınlığı vardır. Bazı şiirlerinde, Dağlarca'da daha belirgin bulduğumuz sezgici öğelere rastlanır. Fransız şiirinden etkilenmiş olduğu; çarpıcı, tuhaf, bazen soyut benzetmelerinden anlaşılır. Ulusal kültür köklerimiz, yitirilmiş bir ulusal kimlik arayışının başlıca tema olarak işlendiği romanları ve edebiyatımız üstüne inceleme yazıları da kendi türlerinin önemli yapıtlarındandır. Musiki, zaman ve rüya eserlerinde sıklıkla kullandığı motiflerdir.

Bu parçada sözü edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ahmet Hâşim
B) Ahmet Hamdi Tanpınar
C) Faruk Nafiz Çamlıbel
D) Ziya Gökalp
E) Nâzım Hikmet

9. Ey Türk, senin köyün hür bir yuvadır
Çiftlik değil, yoktur beyi ağası
Her köylünün var bir çifti tarlası,
Öz evinde o hem bey hem ağadır.

Hiç kimsenin yarıcısı rençberi
Olmaz, ancak olur vatan askeri.

Bu dizeler için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Sade bir dille söylenmiştir.
B) Hece ölçüsü kullanılmıştır.
C) Millî-romantik bir duyuş söz konusudur.
D) Hitabet üslubu vardır.
E) Serbest müstezat nazım şekli kullanılmıştır.

10. Bin yıldan uzun bir gecenin bestesidir bu.

Bin yıl sürecek zannedilen kar sesidir bu.

Bir kuytu manastırda dualar gibi gamlı,

Yüzlerce ağızdan koro hâlinde devamlı,

dizelerinde olduğu gibi bu şairler için önemli olan iyi, güzel ve mükemmele varan halis şiir yazmaktır. Biçime önem verdikleri için dize ve dil baş tacıdır. Özel bir imge düzeni kurar ve çağrışımlara yer verirler. Şiirde her türlü ideolojik sapmanın dışında kalarak sadece okuyucuda estetik haz uyandırmayı amaçlarlar. Anlaşılmak için değil; musikinin çağrıştırdığı, uyandırdığı imgelerle duyulmak, hissedilmek için şiir yazarlar.

Bu parçada sözü edilen edebî topluluk aşağıdakilerden hangisidir?

- A) I. Yeni
B) Toplumcu gerçekçiler
C) Maviciler
D) Beş Hececiler
E) Yedi Meşaleciler

11. (I) Faruk Nafiz Çamlıbel, *Han Duvarları* şiiriyle tanınmış bir şairdir. (II) Aruz ölçüsüyle yazdığı ilk şiirlerden sonra daha çok, heceyi kullanmaya başlamıştır. (III) Aruzda gösterdiği başarıyı hece vezninde de göstermiştir. (IV) Behçet Kemal Çağlar ile *Onuncu Yıl Marşı*'nı yazmıştır. (V) *Şarkın Sultanları, Gönülden Gönüle, Dinle Neyden, Çoban Çeşmesi* gibi şiirlerinin yanı sıra *Çocuk Adam* adlı bir de romanı bulunmaktadır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bilgi yanlış vardır?

- A) I
B) II
C) III
D) IV
E) V

2018 AYT

1. • Sanatlı, süslü bir dil ve anlatımdan kaçınılmıştır.
• Söyleyişte ve anlatımda hitabet tonu egemendir.
• Şiirlerde lirik bir söyleyişten ziyade didaktik bir yaklaşım tercih edilmiştir.
• Halk şiiri nazım şekilleri ve hece vezni kullanılmıştır.

Bazı özellikleri verilen edebî dönem veya topluluk aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Millî Edebiyat
C) Garip Hareketi
B) Servetifünun
D) Tanzimat
E) Fecriati

2. (I) Millî Edebiyat, 1911 yılında *Genç Kalemler* dergisi ile başlayan, dilde sadeleşmeyi savunan, konu olarak Anadolu insanının hayatını anlatmayı amaçlayan bir edebî anlayıştır. (II) Ziya Gökalp hem hece vezni ve dil meselesi ile hem de düşünce ve görüşleriyle, Ali Canip de halk için şiir anlayışıyla Millî Edebiyat şiirinin temellerini atar. (III) Milliyetçi duygularla şiirler yazılmaya başlanır, millî ve yerli kaynaklara inilmeye çalışılır. (IV) Halk söyleyişlerinden yararlanır. Halk edebiyatı nazım şekillerine geri dönlür. (V) Dönemde aruz-hece vezni tartışmaları yaşanır. Halit Fahri *Aruza Veda* adlı şiirinde hece ile aruz tartışmalarını işler.

Bu parçada numaralandırılmış cümlelerin hangisinde bilgi yanlış vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2020 AYT

3. XIX. yüzyılın sonlarına doğru Türk şiiri millî kaygıların öne çıktığı yeni bir zeminde yol alır. Aynı süreçte ---- milliyetçi bir çıkış yaparak döneminin bireyci ve biçimci şiir anlayışına tarihî ve romantik bir alternatif geliştirir. Hemen sonrasında Genç Kalemler hareketi içerisinde şiir ve millî şuuru birleştiren, II. Meşrutiyet Dönemi boyunca egemen olacak biçim ve içerik anlayışının temellerini Türkçü bir düşünsel tutumla atan ---- kendini gösterir. Bu arada Servetifünun şiirinin öncülerinden biri olan ve parnasizmden etkilenerek yazdığı bireysel şiirlerin ardından sosyal konulara ilgi duyan ---- başlangıçtaki sanat anlayışından oldukça uzaklaşarak toplumsal faydacı bir çizgiye varır. Bu dönemde kendine özgü bireysel tutumuyla ortaya çıkan ---- dışındaki Fecriaticiler de millî zemine geçip toplumcu bir hassasiyetin ağır bastığı, şiirselliğin millî şuuru ve kaygıların gerisinde kaldığı bir görüş benimser.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdaki şairlerden hangisi getirilemez?

- A) Tevfik Fikret
C) Ziya Gökalp
B) Mehmet Emin Yurdakul
D) Mehmet Akif Ersoy
E) Ahmet Haşim

4. Hiç unutmam. Güzel bir bahar günü, Ömer Seyfettin, Orhan Seyfi ve ben, Gülhane parkına gitmiştik. Sakin bir saatti. Ulu ağaçların altında bir bahçe kanepesine oturmuş, edebiyattan söz açmıştık. Birdenbire, Ömer, ağaçlarda bir sır arıyormuş gibi, başını kaldırıp uzun uzun dallara, yapraklara baktı, sonra bize dönerek:

- Cancağızlarım, dedi, tasvirler yapın, tasvirler; şöyle güzel güzel, açık açık. Biz de hikâyelerimize şiirlerden örnek alalım.

Ömer bize yürüyeceğimiz yolu işaret etmek istemişti. Çünkü biz henüz şiirde ne aruza veda etmiş, ne de tam mânası ile açık ve sade Türkçenin kaynağından su içmiştik. Buna rağmen, Ömer, bizi, açık ve samimi Türkçeye, o sadelikteki güzelliğe davet ediyordu.

Bu parçadan hareketle Ömer Seyfettin'in şairlere aşağıdaki şiirlerden hangisini örnek verdiği söylenebilir?

- A) Yorgun gözümün halkalarında
Güller gibi fecr oldu nümâyan,
Güller gibi... sonsuz iri güller
Güller ki kamıştan daha nâlân,
Gün doğdu yazık arkalarında!
- B) Vefâsız Aslı'ya yol gösteren bu,
Kerem'in sazına cevap veren bu,
Kuruyan gözlere yaş gönderen bu
Sızmadı toprağa çoban çeşmesi
- C) Ki hamûşâne dem-be-dem ağlar.
Ey uçarken düşüp ölen kelebek,
Bir beyâz rîşe-i cenâh-ı melek
- D) Yeter artık nezâremiz güzelim
O senin mevti görmemiş dîden
Korkarım incinir bu rû'yetten;
Gel, bahâr-ı hayali seyredelim
- E) Eyvâh!... ne yer, ne yâr kaldı,
Gönlüm dolu âh ü zâr kaldı.
Şimdi buradaydı, gitti, elden,
Gitti ebeye gelip ezelden.

5. Ne doğan güne hüküm geçer,
Ne halden anlayan bulunur;
Ah aklımdan ölümüm geçer;
Sonra bu kuş, bu bahçe, bu nur.

Ve gönül Tanrısına der ki:
- Pervam yok verdiğin elemden;
Her mihnet kabulüm, yeter ki
Gün eksilmesin penceremden!

Bu şiir biçim ve içerik bakımından aşağıdaki şairlerden hangisinin şiir anlayışıyla aynı doğrultudadır?

- A) Halit Fahri Ozansoy B) Ziya Osman Saba
C) Yusuf Ziya Ortaç D) Mehmet Emin Yurdakul
E) Ali Canip Yöntem

6. Fransız şairleri Jean Moreas, Baudelaire, Verlaine'den etkilenen şair; klasik divan şiirimizi Batı şiirindeki bütünlük anlayışı ile ele aldı. *Bulunmuş Sayfalar* başlığıyla yayımladığı gazel ve şarkılarıyla tanındı. Bu neoklasik şiirler, onun çıkış noktasının Osmanlı tarihi ve şiiri olduğunu gösterir. Sonradan yeni şekiller ve sade dille yazdıklarında da bu tutumunu sürdürmüştür. İstanbul, Boğaziçi, klasik Türk müziği, tabiat güzellikleri, tarihî değerler sıklıkla işlediği konulardır.

Bu parçada sözü edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ahmet Hâşim B) Ahmet Muhip Dıranas
C) Cahit Sıtkı Tarancı D) Yahya Kemal Beyatlı
E) Necip Fazıl Kısakürek

7. Özgün bir edebiyat oluşturmadan kısa zamanda dağılan topluluk bu yönüyle Fecriati'ye benzer. Servetifünun'da yazan ve şiirlerini ortak bir kitapta toplamayı düşünen sanatçılar, 1928 yılında ortak bir kitapta şiirlerini yayımlamışlardır. Kitaba yazdıkları *Mukaddime*'de ilkelerini "Samimiyet, canlılık, içtenlik ve daima yenilik" kavramıyla açıklamışlardır.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada sözü edilen edebî topluluğun üyelerinden biri değildir?

- A) Ziya Osman Saba B) Cevdet Kudret Solok
C) Vasfi Mahir Kocatürk D) Sabri Esat Siyavuşgil
E) Yusuf Ziya Ortaç

8. Aşağıda *Genç Kalemler* dergisinde yayımlanan bir makaleden bazı düşünceler verilmiştir:

- Arapça ve Farsça dil bilgisi kurallarının kullanılmaması, bu kurallarla yapılan düzenlemelerin Türkçeden kaldırılması gerekliliği
- Arapça ve Farsça kelimelerin Türkçede söylendiği gibi yazılması gerekliliği
- İstanbul Türkçesi esas alınarak yeni bir yazı dilinin meydana getirilmesi düşüncesi
- Yazı dili ile konuşma dili arasındaki farklılığın kaldırılması gerekliliği

Buna göre verilen dörtlüklerden hangisi bu dergide yayımlanmış olamaz?

- A) Tûran'ın bir ili var
Ve yalnız bir dili var.
Başka dil var diyenin
Başka bir emeli var.
- B) Sen anlayan bir gözle süzersin uzun uzun
Yabancı bir şehirde bir kadın heykelini,
Biz duyarız en büyük zevkini ruhumuzun
Görünce bir köylünün kıvrılmayan belini.
- C) Arûz sizin olsun, hece bizimdir,
Halkın söylediği Türkçe bizimdir.
Leyl sizin, şeb sizin, gece bizimdir,
Değildir bir mânâ üç ada muhtâc.
- D) Güneş ufukta solarken onunla kol kola biz
Dolaştık eski hıyâbân-ı aşkı hep sessiz.
Menekşe gölgelerin aks-i mübhemiyle dolan
Bu eski makber-i mesir-i hâtıratımdan
- E) Dinle, yeni şair eski ozanı,
Okuyor yürekten Altın Destan'ı.
Deme: Kopuz kırık, yoktur çalanı,
Çalgı gönül sesi, kopuz bir ağaç

1. uyusun ay büyüsün camlar buğulanmasın
sen uyu uyusun bulutlar uyanmasın
ışıklar uyanmasın camlar buğulanmasın
sen uyu uyanmasın istanbul uyusun
karagümrük uyusun fâti̇h uyusun
atatürk bulvarı'nda rüyalar büyüsün
sen uyu uyusun istanbul uyanmasın
gemiler uyanmasın camlar buğulanmasın

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Hece ölçüsüyle yazıldığı
B) Noktalama işaretlerine fazla yer verilmediği
C) Ahenk sağlamak amacıyla sözcük tekrarlarına başvurulduğu
D) Birden fazla mısra da mecazımürsel sanatına yer verildiği
E) Cumhuriyet Dönemi şiir özelliklerini taşıdığı

2. Garipçiler ölçü ve kafiye, mecaza, süse ve suniliğe karşı çıkmışlar; yalınliğa önem vermişlerdir.

Buna göre aşağıdaki şiirlerden hangisi Garip Hareketi'ni benimsemiş şairlerden biri tarafından yazılmış olabilir?

- A) Artık demir almak günü gelmişse zamandan
Meçhule giden bir gemi kalker bu limandan
B) Sarı saçlarına deli gönlümü
Bağlamışlar, çözölmüyor Mihriban!
Ayrılıktan zor belleme ölümlü
Görmeyince sezilmiyor Mihriban!
C) Annemi ölmüş gördüm rüyamda
Ağlayarak uyanışımı hatırlattı bana,
Bir bayram sabahı
Gökyüzüne kaçırdığım balonuma bakarak
D) Ne içindeyim zamanın,
Ne de büsbütün dışında;
Yekpare, geniş bir anın
Parçalanmaz akışında.
E) Gözlerim gözünde aşkı seçmiyor
Onlardan kalbime sevda geçmiyor
Ben yordum ruhumu biraz da sen yor
Çünkü bence şimdi herkes gibisin

3. Orta Anadolu Abdal müziği geleneğinin en rafine temsilcilerinden biridir. Onun sanatı; müziğin ruhunu kavrayan birinin hiçbir yapmacıklığa girişmeden kendini ve hissettiklerini saza, söze dökmesidir. Ona anlamlı bir misyon yükleyen romancı Yaşar Kemal'in "bozkırın tezenesi" nitelemesini belki ilk defa duyuyorsunuzdur.

Bu parçada tanıtılan halk ozanı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Âşık Veysel Şatıroğlu
B) Neşet Ertaş
C) Murat Çobanoğlu
D) Davut Sularî
E) Âşık Feymani

4. Türk şiirinin önemli kırılma noktalarından birini oluşturan İkinci Yeni şiiri, kendisine gelinceye değin var olan şiir algı ve anlayışlarını yerle bir eder. Kapalı, anlaşılması güç, imge yüklü, soyut ve çoğu zaman da akıl dışı bir söyleyişi yeğler. Dilin var olan yapısını zorlar.

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisinin İkinci Yeni şiirine ait olduğu söylenemez?

- A) E sesinde yüzlerce trenler yürüdü Galile'de
B) Akdeniz dudaklı penceresiz sancılı bir çocuk
C) Örtünemez artık virgül bazı sayfalarla
D) Garipliğim, mahzunluğum duyurmayın anama
E) Anlamaya başladığı ağır ve çekilmez kelimeler içinde dağ

5. Gemiler geçer rüyalarım da
Allı pullu gemiler, damların üzerinden;
Ben zavallı
Ben yıllardır denize hasret.

Biçim ve içerik özellikleri incelendiğinde bu şiirin aşağıdaki edebî topluluklardan hangisine ait olduğu söylenebilir?

- A) Garipçiler
B) Hisarcılar
C) Yedi Meşaleciler
D) Toplumcu gerçekçiler
E) Beş Hececiler

6. **Muhabir** : Edebiyata karşı ilginiz ne zaman ve nasıl başladı?

Şair : Her akşam yassı kalesinden tellallar çağırın, sokaklarında yaz boyunca yük yük üzüm, alaca mısırlar, tenteneli uzun kavunlar taşınan ve geceleri uzaktan “Şu Zile’den gece de geçtim görmedim aman!” diye türküler duyulan Zile, bana sanatı sevdirdi.

Muhabir : En çok hangi yazarları okudunuz ve hangilerinin tesiri altında kaldınız?

Şair : Devir devir hoşuma giden yazarlar oldu ama bazılarını ömrüm boyunca sevdim. Türkülerimiz, halk şiirimiz; üç beş Batılı şair daima dostum oldular.

Muhabir : Şimdi edebiyat sahasında yeni bir şey hazırlıyor musunuz?

Şair : *Atatürk Kurtuluş Savaşı*’nda adıyla bir şiir yazmıştım. Son günlerde yazdıklarıma beş on şiir katabilsem artık hepsini bir arada yayımlarım.

Muhabir : İlk yazılarınızla şimdikiiler arasında ne gibi bir ayrılık görüyorsunuz?

Şair : Vezinsiz, kafiyesiz şiir modası çıktığı sırada ilk şiirlerimi yayımlamıştım. O modaya kapılmadım. Ben de kendime göre bir şekil peşinde koşup başka ezgi ve deyişler bularak kendimce konuşmaya başladım.

Bu diyalogda muhabirin sorularına cevap veren şair aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Behçet Necatigil B) Necati Cumalı
C) Bedri Rahmi Eyüboğlu D) Ceyhun Atuf Kansu
E) Cahit Külebi

7. **I. Yeni’nin sanat görüşü ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi yanlıştır?**

- A) Şiirde ölçü, kafiye ve redif kullanımı reddedilmiştir.
B) Müzik ve resme ait unsurların şiirde kullanılmasına karşı çıkmıştır.
C) Sözün doğrallığını bozduğu gerekçesiyle edebî sanatlar benimsenmemiştir.
D) Konuda sıradanlık, üslupta gerçekçilik ve içtenlik tercih edilmiştir.
E) Şiirin toplumsal fayda prensibi etrafında yazılması gerektiğine inanılmıştır.

8. Güzel halkım,
Senden bir tek alkış beklemeden
Salt senin için ağladı durdu kırk yıl
binlerce şarkım.

Bitirdim nice dert okulunu,
Yalnız, şununla övünebilirim
Bir gün ihanet etmedim insana.
Binbir yerinden vurulmuş yüreğimi
Ah, anlatabilsem bir gün sana.

Bu dizelerin biçim ve içerik özellikleri dikkate alındığında aşağıdaki şiir anlayışlarından hangisini temsil ettiği söylenebilir?

- A) Serbest nazım ve toplumcu şiir
B) Saf (öz) şiir
C) Cumhuriyet Dönemi halk şiiri
D) II. Yeni şiiri
E) Millî Edebiyat zevk ve anlayışını sürdüren şiir

9. Yedi Meşaleciler’i 1940 kuşağına bağlayan ozanlar içinde Cahit Sıtkı Tarancı ile birlikte şiirde biçim, ses ve iç uyum güzelliğine önem veren bir ozandır. Simgeci Fransız ozanını Baudelaire’den esinlenerek özgün bir şiir dili yaratmıştır. Tevfik Fikret’in şiirlerini de günün söyleyişine uyarlayan ---- daha çok “Fahriye Abla Şairi” olarak da tanınır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Ziya Osman Saba B) Ahmet Kutsi Tecer
C) Faruk Nafiz Çamlıbel D) Yahya Kemal Beyatlı
E) Ahmet Muhip Dırnas

10. İran’ın Tebriz kenti civarında yaşayan Azeri-Türk asıllı bir şairdir. Farsça şiirleriyle tanındığından İranlılar onu “Çağdaş Hafız” olarak niteler. Annesinin ısrarı ile Türkçe şiirler de yazmıştır. Tasavvufi da ilgilenen şair, Kur’an ayetlerini levhalara yazarak hat sanatında da kendini gösterir. Âşık tarzı şiire, geleneksel söz kalıplarına, atasözleri ve deyimlere yer vererek yeni bir çıkır açmıştır. Güney Azerbaycan Türkçesini ayağa kaldırmış olan şair, kültürü sanatkârane bir şekilde işleyerek mahalliden evrensele ulaşmıştır. Şiirleri âdeta bir destan gibi bütün Türklerin kültür değerlerini canlı, renkli bir şekilde yansıtır.

Bu parçada sözü edilen şair aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bahtiyar Vahpazade
B) Şehriyar
C) Hafız Nimetullah
D) Aybek
E) Özker Yaşın

1. Cumhuriyet Dönemi şairlerindendir. İlk şiirlerini *Varlık*, *Aile*, *Yaprak* ve *Yeditepe* dergilerinde yayımladı. Orhan Veli ve Melih Cevdet'le çıkardıkları *Garip* kitabı ile yeni şiirin kurucularından oldu. *Yaşayıp Ölmek*, *Aşk ve Avarelik Üstüne Şiirler*, *Aşağı Yukarı*, *Karga ile Tilki* adlı şiir kitaplarında Garip şiir anlayışına uygun biçim ve içeriğe sahip şiirlerini toplamıştır.

Bu parçada sözü edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sezai Karakoç
B) İlhan Berk
C) Turgut Uyar
D) Oktay Rifat Horozcu
E) Cahit Zarifoğlu

2. ---- konuşma dilini kullanırken ---- ağıdalı ve yapay bir dil kullanır. İki hareket de mısraçı şiire karşı çıkar. Her iki akım da sürrealizm ve dadaizmden etkilenmiştir. Biri orta hâlli çoğunluğa diğeri ise aydın azınlığa seslenir.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) Garipçiler - İkinci Yeniciler
B) Maviciler - Hisarcılar
C) Saf şiir - Garipçiler
D) İkinci Yeniciler - Saf şiir
E) Maviciler - Toplumcu gerçekçiler

3. • Yalnızlık, ölüm, tabiat temalarını işlemiştir. 1934'ten sonra tasavvufi konulara yönelmiş, *Çile* adlı şiir kitabını yazmıştır.
- Fransız sembolist şairlerin etkisinde kalmış; ölüm korkusu ve yaşama sevinci başta olmak üzere yalnızlık, bunalım, aşk, çocukluk günlerinin özlemi gibi temaları işlemiştir. *Otuz Beş Yaş* en bilinen şiirlerindendir.
- Sese ve ahenge büyük önem vermiş, simgecilikten yararlanarak yeni bir şiir dili oluşturmuştur. En meşhur şiiri *Fahriye Ablâ*'dır.
- Toplumcu gerçekçi sanat anlayışını benimsemiş, Mayakovski'nin tesirinde kalarak fütürizmin en önemli temsilcilerinden biri olmuştur.

Aşağıdaki sanatçılardan hangisi verilen açıklamalardan herhangi biri ile ilişkilendirilemez?

- A) Nâzım Hikmet Ran
B) Ziya Osman Saba
C) Necip Fazıl Kısakürek
D) Cahit Sıtkı Tarancı
E) Ahmet Muhip Dıranas

4. Aşağıdaki tabloda şiir akımları ve bunlara ait özellikler karışık olarak verilmiştir.

I. Garip (I. Yeni)	• Sanat-ideoloji eksenli eserler
II. Saf (öz) şiir	• Sıradan insan, özgürlük, ironi ve yergi
III. İkinci Yeni	• Dil ve söyleyiş güzelliğini her şeyin üstünde tutma
IV. Toplumcu gerçekçi şiir	• Kentli bireyin kişisel trajedisi
V. Millî Edebiyat zevk ve anlayışını sürdüren şiir	

Buna göre tabloda numaralanmış şiir akımlarıyla özellikler eşleştirildiğinde hangisi dışta kalır?

- A) I
B) II
C) III
D) IV
E) V

5. I. Duyguya ve çağrışıma dayanarak şiirin içsel zenginliğini daima yeni yorumlara açık bırakmışlardır.
- II. Şiiri aklın, alışılmış her türlü sınırlayıcı unsurun dışına çıkarmak istemişlerdir.
- III. Toplum, ahlak, halk gibi konuların şiirin dışında tutulması gerektiğini savunmuşlardır.
- IV. Şiirlerinde anlam bütünlüğünü esas alarak, şiiri bir öykü anlatma aracı olarak görmüşlerdir.

İkinci Yeni şiiri ile ilgili numaralanmış ifadelerin hangilerinde bilgi yanlış vardır?

- A) Yalnız II
B) Yalnız IV
C) I ve III
D) II ve IV
E) III ve IV

6. 1952-1956 yılları arasında Ankara'da yayımlanan bir dergi etrafında bir araya gelen ----, I. Yeni'nin sanat anlayışına karşı çıkmış; ifadede sıradanlığı eleştirip anlam yoğunluğunun gereğine inanmış ve daha çok toplumcu gerçekçi bir çizgiyi benimsemişlerdir.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Maviciler
B) Hisarcılar
C) Yedi Meşaleciler
D) II. Yeniciler
E) Toplumcu gerçekçiler

7. Geleneksel şiire yaklaşır ancak dili farklıdır. Şiire “soyutlama” ve “diriliş” aşamalarını getirmiştir. Şiirle ilgili düşüncelerini “Edebiyat Yazıları” adını verdiği kitapta toplamıştır. Türk şiirini metafizik bir tarza oturtmuş, bunu da modern şiirin diliyle yapmıştır. Şiirlerinde İslami düşünceyi modern şiirdeki gerçeküstülikle kaynaştırmış, mistisizmden ve evliya-enbiya kıssalarından yararlanmıştır. Yazılarında İslam toplumlarının çağdaş dünyadaki yerini, eski Türk uygarlıklarına ilişkin değerlerle çağdaş bir kişilik oluşturma düşüncesini işlemiştir.

Bu parçada sözü edilen şair aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Necip Fazıl Kısakürek
- B) Sezai Karakoç
- C) Cahit Zarifoğlu
- D) Erdem Bayazıt
- E) İsmet Özel

8. Adam yaşama sevinci içinde
Masaya anahtarlarını koydu
Bakır kâseye çiçekleri koydu
Sütünü yumurtasını koydu
Pencereden gelen ışığı koydu
Bisiklet sesini çığırık sesini
Ekmeğin havanın yumuşaklığını koydu
Adam masaya
Aklında olup bitenleri koydu
Ne yapmak istiyordu hayatta
İşte onu koydu
Kimi seviyordu kimi sevmiyordu
Adam masaya onları da koydu
(...)

Biçim ve içerik özellikleri dikkate alındığında bu şiir aşağıdaki şairlerin hangisine ait olabilir?

- A) Ziya Osman Saba
- B) Edip Cansever
- C) Attilâ İlhan
- D) Necip Fazıl Kısakürek
- E) Nâzım Hikmet Ran

9. Aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Haydar Ergülen; düşünsel öğeler ve ironi eğiliminin ön plana çıktığı şiirlerinde çocukluk, yalnızlık, ölüm, aşk, kardeşlik gibi temaları mecazlı, imgeli bir dille işlemiştir.
- B) Hüseyin Atlansoy; mistik-metafizik anlayıştaki şiirlerinde geçmiş, insanlık hâlleri, yaşanmışlıklar gibi konuları günlük hayattan yola çıkarak sade, anlaşılır bir anlatımla dile getirmiştir.
- C) Necip Fazıl Kısakürek, ruhsal çalkantılarını yansıtan bireysel ve duygusal nitelikli ilk dönem şiirlerinden sonra dinî-mistik bir anlayışı benimsemiştir.
- D) Şiirlerinde imaj, müzikalite kaygısı taşıyan Ahmet Hamdi Tanpınar “müzik, rüya, hayal, zaman, sonsuzluk” temalarını sıklıkla kullanmıştır.
- E) Ahmet Muhip Dıranas, Batı’nın şiir anlayışından aldığı bazı biçimsel unsurları geleneksel halk şiirimizin hece ölçüsü ve uyak gibi ahenk unsurlarıyla birleştirmiştir.

10. Aşağıdakilerden hangisi İkinci Yeni şiirine örnek gösterilebilir?

- A) Ağaca söyle
Gölgesini getirsin bana yolluk
Sokağı ve denizi isterim pencereden
Senden çörekler isterim
Ay biçiminde
- B) Yeni sözler arama nafile
Derdim yeni olsa anlarım
Gel, hazırından söyle bu akşam
Üzme yetişir, üzme firakınla harabı
- C) Mavi gözlü bir gazete
Kapalı Çarşı içinde bulutların en senin olanı
Sen bana Kapalı Çarşı
Şüphesiz o kadar satılan ve alınanlar var ki
Şüphesiz bir harita kırığı
Bir yapma deniz parçasıyla kapalı Kapalı Çarşı
- D) Uyuşamayız, yollarımız ayrı;
Sen ciğercinin kedisi, ben sokak kedisi;
Senin yiyeceğin, kalaylı kapta;
Benimki aslan ağzında;
Sen aşk rüyası görürsün, ben kemik.
- E) Yirminci yüzyılı yaşadım
Ertelenmiş bir yüzyıldı bu
Yıkık bir sur yazgımızın uydusu
Bekletir ömrü yürüyen ayla birlikte
Bırakmaz günün adını koyalım.

1. Aşağıda verilen şiir görüşlerinden hangisi karşısında ve-rilen şaire ait olamaz?

- A) Necip Fazıl Kısakürek: Allah'ı sır ve güzellik yolunda arama işi.
- B) Ahmet Hâşim: Sıkı bir defne ormanının ortasına bırakılan bal dolu fağfur kavanoz gibi mana, şiirin yaprakları içinde gizlenerek her göze görünmez ve yalnız hayalat ve kelime kabilelerini, vızıltılı anlar gibi haricen etrafında uçuşturur.
- C) Yusuf Ziya Ortaç: Şiirde ölçü bir zincirdir sözcükler için. Sözcükleri kanatlandırmak bu zinciri koparmakla mümkün olabilecektir.
- D) Orhan Veli Kanık: Şiiri şiir yapan sadece edasındaki hususiyettir, o da manaya aittir.
- E) Cahit Sıtkı Tarancı: Kelimelerle güzel şekiller kurma sanatıdır.

2. Bir zamanlardı bu gam hanede bir dem vardı
Gece sahilde sular fecre kadar çağlardı
O çağılıyla beraber döğünürken def ü cenk
Bir güneş dalgalar üstünde doğar rengârenk
(...)

Yukarıdaki şiiri Yahya Kemal'e okuyan Orhan Veli, "Siz biraz daha gayret etseniz bizi de geçeceksiniz." diyen Yahya Kemal'in övgüsünü kazanır. Ancak Orhan Veli, Yahya Kemal'e "Aman efendim, biz bunu alay olsun diye yazıyoruz." yanıtını vererek bu şiir tarzını beğenmediklerini ifade eder.

Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi Orhan Veli'nin "alaycı şiiri"nin özelliklerinden biri değildir?

- A) Şiiri değişmez değil, göreceli bir yapıya sahiptir.
- B) Tematik yapı büyük ölçüde bir olay örgüsüne dayanır.
- C) Alışılmış dil yerine gerçeküstü bir dil kullanılır.
- D) Nazım ve nesir bir arada bulunamaz.
- E) Anlatım tekniği olarak mizahtan yararlanılabilir.

3. Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatı'nın âşık tarzı şiir geleneğini devam ettiren sanatçılarındandır. Saz çalmayan sanatçının birçok şiirinde hicvedici özelliklere rastlanır. Onun "sev-gi" şiirleri de birçok kesim tarafından sevilmiştir. Şiirlerinin çoğu bestelenmiştir. *Mihriban* şiiri bunlardan biridir. *Hasan'a Mektuplar* adlı şiir kitabı yoğun ilgi gören sanatçı, 2012'de aramızdan ayrılmıştır.

Bu parçada sözü edilen şair aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Abdurrahim Karakoç
- B) Şeref Taşlıova
- C) Neşet Ertaş
- D) Âşık Veysel
- E) Murat Çobanoğlu

4. Ben, sanatlarda tedahüle taraftar değilim. Şiiri şiir, resmi resim, musikiyi musiki olarak kabul etmeli. Her sanatın kendine ait hususiyetleri, kendine ait ifade vasıtaları var. Meramı bu vasıtalarla anlatıp bu hususiyetlerin içinde kapalı kalmak hem sanatın hakikî kıymetlerine hürmetkâr olmak, hem de bir cehde, bir emeğe yer vermek demek değil mi? Güzel olanı temin edecek güçlük herhâlde bu olmalı. Şiirde musiki, musikide resim, resimde edebiyat bu güçlüğü yenemeyen insanların başvurdıkları birer hileden başka bir şey değil. Ayrıca bu sanatlar, öteki sanatların içine girince hakikî değerlerinden de birçok şeyler kaybediyor. Meselâ bir şiirde âhenktar birkaç kelimenin yan yana gelmesinden meydana çıkmış bir musikiyi, nağmelerindeki tenevvü ve akorlarındaki zenginlikle muazzam bir sanat olan sahici musiki yanında küçümsememeye imkân var mı?

Bu düşünceleri savunan bir kişi aşağıdaki sanatçılardan hangisiyle çelişmiş olur?

- A) Orhan Veli Kanık
- B) Nâzım Hikmet Ran
- C) Melih Cevdet Anday
- D) Oktay Rifat Horozcu
- E) İlhan Berk

5. Küçük yaşta şiire başlayan sanatçının ilk hocası Yahya Kemal'dir. İlk şiirlerinde halk edebiyatından, eski edebiyattan ve Beş Hececiler'den etkilenmiştir. Ancak daha sonra şiir anlayışında değişiklikler olmuş ve Putları Yıkıyoruz kampanyasını başlatmıştır. İlk putun Abdülhak Hâmit, ikinci putun ise Mehmet Emin Yurdakul olduğunu söylemiş; bir devrin öncüsü olan bu şairlerin aslında hiçbir şey yazmadıklarını çünkü topluma yönelmediklerini belirtmiştir.

Aşağıdaki eserlerden hangisi parçada bahsedilen şaire aittir?

- A) *Kapalı Çarşı*
B) *Delice Böcek*
C) *Jokond ile Si-Ya-U*
D) *Dol Karabakır Dol*
E) *Destan Gibi*

6.

Dönem	Şair	Eser
Saf Şiir	I	<i>Bir Başka Tepeden</i>
Toplumcu Gerçekçi	Nâzım Hikmet	II
Birinci Yeni	III	<i>İstanbul Şiirinden</i>

İstanbul, Türk şiirinin her dönem vazgeçilmez temalarından biri olmuştur. Tabloda farklı şiir dönemlerinde İstanbul'dan bahseden şairlere ve onların şiirlerine yer verilmiştir.

Buna göre tabloda boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

I II III

- A) Ahmet Hâşim - *Denizi Anlatıyor* - Orhan Veli Kanık
B) Yahya Kemal Beyatlı - *Ceviz Ağacı* - Oktay Rifat Horozcu
C) Cahit Sıtkı Tarancı - *Yaşamaya Dair* - Oktay Rifat Horozcu
D) Yahya Kemal Beyatlı - *Seni Düşünmek* - Cemal Süreya
E) Ziya Osman Saba - *Kerem Gibi* - Melih Cevdet Anday

7. Aşağıdaki sanatçılardan hangisi Cumhuriyet Dönemi halk şairlerinden biri değildir?

- A) Âşık Seyranî
B) Âşık Mahzuni Şerif
C) Âşık Veysel Şatıroğlu
D) Neşet Ertaş
E) Abdurrahim Karakoç

8. Aşağıdaki şiirlerden hangisi farklı bir şiir anlayışını yansıtmaktadır?

- A) Sen o karanfile eğilimlisin, alıp sana veriyorum işte
Sen de bir başkasına veriyorsun daha güzel
O başkası yok mu bir yanındakine veriyor
Derken karanfil elden ele.
- B) Sesinde ne var biliyor musun
Uykusuz Türkçe var
İşinden memnun değilsin
Bu kenti sevmiyorsun
Bir adam gazetesini katlar
- C) Evet kimsesizdik ama umudumuz vardı
Üç ev görsek bir şehir sanıyorduk
Üç güvercin görsek
Meksika geliyordu aklımıza
Caddelerde gezmekten hoşlanıyorduk akşamları
- D) Kim okurdu kim yazardı
Bu düğümü kim çözerdi
Koyun kurt ile gezerdi
Fikir başka başk'olmasa
- E) Sevgilim, işte Eylül
Ve işte senin usul usul seçiren yüzün.
Zaman ki sonsuzdur
Bitmemiş şiirler gibidir.

9. ----, aruzla Türkçenin arasında kati bir uygunluk ararken hakiki şiirin kapısını zorlamış olur. *Üç Tepe* makalesiyle yeni bir edebiyatın programını verir. Fikirlerini yeni bir göz ve dikkatle baktığı tarih ve hayattan alır. *Üç Tepe* bizde bu cinsten dikkatlerin bir şaheseridir. Yenileşme devri edebiyatımızı Nâmık Kemal-Hâmit ve Servetifünun nesilleriyle iki tepenin, Çamlıca ve Tepebaşı'nın (Nâmık Kemal'in *İntibah*'ı, Hâmit'in bazı şiirleri ile Halit Ziya'nın *Mai ve Siyah*) etrafında toplayan muharrir, millî savaşın verdiği hızla yeni edebiyatın artık Metris Tepe'den bütün vatan ufkuna ve kendi ruhumuza bakacağını söyler.

Bu parçada Ahmet Hamdi Tanpınar'ın bahsettiği sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Mehmet Âkif Ersoy
B) Yahya Kemal Beyatlı
C) Recâizâde Mahmut Ekrem
D) Yakup Kadri Karaosmanoğlu
E) Ziya Gökalp

1. Gençlik döneminde Attilâ İlhan ve İkinci Yeni'nin etkisiyle imgeli, kapalı ve satirik şiirler yazdı. Şair toplumcu gerçekçi şiir ilkelerine yönelerek şiirini yeni biçim arayışları ile besledi. Şiirlerini başkaldırı, aşk ve doğa gibi üç ana tema etrafında geliştirdi. Sanatçının en bilinen şiiri *Yaşadıklarımın Öğrendiğim Bir Şey Var*'dır.

Bu parçada sözü edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Atıol Behramoğlu
B) İsmet Özel
C) Refik Durbaş
D) Nihat Behram
E) Süreyya Berfe

2. Sanat hayatını sosyalist düşünce çizgisi ve İslami düşünce çizgisi olarak iki dönemde incelemek mümkündür. Her iki dönemde de sert bir üslup kullanmıştır. Şiirlerindeki ton daima yüksektir. 1970'te Atıol Behramoğlu ile *Halkın Dostları* dergisini çıkarmış, şiirle ilgili görüşlerini *Şiir Okuma Kılavuzu* adlı kitabında dile getirmiştir.

Bu parçada tanıtılan sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Nihat Behram
B) Cemal Süreya
C) İsmet Özel
D) Edip Cansever
E) Refik Durbaş

3. "İkinci Yeni" ismine karşı çıkarak "Sivil Şiir, Sıkı Şiir, Kara Şiir" adlarından birini önermiştir. Parasız yatılı okuduğu için İkinci Yeni'yi "Parasız Yatılı veya Mülkiyeliler Hareketi" olarak değerlendirmiştir. 1965'te yayımlanan *Bakışsız Bir Kedi Kara* ve 1968'de yayımlanan *Ortodoksluklar* şairin özel dilinin yapıtaşları oldu.

Bu parçada sözü edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Cemal Süreya
B) İlhan Berk
C) Ece Ayhan
D) Edip Cansever
E) Ülkü Tamer

4. "Dünyada ne kadar şiir varsa o kadar şekil vardır." düşüncesini savunan şair eski Doğu medeniyetinin Hint kültürünü tanımış, İslam tasavvufu ile Hint mistisizmini birleştirmiştir. Şiirleri; masallardan, dinlerden, şairin rüya ve hayallerinden gelme sembollerle doludur. Şiirlerini *He, Lâmelif ve Om Mani Padme Hum* adlı kitaplarında toplamıştır.

Bu parçada tanıtılan sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Asaf Hâlet Çelebi
B) Sabahattin Kudret Aksal
C) Hilmi Yavuz
D) Erdem Bayazıt
E) Cahit Zarifoğlu

5.

I. Nerde beni gül koynunda doğuran,
Hamurumu gözyaşıyla yoğuran,
Beşiğimde, layla balam, çağırın,
Azerbaycan, benim bahtsız anam oy!
Neçe bir yıl hasretine yanam oy!

II. Melek kebi güzel bir kuş,
Tal şâhığa kelib kondı.
Dedim: "Kuşça, yanımgı tüş,
Yaş könlimgе elem toldı.
Biraz küyle, şe'rin söyle,
Mahzun ruhım kanat kaksın!
Sırlı, güzel nağmelerin
Emelimnin şem'in yaksın."

Numaralanmış şiirlerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. şiirde söz sanatlarına yer verilmiştir.
B) II. şiir Türkiye Türkçesiyle söylenmiştir.
C) I. şiirde redif ve kafiye yer verilmiştir.
D) II. şiirde bireysel bir tema işlenmiştir.
E) Her iki şiir de hece ölçüsüyle yazılmıştır

6. bir kış günü

sırtımda acıya yamalı bir mintan
I

ayağımda renği aşınmış lastik pabuçlar
II

içimde buz bağlamış bir hüznün
III

ardımda gözü yaşlı bir ana
IV

ekmeği taştan çıkarmak uğruna

alinterini sevdaya nakışlamak uğruna
V

umudu aydınlığa boğmak uğruna

verdim kendimi yollara

Numaralanmış sözcük gruplarından hangisi imge değildir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. Aşağıdakilerden hangisi fütürist şairlerin şiirlerinde işlediği ayırt edici temalardan biridir?

- A) Makineleşmeye hayranlık B) Ölüm gerçeği
C) Tabiat güzellikleri D) Aşk acısı
E) Özlem

8. *Hisar* dergisinin kurucularından olan sanatçı, şiirlerinde hem hece hem de aruz ölçüsünü kullanmıştır. Yerli ve millî kültürden beslenmiş, sade ve yaşayan Türkçe ile ferdî ve millî sorunları dile getirmiştir. *Yeni Bir Dünya Kurmuşum* adlı kitabıyla 1976'da "Türkiye Millî Kültür Vakfı Şiir Armağanı"nı kazanmıştır.

Bu parçada sözü edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İlhan Geçer B) Bekir Sıtkı Erdoğan
C) Mehmet Çınarlı D) Yavuz Bülent Bakiler
E) Mustafa Necati Karaer

9. 1960 sonrası mistik duyarlılıkla şiir yazmaya başlayan sanatçılardandır. İlk şiir kitabı *İşaret Çocukları* 1967'de yayımlanır. Şiirlerinde dinî inançları çerçevesinde ele aldığı Anadolu insanının acı, umut ve sevgilerini dile getirir. Son şiirlerinde İslamcı düşüncedeki insan sevgisini, toplumsal mutluluk anlayışını işler.

Bu parçada sözü edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sedat Umran B) Hilmi Yavuz
C) Cahit Zarifoğlu D) Erdem Beyazıt
E) Sezai Karakoç

10. İkinci Yeniciler şiirlerinde imgeye, söz sanatlarına çokça yer vermişlerdir. Şiirde önceliği içeriğe değil biçime vermişlerdir. Şiir yazarken sözcükleri Türkçe olup olmadıklarına göre değil çağrışım gücüne göre seçmişlerdir. Onların şiirlerinde hayal gücü ön plandadır. Dilin alışılmış kalıplarının dışına çıkarak söz sanatlarına, alışılmamış bağdaştırmalara sıkça yer vermişlerdir. Uyaktan, ölçüden uzak durup serbest şiirler yazmışlardır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi İkinci Yeni anlayışına örnek verilebilir?

- A) Param olsa satar mıydım
Kahverengi elbisemi
Damalı gömleği giyerdim
Alaca mendili takardım
B) Ey toprak! Benim işleyen gücüm
Durmak yorulmak bilmeyen;
O benim cevherimdir ben onun mayasıyım
O benim bedenimdir ben onun ruhuyum
C) Sular pırıl pırıl, rüzgâr mis kokulu,
Kuş uçurmaz eski Türk kalyonlarının yolu.
Sağda sıradağlarla kabaran Anadolu
Yeşil eteklerinde tükeniyor Toros'un
D) Mutsuzluktan söz etmek istiyorum
Dikey ve yatay mutsuzluktan
Mükemmel mutsuzluğundan insan soyunun
Sevgim acıyor
E) Bedava yaşıyoruz bedava
Hava bedava, bulut bedava
Dere tepe bedava
Yağmur çamur bedava

1. Cahit Sıtkı Tarancı sanat için sanat ilkesine bağlı kaldı. Ona göre şiir, kelimelerle güzel şekiller kurma sanatıdır. Vezin ve kafiye kopmamış ama ölçülü veya serbest her türlü şiirin güzel olabileceği inancını taşımıştır. Açık ve sade bir üslubu vardır. Çoğu gerçeğe bağlı olan mecazları; derin, karışık ve şaşırtıcı değildir. Uzak çağrışımlara ve hayal oyunlarına pek itibar etmemiştir. Zaman zaman bazı imaj ve sembollere başvurmuştur. Şiirlerinde en çok yaşama sevinci ve ölüm temalarına yer vermiş, nedense hep ölümün üstüne gitmiştir. Ayrıca yitik aşklar, mutlu sevdalar, yalnızlık, çocukluk özlemi de şiirlerine konu olmuştur.

Aşağıdaki şiirlerden hangisi parçada bilgisi verilen şaire ait olamaz?

- A) Güneşe bakacak yerde
Geceye sarılıp kalmak
Sükût içinde ufalmak
Olur, yalnız ölülerde
- B) Kırıldığını bildiğim halde
Ne diye çemberimi ararım?
Kursam işlemez oyuncaklarım
El çocuğu uyur beşiğimde
Ah yeniden başlamak hayata, çocukluğa, aşka ve sanata!
- C) Memleket isterim
Gök mavi dal yeşil, tarla sarı olsun
Kuşların çiçeklerin diyarı olsun.
- D) Desem ki vakitlerden bir Nisan akşamıdır
Rüzgârların en ferahlatıcısı senden esiyor
Sende seyrediyorum denizlerin en mavisini
Ormanların en kuytusunu sende gezmekteyim.
- E) Gözleri yumuşak yüzü yorgun bileği sert toprak
Sanma ki harp derdinden geçtim
Derimin altında ne belalar baygın.

2. Cumhuriyet Dönemi Türk şiirinin en uzun soluklu şairidir. Vatan sevgisini destansı bir boyutla ele alan şair "Türkçem benim ses bayrağım." sözüyle Türkçeye olan hayranlığını dile getirmiştir.

Bu parçada sözü edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Cahit Zarifoğlu B) Cahit Külebi
C) Fazıl Hüsnü Dağlarca D) Bedri Rahmi Eyüboğlu
E) Sabahattin Kudret Aksal

3. Ve sırtım öyle orta yerde dururken kara...

Kapkara gözlükler takıyorum

insan içine çıktıkça-gizlenmek için.

Karşısı

kim kimi seviyor duvarı, dalgakıran

Ve kırılan dalgalar

uzakta.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Devrik yapı B) Örtük anlatım
C) Nesnel izlenim D) Yarım bırakılmış cümle
E) İmge değeri taşıyan çağrışım

4. Nedir zaman, nedir?

Bir su mu, bir kuş mu?

Nedir zaman, nedir?

İniş mi, yokuş mu?

Bu dörtlülle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Ritim hece ölçüsüyle sağlanmıştır.
B) İkinci Yeni şiir geleneğiyle yazılmıştır.
C) İstifham sanatına yer verilmiştir.
D) Redif ve kafiye yer verilmiştir.
E) İşlenen tema zamandır.

5. 1954'te İlhan Berk'in ortalarda kıpır kıpır dolaştığını, "----" görüşünü dile getirdiğini görüp *Yeditepe*'de toplumsal açıdan yeniliğe nasıl bakılması gerektiğini anlatmaya çalışan bir yazı yayımlamıştım.

Bu cümlede boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilemez?

- A) Sanat yenilik içindir.
B) Biçim içerikten önce gelir.
C) Anlam değil imge önemlidir.
D) Hayal gücüne ağırlık verilmelidir.
E) Sıradan insanlar şiire konu olmalıdır.

6. • *Yeşeren Otlar*
• *Eski Toprak*
• *Yedi Güzel Adam*
• *Risaleler*

Bu eserler aşağıdakilerle eşleştirildiğinde hangi sanatçı dışta kalır?

- A) Erdem Bayazıt B) Cahit Zarifoğlu
C) Cahit Külebi D) Behçet Necatigil
E) Âsaf Hâlet Çelebi

7. I. *Kınar Hanımın Denizleri* - Ece Ayhan
II. *İçime Çektiğim Hava Değil Gökyüzüdür* - Ülkü Tamer
III. *Beni Öp Sonra Doğur Beni* - Cemal Süreya
IV. *Güneşi Yakanların Selamı* - İlhan Berk
V. *Gün Doğmadan* - Edip Cansever

Yukarıdaki eser-sanatçı eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. 1980 sonrası Türk şiirinde İslami söylemin önemli bir temsilcisidir. İlhamın gücüne inanan şairin şiirlerinde, İslami şiirin iki büyük öncüsü Necip Fazıl Kısakürek ve Sezai Karakoç'un etkisi görülür. Şiirlerini *Sur*, *Kalem*, *Kırağı* gibi dergilerde yayımlayan şair, *Yağmur* adlı şiiriyle adını duyurmuştur. Hüzün, aşk, ölüm ve sonsuzluk sanatçının şiirlerinde en çok işlediği temalardır.

Bu parçada sözü edilen sanatçı, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Nurullah Genç B) Ebubekir Eroğlu
C) Sedat Umran D) Hüseyin Atlansoy
E) İsmet Özel

9. 1980 sonrası Türk şiirinin kendine özgü sese sahip şairlerindendir. Sade, ince ve lirik bir duyusla insan-dünya ilişkisini ve insanın evrendeki temel varoluş sebebini sorgular. Şiirlerinin ana izleği başta ölüm olmak üzere, yalnızlık ve yabancılaşmadır. *Na'ın* imgelem dünyasını genişleten sanatçı, *Kırk Şiir* ve *Bir* kitabıyla Behçet Necatigil Şiir Ödülü'ne; *Keder Gibi Ödünç* adlı eseriyle Cemal Süreya Şiir Ödülü'ne layık görülmüştür.

Bu parçada sözü edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ebubekir Eroğlu B) Lâle Müldür
C) Hüseyin Atlansoy D) Enis Batur
E) Haydar Ergülen

10. Mistik akım bu şairde çok çarpıcı olarak görülür. Doğu dinleri ve felsefesini çok iyi bilen, gerçeği bunlar vasıtasıyla aşmaya çalışan şairin şiirleri varlığın derinliğine inen ve insanı asırlardan beri geliştiren tarih ve medeniyetin içinde ele alan "kültür şiiri"dir. Bu şiir, bütün kâinatı karar ve okuyucuda garip, zengin, karışık izlenimler bırakır.

Bu açıklamaya göre aşağıdaki dizelerden hangisi sözü edilen şaire ait olabilir?

- A) an gelir
paldır küldür yıkılır bulutlar
B) 1902'de doğdum
doğduğum şehre dönmedim bir daha
C) gece başladı mı bir yerde
ağır kurşun bulutlar iner üzerime
D) o ne ağaç ne tohum
om mani padme hum
E) bir güldür severken kırmızı
bir güldür çocuk kahkahalarında

11. eşit olmadığı
söylenir insanların
aynı boyda olmayan
beş parmağı gibi bir elin

oysa uzanır
nice yorgun
emekçinin dudağı
su dolu avucuma

elimin
eşit olmayan
beş parmağını
getirince bir araya

Bu dizeler yapı, biçim ve içerik özellikleri bakımından incelendiğinde aşağıdaki sanatçıların hangisine ait olabilir?

- A) Sunay Akın B) Küçük İskender
C) Didem Madak D) Can Yücel
E) Atıf Behramoğlu

1. 1980'li yıllara "çeşitlilik" duygusunun hâkim olduğunu söylemek mümkündür. Bu dönem şiirlerinde siyasi ve sosyal olaylarla birlikte imgeci, geleneksel, mitolojik, metafizik eğilimler ve bireysellik görülür.

Bu açıklamadan hareketle,

İşçisi, köylüsü, genci ve yaşlısıyla,
celâlisi, evliyası, ozanı ve azabıyla
başı dik, gönlü yüce, eli açık bir halk;
bilir ki sabırla koruk helva olmaktadır,
bilir ki cefa ile kazanılır sefası sürülen.

dizelerinde aşağıdaki eğilimlerin hangisinden söz edilebilir?

- A) Toplumsal
B) Mitolojik
C) Metafizik
D) Geleneksel
E) Siyasi

2. Aynı topluluğun sanatçılarına ait aşağıdaki eserlerden hangisinin türü farklıdır?

- A) *Teknenin Ölümü*
B) *Destan Gibi*
C) *Mikado'nun Çöpleri*
D) *Vazgeçemediğim*
E) *Göçebe Denizin Üstünde*

3. 1960 sonrası toplumcu eğilimleriyle öne çıkan genç kuşak şairlerinden İsmet Özel *Geceleyin Bir Koşu* (I), Süreyya Berfe *Bir Gün Mutlaka* (II), Ataul Behramoğlu *Gün Ola* (III) adlı şiir kitaplarını aynı zaman diliminde yayımladılar. Nihat Behram *Hayatımız Üstüne Şiirler* (IV) Refik Durbaş *Hücremde Ay Işığı* (V) kitaplarıyla, genel tema ve biçim özellikleriyle 1960 sonrası toplumcu şairler kuşağı içinde yer aldılar. Nihat Behram'ın ilk kitabını kısa aralıklarla izleyen şiir kitaplarında 1970'li yılların toplumsal acıları yoğun biçimde yer aldı.

Bu parçadaki bilgi yanlısının giderilmesi için numaralanmış eserlerden hangileri yer değiştirmelidir?

- A) I ve II
B) I ve III
C) II ve III
D) III ve IV
E) V ve V

2020 AYT

4. Ahmet Haşim ve Orhan Veli'nin şiir anlayışlarına dair çalışma yapan bir öğrenci, iki şair arasında kurgusal bir karşılaşma tasarlar. Bu karşılaşmada iki şair, şiir üzerine hayali bir tartışmaya girer.

Aşağıdakilerden hangisi bu tartışmada geçebilecek bir diyalogdan alınmıştır?

- A) **A. Haşim:** Azizim nazımdan ritim ve şekli atarsanız geriye bir şey kalmaz!
O. Veli: Anlam kalır, doğal bir söyleyiş kalır ki mirim, gerçek şiir de budur!
- B) **O. Veli:** Mana kadar müzikaliteye önem verseydiniz şiiriniz daha iyi olurdu!
A. Haşim: Şiirde yalınlık aradım ben; süs ve gösteriş değil efendim!
- C) **O. Veli:** Divan nazımının şekillerini, serbest müstezata kurban edemezsiniz!
A. Haşim: Halk şiirinin imkânları ve hece iyi bir şiir yaratmak için yeterlidir!
- D) **O. Veli:** Şiirimi parnasyen biçimcilikle değil sembollerle ördüm bendeniz!
A. Haşim: Saf şiirin peşinde koşarken şiir kuşunu öldür
- E) **A. Haşim:** Muhterem, nazmı belirsizliğe ve anlaşılmazlığa hapsedtiniz!
O. Veli: Hayır efendim, söz dizimini değiştirirken şiiri yenden icat ettik!

2021 AYT

5. Troya'da siz sözü güzeldi eskiden
Baktım öpüşündü duran baktım bungun.
Benim şimdi Hitit çağı benim yorgun
Benim ey gök çılgın uzaklığın hep ben.
Büyük sularıma sen o hep geç gelen
Beni çıktığınız gecelere tutun.
Beyaz, kâğıtlarca gittiniz ya uzun
Güzelliğimde bir yarı geceler sen.
Ellerin bir daha sarı ovalarım.
Sesini dönmeyim bütün yalnızlığım
Bütün gök gök gök, o akşamlara kadar.
Güzel yalnızlığım işte dünya kadar.
Ne denizler gördüm hiç anmamışım
Bir sesim ben git git o binlerce yıldır.

Bu şiirin biçim, içerik ve anlatım özellikleri dikkate alındığında aşağıdaki şairlerin hangisine ait olduğu söylenebilir?

- A) Cahit Külebi
B) İlhan Berk
C) Orhan Veli
D) Attilâ İlhan
E) Nâzım Hikmet

2018 AYT

6. ---- hayatının sonuna doğru şiir kitaplarının adlarından içinde yer alacak şiirlerin sırasına kadar bütün ayrıntılarla ilgilenmişse de şiirleri ancak ölümünden sonra kitaplaşabilmiştir. 1961'de yayımlanan ---- adlı kitabı, şairin en tanınmış eseridir. Adını, kitabın ilk şiiri olan "Süleymaniye'de Bayram Sabahı"nın üçüncü dizesinden alan bu eser, şairin şiir anlayışını anlamada anahtar bir işleve sahiptir.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) Ahmet Haşim - *Piyale*
B) Yahya Kemal Beyatlı - *Kendi Gök Kubbemiz*
C) Necip Fazıl Kısakürek - *Çile*
D) Mehmet Âkif Ersoy - *Safahat*
E) Faruk Nafiz Çamlıbel - *Han Duvarları*

2020 AYT

7. **Aşağıdakilerden hangisi Garip şiirine örnek olarak gösterilemez?**

- A) Deli eder insanı bu dünya;
Bu gece, bu yıldızlar, bu koku,
Bu tepeden tırnağa çiçek açmış ağaç.
- B) Bir misafirliğe gitsem
Bana temiz bir yatak yapsalar
Her şeyi, adımı bile unutup
Uyusam...
- C) Kuşçu amca!
Bizim kuşumuz da var,
Ağacımız da.
Sen bize bulut ver sade
Yüz paralık.
- D) Ona bir kitap vereceğim
Rahatını kaçırmak için
Bir öğrenegörsün aşkı
Ağacı o vakit seyredin.
- E) İkiz hayaletler gibi yürüdük
Puslu aydınlıkta o bahar günü
Gece, bir tepeden seyrettik, büyük
Yıldızların suya döküldüğünü.

8. I. Çocuk, evren, Kurtuluş Savaşı, Vietnam, destanlar ve daha pek çok tema çeşitliliğe nasıl ulaştınız?
- II. Türk şiirinin en çok eser veren şairlerinden birisiniz. Bunu nasıl başardınız?
- III. Şiir, roman, tiyatro gibi türlerde eser verdiniz. En çok hangi türde yazmayı seviyorsunuz?
- IV. Niçin hiçbir kuşağın, hiçbir anlayışın içinde yer almadınız?
- V. Çok sayıda eseriniz var ama *Kurtuluş Savaşı Destanı* çok okundu, sevidi. Şiirimizin başyapıtlarından biri oldu. Bunun nedeni neydi sizce?

Numaralanmış sorulardan hangileri, Fazıl Hüsni Dağlarca ile yapılan bir mülakata ait olamaz?

- A) I ve II
B) I ve III
C) II ve III
D) III ve V
E) IV ve V

1. Tanrı bir gün insana, şöyle bir buyruk verdi:
İn suların dibine, bir toprak getir, dedi,
İnsan daldı sulara, aldı bir avuç toprak,
Sulardan çıkıp verdi, Tanrı'sına sunarak.
Yaratılın yer dedi, Tanrı sulara saçtı.
Yeryüzü yaratıldı, denizler karalaştı.

Bu parça aşağıdaki türlerin hangisinden alınmış olabilir?

- A) Masal B) Efsane C) Destan
D) Hikâye E) Roman

2. Halk hikâyelerinde kahramanlar, birbirlerine olan sevgilerini, acılarını, ızdıraplarını hep şiirle ifade ederler. Bazı durumlarda ikinci derecede yer alan kahramanlar (anne, baba, kız kardeş, arkadaş vb.) da şiir söylerler. Kahramanların başından geçmiş gibi görünen pek çok olayda olağanüstülükler vardır. Örneğin kahramanın doğumunda Hızır, pir gibi ak sakallı bir ihtiyar aracı olur ve bu kişi daha sonra kahramanın ad alması, eğitimi, âşık olması ve sevgiliyi aramak için gurbete gitmesi durumlarında da ortaya çıkar. Hikâyelerde kahramanın en büyük yardımcısı, Hazreti Hızır'dan sonra attır.

Bu parçada halk hikâyelerinin kahramanları ile ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Ana kahraman dışında yardımcı kişiler bulunduğuna
B) Kahramanların doğumunda bir aracı kişinin olduğuna
C) Ana kahramanın ve yardımcı kişilerin duygularını nazım yoluyla aktardıklarına
D) Kahramanla ilgili önemli olaylarda yardımcı karakterin ortaya çıktığına
E) Kahramanların gerçek hayattan seçilen kişiler olduğuna

3. Efsane; kişi, yer ve olayları konu alan, inandırıcılık özelliğine sahip, çoğu zaman olağanüstülükler yer veren, belirli bir üsluba ve şekle bağlı olmayan, kaynaklarını genellikle geçmişin derinliklerinden alan kısa, yalın, ağızdan ağıza aktarılan anonim halk ürünüdür.

Bu tanımdan hareketle efsanelerle ilgili,

- I. Dilden dile anlatılagelen sözlü ürünlerdir.
II. Ozanlar tarafından kopuz eşliğinde söylenir.
III. Milletlerin var olma mücadelelerini anlatır.
IV. Uzun soluklu, manzum, yazılı ürünlerdir.

çıkarımlarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III
D) II ve III E) III ve IV

4. Bir zamanlar hâli vakti yerinde bir tüccar varmış. Bu tüccar işi gereği ülkeden ülkeye, kentten kente gezer dururmuş. Yine böyle bir yolculuk sırasında yol kenarında uygun bulduğu bir ağacın altında hem serinlemek hem de dinlenmek amacıyla mola vermiş. Açlığını gidermek için azık çantasını çıkarmış. Yemekle birlikte yediği hurma çekirdeklerini gelişigüzel uzaklara doğru savurmuş. Savurmasıyla birlikte aniden bir toz bulutu belirip içinden korkunç, cüsseli bir cin çıkagelmiş. Elinde kılıcı tüccarın karşısına geçip gürlemiş: "Kalk ayağa, sen benim oğlumu öldürdün, ben de seni öldüreceğim!" Tacir, "Ben kimseyi öldürmedim." demiş. Cin, "Hurmaları yiyip çekirdeklerini fırlattın. Çekirdekler oğluma çarpıp oğlumu yaraladı, hemencecik öldü!" demiş.

Bu parça ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Kişi ve olaylarda olağanüstülük vardır.
B) Başında bir tekerleme bulunur.
C) Yer ve zaman belirsizdir.
D) Genellikle geçmiş zaman kipine yer verilmiştir.
E) Ayrıntılı betimlemelere yer verilmemiştir.

5. Aşağıdakilerden hangisi doğal ve yapma destanlar arasındaki farklardan biri değildir?

- A) Doğal destanın anonim, yapma destanın yazarının belli olması
B) Doğal destanda halkın katkısının olması, yapma destanda ise olmaması
C) Doğal destanların manzum, yapma destanların mensur özellikler taşıması
D) Doğal destanın halkın duygularını, yapma destanın şairin duygularını yansıtmaması
E) Doğal destanların sözlü ürünler, yapma destanların yazılı ürünler olması

6. ----; genel olarak aynı ya da farklı eserlerde olduğu gibi tekrarlanan ve tipik bir özellik taşıyan olay örgüsü, anlatım tutumu ya da imajlar şeklinde tanımlanabilir. Masallarda elma, kırk, yılan buna örnektir.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Döşeme B) Deyiş C) Motif
D) İmge E) Dilek

7. Yoksul fare, koca ormanda hep korku içinde yaşamış. Tilkiden korkar, kurttan ödö kopar, en çok da yaban kedisini görünce dehşete düşermiş. Bırakın bu yabani hayvanları, etrafında bir dal çıtırdasa yüreği ağzına gelir; korkudan bayılacak gibi olurmuş. Farecik, bu korkuya dayanamayacağını anlayınca ormanın kralı aslana gidip kendisini tüm korkutkularından korumasını istemiş. Fakat aslan, farenin bu ricasını hadsizlik olarak niteleyip fareyi huzurundan kovmuş.

Bu parçanın türü ve anlatım biçimi aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

- A) Masal - Öyküleme
B) Hikâye - Öyküleme
C) Efsane - Betimleme
D) Fabl - Öyküleme
E) Roman - Betimleme

8. Aşağıdakilerden hangisi halk hikâyelerinin özelliklerinden biri değildir?

- A) Aşk, sevgi ve kahramanlık gibi konular işlenir.
B) Manzum olarak yazılır.
C) Yazıldığı dönemin zihniyetini yansıtır.
D) Olay çevresinde gelişen metinlerdendir.
E) Genellikle saz eşliğinde söylenir.

9. (I) *Harnâme*, 15. yüzyılda yazılmasına rağmen eserin şöhreti günümüze kadar ulaşmış, mizah ve hiciv edebiyatı açısından önemli bir yapıttır. (II) Sahibi tarafından zor işlerde çalıştırılan zayıf ve cılız bir eşek, kendisini semiz öküzlerle karşılaştırarak boynuz sevdasına tutulur fakat boynuz sahibi olmak isterken kulağından ve kuyruğundan olur. (III) Alegorik bir eser olan *Harnâme*, Şeyh Galip'in toplumsal yergi içeren bir eseridir. (IV) Mesnevi tarzında yazılan *Harnâme* oldukça kısadır. (V) Nazım birimi, ölçüsü ve dili divan şiirinin özelliklerini yansıtır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bilgi yanlışı vardır?

- A) I
B) II
C) III
D) IV
E) V

10. (I) Masallar iyi ile kötünün mücadelesini anlatır, masalın sonunda iyilik üstün gelir. (II) Masallarda yalın, duru bir dil ve anlatım söz konusudur. (III) Masalların başında, ortasında ve sonunda kalıp sözlere yer verilir. (IV) Masallarda iyilik, güzellik, doğruluk, yardımseverlik gibi evrensel değerler; dinî ve millî öğelere yer verilir. (V) Masalların söyleyeni belli değildir, halkın ortak edebî ürünleri arasında yer alır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bilgi yanlışı yapılmıştır?

- A) I
B) II
C) III
D) IV
E) V

11. Destan türü ile ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Gerçeklik hiç değiştirilmeden aktarılır.
B) Kişiler olağanüstü güçlere sahiptir.
C) Belirli bir zaman dilimi yoktur.
D) Toplumu derinden etkileyen olaylar ele alınır.
E) Göç, kıtlık, yiğitlik, savaş gibi konular işlenir.

12. Sabah sabah yerinden kalkan kızlar

Ak otağı bırakıp kara otağa giren kızlar

Ak çıkarıp kara giyen kızlar

Bağır gibi katılaştıran yoğurttan ne var

Kara saç altında kül ekmeğinden ne var

Deri yaygıda ekmekten ne var

Üç gündür yoldan geldim doyurun beni

Üç güne varmasın Allah sevindirsin sizi

***Dede Korkut Hikâyeleri*'nden alınan bu parça ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?**

- A) İslamiyet'in etkisi görülmektedir.
B) Oğuz Türklerinin yaşantısı hakkında bilgiler vardır.
C) Rediflere yer verilmiştir.
D) Karahanlı Türkçesinin özellikleri görülmektedir.
E) Akıcı, sade ve anlaşılır bir dil kullanılmıştır.

1. Tütün dünya edebiyatındaki ilk örneği Beydeba'nın *Kelile ve Dimne* adlı eseridir. Dünya edebiyatında Ezop ve La Fontaine, tütün en tanınmış yazarlarıdır. Şeyhî'nin *Harnâme* adlı eseri, tütün Türk edebiyatındaki ilk örneğidir. Edebiyatımızda Batılı anlamda ilk örneklerini Şinâsi vermiştir.

Bu parçada sözü edilen edebî türle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Sonunda her zaman bir ders verme, kıssadan hisse vardır.
B) Teşhis ve intak sanatı kullanılır.
C) Didaktik özellik taşır.
D) Genellikle mensur olarak yazılır.
E) Olaylar; hayvan, bitki ya da cansız varlıklar arasında geçer.

2. Aşağıdakilerin hangisinde yapma destanlar bir arada verilmiştir?

- A) *Çılgın Orlando - Genç Osman Destanı - İlahi Komedy*
B) *Mahabharata - Çılgın Orlando - Kurtarılmış Kudüs*
C) *Üç Şehitler Destanı - Şu Destanı - Genç Osman Destanı*
D) *İlyada - Kalavela - Ramayana*
E) *Kaybolmuş Cennet - Şu Destanı - İlahi Komedy*

3. Yüz kuşa irer isen bir murg ola
Kamusına pâdişâh sîmurg ola

Kuşlara yüz dürlü dürişmek gerek
Pâdişâhlarına irişmek gerek

Kuşlara hüdhüd meger rehber ola
Kim bu kuşlar yoriyalar ol yola

Bu beyitler aşağıdaki eserlerin hangisinden alınmış olabilir?

- A) *İskendernâme*
B) *Mantiku't-Tayr*
C) *Risaletü'n-Nushiyye*
D) *Tuhfetü'l-Harameyn*
E) *Leyla vü Mecnun*

4. • Yunanların Troya Savaşlarına gidişlerini ve savaşlardan dönüşlerini anlatır.
• Doğayla mücadele eden Finlerin erdemlerini, bilgeliklerini anlatır.
• 5. yüzyıldaki Hun-Germen savaşlarını anlatır.
• 12. yüzyılda Kıpçak Türkleriyle Rusların yaptıkları savaşları anlatır.

Bu açıklamalarda aşağıdaki destanlardan hangisine ait bir bilgi yoktur?

- A) *İlyada ve Odysseia* B) *İgor*
C) *Kalevala* D) *Nibelungen*
E) *Beowulf*

5. Halk hikâyeleri; modern hikâye geleneği öncesinde olay anlatmaya dayalı destan, masal, efsane gibi anlatım türlerinden biridir. Göçebelikten yerleşik hayata geçişin ilk ürünlerindendir. Kahramanlık destanlarından sonra oluşmuştur. Destanlara nazaran daha kısa ve gerçekçidir, yerleşik hayat/düzen ürünüdür. Aşk, kahramanlık vb. konuların işlendiği halk hikâyeleri kaynağını Türk, Arap-İslam ve Hint-İran coğrafyasından alır. Türk halk hikâyeleri zaman seyri ve coğrafya-mekân içinde "efsane, masal, destan vb." türlerle beslenir; dinî, sosyal olayların potasında iç bünyelerindeki bağlarını muhafaza ederek milletimizin roman ihtiyacını karşılar.

Bu parçaya göre halk hikâyelerinin nitelikleriyle ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

- A) Oluşumu destanlardan daha sonra gerçekleşmiştir.
B) Kaynağını yalnızca Türk kültüründen almaz.
C) Kahramanlık konusunu işleyenler Türk kaynaklıdır.
D) Destanlara göre farklı nitelikleri vardır.
E) Modern dönem öncesi oluşmuştur.

6. Aşağıdakilerden hangisi İslamiyet sonrası Anadolu'da oluşmuş ilk Türk destanıdır?

- A) *Battal Gazi Destanı*
B) *Danışmend Gazi Destanı*
C) *Manas Destanı*
D) *Timur Destanı*
E) *Köroğlu Destanı*

7. Kurtuluş Savaşı günlerini konu alan şiir, Türk milletinin vatani ve bağımsızlığı için verdiği mücadeleyi etkili bir dille anlatır. Şiirin ilk bölümünde Mustafa Kemal'e duyulan derin sevgi ve saygı dile getirilir. Şiirin ikinci bölümünde Şehit Salih, üçüncü bölümünde Anadolu'dan bir köylü ve dördüncü bölümünde Ankaralı Hasan aracılığıyla Türk milletinin azmi ve mücadeleye duyduğu inanç aktarılır. Epik anlatım özelliği gösteren şiir, bir yapay destan örneğidir.

Bu parçada bahsedilen yapay destan ve yazarı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) *Maraş'ın ve Ökkeş'in Destanı* - Gülten Akın
B) *Üç Şehitler Destanı* - Fazıl Hüsnü Dağlarca
C) *Kurtuluş Savaşı Destanı* - Nazım Hikmet
D) *Sakarya Meydan Savaşı* - Ceyhun Atuf Kansu
E) *Çanakkale Destanı* - Fazıl Hüsnü Dağlarca

8. Aşağıdakilerin hangisinde masal ve efsane karşılaştırmasında yanlışlık yapılmıştır?

- A) Masalda anlatılanlar millîdir, efsanede ise evrensel konular anlatılır.
B) Her ikisi de sözlü geleneğe aittir ve kimin oluşturduğu belli değildir.
C) Efsanede, anlatılanlara inanma esasken masalda anlatılanlar hayal ürünüdür.
D) Olağanüstü olaylara ve kişilere her iki türde de yer verilmiştir.
E) Masalda kalıplaşmış ifadeler vardır, efsanede ise yoktur.

9. (I) Mesnevi, divan edebiyatına ait bir nazım şeklidir. (II) Mesnevinin her beyti kendi arasında kafiyeli olup kafiye düzeni aa-bb-cc-dd... şeklindedir. (III) Lamî Çelebi, Taşlıcalı Yahya, Fuzûlî gibi bazı sanatçılar hamse sahibi oldukları için onlara ayrı bir önem verilmiştir. (IV) Genellikle aruzun kısa kalıplarıyla yazılan mesnevilerde beyit sınırlaması yoktur. (V) Mesnevilerde aşk, kahramanlık, din, tasavvuf gibi konular işlenmektedir.

Bu parçada numaralandırılmış cümlelerin hangisinde bilgi yanlış vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

10. *Dede Korkut Hikâyeleri* ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) *Dede Korkut Hikâyeleri*, Oğuz bölgesindeki Türk boyları arasında İslam dini ile tanışmalarını takip eden yüzyıllar içinde sözlü kültür ortamında oluşmuş bir eserdir.
B) Sözlü kültürde oluşan bu eserleri Dede Korkut, muhtemelen XV. yüzyıl sonları ya da XVI. yüzyıl başlarında yazıya aktarmıştır.
C) Destan döneminden halk hikâyeciliğine geçiş döneminin önemli bir eseridir.
D) Sözlü geleneğin önemli bir yansıması olan bu eser; Oğuzların kolektif şuuru, töresi, inançları ve aile ilişkileri gibi pek çok konuda bilgiler içermektedir.
E) Yakın geçmişe kadar sadece iki yazması bilinen bu eser, Günbet yazması olarak adlandırılan üçüncü nüshasının da bulunmasıyla yeniden gündeme gelmiştir.

11. Bizim hikâyelerimiz tılsım ile define bulmak, bir yerde denize batıp müellifin hokkasından çıkmak, âh ile yankmak,

külünk ile dağ yarmak gibi tamamen tabiat ve hakikatin II

dışındaki konulara dayandırılmış şekil ve tasvirlerden ibarettir ve ahlaki tasvirler, âdetlerin tafsili ve hislerin izahı gibi edebî şartların bütününden mahrum olduğu için roman değil koca-karı masalı nevindendir.

Bu cümledeki altı çizili ifadelerle gönderme yapılan halk hikâyeleri aşağıdakilerden hangileridir?

I	II
A) <i>Kerem ile Aslı</i>	<i>Ferhat ile Şirin</i>
B) <i>Arzu ile Kamber</i>	<i>Şah İsmail Hikâyesi</i>
C) <i>Leyla ile Mecnun</i>	<i>Yusuf ile Züleyha</i>
D) <i>Emrah ile Selvihan</i>	<i>Âşık Garip</i>
E) <i>Tahir ile Zühre</i>	<i>Köroğlu</i>

12. Vakti zamanında çok iyiliksever bir padişah varmış... Fakirlere ramazanlarda yiyecek, bayramlarda giyecek dağıtmış. Yılda bir gün de sarayının karşısındaki çeşmenin bir musluğundan yağ, bir musluğundan da bal akıtır; herkesin duasını almış.

Bu parça masalın aşağıdaki bölümlerinin hangisinden alınmış olabilir?

- A) Döşeme B) Serim C) Dügüm
D) Çözüm E) Dilek

1. Masal ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Masalların ilk üreticisinin kim olduğu belli değildir. Sözlü kültürde kuşaktan kuşağa aktarılarak gelen anonim bir türdür.
- B) Masal anlatan kişilere “masal anası”, “masalcı”, “masal ebesi/ninesi”, “masal atası” gibi isimler verilmektedir.
- C) İslamiyet öncesi Türk devletlerinden biri olan Uygurlara ait *İrk Bitig* ve *Prens Kalyanamkara ve Papamkara* adlı eserler ilk masal motiflerinin yer aldığı eserlerdir.
- D) Masalların kahraman kadrosunu insanlar, hayvanlar gibi gerçek varlıklarla; dev, şahmeran gibi hayalî varlıklar oluşturur.
- E) *Pançatantra*, “Beş masal kitabı” anlamına gelmekte olup Hint masal kitaplarının en eskisidir.

2018 AYT

2. Zühre'nin annesi sihirbazı çağırıp durumu anlattı:

“Padişah, Zühre'yi Tahir'e verecek, ben buna razı değilim. Tahir, vezir oğlu; benim kızım padişahlara layıktır. Bir ilaç ile padişahı Tahir'den soğut...” dedi. Padişah, sihirbazın hazırladığı şerbeti içince Tahir'den soğudu ve onu saraydan kovdu. Tahir ile Zühre birbirinden ayrılınca gece gündüz ağlaştılar. Zühre'nin aşkından deliye dönen Tahir, eline sazını alıp bağlara ve bahçelere gidip türküler söylemeye başladı:

“Yârden ayrılmaklığım figândır

Dîdelerim pürnem, kaddim kemândır

Tan etmeyin dostlar âh u zârıma

Dostu görmeyeli hayli zamandır”

diyerek gönlünü avutmaya çalışıyordu. Bazen de aklına gelen türkülerini yazıyor ve geçtiği yerlerde bırakıp gidiyordu. Bu şiirler başkalarının eline geçince aşkları bütün şehre yayıldı. Yaşlı kadınlar bu şiirlerden bazılarını Zühre'ye de götürüyorlardı.

Bu parçayla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Bir halk hikâyesinden alınmıştır.
- B) Mensur ve manzum parçalar içerir.
- C) Ait olduğu dönemin dil özelliklerini yansıtır.
- D) Nesil çatışması üzerine kurulmuştur.
- E) Olağanüstü ögeye yer verilmiştir.

3. (I) *Üç Şehitler Destanı*, Türk edebiyatının yapma destan örneklerinden biridir. (II) *Çanakkale Savaşı*'ni temel alan bu eserde kahramanlık öğeleri bulunmaktadır. (III) Kırk dokuz şiirden oluşan destanda ana motif Mustafa Kemal'dir. (IV) Atatürk; doğal destanlarda asıl kahramana ve askerlere yardım eden, yol gösteren zor anlarda onların imdadına yetişen güçlü varlığın modern destandaki yansıması olarak görülür. (V) Fazıl Hüsnü Dağlarca; konuşmalardan, konuşurmalarından, alegorik anlamdan yararlanmıştır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde “Üç Şehitler Destanı” ile ilgili bilgi yanlış yapılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2018 AYT

4. “Kuşların dili” anlamına gelen ve mesnevi nazım şeklinde yazılmış olan ---- adlı eser, İranlı şair Feridüddin Attar tarafından kaleme alınmıştır. İçinde tasavvufi hikâyeler bulunan eserin Türkçe uyarlaması, yazıldığı dönemin dil özelliklerini göstermesi bakımından oldukça önemlidir.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) *Makâlât* B) *Garibnâme*
C) *Mantıku't-Tayr* D) *Dânişmendnâme*
E) *Atebetü'l-Hakâyık*

2019 AYT

5. ...

Yine günlerden bir gün Ay Kağan'ın gözü parladı. Doğum sancıları başladı ve bir erkek çocuğu oldu. Bu çocuğun yüzü gök, ağız ateş gibi kızıl, gözleri ela, saçları ve kaşları kara idi. Perilerden daha güzeldi. Bu çocuk anasının göğsünden ilk sütü emdi ve bir daha emmedi. Çiğ et ve çorba istedi. Dile gelmeye başladı. Kırk gün sonra büyüdü, yürüdü ve oynadı. Ayağı öküz ayağı gibi, beli kurt beli gibi...

...

Oğuz Kağan Destanı'ndan alınan bu metinle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kahramanı ruhsal derinlikleriyle tasvir edilmiştir.
- B) Gerçek ve hayalî unsurlar bir arada verilmiştir.
- C) Tasvirlerde tabiat unsurlarına başvurulmuştur.
- D) Zamanla ilgili unsurlar gerçeküstüdür.
- E) Kahramanı olağanüstü özellikler taşımaktadır.

6. Halk hikâyeleri ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Halk hikâyeleri, nazım-nesir karışımı bir yapıya sahiptir.
- B) Kahramanların başından geçmiş gibi görünen pek çok olayda olağanüstülükler vardır.
- C) Kahramanlar tarafından yapılan dua ve beddualar mutlaka gerçekleşir.
- D) Hikâyelerde, kahramanın en büyük yardımcısı Hazreti Hızır'dan sonra attır.
- E) Destan ve masalda olduğu gibi, halk hikâyelerinin hususî anlatıcıları yoktur.

2019 AYT

7. Aşağıdakilerden hangisinin bir masalın döşeme bölümünden alındığı söylenebilir?

- A) Pireler berber iken develer tellal iken...
- B) Onlar ermiş muradına, biz çıkalım kerevetine.
- C) Uzak memleketin birinde bir padişah yaşamış.
- D) Padişah işini göredursun, biz gelelim Keloğlan'a.
- E) Sislerin arasından ansızın tek gözlü bir dev belirivermiş.

8. (I) Eski Yunan'daki *Ezop Masalları*, bilinen en eski masal / fabl örnekleridir. (II) MÖ VI. yüzyılda yazıya geçirilmiş olan *Ezop Masalları*'nda kahramanlar genellikle hayvanlar arasından seçilmiştir. (III) Mısır edebiyatındaki *Pançatantra* adlı eser ile Beydeba'nın yazdığı *Kelile ve Dimne*, Doğu'daki ilk masal / fabl örnekleridir. (IV) Arap ve İran kaynaklı *Binbir Gece Masalları*, Doğu toplumlarının hayal dünyasının ürünüdür. (V) *Binbir Gece Masalları*'nın anlatıcısı Şehrazat'tır.

Bu parçada numaralanmış bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2020 AYT

9. Aşağıdakilerden hangisi İslamiyet öncesi Türk destanlarından biridir?

- A) *Cengiz Han Destanı*
- B) *Köroğlu Destanı*
- C) *Satuk Buğra Han Destanı*
- D) *Danişmend Gazi Destanı*
- E) *Bozkurt Destanı*

10. ---- Türk masallarını nazma çekmiştir. Masalları şiir diliyle yeniden yazması okurların masal metinlerine ilgisini arttırmıştır. *Alageyik*, *Polvan Veli* ve *Ülker ile Aydın* önemli masal-şiirleridir. ---- halk edebiyatının ilk doktoru, ilk hocası, ilk halk edebiyatı arşivinin kurucusu ve konuyla ilgili eser veren ilk kişidir. Türk halk bilimi alanında önemli çalışmalar yapan ----, yaşamı boyunca pek çok başarılı işe imza attı. Özellikle derinlemesine incelediği masal türü ona "Masal Babası" unvanını kazandırdı.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) Şinâsi - Pertev Naili Boratav - Eflatun Cem Güney
- B) Ziya Gökalp - Pertev Naili Boratav - Eflatun Cem Güney
- C) Saim Sakaoğlu - Tahir Alangu - Naki Tezel
- D) Orhan Veli Kanık - Eflatun Cem Güney - Pertev Naili Boratav
- E) Ziya Gökalp - Eflatun Cem Güney - Tahir Alangu

2020 AYT

11. Bâtıl isteyü hakdan ayrıldum

Boynuz umdum kulakdan ayrıldum

Ne yüküm bir nefes giderici var

Ne biraz çekmeğine yarıcı var

Ger tonuzlara olmaya buyruk

Âh gitti kulağ ile kuyruk

Bu beyitler aşağıdaki eserlerin hangisinden alınmıştır?

- A) *Hamâme* B) *Şikâyetnâme*
- C) *Mantiku't-Tayr* D) *İskendernâme*
- E) *Sihâm-ı Kaza*

2021 AYT

12. Türk kültür tarihinin sözlü ve yazılı kaynaklarından bir bölümünü de masallar oluşturmaktadır. Bu masallardan bazıları eski Türk metinlerinden veya başka dillerden günümüz Türkçesine çevrilmiştir. Bu çerçevede Türk edebiyatında Uygur Dönemi eseri olan ---- masal özelliği gösteren ilk eserlerdendir. Arap ve İran kaynaklı ---- adlı eser ise Türk edebiyatının farklı dönemlerinde birçok şair ve yazara ilham vermiştir.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerin hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) *Kalyanamkara ve Papamkara* - *Binbir Gece Masalları*
- B) *Kelile ve Dimne* - *Billur Köşk*
- C) *Kalyanamkara ve Papamkara* - *Pançatantra*
- D) *Kelile ve Dimne* - *Pançatantra*
- E) *Billur Köşk* - *Binbir Gece Masalları*

1. Roman ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kurmaca bir gerçekliği ortaya koyar.
- B) Öyküleme ve betimleme yapmak esastır.
- C) Yansıttığı edebî akıma göre sınıflandırılabilir.
- D) Gerçeküstü olayları da konu edinebilir.
- E) Yazıldığı dönemin zihniyetinden bağımsızdır.

2. Bir bir hatırlıyor, dinlediklerini hatırlıyor, gördüklerini hatırlıyor, deliliklerini hatırlıyor; durulup arınışını, büyük yörüngeye yerleştirilmesini hatırlıyor; yerleri, olayları, hâlleri, gerçek doğuşunu hatırlıyor. Osman Gazi Hân şimdi son dönemecindeki sayılı dakikalarda, Uludağ'dan da büyük ve yüklü bir hatıralar dağıdır; Osman Gazi Hân şimdi zamanın iki ucunu -tesbih gibi- birleştirmiştir.

Bu parça konusu bakımından aşağıdaki roman türlerinden hangisine örnek oluşturur?

- A) Macera
- B) Fantastik
- C) Tarihî
- D) Polisiye
- E) Sosyal

3. **Stendhal *Kırmızı ve Siyah* adlı eserinde, “Yol boyunca gezdirilen bir aynadır roman.” derken romanın hangi özelliğini vurgulamaktadır?**

- A) Gerçek hayatı yansıtma özelliğini
- B) Yazarının gittiği yöne göre biçimlendiğini
- C) Hikâyeden farklı bir tür olduğunu
- D) Sanatlı bir dilde yazılması gerektiğini
- E) Açık ve örtük iletiler içerdiğini

4. Roman yazarları genellikle iki temel yönelim arasında hareket ederler. Onlar bir yandan yaşanan olayları örnek alır, bunlardan sapmamaya çalışarak gerçekçi bir tutum izler; öte yandan ise kendi yarattıkları olay ve kişilerden oluşan bir dünyada hayal gücünü işleterek gerçeğe yeni görünüm kazandırır.

Bu parçada roman yazarları ile ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Hayata dair ayrıntılardan beslenmelerine
- B) İzlenimci bir yaklaşım benimsemelerine
- C) Gerçeği dönüştürmelerine
- D) Heyecan uyandıracak konular seçmelerine
- E) Hayal gücüne başvurmalarına

5. **Nabokov'un “Emma Bovary denen kız hiç yaşamadı. *Madame Bovary* kitabı ise sonsuza dek yaşayacak.” sözü romanın hangi özelliklerini vurgulamaktadır?**

- A) Kurgusalılık - kalıcılık
- B) Gerçekçilik - tutarlılık
- C) Kurmaca - nedensellik
- D) Kalıcılık - özgünlük
- E) Yanlılık - ironi

6. Peyami Safa'nın şaheserlerinden *Dokuzuncu Hariciye Koğuşu*nda romanın genç kahramanı, ayağındaki rahatsızlıktan kurtulabilmek için sayısız doktora görünür ve en nihayetinde havadar bir ortamda, stresten uzak bir istirahat dönemi geçirmesi gerektiğine ikna edilir. Ancak gerek akrabaları olan bir Paşa'nın Erenköy'deki köşkünde misafir kaldığı dönemde gerekse kendi evi ve hastaneye gidiş gelişlerinde şuurunu âdeta bir facia atmosferinde yoğurur. Peyami Safa'nın çocukluk ve gençlik dönemlerinden fazlasıyla izler taşıyan roman hem umudu ve umutsuzluğu hem de sevinci ve felaketi aynı sayfalara sığdırabilmiş olması bakımından insanın eşsiz bir tarifini sunuyor.

Bu parçada romanın kurgusuna etki eden;

- I. İnsanın psikolojik hâlleri,
- II. Yazarının özel yaşamı,
- III. Geleneksel değerleri,
- IV. Ön araştırmalar yapmak,

unsurlarından hangilerinin üzerinde durulmaktadır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) I ve II
- D) II ve IV
- E) III ve IV

7. İyi bir roman bize kahramanının gerçeklerini, kötü bir romansa yazar hakkındaki gerçekleri anlatır.

Bu sözden hareketle aşağıdaki çıkarımların hangisine ulaşılabilir?

- A) İyi bir romanda serim, düğüm ve çözüm bölümleri belirgindir.
- B) Romanda anlatılanlar, yazarının yaşadığı dönemin kültürel özelliklerini taşır.
- C) Roman kahramanları, ait oldukları çevrenin diliyle konuşulmalıdır.
- D) Romanlarda birbiriyle bağlantılı olaylar bir tema etrafında bir araya getirilir.
- E) Romanlar, sahiplerinin sesi değil kurgusal kimliklerin sesini yansıtmalıdır.

8. Ayın on dördünde Bünyamin'in kazması beyaz bir cisme çarptı. Merakı artan Vardapet'le birlikte çevresindeki toprağı temizlediklerinde bunun, çoktan taşlaşmış, neredeyse öküç büyüklüğünde bir kertenkele kafası olduğunu gördüler. Boynundan itibaren bel kemiği toprağın derinliklerinde kayboluyordu. Bünyamin, canavarın dişlerinden birini yadigâr olarak almayı düşündü. Ama diş, eline alır almaz ufalanıverdi. Vardapet bunu uğur telakki edip çıra ışığı altında birtakım hesaplar yaptı. Rakamları topladı, çıkardı; iletkiden okuyup kaydettiği derecelerin yüz seksene erişip erişmediğine baktı ve delikanlıya gülümsedi.

Bu parçada,

- I. olay örgüsü
- II. mekân
- III. zaman
- IV. kişiler

unsurlarından hangileri belirgin değildir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

9. Damların yosun tutan ve kararan kiremitlerini nihayetsiz dut, erik ve iri yapraklı incir ağaçları örtmeye çalışıyor, derelerin kenarını beyazımtırak yapraklarıyla uzun kavaklar takip ediyordu. Bunların arasında belki yirmiden fazla minare, bembeyaz yükseliyor ve uzaktan bakan bir göze, tıpkı kavak ağaçları gibi hafif hafif sallanıyor hissini veriyordu.

Bu parçada,

- I. Betimleyici
- II. Öyküleyici
- III. Tartışmacı

anlatım biçimlerinden hangileri kullanılmıştır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) II ve III

10. Hemen bütün mirasyedilerin düşündüğü gibi Bihruz Bey de servetini, yemekle bitmez tükenmez zannederdi. Bundan dolayı ulu orta giriştiği ölçsüz harcamaya nakitten başladı. Onlar bitince İstanbul tarafındaki en az kira getiren dükkânları birer birer elden çıkardı. Sonra Beyoğlu'ndaki değerli mağazalara sıra geldi. Bunlar da elden çıkarıldı.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerin hangisi ağır basmaktadır?

- A) Öyküleyici
- B) Betimleyici
- C) Tartışmacı
- D) Açıklayıcı
- E) Öğretici

11. Aşağıdaki parçalardan hangisi diğerlerinden farklı bir bakış açısı ile yazılmıştır?

- A) Babiali'den geçiyordum. Bir kitapçının camlığında benimkilerden birisini gördüm. Çıkalı beş yıl olmuştu.
- B) Hareketlerinde ve yürüyüşünde, kabul edilmiş bir mağlubiyetin iç burkan sessizliği vardı. Mutfağa geçti. Mangala ve semavere kömür koydu.
- C) Başımı çevirdim, ona baktım. Bunu yaparken romatizmalı kolumu zorlar gibiydim. Fakat içim birdenbire ferahladı, sanki yıllardır aradığım bir arkadaşımı bulmuştum.
- D) Radyoya gittim. Uzun dalga bomboştu, orta dalga da öyle... Uzun uzun esnedim. Kısa dalganın parazitleri arasında bir mucize çıktı: Bu enfes bir kemandı ve karımla daha nişanlıyken dinlediğimiz bir parçaydı.
- E) Yavaş yavaş yanıma yaklaştı. Gözleri tuhaf bir hayretle hafifçe büyümüştü. Birdenbire, her şeyi anlayıvermiş olmasından korktum.

12. Üsteğmen Demir Çukurcalı, kol saatine bir göz attı: 05.15. Sel sularından kuduza dönmüş Hantan Çayı'nın üzerinde donuk bir şafak söküyor. Öylesine donuk ki koyu kül rengine batık görünümü, aydınlatacağına karartıyor sanki. Şu kıvrıla büküle giden keçi yolu, ırmağa giden yol; şuraları, dünkü çarpışmalar sırasında Çinlilerden alınan siperler. Erat elinden geldiği kadar çekidüzen verip içine mevzilenmiş. Yüz metre kadar ötelerinde piring tarlaları başlıyor, onların gerisinde ise yağmur perdesinden zar zor seçilebilen 306 rakımlı tepe, bugünkü hedef. Telsiz eri, alay komuta yeriyile bağlantı sağlamak derdinde.

— Burası ateş, burası ateş, Kartal'ı arıyoruz! Tamam!

241. Piyade Alayı, sekiz kilometrelik bir cephe boyunca kırk sekiz saattir Çinlilere saldırıyor. Solunda yerinde sayan bir Porto Rico birliği, sağında ise Amerikalı zencilerin 25. Alayı, o da duraklamış.

Bu parçanın yapı unsurları ile ilgili aşağıdaki çıkarımlardan hangisine ulaşılamaz?

- A) Olay: Çinlilere karşı verilen mücadele
- B) Zaman: Şafak vakti
- C) Anlatıcı: Hâkim
- D) Mekân: Porto Rico
- E) Şahıs Kadrosu: Demir Çukurcalı, telsiz eri ve ordu birlikleri

1. Tatlıcı Sokağı, öyle dardır ki ancak kedilerle çocuklar sığabilir. İçine hiçbir yabancıyı almayan yabani bir sokağa soğuk bir şubat sabahı, korkunç soluğuyla bir kamyon girmek istedi. Kışın ayazına çıkmak istemeyen bizler, sıcacık yataklarımızda, senaryosunu kendi yazdığımız rüyaları tembelce seyrederken narayı andıran bir ses duyarak uyandık.

Bu parçanın dil ve anlatım özellikleri ile ilgili aşağıdaki-lerde hangisi söylenemez?

- A) Doğrudan anlatım yapılmıştır.
- B) Kişileştirme vardır.
- C) Kahraman anlatıcının bakış açısı kullanılmıştır.
- D) Abartıya yer verilmiştir.
- E) Düşsel anlatıma başvurulmuştur.

2. • Yafes Çelebi'nin Zekeriya Usta'ya çırak olması
• Yafes Çelebi'nin hiyel ilmini öğrenmeye başlaması
• Yafes Çelebi'nin icatlarının tanıtımı, bu icatları padişaha sunmak için gösterdiği gayretler ve Yafes Çelebi'nin Hiyel Kalemi Reisi Uzun İhsan Efendi ile tanışması
• Yafes Çelebi'nin, Davud'u kaçırmaması

Bu yargılar romanın yapı unsurlarından hangileri hakkında bilgi vermektedir?

- A) Şahıs Kadrosu - Olay örgüsü
- B) Zaman - Olay örgüsü
- C) Mekân - Şahıs kadrosu
- D) Zaman - Şahıs kadrosu
- E) Olay Örgüsü - Mekân

3. Aslında bir müzik terimi olan ----; özellikle kişileri, nesneleri karakterize eden, tekrarlayan motif anlamındadır. Edebiyatta sık sık tekrarı bir çeşit karakterize edişe ya da hatırlatmaya yarayan motif, durum, formül ya da nesne demektir ki, aynı zamanda bir kurgu aracı anlamı da taşıyabilir. Dolayısıyla katmanlardan kurulan bir anlatı sisteminde önce karakteri belirtiyor gibi görünse de aslında geri planda bir muhtevayı işaret eder.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Montaj
- B) Pastiş
- C) Parodi
- D) Metinler Arasılık
- E) Leitmotiv

4. **Aşağıdaki parçaların hangisinde öyküleyici bir anlatım vardır?**

- A) Kitap; noktalama işaretleri ile ilgili çeşitli tespitlere, tespitlerden sorunlara, sorunlardan çözümlere, çözümlerden tekliflere kadar uzanan geniş bir yelpazede çok kapsamlı bilgiler içermektedir.
- B) İnsanoğlunun şahit olduğu son yüzyılları birkaç kelime ile sembolize etmek istersek 19. yy. için "sanayileşme", 20. yy. için "küreselleşme", 21. yy. için "yüksek teknoloji" kullanılabilir. Ancak özellikle iş dünyası için, devam eden süreçte yepyeni bir başlık atılıyor: Sürdürülebilirlik.
- C) Yedigey, sadece bahar gelince çok kısa süreliğine yeşeren uçsuz bucaksız Sarı-Özek bozkırını görünce etkilendi. Aral Gölü'nün çevresinde de Üst-Yurt Yaylası gibi bozkırlar ve düz ovalar vardı ama hayatında ilk defa böyle bir çöl görüyordu.
- D) Sanatçı, edebiyat dünyamızda şair kimliğiyle tanındı. İlk şiiri 1964 yılında *Genç Şairler Antolojisi*'nde yayımlandı. Hece ölçüsüne tutkuyla bağlandı. Âşık tarzı bazı şiirlerinde "Nedim" mahlasını kullandığı görüldü.
- E) Maya ve şekeri karıştırma kabına alıp üzerine bir su bardağı kadar ılık su ekledikten sonra mayanın kabarmasını bekleyin. Derin bir kap içerisine unları eleyip, ortasını açın ve kabaran mayalı karışımı ortaya boşaltın. Azar azar ılık su ilave ederek ele yapışan yumuşak bir hamur yoğurun.

5. I. Gündüz hava, dağların güneşe dönük yamaçlarında, bir çocuk nefesi kadar yumuşak ve güzeldi. Ama bu hâli pek kısa sürdü. Önce sadece hissedilebilen bir yavaşlıkla değişmeye başladı. Sonra buzullardan bir rüzgâr esti. Acelesi olan alaca karanlık, yaklaşan gecenin soğuk, gri, mor rengini de ardından sürükleyerek sessizce vadileri, boğazları kaplayıverdi.
- II. Bulutlar çok küçük su damlacıkları ve buz kristallerinden oluşmuş kümelerdir. Bulut içinde ve çevresinde meydana gelen hava akımları, bulutların sürtünme ile elektriklenmesine neden olur. Bulutlarda biriken statik elektrik uygun şartlarda aniden boşalır. Bu yük boşalmasına "yıldırım" adı verilir.

Numaralanmış metinlerle ilgili aşağıdaki değerlendirmelerden hangisi doğrudur?

- A) I. metinde nesnel, II. metinde öznel ifadeler kullanılmıştır.
- B) I. metin sanatsal, II. metin bilimsel bir eserden alınmıştır.
- C) I. metindeki anlatıcı gerçek, II. metindeki kurmacadır.
- D) I. metinde açıklayıcı, II. metinde öyküleyici anlatım söz konusudur.
- E) I. metinde belirli bir zaman dilimi yokken II. metinde zaman belirgindir.

6. Ana, güm güm gümüleyen konağın saltanatına dalmıştı. Yıllar önceki pırıl pırıl bir konak canlanmıştı kafasında. Bu konak, Adana'nın ünlü zenginlerinden birinin konağıydı. Ağızları sıra sıra altın dişli ağaların pırıl pırıl faytonlarla gelip gittiği; kurban bayramlarında yan yana devrilen besili koçların kesilip etlerinin fakir fukaraya dağıtıldığı; zaman zaman pencerelerinde masal yüzlü, güneş görmemiş tazelerin hayal gibi görünüp kaybolduğu bir konaktı. Ana değil böyle bir konağa gelin gelmek, böyle bir konağın kapısından olsun girememişti ama kim ne bilecekti?

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Toplumsal bir çatışma ve bu çatışmanın insan üzerindeki etkileri yansıtılmıştır.
- B) Geriye dönüş tekniğiyle anlatıma hareketlilik kazandırılmıştır.
- C) Yazıldığı dönemin gerçekliğini yansıtan ayrıntılara yer verilmiştir.
- D) Kahramanın duygu ve düşüncelerine hâkim bir anlatıcı söz konusudur.
- E) Geleneksel anlatımın dışına çıkmış, alegorik anlatımdan yararlanılmıştır.
7. Ben "edebî" eser sayılacak hiçbir eser yazmadım. Çünkü benim eserlerimin çoğunu yazdığım sıralarda, memlekette edebiyattan anlamayanlar nüfusumuzun mübalağasız yüzde doksan dokuzunu teşkil ediyordu. Benim emelim de ekseriyete hitap etmek, onları tenvire, onların dertlerine tercüman olmaya çalışmaktı. Zaten edebiyat yapmaya ne vaktim ne de kalemim müsait değildi. Edebiyatı Hâmitlere, Ekremlere yani erbabına bıraktım. Fakat ne yalan söyleyeyim, eğer elimde olsaydı onları da o devirde edebiyat yapmaktan men ederdim. Çünkü bence nüfusun yüzde doksan dokuzu koyu cehaletten tamamıyla kurtulmamış bir memlekette henüz en aydınlık ve basit fikirleri bile sökmemeyen kimselere edebî eser vermek, karnını doyuramamış bir kimseye meyve ikram etmek kadar garip bir hareketti.

"Sizin eserleriniz arasında edebî olanlar hangileridir?" **sorusuna Ahmet Mithat Efendi'nin verdiği bu cevaptan hareketle onun sanat anlayışı hakkında aşağıdakilerden hangisi çıkarılabilir?**

- A) Öğreticiliği estetiğe tercih etmiştir.
- B) Tercüme faaliyetlerini önemsemiştir.
- C) Aydın beğenisine hitap eden eserler vermiştir.
- D) Sanat yapma endişesi taşımıştır.
- E) Eserlerinde daha çok bireysel meselelere eğilmiştir.

8. Vapur, Boğaziçi'ne koşuşan halk ile taşarak, köprüden çözülüp Boğaz'ın mavi göğsüne gömüldükçe içi açılıyor; gitgide kendinde bir ferahlık duyuyordu. Etrafına bakarak hepsi de memnun, güler yüzlü görünen yolcuların bahar ile kendilerinden geçerek sürdükleri hayat, ona duyduğu sevinçle, çok şevkli bir hayat gibi geliyor; geniş nefes alarak dalgalanan kır yeşilliklerinin, renk renk çiçeklerin taze kokularıyla içinde bir canlılık, bir faaliyet duyuyordu. Bütün üzüntü ve sıkıntısı Beyoğlu'nun karanlık sokaklarında kalmıştı. Her yüzde bir neşe vardı.

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Hakim anlatıcının bakış açısı vardır.
- B) Anlatılan kişinin ruh dünyası çözümlenmiştir.
- C) Olayda birden fazla kahraman yer almaktadır.
- D) Olay yeri Boğaziçi vapurudur.
- E) Olay zamanı bahar mevsimidir.

9. **Aşağıdaki cümlelerin hangisi kahraman anlatıcı ağzından yazılmıştır?**

- A) Doğuda, batıda, bu aralık, renkten renge giren bir ışık yolu olur fakat sokağın yanları her zaman serin ve loştur.
- B) Üç hafta sonra Adnan, Hüsrev'den aldığı mektubu tramvayda, vapurda üç dört defa okuya okuya mermer yalya ders vermeye geldi.
- C) Bir kere daha dönüp geriye baktıktan ve ömrünün en korkunç senelerinin geçtiği bu kasabaya yumruğunu uzatıp tehdit eder gibi salladıktan sonra atını ileriye, dağlara doğru sürdü.
- D) Bir zamanlar asker oldu, dediler, sonra Suriye'ye gittiğini duydum; biri büyük işlere girdiğini, ticaret yaptığını söyledi; bir türlü doğrusunu anlayamadım.
- E) Yalnız gökyüzündeki yıldızlardan çayın dibindeki çakıllara, doğru tarafından kopup gelen bulutlardan batı tarafındaki denize kadar uzanan ve yayılan bu kocaman gecenin içinde yapayalnızdım.

10. Hakkı Celis, biraz evvelki o şanlı rüyadan hakikat denen bu çöplüğe düşer düşmez bir müddet dengesini kaybeder gibi oluyor ve sendeliyordu. Fakat bu ani buhran çok sürmüyor; genç adam türbelerden, sebillerden, camilerden sızan hava içinde derhâl kendini topluyordu. "Hayır! Hayır! Millet denen şey, Naim Efendi, Seniha ve Faik Beyler gibi sefil insanlardan oluşan bir varlık değildi. Bunlar, milletin çürüyen ve dökülen tarafı idi.

Bu parçada;

- I. din,
II. günlük hayat,
III. insan psikolojisi,
IV. siyasi değişim,

öğelerinden hangilerine ulaşamaz?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve II
D) II ve IV
E) III ve IV

1. Bugün ensenize kadar kestirdiğiniz şu saçlar yok mu? Ne uzundu, ne uzun! Köklerini sökercesine onları tarardık. Hiç unutmam, hanımefendi size üstü papatya örneği beyaz ke-tenlerden yeni bir elbise diktirmişti, onu giydirdik ve sizi bü-yük hanımefendiye götürdük. O vakte kadar büyükannenizi görmemiştiniz çünkü büyük hanımefendi damadıyla altı sene dargın durdu. Nihayet barıştılar, biz de sizi götürdük. Ah, diye içini çekiyor ve başını sallıyor Gülter. Büyükanneniz gibi ka-dın nerede şimdi?

Bu parçada aşağıdaki anlatım tekniklerinden hangisi kul-lanılmıştır?

- A) Pastiş
B) Parodi
C) İroni
D) Geriye dönüş
E) İç çözümleme

2. Bulutların göstermediği bir ay, ortalığa pek hafif bir ışık dağı-tıyor ve iri yağmur damlaları, derenin yuvarlanan sularına dü-şerek orada küçük ve hemen kaybolan halkalar bırakıyordu.

Aşağıdakilerin hangisi bu parçadaki anlatım biçimiyle aynıdır?

- A) Kirpi kılları gibi ayakta duran iki kalın kaş, içeriye çökmüş, kömür gibi siyah göz... Burun uzun, kara sakal hayli kır-laşmış. Boyu kısa, vücudu cılızdır.
B) Geldiğimin ertesi günü derse başladım. Bu ilk gün hayati-mın en unutulmaz bir hatırası gibi yaşayacak. Sabahleyin erkenden aşağı inmiştim.
C) Kâmil Bey, Tevfik Fikret'in "Sis" şiirini hatırladı. Şair, ko-caman bir çocuk gibi sevdiği şehrin taşına, toprağına öf-kelenmiş, onu biraz da haksız yere hırpalamıştı.
D) Bazen büyük kâşifler gibi Afrika'da gezer, yamyamlar arasında görülmemiş maceralar geçirir, bazen meşhur bir ressam olur ve Avrupa'ya dolaşırdım.
E) Yüzünde hiç dargınlık yoktu. Belki biraz hayret fakat daha çok, alaka ve şefkatle bana bakıyordu. Hâlbuki ben-de onun bakışlarını karşılayacak cesaret yoktu.

3. **Aşağıdakilerden hangisinde bilinç akışı tekniği kullanıl-mış olabilir?**

- A) Karşıya koştular. Az sonra Kasımpaşa'ya doğru sarkan uçurumun kıyısında yürüyorlardı. Dönüp dönüp Haliç'e bakıyordu. Güler:
— Işıklar yanınca daha da güzelleşir, dedi.
— Bu yolu sever misiniz?
— Çok. Bazen elimde bir kitap bir sıraya otururum. Ama rahat bırakmazlar.
B) Bak, amcamız hastaymış da, ona bile eli boş gidiyoruz. Hasta adam kravati, gömleği ne yapsın? Bari başucuna bir radyo alsaydım, pilli... Yükleyecek olsam ben, değil mi ya a Veli, seni mi beklerdim? Ford'un da iyice canı-na okunmuş... Gördün ya Balkız? Bunlar bizden bir gün önce çıkmadılar mıydı yola? Ee, arızalanmışlardır tabii...
C) Çalıştığı ofisin penceresinden dışarıyı seyreliyordu. Bahçenin hemen dışında cılız bir dere akıyordu. Derenin kenarında güzün soldurduğu ağaçlar sıralanıp gidiyordu. Bu manzara uzaklara dalıp gitmesine neden olmuştu. Ço-cukluk yıllarını hatırladı. Annesini, babasını, kardeşlerini, arkadaşlarını... Gözlerinden boncuk boncuk süzülen yaş-lara hakim olamadı.
D) Bu sokaktan her içeri girişinde içini yakan tiksinti ve kor-kunun canlandığını fark ederek, kaldırımlarda, parke taş-larının üzerinde kırmızı ışıklar yansıtan su birikintilerinin çirkef olduğunu, Beyoğlu'nun çirkin olduğunu, kendisinin sefil, zavallı, korkak olduğunu, yıkılmak üzere olduğunu düşünerek yürürdü.
E) Hürrem kendisini büsbütün yalnız hissediyor. Yalnız ve güçsüz, kuvvetsiz. Ve, sanki kalan son tâkat kırıntılarını bunun için harcıyormuş gibi doğruluyor, oturduğu hasır iskemleden kalkıyor, sonra da bu çökkünlüğe uygun bir sesle:
— Sofrayı hazırlamalıyım. diyor.

4. (I) Polisiye türü edebiyatta her zaman yerini bulmuş ve okurlar tarafından da merakla okunmuştur. (II) Polisiyenin ilk örneklerini Edgar Allan Poe, *Morgue Sokağı Cinayeti* adlı eseriyle vermiştir. (III) Polisiye türünün edebiyatta yaygınlaşması *Sherlock Holmes* ve *Arsen Lupin* serileriyle oluşmuştur. (IV) Polisiye türü, Türk edebiyatına önce çeviriler yoluyla girmiştir. İlk telif polisiye türü ise Ahmet Mithat Efendi tarafından yazılan *Letâif-i Rivâyât* serisindeki hikâyelerdir. (V) Daha sonrasında Peyami Safa, Kemal Tahir, Ahmet Ümit, Alper Canıgüz gibi yazarlar bu türde eserler vermişlerdir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bilgi yanlışlığı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2019 AYT

5. Bilinç akışı; romanda figürlerin iç dünyalarını kendi zihinlerinden, bütün karmaşasıyla aracısız bir şekilde aktarmayı amaçlar. Bu, çağrışıma dayalı olarak birbirini izleyen düzensiz yapıdaki cümle ve sözcüklerle ortaya konan bir tekniktir. Bu teknikte kahramanın zihni ve iç dünyası; düşünceler, dağınık sözler, imajlar ve sembollerin çağrışım silsileleri hâlinde verilmesiyle aktarılır. Bu yönüyle kahramanın iç sesinin anlatıldığı ancak tamamen yazarın kontrolünde olan iç monolog tekniğinden ayrılır.

Bu açıklamaya göre aşağıdaki parçalardan hangisi bilinç akışı tekniğine örnek olarak gösterilebilir?

- A) Bugün sokağa çıkmaya karar verdim. Günseli'ye gitmek istiyordum. Birkaç gündür izinli olduğumu biliyordum. Evden çıktım, yavaş yavaş yürüyerek caddeye ulaştım. Kalabalık birden şaşırttı beni, başım döndü. İnsanlar, bana çarparak yanımdan geçiyorlardı.
- B) Gözlerini açtıktan sonra da bir süre rüyayı kafasında yaşadı, gerçeği hemen kabul edemiyordu. Gördüğü rüyaya hayalinden eklemeler yaptı, aklının gözlerinde sürdürdü rüyayı. Sonra görüntüler bütünyle silindi, yerini, bir rüya boyunca unuttuğu düşüncelere, meselelere bıraktı.
- C) Ahmet telefonu, bastırmaya çalıştığı bir öfkeyle kapadı. Parmaklarıyla masanın üzerine sinirli sinirli vurarak önce Cevdet Bey'in resmine, sonra Osman'a baktı. "Evet Cevdet Bey'in resmini yapmalı!" diye düşündü.
- D) İster istemez bir yabancıнын horladığı bir odada geceleyecektin. Daha sonraları birçok kişinin horladığı odalarda kaldın. Ve mişıl mişıl uyudun. Güzel rüyalar gördün. O gece, bir yandan bir yana dönmüş, doğru dürüst uyuyamamıştın.
- E) Mutlak birisini çığnedi, bu herifi hapse tıktılar. Ne kadar münasebetsizlik!.. On altı yaş ölmek için pek erkendir. Ah! Artık vapura gidemem... Yazık... Hey terbiyesiz dağ adamı! Bu küfür doğrusu unutulmaz... Arabacı! Sür be herif! Şu Andon'un yaptığı işi de görüyor musun?

2021 AYT

6. Bu "yaban" lafı, beni, önce çok kızdırdı. Fakat sonra anladım ki Anadolu'lular, Anadolu köylüleri, tıpkı eski Yunanların kendilerinden başkasına "barbar" lâkabını vermesi gibi, her yabancıya yaban diyorlar. Bir gün... bir gün onlara, ispat edebilecek miyim ki ben bir "yaban" değilim? Benim damarlarımdaki kan onların damarlarında işleyen kandır. Aynı dili söylemekteyiz. Aynı tarihî ve coğrafi yollardan, hep birlikte gelmişizdir. İspat edebilecek miyim ki aynı Allah'ın kuluyuz! Aynı siyasî mukadderât, aynı sosyal bağlar, bizi kardeşlik, evlâtlık, analık babalık üstünde bir yakınlıkla birbirimize bağlamıştır. Lâkin hangi sözlerle, hangi seslerle? Gündelik hayatın ufak tefek ihtiyaçlarını bile anca ifadeye güç bulabiliyorum. Nerde kalmış ki onlarla, bu kadar genel konular üzerinde konuşacağım!.. Gün geçtikçe daha iyi anlıyorum: Türk "entelektüel"i, Türk aydını, Türk ülkesi denilen bu engin ve ıssız dünya içinde bir garip yalnız kişidir.

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerin hangisi söylenemez?

- A) Kahraman bakış açısı kullanılmaktadır.
- B) Aydın ile halk arasındaki uçurum ele alınmaktadır.
- C) Olay hikâyesine özgü bir anlatım sergilenmektedir.
- D) Anlatıcının düşünceleri iç konuşmalarla verilmektedir.
- E) Yaşananların anlatıcı üzerindeki etkisi işlenmektedir.

7. Üstkurmaca, belli sınırlar içinde tanımlanabilecek bir anlatım tekniği olmaktan ziyade farklı tekniklerle metne kazandırılan bir üst kimliktir. Bir kumaca metnin "üstkurmaca" olarak adlandırılmasıdaki temel gerekçe, söz konusu metnin kumaca ile gerçeklik arasındaki yapay ayrımı ortadan kaldırması ve bu sınırın yapaylığını sürekli olarak okura hatırlatmasıdır. Kendi kumaca yapısının bilincinde olma, kendi yapay doğasına gönderme yapma ve kendi yaratılış evresini konu edinme gibi üstkurmacanın ayırt edici özelliklerini belli düzeylerde barındıran romanlar, postmodernizmin öncesinde de mevcuttur. Hem geleneksel romanda hem modern romanda hem de postmodern romanda üstkurmacayla kurgunun sağlandığı görülür.

Buna göre aşağıdaki farklı roman türlerinin hangilerinde üstkurmaca tekniği kullanılmış olabilir?

- A) *Araba Sevdası* - *Anayurt Oteli* - *Gece*
- B) *İntibah* - *Tehlikeli Oyunlar* - *Sahnenin Dışındakiler*
- C) *Cezmi* - *Tutunamayanlar* - *Saatleri Ayarlama Enstitüsü*
- D) *Müşahadat* - *Tutunamayanlar* - *Puslu Kıtalar Atlası*
- E) *Felâhun Bey ile Râkım Efendi* - *Aylak Adam* - *Kitab'ül - Hiyel*

1. Yakup Kadri Karaosmanoğlu, Tanzimat'tan Birinci Dünya Savaşı'na kadar yetişen üç kuşak arasındaki anlayış ayrılığı-
nı "Yaban"da; Meşrutiyet Devri'nin parti kavgalarını
I
"Hüküm Gecesi"nde; Kurtuluş Savaşı'nda bir Anadolu köyü-
II
nü "Kıralık Konak"ta; Mütareke Devri'nde işgal altındaki
III
İstanbul'un bazı yerlerindeki ahlaki bozukluğu
"Sodom ve Gomore"de; yeni başkentin üç dönemini
IV
"Ankara"da işlemiştir.
V

Bu cümledeki bilgi yanlısının giderilmesi için numaralanmış eser adlarından hangilerinin yer değiştirmesi gerekmektedir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) III ve IV E) IV ve V

2. **Tanzimat I. Dönem eserlerinde görülen zihni arka plan için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?**

- A) Geleneksel anlayış yeni bir biçimle sürdürülmek istenmiştir.
B) Toplumsal meseleler ele alınmıştır.
C) Edebiyat fayda sağlayan bir araç olarak görülmüştür.
D) Edebî eserler bir eğitim aracı olarak düşünülmüştür.
E) Batılı görüşlerin halka aktarılması düşüncesi vardır.

3. (I) Türk edebiyatına roman Tanzimat'la girmiştir. (II) Türün ilk örnekleri çeviri eserlerdir. (III) İlk çeviri roman, Yusuf Kâmil Paşa'nın Fransız yazar Fenelon'dan 1859 yılında çevirdiği "Telemak"tır. (IV) İlk yerli roman ise Sâmipaşazâde Sezâi'nin *Taaşuk-ı Talat ve Fitnat* adlı eseridir. (V) Halit Ziya Uşaklıgil, roman türünün Batılı anlamdaki ilk örneklerini vermiştir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bilgi yanlışı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4. Halide Edip Adıvar, Başkomutanlık Meydan Savaşı'na tanık olan sanatçılarımızdandır. Bu sebeple, Türk edebiyatında savaş tablolarını, cepheyi ve cephe gerisini en canlı biçimde yansıtmıştır. ---- romanında Sakarya Savaşı'nın destanını yazar. Romanda gözlemlerini Ayşe aracılığıyla anlatır. ---- romanında Millî Mücadele günlerini anlatır. Kişisel çıkarlarını, millî çıkarlardan üstün görenlerin işgal ordusuyla iş birliği yapanların öğretmen olan Aliye'ye kıyıışlarını anlatır.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangileri sırasıyla getirilmelidir?

- A) *Sinekli Bakkal* - *Handan*
B) *Tatarcık* - *Ateşten Gömlek*
C) *Vurun Kahpeye* - *Sinekli Bakkal*
D) *Ateşten Gömlek* - *Vurun Kahpeye*
E) *Handan* - *Tatarcık*

5. Birbirlerine söyleyecek söz bulamıyorlar, sadece titreye titreye bakıyorlar; dudaklarıyla birbirlerine gülümsemeye çalışırken gözleri yaşlarla perdeleniyordu. Müjgân, bu dakikanın güçlüğünü hissetti. Feride'yi elinden tutup Kâmrân'ın önüne getirdi. Ağır manalarla dolu bir sesle:

— Teyze çocukları hemen hemen kardeş demektir. Feride'nin erkek kardeşi olmadığı için sen, doğrudan doğruya onun ağabeyi sayılırsın Kâmrân. Kardeşine "Hoş geldin." desene!

Aşağıdakilerin hangisinde bir kısmı verilen bu romanın adı ve yazarı bir arada verilmiştir?

- A) *Eskici* - Refik Halit Karay
B) *Çalıkuşu* - Reşat Nuri Güntekin
C) *Ateşten Gömlek* - Halide Edip Adıvar
D) *Dokuzuncu Hariciye Koşuşu* - Peyami Safa
E) *Kıralık Konak* - Yakup Kadri Karaosmanoğlu

6. Bu dönem romancılığı, işlediği çevre itibarıyla İstanbul dışına bir türlü çıkamamıştır. Bu da çok doğaldır çünkü bu dönemin sanatçıları Anadolu'yu ve köy yaşamını hiç tanımamışlardır. Uzak yerlere gitme hevesinde olsalar da bunu gerçekleştirememişlerdir. İstanbul'un konaklarda yaşayan kesimini anlatan romanlar, hayal-hakikat çatışması üzerine kurulu olup çoğunlukla topluma kayıtsızdır.

Bu parçada sözü edilen edebiyat dönemi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Cumhuriyet Dönemi B) Fecriati Dönemi
C) Servetifünun Dönemi D) Tanzimat Dönemi
E) Millî Edebiyat Dönemi

7. Edebiyat hayatına İzmir'de başlayan ve burada değişik gazetelerde çalışan yazar, işlerinden dolayı İstanbul'a gelmiş ve burada Servetifünun topluluğunun edebiyat anlayışını benimsemiştir. Eserleriyle Servetifünun'un nesir anlayışını da belirleyen sanatçı; daha çok, bireysel konuları özellikle de aşkı işlemiştir. Ancak eserlerinde realist tutumu da elden bırakmaz. Ondaki realizm, sadece konuyu ele alışıta değil eserin tamamında görülür. Çevre tasvirleri, ruh tahlilleri ve olay örgüsü oldukça gerçekçidir.

Bu parçada sözü edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Halit Ziya Uşaklıgil B) Hüseyin Rahmi Gürpınar
C) Hüseyin Suat Yalçın D) Mehmet Rauf
E) Hüseyin Cahit Yalçın

8. I. Romanlarında güçlü bir romantizm vardır, karakterlerinin duygularını abartılı biçimde yansıtmıştır.
II. Ele aldığı başlıca tema, Türk toplumunun yaşam tarzı ve sorunlarıdır.
III. Ana karakterleri kadınlardır, kadın psikolojisini başarıyla yansıtan ilk edebiyatçımızdır.
IV. Türk edebiyatına tezli roman düşüncesini getirmiştir.
V. Nehir roman tarzında eserleri vardır.

Numaralanmış cümlelerin hangilerinde Yakup Kadri Karaosmanoğlu'nun romancılığıyla ilgili bilgi yanlışı vardır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve IV
D) III ve V E) IV ve V

9. I. *Araba Sevdası*: Yanlış Batılılaşmanın yol açtığı gülünç durumlar
II. *Taaşuk-ı Talat ve Fitnat*: Görmeden evlilik, erkek baskısına dayalı aile düzeni, kadınların esareti
III. *Zehra*: Kıskançlık ve kıskançlığın yol açtığı olumsuzluklar
IV. *Cezmi*: Kölelik ve cariyelik
V. *Karabibik*: Köy yaşamı

Numaralanmış eşleştirmelerin hangisi yanlıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

10. (I) Tanzimat Dönemi roman ve hikâyelerinde konular günlük yaşam ve tarihten alınmıştır. (II) Bu dönemde yanlış Batılılaşma, aile, kadın-erkek ilişkileri, görücü usulüyle yapılan evlilikler vb. konular işlenmiştir. (III) Kahramanlar tek yönlüdür; iyiler hep iyi, kötüler hep kötüdür. (IV) Yazarlar kişiliklerini gizlememişler aksine yer yer olay akışına müdahale ederek okuyucuya bilgi ve öğüt vermişlerdir. (V) Bu dönemde Nâmik Kemal ilk yerli roman olan *İntiba'*ı yazmıştır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bilgi yanlışı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

11. Servetifünuncuların çağdaşı ve yaşıtı olduğu hâlde o topluluğa girmemiş olan yazarın ilk romanı *Şık'tır*. Ahmet Mithat bu romanı gazetesi Tercüman-ı Hakikat'te tefrika etmiş, onu da gazeteye yazar olarak almıştır (1888). Gazetecilik hayatında ilk üç dört yıl çeviri ile uğraşmıştır. Sonra *İffet* (1896) ile başlayarak peş peşe kendi romanlarını yayımlamaya başlamıştır. Özellikle sosyal sorunları, batıl inançları, aile geçimsizliklerini, yüzeyde kalan Batılılaşmaları, ruh hastalıklarını konu edindiği romanlarında daima gözlemden hareket eden bir realist-natüralist anlayışla eski İstanbul'un gündelik hayatından çok canlı sahneler yansıtmıştır. Çoğunlukla halk çevrelerinden seçtiği kişilerini büyük bir ustalıkla konuşturmuştur.

Bu parçada sözü edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Halit Ziya Uşaklıgil B) Tefik Fikret
C) Hüseyin Rahmi Gürpınar D) Mehmet Rauf
E) Hüseyin Cahit Yalçın

12. ---- ve ----, Tanzimat romanlarında karşımıza çıkan alafranga tipleridir. Bu tipler romanlarda aileleri, ev yaşamları, eğitim seviyeleri hakkında genel bilgiler verildikten sonra komik ve budala hâlleri ile anlatılır. İki tip de alafranga yaşamı seçtikleri için budala durumuna düşmezler. Kültürlerine, geleneklerine yabancı kalmaları; kendi dillerini, edebiyatlarını ve yaşam şekillerini hor görmeleri; beğendikleri, benimsemeye çalıştıkları Batı kültür, dil ve edebiyatına da vakıf olamamaları nedeniyle budala durumuna düşerler. Gerek komik gerek trajik olarak kültürlerine ihanet eden ve kaçınılması gereken tipler olarak anlatılırlar.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdaki roman kahramanlarından hangileri getirilmelidir?

- A) Felâtn Bey - Bihruz B) Suphi - Ali
C) Ali Bey - Necip D) Ahmet Celal - Talat
E) Ömer Behiç - Ahmet Cemil

1. (I) Eserlerini üç döneme ayırabileceğimiz Halide Edip; *Handan*, *Kalp Ağrısı* ve *Seviye Talip* adlı ilk dönem eserlerinde bireysel konular ve kadın psikolojisi üzerinde durmuştur. (II) *Ateşten Gömlek* ve *Vurun Kahpeye* gibi ikinci dönem eserlerinde Millî Mücadele yıllarını işlemiştir. (III) Üçüncü dönem eserlerinde toplumsal konulara yer vermiştir. (IV) Bu dönemdeki en önemli eserleri ise *Tatarcık* ve *Sonsuz Panayır*'dır. (V) Hikâyelerindeki tasvirlerle baktığımızda ise romantizmin etkisini görürüz.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bilgi yanlışlığı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. **Aşağıdaki kahraman - eser eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?**

- A) Mustafa Meraki Efendi ve Canan - *Hasan Mellah*
B) Dilber ve Celâl Bey - *Sergüzeşt*
C) Suphi ve Sırrıcemal - *Zehra*
D) Bihruz Bey ve Periveş - *Araba Sevdası*
E) Adil Giray ve Perihan - *Cezmi*

3. Mektup türü, edebiyatta günlük hayattaki iletişim işlevinden öte bir anlama sahiptir. Yazar ve şairler tarafından yazılan mektuplar, onların sanat ve dünya görüşlerini yansıttığı için edebî metin özelliği taşır. Bazı romanların kurgusu mektuplardan oluşur. Reşat Nuri Güntekin'in ---- ve Halide Edip Adıvar'ın ---- romanı mektup tarzında kurgulanmış eserlere örnektir.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangileri sırasıyla getirilmelidir?

- A) *Yeşil Gece* - *Kalp Ağrısı*
B) *Damga* - *Seviye Talip*
C) *Bir Kadın Düşmanı* - *Handan*
D) *Çalılıkusu* - *Mor Salkımlı Ev*
E) *Yaprak Dökümü* - *Sinekli Bakkal*

4. Edebî yönü güçlü eserler kaleme almak yerine öğretici eserler yazmayı tercih etmiştir. Çok sayıda eser verdiği için "yazı makinesi" olarak anılmıştır. Okuyucuya sık sık "Ey kari!", diye seslenmiştir. Üslubunda meddahların etkisi vardır. Eserlerinde okuyucu ile sohbet eder gibidir. Hikâye ve romanlarının kimi bölümlerinde kendine de seslenir. Olay akışını sık sık keserek olaya müdahale eder.

Bu parçada sözü edilen yazar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Halit Ziya Uşaklıgil
B) Mehmet Rauf
C) Halide Edip Adıvar
D) Sâmipaşazâde Sezâi
E) Ahmet Mithat Efendi

5. • Dilâşûb: Anne ve zevce tipidir. Genç, güzel, zarif, iyi huylu, dürüst, vefakâr ve fedakâr olması herkesçe kabul gören bir kahraman olmasını sağlamıştır.
• Mihriban Hanım: Alafrangalık meraklısıdır. Dikiş, nakış, oya gibi el işlerini öğrenmeyi gerekli görmemiştir. Bilgisizliğini ve tembelliğini alafrangalıkla açıklamaya çalışır.
• Zehra Hanımefendi: Âsaf Paşa'nın hanımıdır. Zehra Hanım iyi terbiye görmüş, merhametli fakat aynı zamanda kibirli ve azametli bir kadındır.
• Fatma: Çankırı'da doğup büyümüş bir Anadolu kızıdır. Ağabeyinin yardımıyla ve kendi gayretiyle okumuştur. İstanbul hayatına uyum sağlamıştır.

Bu açıklamalarda aşağıdaki romanlardan hangisinin kadın kahramanı ile ilgili bilgi verilmemiştir?

- A) *İntibah* B) *Sergüzeşt*
C) *Turfanda Mı Yoksa Turfa Mı?* D) *Araba Sevdası*
E) *Felâtn Bey ile Râkım Efendi*

6. Türk edebiyatında başarılı roman örneklerinin verildiği ve realizmin bütün ilkelerinin başarılı bir şekilde uygulandığı bu dönem romanlarında mekân genellikle İstanbul'dur. İstanbul aydını ile saray ve konaklarda yaşayan insanların yaşamı teknik açıdan güçlü, sanatlı bir dille anlatılmıştır.

Aşağıdaki eserlerden hangisi bu parçada özellikleri verilen dönemin yazarlarından birine aittir?

- A) *Mai ve Siyah* B) *Yaban*
C) *Sinekli Bakkal* D) *Araba Sevdası*
E) *Çalılıkusu*

7. Ahmet Mithat, çalıştığı gazeteye gitmek için bir vapura biner. İki kişi genç, biri ihtiyar üç kadınla vapurda karşılaşır. Kadınlar erkekler bölümünde oturdukları için onlarla tartışmaya giren Ahmet Mithat, kadınları yerlerinden kaldıramaz ve sonunda kadınların kendi aralarındaki konuşmalarına kulak verip onların romanını yazmaya karar verir. Ahmet Mithat, kadınları evlerine kadar takip eder ve Siranuş başta olmak üzere hepsiyle iyi bir dost olur. Bundan sonra yazar, dinledikleri ile romanı oluşturmaya başlar: Siranuş evlenmek vaadiyle kandırılmış ve parası alınmış bir kişidir. Seyit Mehmet Numan, Siranuş'u kollayan zengin bir adamdır ve onu Agavni diye bir kadının yanına yerleştirmiştir. Numan'ın kızı Feride ise Refet'i sevmektedir. Agavni'nin girişimiyle Refet'le evlenemeyen Feride, Agavni'yi denize iterek öldürür. Vicdan azabına dayanamayan Feride hastalanarak ölür. Siranuş, Müslüman olur ve Refet'le evlenir. Numan ise malını Medineli fakirlere bırakarak hacca gider ve orada ölür.

Bu parçada özeti verilen roman aşağıdakilerden hangisidir?

- A) *Felâtn Bey ile Râkım Efendi*
 B) *Hasan Mellâh yahut Sır İçinde Esrâr*
 C) *Müşâhedât*
 D) *Hüseyin Fellâh*
 E) *Esrâr-ı Cinâyât*

8. İzmir'in işgali sırasında Yunanlar tarafından kocası ve oğlu öldürülen Ayşe, İstanbul'a akrabası Peyami'nin yanına gelir. İkisinin yanına Binbaşı İhsan da katılır ve Kuvayı Milliye'ye hizmet etmek amacıyla Anadolu'ya geçerler. Ayşe hasta bakıcı Peyami ise çevirici olarak görev yapar. Bu arada hem Peyami hem de Binbaşı İhsan, Ayşe'ye âşık olur. Ayşe kendisini seven ve evlenme teklif eden İhsan'a cevabını ancak İzmir alındıktan sonra vereceğini söyler. Peyami ise sevgisini Ayşe'ye söyleyemez. Bu aşk her ikisi için de ateşten bir gömleğe dönüşür. İhsan ve Ayşe cephede ölürler; yaralanan Peyami, kafasında kalan bir kurşunla Ankara Cebeci Hastanesi'nde "ateşten gömlek" ismini verdiği anılarını yazar. Fakat Peyami, kafasındaki kurşunun çıkarılması üzerine girdiği ameliyatta ölür. Peyami'nin ölümünden sonra doktorlar Peyami'nin notlarını araştırarak Ayşe adında birisinin kolduda görev yapmadığını ve İhsan isminde birinin de alay komutanı olmadığını fark ederler.

Bu parçada özeti verilen romanla aynı konuyu işleyen eser aşağıdakilerden hangisidir?

- A) *Mor Salkımlı Ev* B) *Kıralık Konak*
 C) *Yaprak Dökümü* D) *Türk'ün Ateşle İmtihanı*
 E) *Dikmen Yıldızı*

9. Tanzimat aydınları, Batılılaşma yolunda ilerlerken geleneksel kültürde yer etmiş bazı yapıları da eleştirme yoluna gitmiş ya tamamen kaldırma ya da değiştirme amacı gütmüşlerdir. Yazarlar dahi bu meseleleri romanlarında sıkça işlemişlerdir. Ele alınan bu meseleler içerisinde kölelik-cariyelik kurumu büyük yer tutar. Zaman zaman cariyelerin yaşadıkları kötü koşullar dile getirilirken zaman zaman da cariyelik müessesesinin değişimi konu edilmiştir. *Nâmık Kemal'in İntibahı*ndaki *Dilaşub*,

*Sâmpaşazâde'nin Sergüzeşt*indeki *Dilber*,

II

Recâizâde Mahmut Ekrem'in Araba Sevdası'ndaki *Periveş*

III

yahut *Nâbizâde Nâzım'ın Zehra*'sındaki *Sırrıcemal* gibi tip

IV

ler hep bu cariyelik müessesesi sorunsalından doğmuştur. Ahmet Mithat ise *Felâtn Bey ile Râkım Efendi*'de *Canan*'a

V

yaklaşımıyla cariyelik kurumuna yeni bir bakış getirir.

Bu parçada numaralanmış bölümlerin hangisinde bilgi yanlış vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

10. *Yeşil Gece* ve *Çalıkuşu* romanlarında bireyselle toplumsal olanı birlikte vermiş; Anadolu insanının gerçeğini yalın, içten bir dille yansıtmıştır. Yer yer gülmece öğelerini de başarıyla uygulamıştır.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada sözü edilen sanatçının eserlerinden biridir?

- A) *Ankara* B) *Miskinler Tekkesi*
 C) *Devlet Ana* D) *Şipsevdi*
 E) *Yaban*

11. Türk romanında yanlış Batılılaşan alafranga tipler Tanzimat Dönemi'nden günümüze kadar yer alır. Tanzimat Dönemi'nde *Recâizâde Mahmut Ekrem'in Araba Sevdası*'nda ----, *Servetifünun Dönemi*'nde *Halit Ziya Uşaklıgil'in* ---- Ahmet Cemil, Millî Edebiyat Dönemi'nde *Yakup Kadri'nin Kıralık Konak*'ında ---- yanlış Batılılaşan tiplere birer örnektir.

Bu parçadaki boşluklara aşağıdakilerden hangileri sırasıyla getirilmelidir?

- A) *Efruz - Aşk-ı Memnu*'sunda - Naim Efendi
 B) *Bihruz - Mai ve Siyah*'ında - Naim Efendi
 C) *Efruz - Aşk-ı Memnu*'sunda - Hakkı Celis
 D) *Bihruz - Mai ve Siyah*'ında - Servet Bey
 E) *Bihruz - Aşk-ı Memnu*'sunda - Hakkı Celis

2018 AYT

1. Kuşak çatışması, Millî Edebiyat Dönemi Türk romanında yaygın olarak görülen temalardan biridir. Dönem romanlarında kuşaklar arasındaki görüş, duygu ve yaşayış ayrılıkları üzerinde durulmuş; bu ayrılıklardan kaynaklanan toplumsal çözülmeler ele alınmıştır.

Bu parçada söz edilen durum, aşağıdaki roman kişilerinin hangileri arasında vardır?

- A) Naim Efendi ile Seniha
B) Nur Baba ile Celile Bacı
C) Ahmet Celâl ile Emine
D) Vehbi Dede ile Rabia
E) İhsan ile Ayşe

2018 AYT

2. Yazar, bu romanda kıskançlık konusunu ele alır. Eser, yazarın ölümünden sonra arkadaşı Mahmud Sadık tarafından *Servet-i Fünûn* dergisinde yayımlanmıştır. Edebiyatımızda natüralizm akımının etkilerinin görüldüğü ilk roman olarak kabul edilir. Romanın başlangıcında iki aile vardır: Eşini kaybetmiş, kızıyla beraber oturan Şevket Efendi'nin ailesi ve babasını birkaç sene evvel kaybetmiş, annesi Münire Hanım'la birlikte oturan Suphi'nin ailesi.

Bu parçada söz edilen yazar ve eseri aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Namık Kemal - *İntibah*
B) Recâizâde Mahmut Ekrem - *Araba Sevdası*
C) Ahmet Mithat Efendi - *Felâatun Bey ile Râkım Efendi*
D) Sâmipaşazâde Sezâi - *Sergüzeşt*
E) Nâbizâde Nâzım - *Zehra*

3. Türk romanında salgın hastalıklar sıklıkla yer tutmaktadır. Bu salgın hastalıklardan en sık karşılaşılanı verem ve sıtmadır. Ahmet Mithat Efendi'nin ---- romanında, Halit Ziya'nın *Nemide*'sinde, Ahmet Hamdi Tanpınar'ın ---- romanında verem; Reşat Nuri'nin ---- romanında sıtma salgın hastalık olarak karşımıza çıkar.

Bu parçadaki boşluklara aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) *Felâatun Bey ile Râkım Efendi* - *Huzur* - *Eski Hastalık*
B) *Felâatun Bey ile Râkım Efendi* - *Mahur Beste* - *Yaprak Dökümü*
C) *Hasan Mellâh* - *Huzur* - *Eski Hastalık*
D) *Hasan Mellâh* - *Mahur Beste* - *Yaprak Dökümü*
E) *Felâatun Bey ile Râkım Efendi* - *Sahnenin Dışındakiler* - *Yaprak Dökümü*

2018 AYT

4. • Servetifünun Dönemi bağımsız yazarlarındandır.
• Roman ve öykülerinde ince bir mizah vardır.
• Eserlerinde eski yeni çatışması, yüzeysel Batılılaşma ve aile geçimsizliklerini işlemiştir.

Aşağıdakilerden hangisi, bazı özellikleri verilen yazara ait eserlerden biridir?

- A) *Şık* B) *Kırık Hayatlar*
C) *Sözde Kızlar* D) *İstanbul'un İç Yüzü*
E) *Çalılıkuşu*

5. Tolun Bey, I. Cihan Harbi sırasında esir düşen ve Sibirya'daki bir karargâhta tutsak edilen bir Türk subayıdır. Eylül 1917'de kasabaya alışveriş için gitme nöbetinin kendisine verildiği bir gün gerekli malzemeyi temin ettikten sonra aldığı kitapları incelemek üzere bir lokantaya oturur. Burada Tatar bir tüccar olan Ali Bahadır Kaplanoğlu ve kız kardeşi ---- ile tanışır. Kitaplar, dil ve coğrafya, Türklerin kökeni, keşfedilmemiş tarihî gerçekler üzerine sohbet dalarlar. Bu sohbette tarihî gerçekleri keşfetme amacıyla Orhun Vadisi'ni, atalarının asıl yurdunu ziyaret etme kararı alırlar.

Servetifünun Dönemi romanından alınan bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) *Sefile* B) *Nemide* C) *Gönül Hanım*
D) *Nadide* E) *Eylül*

2020 AYT

6. Aşağıdaki dizelerin hangisinde *Felâtn Bey ile Râkım Efendi* adlı eserde de dile getirilen dönemin yaygın sosyal sorunu eleştirilmektedir?

- A) Ey vatan ver elini bir sıkayım!
Elimizden gidiyorsun adiyö...
Çeşm-i şefkat ile baktıkça sana
Beni mahzun ediyorsun adiyö.
- B) Yorgan döşek demez satar
Tiyatroda loca tutar
Gider evde yerde yatar
Şık beylerde olan hâlet
Kabul olunmaz rezalet
- C) Hür olmak ister isen olma cihanın
Zevkinde safasında gamında kederinde
Canan gide rindan dağıla mey ola rızan
Böyle gecenin hayr umulur mu seherinde
- D) En ummadığın keşfeder esrar-ı derunun
Sen herkesi kör âlemi sersem mi sanırsın
Bir gün gelecek sen de perişan olacaksın
Ey gonca bu cemiyyeti her-dem mi sanırsın
- E) Bir damla inciydi kirpiklerinde,
Aşkın ızdırabla dolu rüyası
Bir başka güzellik var kederinde
Bir başka âlem ki ruhunun yası,
Sessiz incileşir kirpiklerinde.

2021 AYT

7. Dilber, küçük yaşta Asaf Paşa'nın konağına esir olarak verilmiştir. Asaf Paşa'nın Paris'teki resim tahsilinden dönen oğlu Celal Bey, onu tabloları için model olarak kullanır. Celal Bey'in kendisini bir araç gibi görmesinden derin ızdırap duyan Dilber'in yapabildiği tek şey ağlamaktır. Celal Bey, bu gözyaşları karşısında onun bir esir olarak neler hissedebileceğini anlamaya başlar. Dilber'in ağlaması iki gencin hayatında bir dönüm noktası olur. Sadece sanatına âşık olduğunu tekrarlayan Celal Bey'in nazarında Dilber, artık bir "oyuncak" değil, bir sevgilidir.

Bu parçada söz edilen eser aşağıdakilerin hangisidir?

- A) *Müşahedat* B) *Esaret*
C) *Zehra* D) *Sergüzeşt*
E) *Gülnehal*

8. Zengin bir yazı hayatına daha çok fennî konulardaki küçük tercümeler ve derlemelerle başlayan ve bu yazılarında farklı imzalar kullanan yazar, ilk roman denemesini İzmir'de iken yaptı. Gazetede tefrika edilen "Sefile" adındaki bu roman sansürden geçmeyince kitap hâlinde basılamadı. Fakat cesaretini kaybetmeyerek çalışmalarına devam etti ve bir yıl sonra "Nemide"yi yazdı.

Bu parçada tanıtılan sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Mehmet Rauf
B) Ahmet Hikmet Müftüoğlu
C) Halit Ziya Uşaklıgil
D) Hüseyin Rahmi Gürpınar
E) Hüseyin Cahit Yalçın

2021 AYT

9. Eserlerinde yüksek zümreye ait kişilerden seçtiği kahramanların çoğu Boğaziçi, Beyoğlu, Adalar gibi zengin ve modern semtlerde yaşar. Ekmek ve iş kaygıları yoktur. Sadece aşkı, giyim kuşamı, eğlenmeyi düşünürler. Çalışmayı küçümseyen, bazen bir kusur sayan, hiç olmazsa üzüntü konusu yapan görüşleri vardır. Hemen hepsi okumuş ve gelir düzeyi yüksek olan bu kahramanlar; yabancı dil bilir, dönemin şiirsel ve karmaşık üslubuyla konuşur. Çocuklar yabancı mürebbiyeler elinde büyür; evlerde piyano, keman çalınır ve alafranga sofralar kurulur. Yetişkinler ile çocuklar arasında yadırgatıcı bir resmiyet vardır. Yazarın geçim sıkıntısı çeken yegâne kahramanı hülyalı şair, yılda ancak "iki çift ayakkabı ve iki kravat" alabildiği (!) ve çalışmak zorunda olduğu için acınası bir yoksulluk içinde çizilir.

Bu parçada söz edilen yazar aşağıdakilerin hangisidir?

- A) Halit Ziya Uşaklıgil B) Hüseyin Cahit Yalçın
C) Recâizâde Mahmut Ekrem D) Ahmet Hamdi Tanpınar
E) Abdülhak Şinasi Hisar

10. Halide Edip Adıvar, yakın döneme kadar ilk kadın romancımız olarak kabul edilmiştir. Yazdığı çok sayıda romanında, yaşadığı döneme ayna tutmuş; Abdülhamit baskısının mahalle aralarına yansımalarından tutun Kurtuluş Savaşı'nın Anadolu köyünde yaşayan destekçilerinin karşılaştığı tutumlara kadar... Bazı romanlarında da milliyetçi yeni Türk kadınına karşımıza çıkarmıştır. Mütareke İstanbul'unu arka plan yaparak İstanbul ve Anadolu'daki Kuvayımillîye hareketini işlemiş ve kendi hayatından da kareler serpiştirmiştir.

Bu parçada Halide Edip Adıvar'ın aşağıdaki eserlerinden hangisine dair bilgi yoktur?

- A) *Vurun Kahpeye* B) *Sinekli Bakkal*
C) *Ateşten Gömlek* D) *Handan*
E) *Yeni Turan*

1. • Sanat hayatına şiirle başlamış, asıl edebî kişiliğini hikâye ve roman türünde yazdığı eserlerle ortaya koymuştur.
- Türk edebiyatında toplumcu gerçekçiliğin başlıca temsilcilerindendir.
- İlk ürünlerinin çerçevesini kendi yaşamından kesitlerle oluşturmuştur. Daha sonraları eserlerinde daha çok, kendisinin de yaşadığı ve yakından tanıdığı Çukurova'yı anlatmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi edebî kişiliğine dair bazı özellikleri verilen yazarın eserlerinden biri değildir?

- A) *Bereketli Topraklar Üzerinde*
B) *Eskici ve Oğulları*
C) *Cemile*
D) *Yalnızız*
E) *Avare Yıllar*

2. Mümtaz:

— Tarık Buğra'nın ilk romanını okudum. Sonra da ilk hikâye kitabına geçtim.

İhsan:

— Yazarın diğer eserleri hakkında neler söylemek istersin?

Mümtaz:

— Yazar, üçleme şeklinde nehir roman özelliği taşıyan eserler ortaya koymuştur. Bu nehir romanlarda Kurtuluş Savaşı'nı ele alan Tarık Buğra resmî tarihin dışında farklı bir tez ve üslup kullanmıştır. Bunun yanında yazarın son romanı, devletin aşiretten devlete dönüşme sürecini anlatır.

İhsan:

— Size katılıyorum. Ama tarihî romanlarının yanında belirtmek isterim ki kuraklık ve yağmur beklentisi ile simgeselleştirdiği, kasabada çok sevilen Avukat Rahmi ile onu çok iyi yetiştiren amcası Rıza Bey'in siyasi mücadelesinin olay örgüsünü oluşturduğu romanı da çok güzel.

Bu diyalogda Tarık Buğra'nın aşağıdaki eserlerinin hangisinden söz edilmemiştir?

- A) *Küçük Ağa* B) *Oğlumuz*
C) *Yağmuru Beklerken* D) *Siyah Kehribar*
E) *Dönemeçte*

3. Cumhuriyet öncesi ve sonrası Türk romanının konu alanında işçi sınıfının problemleri, Osmanlı'nın Kuruluş Dönemi, Kurtuluş Savaşı, yanlış Batılılaşma, Doğu-Batı çatışması gibi konular yer alır. Örneğin ---- ve ---- romanında ---- konusu işlenmiştir.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangileri getirilemez?

- A) *Devlet Ana - Osmancık* - Osmanlı Kuruluş Dönemi
B) *Yaban - Vurun Kahpeye* - Kurtuluş Savaşı
C) *Felâun Bey ile Râkım Efendi - Araba Sevdası* - Yanlış Batılılaşma
D) *Huzur - Fatih - Harbiye* - Doğu-Batı çatışması
E) *İnce Memed - Kuyucaklı Yusuf* - İşçi sınıfının problemleri

4. Kurtuluş Savaşı, Cumhuriyet Dönemi romanlarımızda önemli bir yer tutar. Milletimizin kaderini değiştiren, tarihimizde yeni bir dönemin ilk adımları olan bu büyük mücadele, çeşitli yönleriyle romanlara konu olmuştur. *Kalpakkıllar*, *Vurun Kahpeye*, *Esir Şehrin İnsanları*, *Küçük Ağa*, *Üç İstanbul* Kurtuluş Savaşı ile ilgili romanlardan bazılarıdır.

Bu parçada aşağıdaki sanatçılardan hangisinin eserine yer verilmemiştir?

- A) Tarık Buğra B) Mithat Cemal Kuntay
C) Refik Halit Karay D) Kemal Tahir
E) Samim Kocagöz

5. • Ahmet Celal
• Feride
• Mehmet Reşit Efendi
• Peyami

Verilen karakterler aşağıdaki romanlarla eşleştirildiğinde hangisi dışta kalır?

- A) *Küçük Ağa* B) *Çalıkuşu*
C) *Yaban* D) *Ateşten Gömlek*
E) *Dokuzuncu Hariciye Koşuşu*

6. Birçok eleştirmenimizin dediği gibi *Kimse* ve *O*, “bir yedek subay öğretmenin Hakkârî yaşantısı” değildir. Aynı gerçeğin, iki değişik yaklaşımla yeniden yazılışı hiç değildir. *Kimse*’de anlatmanın olanaksızlığını, gerçekliğin değişkenliğini, roman sanatının olanaklarını ve olanaksızlıklarını, romanın içinde göstermek istedim. *O*’da ise yaşadığım, dayanılması oldukça güç bir maddi gerçekliğe sanatın gerçeği ile karşı çıkma çabasını denedim. Bir coşku, bir şaşkınlık, bir olağanüstü durum yaratarak.

Bu sözleri söyleyen yazar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yusuf Atılgan
B) Ferit Edgü
C) Sevgi Soysal
D) Adalet Ağaoğlu
E) Tahsin Yücel

7. Romanda, yerleşik düzenin değer yargılarıyla uzlaşamayan, topluma yabancılaşmış insanların yaşamı anlatılmıştır. “Bilinç akışı, iç monolog, metinler arasılık” gibi yeni anlatım tekniklerinin kullanıldığı yapıtta esere konu olan romanın yazım ve basım aşamaları da verilerek postmodern romanın yolu açılmıştır. Romanın en önemli kahramanı genç mühendis Turgut Özben’dir. Turgut Özben, kendisini birtakım alışkanlık ve törelerin yönettiğinin farkına varır. Eserin sonunda bu alışkanlıklardan koparak evinden ayrılır, bir trene binerek gözlerden uzaklaşır.

Bu parçada sözü edilen roman aşağıdakilerden hangisidir?

- A) *Tutunamayanlar*
B) *Tehlikeli Oyunlar*
C) *Bir Bilim Adamının Romanı*
D) *Aylak Adam*
E) *Anayurt Oteli*

8. Roman dört bölümden oluşur. Her bölüm, romanın belli başlı dört kahramanından birinin adını taşır: İhsan, Nuran, Suat, Mümtaz. Romanın merkezinde Mümtaz vardır. Millî Mücadele yıllarında babasını ve annesini kaybeden Mümtaz, İstanbul’a gelerek amcasının oğlu İhsan’ın evine yerleşir. Galatasaray Lisesini ve Edebiyat Fakültesini bitirip aynı fakülteye asistan olur. Romanın sonunda Mümtaz, radyoda 2. Dünya Savaşı’nın başladığı haberini duyar.

Bu parçada sözü edilen eser aşağıdakilerden hangisidir?

- A) *Ayaşlı ile Kiracıları*
B) *Saatleri Ayarlama Enstitüsü*
C) *Biz İnsanlar*
D) *Fahim Bey ve Biz*
E) *Huzur*

9. Aşağıdakilerden hangisinde Cumhuriyet Dönemi romanı ile ilgili verilen bilgi yanlıştır?

- A) 1937’de yayımlanan “Kuyucaklı Yusuf”, Anadolu’yu gerçekçi bir anlayışla ele alan ve kasaba romanı olarak da adlandırılan ilk romandır.
B) 1961’de basılan “Saatleri Ayarlama Enstitüsü”nde iki medeniyet arasında kalarak değerlerini arayan Türk toplumunun hâli, ironik bir anlatımla ortaya konur.
C) Tarık Buğra, “Firavun İmanı” romanında Osmanlı Devleti’nin kuruluşunu konu olarak işler.
D) Yaşar Kemal “Teneke” romanında Çukurova’daki çeltik ağalarına karşı mücadele eden köylünün yanında yer alan idealist kaymakamın trajik öyküsünü anlatır.
E) Fakir Baykurt “Onuncu Köy” adlı romanda bir öğretmenin görev yaptığı yerlerde vermiş olduğu bilinçlendirme mücahidesini anlatır.

10. Kemal Tahir, başyapıtı olan bu eserinde yalnızca bir imparatorluğun kuruluşunu anlatmakla yetinmez, Anadolu insanını anlamaya çalışarak Türkiye’nin geleceğini aydınlatacak izlerin nerelerde aranması gerektiği sorusunun cevabını arar. Ülkemizdeki Batılılaşma çabalarının körlüğüne inat hem kendi gözlerini açık tutmaya çalışır hem de bunu önerir okuyucularına. Bu anlamda içinden çıktığı toplumu anlamakta ne hikmetse zorluk çeken Türk aydınına bir mesaj yollar. Romanın başkişisi olarak savaşı olmayı değil, Kerim Çelebi olmayı önde tutan Kerim’in seçilmesi boşuna değildir. Kemal Tahir’in Batı’nın ceberut devletine karşı Osmanlı’nın kerim devlet anlayışını öne çıkardığı roman, tarihsel gerçeklerle kurgunun iç içe girdiği önemli bir anlatıdır.

Bu parçada sözü edilen eser aşağıdakilerden hangisidir?

- A) *Kurt Kanunu*
B) *Yorgun Savaşçı*
C) *Yol Ayrımı*
D) *Devlet Ana*
E) *Esir Şehrin İnsanları*

11. Türk edebiyatında realist köy romancılığının ilk örneklerinden biri olan ----, fabrika malı satanlarla dokumacılar arasındaki mücadele üzerine kurgulanmıştır. Başkişisi Molla Hasan, vakanın temel mekânı ise Bolu Gerede’ye bağlı Adaköy olan bu eserde baskıcı yönetimle tüccar işbirliğinin başkaldıran köylüyü alt ederek sömürü ağını örmesi anlatılmaktadır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) *Kaplumbağalar*
B) *Sarı Traktör*
C) *Çıkrıklar Durunca*
D) *Bozkırdaki Çekirdek*
E) *Bereketli Topraklar Üzerinde*

1. Romanları tarihî gerçekler ile Osmanlı Devleti zamanında geçen efsane motifleriyle doludur. Bu motiflerdeki fantastik anlatım ve peri masallarını andıran üslubu dikkati çeker. Fantastik olay örgüsüne felsefi bir boyut da ekleyen yazarın halk edebiyatından ve kültüründen yararlandığı da gözden kaçmayan unsurlardandır. Postmodernizm tekniklerine de yer veren yazarın *Galiz Kahraman* ve *Yedinci Gün* gibi romanları bulunmaktadır.

Bu parçada sözü edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Nazlı Eray
B) Ferit Edgü
C) İhsan Oktay Anar
D) Erhan Bener
E) Latife Tekin

2. Çoklu olay örgüsüne sahip romanlarda gerilimi doğuran çeşitli çatışmalar mevcuttur. Bu çatışmaların başında genellikle Doğu-Batı çatışması gelir.

Bu parçada söz edilen çatışma türü *Fatih-Harbiye* romanında hangi kahramanlar üzerinden işlenmiştir?

- A) Ahmet Cemil - Hüseyin Nazmi
B) Şinasi - Macit
C) Behlül - Adnan Bey
D) Peyami - İhsan
E) Necip - Süreyya

3. Yaşar Kemal'in, *Dağın Öte Yüzü* adlı üçlemesinin ikinci kitabıdır. Toplumcu gerçekçi bakış açısıyla yazılmıştır. Pamuk toplamaya gelebilmek için Adil Efendi'ye borçlanmış olan köylülerin verimsiz bir tarlada çalışmaya mecbur kaldıkları için düştükleri çaresizlik işlenmiştir. Muhtar Sefer'in ihaneti yüzünden yaşadıkları ümitsizlik nedeniyle Taşbaşıoğlu'nu ermiş olarak ortaya çıkarıp onun işaretleri ve yardımları sayesinde bu durumdan kurtulmaya çalışmaları anlatılmıştır.

Bu parçada sözü edilen eser aşağıdakilerden hangisidir?

- A) *Teneke*
B) *İnce Memed*
C) *Kuşlar da Gitti*
D) *Yer Demir Gök Bakır*
E) *Yılanı Öldürseler*

4. Romanlarında düşsel kurguyu kullanan yazar, postmodernizmin tekniklerini kullanır. Fantastik anlatıma sıkça yer verir. Romanları otobiyografik özellikler taşır ve roman kişilerinin alegorik niteliği bulunur. Dönemin olaylarını, sanat ve kültür anlayışlarını yansıtır. *İki Yeşil Su Samuru*, *Balık İzlerinin Sesi*, *Kumral Ada Mavi Tuna* eserlerinden birkaçıdır.

Bu parçada sözü edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Buket Uzuner
B) Nazlı Eray
C) Pınar Kür
D) Latife Tekin
E) Ayfer Tunç

5. • Yazar sıradan insanların güçlüklerle, yoksunluklarla dolu dünyalarını bireye indirgmeden toplumsal bir bütünlükle dile getirmiştir. Eserlerinde genellikle Çukurova yöresini anlatır. *Hanımın Çiftliği*, *Bereketli Topraklar Üzerinde*, *Eskici ve Oğulları* eserlerinden bazılarıdır.
- Köy Enstitüsü çıkışlı yazarlardandır. *Yılanların Öcü*, *Kaplumbağalar* ve *İrazca'nın Dirliği* özellikle Orta Anadolu bölgesini konu edinen sanatçının eserlerinden birkaçıdır.
- *Yarbükü*, *Ortakçılar* ve *Tütün Yorgunu*, konularını köy ve kasaba hayatından alan hikâye ve romanlar yazan sanatçının sevilen romanlarından bazılarıdır.
- Yapıtlarında kırsal kesim insanının doğa ile yaşam kavgasını etkileyici biçimde işlemiştir. *Can Şenliği*, *Çelo* ve *Yılkı Atı* yazarın eserlerinden bazılarıdır.

Bu açıklamalarda aşağıdaki yazarlardan hangisine dair bilgi verilmemiştir?

- A) Yaşar Kemal
B) Orhan Kemal
C) Talip Apaydın
D) Abbas Sayar
E) Fakir Baykurt

6. Doğu ve Batı'yı yakından tanıyan, her iki âlemden ilgi çekici kesitler verirken orijinal taraflar yakalayan, millî ve evrenselin ufuklarını kucaklayan bir Türk yazardır. Dil örgüsü sağlam, üslubu ilgi çekici olan yazarın romanda asıl başarısını *Köse Kadi*'da görürüz. Osmanlı'nın serhat boylarındaki kahramanlıklarını destansı bir dil ve ifade ile anlatmış, hikâyelerinde ayrıntıları öne çıkarmış, farklı karakterdeki insanların ruh yapısını en iyi şekilde tasvir edebilmiştir. *Uçtaki Adam* ve *Sokakta* yazarın diğer romanlarıdır. *Bir Çınar Vardı* ile *Göç Zamanı* ise hikâye kitaplarıdır.

Bu parçada sözü edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Peyami Safa
B) Sabahattin Ali
C) Tarık Buğra
D) Bahaeddin Özkışi
E) Sevinç Çokum

7. Roman, 1920'de imzalanan mütareke yılları ile Anzavur İsyanı'nın bastırıldığı ve Batı Cephesi'nde Yunan işgaline karşı direnişin başladığı döneme kadarki Millî Mücadele yıllarını, Osmanlı yüzbaşı ve İttihat ve Terakki üyesi Yüzbaşı Cemil'in hayatı üzerinden anlatan bir tarihî dönem romanıdır. Roman, Yüzbaşı Cemil'in gözünden ve düşüncelerinden bize bu yılları anlatırken diğer yandan da yazar, Cemil vasıtasıyla Osmanlılar ve Batı/Doğu sorununa gösterdiği yaklaşımı da ortaya koymuştur.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada sözü edilen romanın yazarına ait değildir?

- A) *Devlet Ana*
B) *Köyün Kamburu*
C) *Kurt Kanunu*
D) *Esir Şehrin İnsanları*
E) *Kaplumbağalar*

8. Türk kültürünün ve edebiyatının önemli isimlerinden olan yazar, 25 Kasım 1905'te İstanbul'da dünyaya gelmiştir. I. Dünya Savaşı, Kurtuluş Savaşı ve Cumhuriyet Devri'ne genç yaşta tanık olan yazarın ilk romanı *Aşk Budur* 1938'de yayımlanmıştır. Bugün hâlâ devam eden Konya Mevlânâ Şebiarus Törenleri onun öncülüğünde başlamıştır. *Batmayan Gün*, *Mabette Bir Gece*, *Ateş Ağacı*, *Yaşayan Ölü*, *İstanbul Geceleri*, *Boğaziçi'nde Tarih* gibi elliye yakın eseri olan yazar, *Hey Gidi Günlük Hey* adlı eseriyse 1988'de "Yılın Dil Ödülü"ne layık görülmüştür.

Bu parçada sözü edilen yazar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Halide Edip Adıvar
B) Sevgi Soysal
C) Halide Nusret Zorlutuna
D) Şükûfe Nihal Başar
E) Sâmîha Ayverdi

9. **Aşağıdakilerin hangisinde bilgi yanlış vardır?**

- A) Peyami Safa, *Sözde Kızlar* romanında İstanbul'un yozlaşmışlığına karşı Anadolu'yu bir ideal olarak sunar.
B) Abbas Sayar tarafından yazılan *Yılkı Atı*, artık işe yaramadığı düşüncesiyle zorlu doğa şartlarına bırakılan Doru'nun yaşadıklarını anlatır.
C) Mustafa Necati Sepetçioğlu tarafından kaleme alınan *Kilit*, Anadolu'nun kapılarının Türklere açılışını, Alpaslan'ın güçlü oğlu Melikşah'ın yaptıklarını aktarır.
D) Rıfat Ilgaz; *Zübük*, *Deliler Boşandı*, *Yüz Liraya Bir Deli* adlı eserlerinde kendi yaşadığı çevreyi eleştirel bir bakış açısıyla ele almıştır.
E) Samim Kocagöz; *Bir Şehrin İki Kapısı*, *Bir Karış Toprak*, *Yılan Hikâyesi* gibi daha çok, Söke yöresini ele aldığı romanlarıyla dikkat çeker.

10. Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatı'nın soyutçu-modernist yazarlarından. Kullandığı anlatım teknikleri ve konu seçimi ile geniş bir okur kitlesi yakalamıştır. Roman, öykü ve inceleme tarzında eserler kaleme almasına rağmen romancı olarak öne çıkmıştır. Konu seçiminde çok ustadır. Ayrıca seçtiği konuları ele alırken farklı bakış açıları ile olaylara yaklaşır ve okurun da bu yeni bakış açılarını keşfetmesini sağlar. İlk romanı olan *Yusuf ile Züleyha*'da Kur'an'da geçen Yusuf kıssasını ele alır. Yazar bu eserinde olaya âşığın (Yusuf'un) penceresinden değil maşukun, Züleyha'nın penceresinden bakmış ve eseri aynı adı taşıyan diğer eserlerden farklılaşmıştır. "Eski-yeni, güzel-çirkin" gibi zıtlıklar arasında kalmış kişilerin kaçış psikolojilerini bilinçaltı tekniği kullanılarak anlatır. *Nun Masalları*, *Mor Mürekkep* adlı öyküleri, *İsimle Ateş Arasında*, *Sonsuzluk Hecesi*, *Nar Ağacı*, *Lâ* adlı romanları vardır.

Bu parçada sözü edilen yazar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Nezihe Meriç
B) Adalet Ağaoğlu
C) Leyla Erbil
D) Nazan Bekiroğlu
E) Sevinç Çokum

11. Bireyin psikolojisini yansıtmayı amaçlayan yazarlar, eserlerinde olay örgüsünü her şeyden önce insana özgü bir gerçekliği anlatmak için oluşturmuşlardır. Bu yazarlar, insan gerçekliğini farklı yönlerden anlatma gayreti içine girmişler; olaylardan ve insanlardan hareketle bireyin psikolojisini aktarmaya çalışmışlardır. İnsanın topluma yabancılaşmasının nedenlerini sosyoekonomik unsurlarda değil bireyin iç dünyasında aramışlardır. Bu yüzden olay örgüsünü önemsememişler, merak unsurunu ikinci plana atmışlar ve tamamen insanın iç dünyasını ve içsel çatışmalarını gerçekçi tasvirlerle ortaya koymaya çalışmışlardır.

Aşağıdaki romanlardan hangisi bu parçada söz edilen anlayışa göre yazılmamıştır?

- A) *Dokuzuncu Hariciye Koşuşu*
B) *Huzur*
C) *Fahim Bey ve Biz*
D) *İbrahim Efendi Konağı*
E) *Hüküm Gecesi*

2018 AYT

1. “Yeni yapılmış büyük bir apartmanın dokuz odalı bir bölümünde oturuyoruz. Bu bölümü Ayaşlı İbrahim Efendi adında biri tutmuş, isteyenlere oda oda kiraya veriyor.” cümleleriyle başlayan romanın yazarı, bu odalarda oturan insanları anlatarak bize Cumhuriyet’in ilk yıllarındaki Ankara’dan toplumsal bir kesit sunuyor. Romanda bir yandan dönemin alt ve orta kesiminin günlük yaşantısı ve değer yargılarındaki değişimler sergilenirken öte yandan bürokrasiye yönelik eleştiriler dile getiriliyor.

Bu parçada söz edilen romanın yazarı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Peyami Safa
B) Mithat Cemal Kuntay
C) Memduh Şevket Esendal
D) Ahmet Hikmet Müftüoğlu
E) Refik Halit Karay

2. Sigmund Freud, psikanaliz üzerine yürüttüğü tezleri edebiyattan faydalanarak kanıtlamıştır. Freud, incelemelerinde temel vurguyu bilinçaltı üzerine yapmış ve ruhsal durumları tespit ederken bilinçaltına yönelmiştir. Freud’un yönteminde edebiyattan yararlanması psikoloji ve edebiyat arasında yakın bir bağ oluşturmuştur. Edebiyatta da psikanaliz kuramı kendine yer etmiş hatta bazı romanlarda Sigmund Freud’a benzer kişiler yaratılmıştır.

Buna göre aşağıdaki romanların hangisinde Sigmund Freud’u hatırlatan bir kahraman bulunmaktadır?

- A) *Hakkârî’de Bir Mevsim*
B) *Tutunamayanlar*
C) *Fahim Bey ve Biz*
D) *Saatleri Ayarlama Enstitüsü*
E) *Yenişehir’de Bir Öğle Vakti*

3. *Kapak Kızı*, *Yeşil Peri Gecesi* ve *Osman* adlı eserlerin yazarı ---, bu üç kitabı birbirinin devamı olarak kaleme almıştır. Film senaryolarını aratmayan sürükleyici kurgusu ile sizi uzun süre etkisi altına alacak bu üçlemeyi okurken Şebnem ve Osman’a ne oldu diye merak edecek ve okuduğunuz roman içerisinde kaybolacaksınız. Belki bir gün bu romanlar filme de uyarlanır, kim bilir?

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Sevinç Çokum
B) Nazan Bekiroğlu
C) Adalet Ağaoğlu
D) Ayfer Tunç
E) Latife Tekin

2018 AYT

4. Uyumasından yararlanıp onun hakkında sessizce bilgi verelim. Özel hayatlarında hareketsiz ve başarısız olan Çehov kahramanları gibi kederliydi hep. Keder konusuna daha sonra çok döneceğiz. Kendisine adının ilk harfleriyle Ka denmesini tercih ettiğini, bu kitapta da öyle yapacağımı hemen söyleyeyim. Şimdi Erzurum garajından ayrıldıktan sonra yolculara iyi seyahatler dileyen şoför gibi ben de ekleyeyim: Yolun açık olsun Ka... Ama sizi kandırmak istemem; Ka’nın eski bir arkadaşayım ve Kars’ta başına gelecekleri daha bu hikâyeyi anlatmaya başlamadan biliyorum ben.

Bu parçadan hareketle postmodern romanla ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

- A) Romanın kurmaca olduğu okura hissettirilir.
B) Romanın yazılma süreci metne konu edilir.
C) Anlatıcı, kurmacanın etkin bir figürü hâline getirilir.
D) Kurmaca ile gerçeklik arasındaki sınır belirginleştirilir.
E) Doğrudan veya dolaylı biçimde okurla iletişim kurulur.

5. Franz Kafka, kendine has üslubuyla yirminci yüzyılın sıra dışı yazarlarından biridir. Kafka’yı, edebiyatın herhangi bir kuramı içine yerleştirmek pek olanaklı değildir. Bazı araştırmacılar Kafka’nın tam anlamıyla bir varoluşçu yazar olduğunu öne sürseler de onun eserlerindeki karmaşıkça oluşturulmuş grotesk yapı ve yaşamının eserlerine aksetmesinden kaynaklı bazı öznel durumlar bu sınırlamayı doğrulamaz. Kafka, bu kendine özgü, sırlı özelliğinden dolayı bir ekol olarak değerlendirilmiş ve onun roman dünyası “Kafkaesk” olarak kabul edilmiştir. Bu kafkaesk yapı birçok yazarı da derinden etkilemiştir.

Buna göre aşağıdaki sanatçılardan hangisinin eserlerinde “kafkaesk yapı”dan söz edilebilir?

- A) Sevgi Soysal
B) Ferit Edgü
C) Nezihe Meriç
D) Buket Uzuner
E) Mehmet Eroğlu

2018 AYT

6. Toplumcu gerçekçi bakış açısıyla yazılan ve “Tütün Üçlemesi” olarak adlandırılan seri içinde yer alan *Acı Tütün* romanında, Batı Anadolu’nun (İzmir-Urla) toprak ve tarımla uğraşan insanların dramları, birer toplumsal sorun olarak kendini gösterir. Gücün etkili olduğu bir hayat içinde yaşam kavgası veren insanların acısıdır bu. Arabacı Yusuf, Ferit Taşçı ve ötekiler hayattan çok şey beklemeyen insanlardır. Biri arabasının borcunu ödemek, diğeri evlenebilmek için mücadele eder. Fakat birtakım “eller” kendi mutluluklarını, bu insanların emeklerini ellerinden alma düşüncesi üzerine kurmuşlardır.

Bu parçada söz edilen romanın yazarı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Necati Cumalı
B) Yaşar Kemal
C) Oktay Akbal
D) Haldun Taner
E) Orhan Kemal

7. “Yalnız adam Sartre’ın *La Nausée (Bulantı)* romanındaki tipler başlar: Bu adam kâinatı beğenmez, kâinattaki yerini bulamaz. 1936 sırasında yazılmıştır. Albert Camus’nün *Yabancı’sı* da böyledir: Bu adam her şeye, kendi ıstırabına da yabancıdır. Sait Faik’teki “yalnız adam” biraz bunlarla ilgilidir. Yalnız adam tipi, modern Fransız edebiyatının bulduğu bir tiptir. Bu, diğer edebiyatlarda da değişik şekilde vardır.”

Edebiyat Dersleri’nde “yalnız adam” tipini Ahmet Hamdi Tanpınar bu şekilde tanımlar. Tanpınar’ın tanımından yola çıkılarak aşağıdaki romanların başkahramanlarının hangisinde bu tipin görüldüğünü söylemek mümkün değildir?

- A) *Aylak Adam* - C.
B) *Eskici ve Oğulları* - Ali
C) *Tutunamayanlar* - Turgut Özben
D) *Huzur* - Suat
E) *Anayurt Oteli* - Zebercet

2019 AYT

8. Yazar, 1980 sonrası Türk edebiyatının yenilikçi isimlerinden biridir. İlk dönem eserlerinde köy gerçekliğini, köyden kente göçü, çarpık kent ilişkilerini, bu çarpıklığın meydana getirdiği yabancılaşmayı; yabancılaşan bireylerin içsel yolculuklarını ve onların yoksul hayatlarını işledi. Daha önceleri toplumcu gerçekçi bir bakış açısıyla işlenen bu konuları gerçeküstücü bir yaklaşımla ele aldı. *Sevgili Arsız Ölüm*, *Berci Kristin Çöp Masalları*, *Gece Dersleri*, *Aşk İşaretleri*, *Unutma Bahçesi* adlı romanlarında hayatın gerçeklerini gözleme dayalı bir anlayışla halk ürünlerinin anlatım tarzlarından yararlanarak aktardı.

Bu parçada sözü edilen yazar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Leylâ Erbil
B) Sevgi Soysal
C) Latife Tekin
D) Nazlı Eray
E) Pınar Kür

2019 AYT

9. Yazar:

— Ahmet Hamdi Tanpınar’ın yarım kalan son romanı dâhil tüm romanlarını okudum. Utanarak söylemeliyim ki romanları dışında yazdığı hiçbir şeyi okumadım.

Eleştirmen:

— En beğendiğiniz ve en az beğendiğiniz romanlarını sorabilir miyim?

Yazar:

— Türk modernleşmesini bir parodiye dönüştürdüğü ve Türk romanının en ilginç üç karakterini -Hayri İrdal, Halit Ayar ve Doktor Ramiz- yarattığı romanı bir şaheserdir. Kurtuluş mücadelesine odaklandığı romanı ise benim gözümde, biraz zayıf kalmıştır ve bu yüzden en az “Tanpınar romanı” olan metnidir.

Eleştirmen:

— Size katılıyorum. Edebiyat tarihlerinde geçmese, kitabın kapağında Tanpınar adını görsem bu romanı onun yazdığını asla düşünmezdim. Şiirleri için de aynı şeyi düşünüyorum. Fakat zaten benim için Tanpınar, bir şairden ziyade muhteşem bir romancı, edebiyat tarihçisi ve araştırmacısıdır.

Bu diyalogdan hareketle aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Yazar, *Abdullah Efendi’nin Rüyalari* kitabını henüz okumamıştır.
B) Eleştirmene göre XIX. Asır Türk Edebiyatı Tarihi Tanpınar’ın yapıtıdır.
C) Yazarın en az beğendiği Tanpınar romanı *Sahnenin Dışındakiler*’dir.
D) Eleştirmen için *Bursa’da Zaman* Tanpınar’ın gerçek gücünü yansıtmakta yetersizdir.
E) Yazarın en beğendiği Tanpınar romanı *Saatleri Ayarlama Enstitüsü*’dür.

10. Aşağıdakilerden hangisi köy temasını işleyen romanlardan biri değildir?

- A) *Sarı Traktör*
B) *Kuyucaklı Yusuf*
C) *Sağırdere*
D) *Bereketli Toprak Üzerine*
E) *Böcek*

1. Aşağıdakilerden hangisi tiyatro ile ilgili bir terim değildir?

- A) Suflör B) Kostüm C) Dekor
D) Çatışma E) Sahne

2. • Oynanacak oyunun metni, kurgusu.
• Oyunun yönetilmesinden sorumlu kişi veya kişiler.
• Tiyatro sahnesinin arkasında bulunan kısım, sahne arkası.
• Tiyatro ve sinemada yedek rol oyuncusu.

Aşağıdaki terimler verilen tanımlarla eşleştirildiğinde hangisi dışta kalır?

- A) Reji B) Dublör C) Senaryo
D) Kulis E) Aktör

3. **Sultan Murat** (kendi kendine): Göklerde sonsuz büyüyen yumruk...

Ne tuhaf! Halktan biri de

“Demir yumruklu biri gerek bize.” diyordu.

Nef’î: Üslup meselesi, padişahım! Her ulus kendine göre kahraman ister. Kanuni’den sonraki padişahlar çağında kınında paslandı Osmanlı kılıcı, ona yeniden su vermek gerek.

Sultan Murat: Kanımdaki kıpırdanmalara yön verirsin şair!

Nef’î (mağrur): Sözdür eylemin yolunu açan, hünkârım!

Meyve tam olgunlaştı mı, çürümeye başlar hemen.

Sultan Murat: Bu millet hızını aldı, gücü azaldı. Yorgun bir küheylana bindim ben, gerçek.

Nef’î: O Küheylan’ın eskisi gibi koşabilmesi için Küheylan’dan daha çok yorulması gerek binicinin.

Sultan Murat: Bir şeyler yapabileceğimi seziyorum hatta biliyorum ama nerden başlayacağımı kestiremiyorum şair!

Nef’î: Doruğu fazla seyreden tırmanamaz dağa. Uzun boylu beklemeyin hünkârım. Bir ucundan tutuverin işin!

Bu parçanın teması aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Güçlü liderlik B) Vatan sevgisi
C) Ölüm korkusu D) Yanlış Batılılaşma
E) Kuşaklararası çatışma

4. **Kadın** — (Sesini yükseltir) Duysun, duysun!... Duysun deyi söylüyorum zati. Mecbur muyuz ağırlığınızı kaldırmaya? Herkes kız everir, bir boğaz üstünden eksilsin deyi, biz de kız everdik sözüm ona, beş nüfusumuz dokuz olsun deyi.

Kız — Allah’ın gönderdiği bu anacığım, ne yapsın? Makine kaptı kolunu ve de bacağını. Ne kolu kol artık ne de bacağı bacak. Aldığı o üç kuruş tazminatı da ekmeğimizi de katık yaptık bugüne dek. Şimdi el elde baş başta. Bir iş tutamaz ki tutsun.

Bu parça ile ilgili,

- I. Bir tiyatro metninden alınmıştır.
II. Konuşmalarda ağız özelliklerinin izleri görülür.
III. Yanlış anlamalara dayalı bir diyalog söz konusudur.
IV. Olağanüstü kişi, olay ve durumlardan bahsedilmiştir.

yargılarından hangisi çıkarılamaz?

- A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III
D) II ve III E) III ve IV

5. **Toinette:** Aman efendim, siz bunca servet sahibi olduğunuz hâlde, nasıl olur da kızınızı bir doktora vermek istersiniz?

Argan: Vereceğim işte sen ne karışıyorsun.

Toinette: Tanrı aşkına, birdenbire parlamayın! Anlamadan dinlemeden azarlamaya başlıyorsunuz. Öfkemize kapılmadan hep birlikte şu işin enini boyunu bir hesap etsek olmaz mı? Ha şöyle, soğukkanlılıkla konuşalım. Bir kez, siz ne amaçla böyle bir karar veriyorsunuz, lütfen söyley misiniz?

Argan: Benim amacım şu: Ben hasta bir adam olduğum için kendime bir doktor damat bulup hekimlerle hısım akraba olarak hastalığıma karşı bilimin yardımını sağlamak, vücuduma gereken ilaçların kaynaklarını evimin içinde bulundurmak, böylece de istediğim kadar muayene olup reçete yazdırabilmek istiyorum.

Toinette: Ha şöyle, işte siz, kendinizce bir neden söylemiş oldunuz; bakın, böyle tatlı tatlı konuşup danışmak ne hoş oluyor. Ama efendim, şimdi biraz da elinizi vicdanınıza koyun da öyle söyleyin. Siz gerçekten hasta mısınız?

Molière’nin **Hastalık Hastası** adlı oyunundan alınan bu metinle ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi yanlıştır?

- A) Zaman ve mekân unsurları belirgin değildir.
B) Kişisel çıkarını önemseyen bir kahraman söz konusudur.
C) Günlük hayatta karşılaşılabilecek bir durum ele alınmaktadır.
D) Yanlış anlamalara dayalı bir diyalog söz konusudur.
E) Kişiler arası çatışma örneğidir.

6. **Trajedi (Tragedya) ile ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?**

- A) Kaba ve çirkin sözlere yer verilmez.
- B) Konularını tarihten ve mitolojiden alır.
- C) Kahramanlar, sıradan insanlardır.
- D) Üç birlik kuralına uygun olarak yazılır.
- E) Manzum biçimde oluşturulur.

7. **Aşağıdakilerden hangisi modern tiyatro türlerinden biri değildir?**

- A) Trajedi
- B) Komedi
- C) Dram
- D) Kukla Oyunu
- E) Pantomim

8. **Bir oyunun seyirci ile buluştuğu ilk gösterime verilen ad aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Prömiyer
- B) Kulis
- C) Tirat
- D) Jest
- E) Suför

9. Tiyatro ve edebiyat, insanlık tarihi kadar köklü ve yaygın iki farklı sanat dalıdır. Amaçları aynı olsa da bu amaca ulaşmada kullanılan araçları, temel unsurları, mahiyetleri ve nitelikleri farklı iki sanat türü. Zira edebiyat bir anlatma / işitme sanatıdır, tiyatro ise doğrudan doğruya sahne sanatı / gösteri sanatıdır. Edebiyatın kendisinden beklenen estetik hazzı yaratılabilemedeki tek vasıtası dil iken tiyatronunki -dili kullanmakla birlikte- gösterme / sahnelemedir. Bu açıdan tiyatrodaki asıl olan dramatizasyon, edebiyatta ise dille ifadedir.

Bu parçanın konusu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tiyatronun önemi
- B) Edebiyat ve tiyatronun ortak noktaları
- C) Tiyatronun edebiyattan ayrılan yönü
- D) Tiyatronun tarihi gelişimi
- E) Tiyatronun yapı unsurları

10. **Oya — (Sol kapıdan elinde bir kitapla girerek) Bonjur...**

Hacı Bey — Kızım, sana beş yüz kere tembih ettim... Sabah şerifler hayrolsun demesini öğren artık. Burası Müslüman evi... Semt Sultanahmet... Pencereden başını uzatırsan bir tarafında Ayasofya'yı, öbür tarafında Sultanahmet Camiini görürsün. Bıktım bu senin züppeliğinden artık.

Oya — Dilim alışmış baba...

Hacı Bey — Dilim alışmış baba... Dilin niçin "Sabah şeriflerin hayır olsun"a alışmamış da "Bonjur"a alışmış kızım? Babandan mı duydun, yoksa dedenden mi duydun? Bize Hacı Beyler diyorlar, anladın mı, Hacı Beyler... Sen Hacı Beylerin kızıydın...

Oya — Ya sorma baba, o bir felâket,

Hacı Bey — Bak yediği naneye. Felâket mi? Bir daha söyle bakayım.

Bu parçanın teması aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kuşak çatışması
- B) Ayrılık
- C) Memleket sevgisi
- D) Dostluk
- E) Mutluluk

11. "Tiyatro elbette insanlığın ortak malı. Tiyatro tarihi her ulusa ortak ve zengin bir birikim sağlıyor. Ama her ulus da ona yüz-yıllar boyu kendi özelliğinden katkılarda bulunmuş, bulunuyor. Tiyatro alanında yeni görünen yolların çoğu işte hep bu eski ve yeni yöresel katkılardan doğuyor."

Bu parçaya getirilebilecek en uygun başlık aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tiyatro Tarihi
- B) Tiyatro ve Toplum
- C) Geleneksel Türk Tiyatrosu
- D) Tiyatro ve Canlandırma
- E) Tiyatrodaki İnsan ve Mekân

12. **Aşağıdakilerden hangisi trajedinin özelliklerinden biridir?**

- A) Konu, günlük hayattan ya da tarihin herhangi bir döneminden seçilebilir.
- B) Kişileri seçkin kimselerden, mitolojik öğelerden ya da tanrılar arasından seçilir.
- C) Kahramanlar, hem soylulardan hem sıradan insanlar arasından seçilir.
- D) Üç birlik kuralına uyma zorunluluğu yoktur.
- E) Her tür olay seyircinin karşısında gerçekleştirilebilir.

1. Tarihe dayalı oyunları yazmadan önce tarih kaynaklarına yöneliyor, bu bilimin bana sağladığı bütün belgeleri inceliyor, bu arada gerekli notlar alıyorum. Daha sonra kuluçka dönemi başlıyor. Tarihin kişileriyle birlikte yaşıyor, onlarla sevinip onlarla kaygı duyar bir hâle geliyorum. Derken onlarla özdeşlik kuruyor, onlar oluyorum. Örneğin Sultan Murat, Kösem Sultan, Topal Recep Paşa oluyorum. Dramatik şiirin öbür şiir türlerinden farkı da buradadır. Diyelim lirik şiirde şair hep kendisi olarak konuşur. Galip “İsterim hüsnün gibi cevrine pâyân olmasın / Tek seni sevmek cihan halkına âsân olmasın” derken, Galip olarak söyler bu mısraları. Oysa Shakespeare, örneğin Hamlet oyununda başka kişilerin ağzından konuşur. Hamlet olarak konuşur. Ophelia olarak konuşur... Gerçi destan şairi de birtakım kişileri konuşturur ama onun kişileri şairden bir türlü kopamazlar; romanda olduğu gibi, sürekli olarak yazarın güdümündedirler. Dramatik şiirde ise kişiler kendi başlarına vardırlar, yazarı hiç göremeyiz ve yazar kendini ne denli hissettirmezse o denli başarılıdır.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada sözü edilen tiyatro türünün özelliklerinden biri değildir?

- A) Seçkin bir üslup kullanılır.
- B) Ahlak ve erdeme önem verilir.
- C) Genellikle manzum olarak yazılır.
- D) Konular günlük hayattan alınır.
- E) Üç birlik kuralına uyulur.

2. **Erkek** – (Acele, yavaşça) Konuya girsem mi artık?

Garson – (Yavaşça) Hiç durmayın, hemen girin.

Erkek – Kesin konuşayım, değil mi? Yukarıdan atayım mı?

Garson – Kış sonu ayazları gibi sert esin, bayım! Cıvataları gevşemiş bir doğanın yağmurları gibi yağın şakır şakır!

Erkek – Evet, öyle yapacağım. (Bir susuş) Öyle yapacağım. (Kadına yönelerek) Bayan, ben bir iş adamıyım! Bence herkes de bir iş adamı olmalıdır. Çünkü her şey bir iştir.

(Garsona) Giriş nasıl?

Garson – Aristoteles’in söylevlerinde bile yoktur böylesi.

Bu tiyatro metniyle ilgili aşağıdakilerden hangisi kesin olarak söylenir?

- A) Konusu günlük hayattan seçilmiştir.
- B) Toplumsal çarpıklıkları göstermek amaçlanmıştır.
- C) Kusursuz, ağır başlı bir üslup kullanılmıştır.
- D) Kahramanları, tarihten ve soylu kişilerden seçilmiştir.
- E) Oynanmak için değil okunmak için yazılmıştır.

3. **Beyazıt:** (Vahşi bir hiddetle döner.) Yalan söylersin bre nabekâr (hayırsız), yalan! Dünya bir araya gelse, bir araya gelseydi de, vadedilseydi ona, yine de babasının sakalının tek teline değişmezdi. Zincirlerin zapt edemeyeceği bir aslanken babasının bir sözüne bent oldu. Buraya geldi, bir kuzu gibi, kendi ayağıyla, kurban olmaya... Çocuk değildi... Budala da değildi... Nereye gittiğini biliyordu. Niçin gittiğini biliyordu. Böyle olduğu hâlde irkilmedi bile. Ölümünden korkmazdı. Alçaklıktan yıldırdı, alçaklar elinde kaldı yazık.

Rüstem: (Hürrem'e) Şehzade bizi kasteder sultanım.

Beyazıt: (Ona doğru atılır.) Yaaa... yaa... yaa... Sizi kastederim devletli, size söylerim. Her kim ki alınır ona söylerim.

Hürrem: (Rüstem'le Beyazıt arasına girerek) Size daha ehemmiyetli bir vazife verilmiştir paşa unutmayın.

Rüstem: (Baş eğer çıkar.)

Bu parça ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Bir komediden alındığı
- B) Üç birlik kuralına uyulduğu
- C) Kahramanlarının halktan seçildiği
- D) Tarihî bir olayı konu edindiği
- E) Monologlardan oluştuğu

4. • Hayatın hem acıklı hem de gülünç yanlarının bir arada verildiği oyundur.
- Yazılı metne dayanmayan, kurgulanmamış tiyatro eseri, bir nevi doğaçlamadır.
- Tiyatro eserine göre sahneyi düzenlemek için gerekli olan nesnelerin genel adıdır.
- Oyunlarda, gerek duyulursa oyunculara sözleri fısıldayan yardımcı kişidir.

Aşağıdaki tiyatro terimlerinden hangisi bu tanımlardan biriyle eşleştirilemez?

- A) Dekor
- B) Dram
- C) Suflör
- D) Tuluat
- E) Aktör

5. **Jacques Usta:** Efendim, arabacınızla mı konuşmak istiyorsunuz, yoksa aşçınızla mı? İkisi de benim...

Harpagon: İkisiyle de.

Jacques Usta: İyi ama ilk önce hangisiyle?

Harpagon: Aşçı ile.

Jacques Usta: Lütfen biraz bekleyin. (Sırtından arabacı kaputunu çıkarır, aşçı kılığıyla görünür.)

Harpagon: Bu merasim de ne oluyor, yahu?

Jacques Usta: Buyurun, sizi dinliyorum.

Harpagon: Jacques Usta, bu akşam yemeğe misafirler davet ettim.

Jacques Usta: Hangi dağda kurt öldü?

Harpagon: Söyle bakayım, bize güzel yemekler pişirecek misin?

Jacques Usta: Neden pişirmeyeyim? Siz yalnız paradan haber verin.

Harpagon: Al sana... Gene para! Başka bir şey bilmezler ki zaten: "Para, para, para." Para aşağı, para yukarı. Dillerine pelesenk etmişler bunu!

Valere: Münasebetsizlik olursa bu kadar olur. Bol para ile güzel yemekler pişirmek de sanki bir marifetmiş gibi, yahu onu babam da bilir; ben usta diye az para ile sofraya donatmasını bilene derim.

Jacques Usta: Az para ile sofraya donatmak mı?

Valere: Ne sandın ya?

(...)

Valere: Yaşamak için yemeli, yemek için yaşamamalı.

Harpagon: Ya! Duydun mu? Hangi büyük adam söylemiş bunu?

Valere: Adı hatırımdan çıkmış.

Harpagon: Unutma da yaz bana bunu: Yemek odasının ocağı üstüne altın yaldızla yazdıracağım.

Bu parça ile ilgili,

- I. Kahramanları soylu kişilerden seçilmiştir.
- II. Kişilerin karakter özelliklerini yansıtan ifadeler vardır.
- III. Çatışma, ironik bir şekilde verilmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

6. Argolis Ovası'nda, Mykenai Kalesi üstünde Pelops oğullarının sarayı. Solda Hera Tapınağı. (Mykenaili kadınlardan oluşan bir koro sahneye çıkar.)

Elektra: Ey soylu ailelerin kızları!

Acımı avutmak için buraya geldiniz;

biliyorum, anlıyorum, gözümden

bir şey kaçmıyor, ama vazgeçemiyorum,

zavallı babama ağlamaktan kendimi alamıyorum.

Koro: Sözlerinde pek ileri gitme, dikkat et.

Felaketinin nereden geldiğini bilmiyor musun?

Kendini böylesine acıklı duruma düşüren sensin.

Yüreğin daraldıkça kendini tutmadın,

her zaman kavga çıkararak acılarına acı kattın.

Bu parça ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Manzum olarak kaleme alınmıştır.
- B) Kahramanlar yüksek tabakaya mensuptur.
- C) Trajedi türünde bir tiyatro eserinden alınmıştır.
- D) Kahramanların fiziksel özellikleri verilmiştir.
- E) Tarihî ve mitolojik bir dönem anlatılmıştır.

7. Molière yaşadığı dönemdeki burjuva sınıfın yaşam tarzını, kişiliklerini en iyi şekilde hicveden ve komedi ile harmanladığı bu eserleri tiyatro sahnesine taşıyan bir yazardır. Sahip olduğu sivri dil ve yetenekli kalemi ile komedyanın önde gelen ismi olmayı başarmıştır. En ünlü oyunlarından biri olan *Cimri*, yazıldığı döneme ve bugüne damgasını vurmuş ünlü bir hiciv örneğidir. Molière'in beş perdelik komedisi, zengin bir burjuva olan cimri Harpagon'un etrafında şekillenir. Molière, eserinde 17. yüzyıl Paris burjuvazisini ele alır. Paraya her şeyin üstünde bir değer atfeden, parayı yaşamının merkezine yerleştirip bütün insani değerleri hiçe sayan, kendisine yabancılaşan bu insanları başarılı bir şekilde ortaya koyar. Para yüzünden özgürlüğünü kaybeden ve tamamen para etrafında şekillenen toplumsal ilişkileri komedi ile harmanlayarak bizlerin gözü önüne koyar. Bu eserin hâlâ ünlü olmasındaki asıl sebep de bence tam burası, yani evrensel olması.

Bu parçadan Molière ile ilgili,

- I. Kendini toplumun üstünde gören elit sınıfı eleştirdiği,
- II. Dönemin dinî kurumları tarafından hoş karşılanmadığı,
- III. Çok farklı kesimlere hitap etmeye çalıştığı,
- IV. Eleştiriye mizahı katık ettiği

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız II B) Yalnız III C) I ve II
D) II ve III E) III ve IV

1. **Yedekçi:** Ağayı göreceğim.

Salih: Oğlum, vazgeç bu sevdadan... Nene lazım... Var git, iskelede yedeğini çek.

Yedekçi: Neden vazgeçecektim?

Salih: Hemşeri... Doğancıbaşı kızını senin gibi bir yedekçiye verir mi? Bu hülyayı aklından çıkar. O kim, sen kim?

Yedekçi: O Doğancıbaşı ise... Ben de Allah'ın kuluyum.

Bekir: (Gülerek) Git işine hemşeri git!

Yedekçi: Şuradan şuraya gitmem... Bana ne diyecekse desin.

Salih: Oğlum, Ağa seninle eğleniyor.

Yedekçi: Ben Ağa'nın maskarası değilim. Evvelki yıl memleketten geldim... Bu tuzlu çayın kenarında yedek çekerken (eliyle göstererek) bu pencereden o yalabuk gızı gördüm... (Elini kalbi üstüne kor) Buraya bir ateş düştü... Bir yerlerde eğlenemiyorum... Sizin Ağa'ya geldim... Allah'ın emri, Peygamber'in kavli ile kızını bana ver, dedim. O zaman bana, veririm, demedi mi?

Salih: Dedi... Dedi ama... Seninle şaka etti.

Bu parça ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Konuşanların bazı davranışları ayraç içinde verilmiştir.
- B) Bireysel bir konu işlenmiştir.
- C) Manzum bir dram örneğinden alınmıştır.
- D) Sahnelemeye uygun bir teknikle kaleme alınmıştır.
- E) Kişiler kendi zamanlarının dili ve üslubuyla konuşturulmuştur.

2. **Harpagon** — Kazık gibi dikilip durma evimde. Olanı biteni dikizlemek için gücün, her şeyden bir çıkar sağlamak. Her yaptığımı gözetleyen bir adamı istemiyorum karşımda bütün gün. Hafiye istemiyorum evimde! Kör olası gözlerin, dört yanımı kuşatmış, yiyecek sanki varımı yoğunmu; çalınacak bir şey arıyorlar orada burada, sinsi sinsi!

La Fleche — Ne çalınması, a efendim? Bir çöpünüzü çaldırarak göz var mı sizde? Her şeyinizi bir yere saklamış, gece gündüz nöbet bekliyorsunuz!

Molieré'in *Cimri* adlı oyunundan alınan bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Trajedi türünde yazılmıştır.
- B) Yalnızlık teması işlenmiştir.
- C) Süslü ve sanatlı bir anlatım benimsenmiştir.
- D) Mensur şekilde oluşturulmuştur.
- E) Romantizmin etkisi vardır.

3. **Akhilleus:** Demek sizin için zulmetmek töre?

Şeref, kılıç üşürmek ölümlere?

Kıymak suçsuzlara, ağlaşanlara?

Agamemnon, bu mu yücelik Hellas için?

Nedir suçu kızların, kadınların bunda?

Denenir mi kılıcı kahramanların,

Çocukların, kadınların boynunda?

Asıl yiğittik, o değil mi ki, insan

Uzatsın yoksullara, bahtsızlara eliyle

Kendi aşından, kendi azığından

Ve yücelsin şereflerin, en güzeliyle?

Hayır, Agamemnon, ululuk değil dediğin!

Ve bu değil şeref veren savaşılar!

Yücelmez insanoğlu bastığı yerden

Ateş yağdırarak başlara!

Bu parça aşağıdaki tiyatro türlerinden hangisiyle ilişkilendirilebilir?

- A) Skeç
- B) Parodi
- C) Dram
- D) Trajedi
- E) Vodvil

4. Olabilir olan aynı zamanda inanılır olandır. Gerçekte olmamış bir şeyin olabilirliğine kolay kolay inanmayız. Ama gerçekten olan bir şeyin olabilirliği apaçık ortadadır. Çünkü olanaksız olsaydı gerçekte olmayacaktı. O hâlde tiyatro olabilir olana yönelmelidir.

Aşağıdaki parçalardan hangisinin dramatik örgüsü bu görüşle örtüşmez?

- A) **Semra:** Yarın hep birlikte sinemaya gidelim.
Banu: Bence diğer kızları da bulmalıyız.
Şükran: Haftaya bugün onları da çağırıp benim evimde toplanalım.
Banu: Tamam.
Semra: Ama yine de yarın sinemaya gidelim.
Banu: Peki, gidelim.
Semra: Tamam öyleyse.
- B) **Yaşlı Erkek:** (Öfkeyle kâseyi alır, kadının kucağına verir.) Al! Hurmaların da senin olsun!
Yaşlı Kadın: Miden bozulacak.
Yaşlı Erkek: Niye bozulsun midem? Kadayıfı bile saklamışsın.
Yaşlı Kadın: (Altan alır.) Ye. Yarasın. Sakladıysam... Belki bir gelen falan olur.
Yaşlı Erkek: (Keser.) Kimse gelmez! Herkesin işi var, gücü var! Kimse gelmez!
- C) **Cemal:** Hayırdır? Ne o elindeki valiz?
Feride: Günaydın baba. Girebilir miyim?
Cemal: Gir bakalım.
Feride: Bir müddet burada kalabilir miyim?
Cemal: Niye? Bir sorun mu var?
Feride: Biraz kafamı dinlemek istiyorum da.
- D) **Nihat:** Oynayıp durma şu kanallarla. Reklam bitmiştir. Aç şu maçı artık.
Hülya: Bize ne İtalya liginden? Sabahtan beri sen izliyorsun, biraz da ben izlemek istiyorum.
Nihat: Aç dedim sana. Az kaldı, bitmek üzere.
Hülya: Boş ver ya. Ne lazım sana elin futbolu?
- E) **Armağan:** Sarı karga, sence ben bu yolculuktan vazgeçsem mi? Dede ile ninenin evi çok rahattı.
Sarı Karga: Yapma dostum. Bir kuş asla hayallerinden vazgeçmez. Kanatların seni nereye uçurursa, oraya gitmelisin.
Armağan: İyi de ben nasıl gideceğim papağan adasına?

5. Tiyatroda monolog, oyundaki bir kişinin kendi kendine konuşması, dışa verilen iç sesidir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi bir monologdur?

- A) **Garson** — Bayan A bulaşıklarını kuruldı, kahvesinin son yudumunu içti, sokağa çıkmak üzere, Bay B sinir krizi içinde kızının okul ödevini bitirmesini, daha da beteri eşinin hazırlanmasını bekliyor. Ama evet, boşunaymış umutsuzluğu hazırlandı işte.
- B) **Burkan** — Bakın hele kimler varmış burada?
Akın — (Selim'in yanına gider, hayretle elbisesine bakar.) Vay, bu ne kılık böyle?
- C) **Zülfikâr Ağa** — Macaristan'a ilk geçtiğimiz gün, kendi canınızı tehlikeye koymuştunuz da düşmanın elinden bir delikanlının canını kurtarmıştınız. Hatırınızda mıdır?
- D) **Mıknatıs Çocuk:** Ben mıknatıslıyım!
Emre: Ben de Ankaralıyım ne var yani?
Mıknatıs Çocuk: Of, sen de bilmiyorsun. Mıknatıs gibiyim, demire yapışıyorum.
- E) **Pişekâr:** Evet, hatta ben korkumdan evin bodrumuna kaçmışım. Sen nerede idin?

6. Mizansen, sahnede kişilerin birbirlerine karşı söyledikleri I
uzun sözler. Rejisör, sinema ve tiyatrodaki eserin sahnelenen- II
ceye veya seyirci önüne çıkıncaya kadar geçirdiği her anı yöneten kimse; yönetmen. Suflör, tiyatrodaki kuliste durarak III
oyunculara sözlerini fısıltıyla söyleyip hatırlatan yardımcı. Tirat, bir tiyatro eserinin sahneye konması, sahneye göre IV
düzenlenip uygulanması. Dublör, tiyatrodaki ve sinemadaki bir V
rolün yedek oyuncusu.

Bu parçadaki bilgi yanlışının giderilebilmesi için numaralanmış terimlerden hangileri yer değiştirmelidir?

- A) I ve IV
B) I ve V
C) II ve III
D) II ve IV
E) III ve V

1. Geleneksel Türk tiyatrosunun türlerinden olan “Karagöz” de “orta oyunu” da ---- , ----, ---- ve ---- bölümlerinden oluşur.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi getirilemez?

- A) mukaddime B) muhavere C) fasıl
D) palanga E) bitiş

2. Orta oyununun oynandığı alana verilen ad aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Palanga B) Mevki C) Kafes
D) Yenidünya E) Sandık odası

3. Anadolu’da modern tiyatro öncesinde geleneksel Türk tiyatrosu egemendir. ---- ve ---- gibi türleri olan geleneksel Türk tiyatrosu, Tanzimat sonrasında da devam etmekle beraber değişen hayat şartlarıyla birlikte etkisini yavaş yavaş yitirmiştir.

Bu parçadaki boşluklara aşağıdakilerin hangisi getirilemez?

- A) Köy seyirlik oyunları B) Meddah
C) Karagöz D) Orta oyunu
E) Parodi

4. **Hacivat** — Yazıklar olsun ki o senin peder ü mâderine seni okutup yazdırmamışlar.

Karagöz — O pederli mâder ne demek oluyor?

Hacivat — Yani senin pederin yok mu?

Karagöz — (Ağlamaklı) Ah Hacivat benim peder vefat etti.

Hacivat — Ya... Mademki vefat etti, Zeyrek’in alt başında otur, avdetle görüşürsünüz.

Karagöz — Sen benden Unkapanı’nda bir tokat yer misin? (Tokat)

Hacivat — Karagöz’üm affedersin sizin pedere ne oldu?

Karagöz — Öldü, öldü... Senin anlayacağın bizim peder sizlere ömür...

Hacivat — Çirmen mi idi yoksa çimendifer mi?

Karagöz — Ne o?

Hacivat — Aldığınız kömür.

Karagöz — Şimdi bir tokat atarsam anlarsın. (Tokat)

Hacivat — Doğru söyle, sizin pedere ne oldu?

Karagöz — Ne kalın kafalı adamsın be! Bizim peder uzandı, uzandı.

Hacivat — Demek sizin peder lastikli idi?

Bu parça ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Geleneksel Türk tiyatrosu örneğidir.
B) Yanlış anlamalara dayalı güldürü öğelerine yer verilmiştir.
C) Gölge oyununun fasıl (asıl olay) bölümünden alınmıştır.
D) Dönemin konuşma diline ait ifadeler vardır.
E) Semt adları konuşmalara mizahi bir anlam katmıştır.

5. Her ne kadar modern tiyatro ile geleneksel tiyatro arasında sunum, hazırlık, metin, dekor, kişiler, yer, hitap edilen kitle açısından bazı farklar varsa da temelde aynı ortak amaca hizmet ederler. Modern tiyatronun belli bir mekânda sunulması, hazır bir metne dayanması ve geleneksel tiyatronun hemen her yerde sunulabilmesi, metin yönünden çoklukla doğaçlamaya dayanması bu ortak amacı yok etmez. Zira amaç bir olayı söz ve davranışlarla ortaya koymak, seyircinin karşısında olayı canlandırıp göstermektir.

Bu parçada anlatılanlar aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabıdır?

- A) Tiyatro türü hakkında ne düşünüyorsunuz?
 B) Geleneksel tiyatro türleri nelerdir?
 C) Geleneksel tiyatroyla modern tiyatronun bu oyununuzda kesiştiğini mi düşünüyorsunuz?
 D) Tiyatro yazarlarımıza bir öneriniz var mı?
 E) Geleneksel tiyatro ile modern tiyatro arasında nasıl bir ilişki vardır?

6. Geleneksel Türk tiyatrosunun başlıca türlerinden biri olan Karagöz oyununun bölümleri aşağıdakilerden hangisinde doğru sırayla verilmiştir?

- A) muhavere - fasıl - mukaddime - bitiş
 B) mukaddime - muhavere - fasıl - bitiş
 C) fasıl - mukaddime - muhavere - bitiş
 D) mukaddime - fasıl - muhavere - bitiş
 E) muhavere - mukaddime - bitiş - fasıl

7. Geleneksel tiyatro içinde yer alan bu türde, rol alan bütün kişileri ve hikâyeyi tek kişi canlandırır. Bu tiyatro, taklide ve tuluata dayalıdır. Oyuncu, bir sandalyeye oturarak dinleyicilerine hikâyeler anlatır; hikâyenin kahramanlarını kendi yöresinin dili ve şiveleri ile taklit eder. Onun konusu, günlük yaşamdaki olaylar, masallar, destanlar, hikâyeler ve efsanelerdir; aksesuarını ise bir sandalye (tabure), bir mendil (havlu) ile bir sopa (baston) oluşturur.

Yukarıda özellikleri verilen geleneksel tiyatro türü hangisidir?

- A) Meddah
 B) Köy seyirlik oyunları
 C) Karagöz
 D) Kukla
 E) Orta oyunu

8. Türk halk tiyatrosunda yer alan Karagöz oyunuyla ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Oyunda yerel söyleyişlere yer verilir.
 B) Yazılı bir metne dayanan, komedi ağırlıklı oyunlardır.
 C) Usta-çırak geleneği içinde sürdürülür.
 D) Figürleri perdeye yansıtarak seslendiren ve oynatan kişiler vardır.
 E) Oyun sırasıyla “mukaddime”, “muhavere”, “fasıl” ve “bitiş” bölümlerinden oluşur.

9. Hacivat – Merhaba Karagöz’üm, uğurlar olsun!

Karagöz – İftar kokuları burnuna dolsun!

Hacivat – Hah hah hah! ... Eksik olma, beni yine güldürdün! Aman! ...

Karagöz – Ne oldu Hacı Cavcav, kel kafanı bit mi ısırdı?

Hacivat – Değil efendim! Sen göbeklenmişsin? ...

Karagöz – Pataklarım ha, ağzını bozma!

Hacivat – Canım fena bir şeyi mi söyledim?

Karagöz – Köftehor, “Sen köpek yemişsin!” dedin ya! ...

Hacivat – Efendim hiç öyle söyler miyim? Yani göbek yapmışsın diyorum.

Karagöz – Ne zaman börek yapmışsın? ...

Hacivat – Allah iyiliğini versin, hemen saçmalamaya başladın! Kilo almışsın...

Karagöz – Bizde terazi yok ki, kilo alıp ne yapayım?

Bu parçada Karagöz oyunuyla ilgili hangi özellik görülmektedir?

- A) İmparatorluğu temsil eden çeşitli tiplere yer verir.
 B) Hayalî denen tek bir kişi tarafından canlandırılır.
 C) Müzik de bu oyunlarda yer alan bir unsurdur.
 D) Yanlış anlaşılmadan doğan komedi hâkimdir.
 E) Bayram günlerinde oynanmaktadır.

1. Karagöz oyunu ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Oyunda tasvirleri oynatan kişiye hayalî ya da hayalbaz denir.
- B) Oyun, bir imparatorluk olan Osmanlı Devleti'nin toplumsal zenginliğinin hayal perdesine yansımış şekli olarak değerlendirilebilir.
- C) Eski kaynaklarda; kol oyunu, meydan oyunu, taklit oyunu, zuhurî gibi adlarla anılmıştır.
- D) İlk olarak Şeyh Muhammet Küşterî oyunu oynattığı için oyun perdesine "Küşterî Meydanı" adı da verilmiştir.
- E) Deriden kesilen ve "tasvir" adı verilen birtakım şekillerin (insan, hayvan, bitki, eşya vb.) arkadan ışıklandırılmış beyaz bir perde üzerine yansıtılması temeline dayanır.

2. Orta oyunu ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Oyun bir meydanda etrafı seyircilerle çevrili yuvarlak bir alanda oynanır.
- B) Orta oyununun iki önemli kahramanı Pişekâr ile Kavuklu'dur.
- C) Mukaddime, muhavere, fasıl ve bitiş bölümlerinden oluşur.
- D) Orta oyununda Frenk, Tatar, Himmet Ağa, Beberuhi gibi tipler vardır.
- E) Muhavere bölümünde arzbar adlı konuşma Kavuklu ile Pişekâr'ın tanışmalarını sağlar.

3. I. Halkın ortak malı olup oyunlarda gösterilen konuların kim tarafından düzenlendiği bilinmez.
- II. Deriden yapılan ve tasvir adı verilen şekillerin çubuklara takılıp arkadan yansıtılan ışıkla beyaz perde üzerinde hareket ettirildiği bir gölge oyunudur.
- III. Şeyh Muhammet Küşterî tarafından başlatıldığı için oyun perdesine "Küşterî Meydanı" adı da verilmiştir.
- IV. Dört bölümden oluşur: Besmele, dibâce (ön söz), tevhîd, hâtime (sonuç).
- V. Oyundaki kişiler birer tiptir, bu tiplerin en önemlileri "Karagöz" ile "Hacivat"tır.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde Karagöz oyunu ile ilgili bilgi yanlış vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4. Gölge oyunundaki Hacivat'ın karşılığıdır. Orta oyununun "oyun başı"dır. Oyunu o açar, o kapatır. ---, belli bir yazılı metne dayanmayan orta oyununun hem oyuncusu hem sahneye koyucusu hem de yazarı gibidir. Elinde bir "şakşak" ile ortaya çıkar, bu şakşaktan çıkardığı seslerle kapı açılmasını vb. taklit eder, oyunu şakşak ile yönlendirir.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Çelebi B) Kavuklu C) Pişekâr
D) Külhanbeyi E) Zenne

5. Hacivat: (Şen şakrak içeri girer.) Vay efendim vay!

Karagöz: (Vurur.) Al sana bir tokat, yıldızları say!

Hacivat: (Yere düşüp kalkar.) Aman Karagöz'üm, bu ne öfke?

Karagöz: (Vurur.) Her zaman olmaz beş kuruşa beş köfte.

Hacivat: Ne vuruyorsun be Karagöz? Ben ne emelle geldim.

Karagöz: Amelsen ne diye çıkıyorsun evden?

Geleneksel Türk tiyatrosundan seçilen bu parçada aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Yanlış anlaşılmalara doğan kargaşalar
- B) Oyuncuların hareketlerini gösteren cümleler
- C) Güldürüye dayalı karşılıklı söylemler
- D) Doğaçlama bir şekilde sahnelenme
- E) Tiplere özgü seslenmeler ve cevaplamalar

6. Gölge oyunu ve orta oyununda halkın keskin zekâsını ve hazırcıevaplığını temsil eden tipler aşağıdaki seçeneklerin hangisinde verilmiştir?

- A) Hacivat - Pişekâr
- B) Hacivat - Kavuklu
- C) Karagöz - Zenne
- D) Kayserili- Beberuhi
- E) Karagöz - Kavuklu

7. Kavuklu ve Pişekâr'ın tanıdık çıktıkları tanışma konuşmasıyla başlar. Kavuklu ve Pişekâr'ın birbirinin sözlerini ters anlamaları bir gülmece oluşturur ki buna arzbar denir. Arzbardan sonra tekerleme başlar. Tekerlemede Kavuklu, başından geçen olağan dışı olayı Pişekâr'a anlatır. Pişekâr da bunu gerçekmiş gibi dinler, sonunda bunun bir düşünce olduğu anlaşılır.

Bu parçada orta oyununun aşağıdaki bölümlerinden hangisinin açıklaması yapılmıştır?

- A) Bitiş B) Fasıl C) Mukaddime
D) Tekerleme E) Muhavere

8. **Hacivat:** Ben de seni buraya getirmesem kör olayım.Yâr bana bir eğlence medet! Gel benim gönlümün aşığı!

Karagöz: (İçeriden) Geliyorum mahallenin yılışığı!

Hacivat: Gel diyorum sana çocuğum!

Karagöz: (İçeriden) Geliyorum kaçak eşek sucuğum!

Hacivat: Haydi ama Karagöz, geliver aşağı!

Karagöz: (İçeriden) Anlaşıldı sen istiyorsun bir güzel kaşağı!

Bu parçanın türü ile ilgili,

- I. Hayalî adlı sanatçı tarafından seslendirilir.
II. Mukaddime, muhavere ve bitiş bölümlerinden oluşur.
III. Yazılı bir metne dayanmaz.
IV. Modern Türk edebiyatına ait türlerdendir.

yargılarından hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III
D) II ve IV E) I, II ve IV

9. **Halk tiyatrosunun bir türü olan Karagöz oyunu ile ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?**

- A) Tasvirler; hayalci, hayalî veya hayalbaz adları verilen kişi tarafından canlandırılır.
B) Acem, Arap, Kastamonulu, Trabzonlu gibi tipler genellikle ağız özellikleriyle konuşurlar.
C) Karagöz; Arapça, Farsça kelime ve terkipler kullanan eğitilmiş, aydın halk tipidir.
D) Giriş, muhavere, fasıl ve bitiş olmak üzere dört bölümü vardır.
E) Karagöz ve Hacivat oyunun karakterleridir.

10. Tek kişilik bir tiyatro gibidir. İki aracı vardır; biri boynuna doladığı mendili, öteki de elinde tuttuğu sopasıdır. Mendille çeşitli başlıklar yapar, terini siler. Sopayı da oyunu başlatmak, seyirciyi suskunluğa çağırmak, kapıyı vurmak için ya da saz, süpürge, tüfek, at vb. yerine kullanır. Hem oyun hem de anlatılanlar doğaçlamaya dayanır.

Bu parçada sözü edilen tiyatro türü aşağıdakilerin hangisidir?

- A) Karagöz
B) Orta oyunu
C) Meddah
D) Kukla
E) Dram

11. (Aynı yer. Üç ay kadar sonra. Akşamüstü. Büyükanne koltuğunda oturur. Ortalık alabildiğine dağınık. Özcan, ocağın önünde bulaşık yıkar. Bir tencere yere yuvarlanır.)

Büyükanne: Aaa! Kim gürültü yapıyor orada? Safiye!

Özcan: Sus Allah aşkına büyükanne. Zaten canım burnuma gelmiş.

Büyükanne: Safiye, çabuk buraya bak! Sen bana nasıl cevap verebilirsin? Derhâl işine son veriyorum. Safiye, bak buraya.

Özcan: Bakamaz.

Büyükanne: Niye? Ben çağırıyorum.

Özcan: Yatıyor.

Büyükanne: Kalksın. (Sağ kapıya) Bu çocuğu istemem ben artık.

Özcan: İstemezsen isteme.

Büyükanne: Vah vah vah... Eskiden herkes önümde el pençe divan dururdu.

Özcan: Atma.

Büyükanne: Gözlerini yerden kaldırmazdı hizmetkârlar.

Özcan: Peki peki...

Bu parça ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Geleneksel Türk tiyatrosuna ait bir eserden alınmıştır.
B) Kahramanlar arasında kuşak çatışması vardır.
C) Diyalog tekniğine yer verilmiştir.
D) Günlük dilin imkânlarından faydalanılmıştır.
E) Belirgin zaman ve mekân öğelerine yer verilmiştir.

1. Sühens-ı gülistan-ı nezahet

Nihal-i gonce-i bağ-ı zerafet

Söyledikçe sergüzeşti verir bezme letafet

Dinle imdi bende-i acizden bir hoş hikâyet

Bu parçada verilen ifadeler aşağıdaki türlerden hangisiyle ilgilidir?

- A) Köy seyirlik oyunları B) Orta oyunu
C) Karagöz D) Meddah
E) Tuluat

2. PİŞEKÂR – Akşamı şerifleriniz hayrolsun muhterem seyirciler... Hoş geldiniz sefalar getirdiniz... İşte çıktık meydâne, başlıyor oyunumuz inşallah mutlu olur hepimizin sonumuz... Efendim bendeniz bu mahallenin eskisi İsmail kulunuz... Hani ne derler... Sel gider kum kalır, herkes hayattan kendine düşen payı alır... Kim bilir birazdan kimler gelecek, kimler gidecek... Bakalım sine-i devran ne surat gösterecek... Amma benim pehlivanım.

ZURNA – Buyur benim pehlivanım.

PİŞEKÂR – Bu da hesap değil.

ZURNA – Nedir hesabın?

PİŞEKÂR – Burnunu ye kasabın... Fotoğrafçı oyununun taklidini aldım, çal usûl ü ahenk ile... Oyunumuz başlasın erkân ü adâp ile. Tenezzülün seyredenler zevkiyab olsunlar...

Bu parça aşağıdaki bölümlerin hangisinden alınmış olabilir?

- A) Fasil B) Mukaddime C) Muhavere
D) Bitiş E) Girizgâh

2021 AYT

3. (I) Karagöz ve orta oyunu geleneksel Türk tiyatrosunun belli başlı türlerindendir. (II) Bunlar, önceden yazılmış ve ezberlenmiş metinlere dayanmaktan ziyade gösteriyi ön plana alır. (III) Orta oyununda asıl konunun işlendiği bölüme "fasıl" adı verilirken Karagöz'de bu bölümün adı "muhavere"dir. (IV) Zaman zaman her iki oyuna da müzik eşlik eder. (V) Kişiler açısından bir karşılaştırma yapılırsa Karagöz'deki Hacivat'ın orta oyunundaki karşılığı Pişekâr, Karagöz'ün karşılığı ise Kavuklu'dur.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bir bilgi yanlışı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2019 AYT

4. (I) Genellikle "gölge oyunu" olarak nitelendirilen Karagöz; çıra, mum, lamba gibi bir aydınlatma kaynağı ile yarı saydam bir perdeden yararlanılarak oynanır. (II) Karagöz ile Hacivat'ın başından geçen olayların anlatıldığı oyunda Çelebi, Bebe Ruhi, Tuzsuz Deli Bekir gibi yardımcı tipler de vardır. (III) Karagöz oyunu; giriş, muhâvere, fasıl ve bitiş olarak adlandırılan dört bölümden meydana gelir. (IV) Karagöz şakacı, nüktedan, meraklı ve patavatsız bir tipi canlandırırken Hacivat medrese kütürüyle yetişmiş eğitilmiş bir tiptir. (V) Toplumun aksayan yönlerinin eleştirildiği oyunda Karagöz mendil, baston, sandalye gibi aksesuarları kullanırken Hacivat bu aksesuarları kullanmaz.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde bir bilgi yanlışı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5. (I) Orta oyunu, sahne olarak kabul edilen ve etrafı seyircilerle çevrilmiş açık bir alanda oynanır. (II) Orta oyununda, oyuncu- ların palanga diye adlandırdıkları oyun alanı, herhangi bir yerde kolaylıkla hazırlanabilir. Bu nedenle oyuncuların belli bir yerde, her zaman, hazır, sabit bir alanları yoktur. (III) Seyircilerle oyun yeri, ip gerilmiş kazıklarla ayrılır. (IV) Oyunda dekor denile- bilecek başlıca iki nesne vardır: Birincisi ev olarak kullanılan yenidünya adı verilen paravan, ikincisi işyeri olarak kullanılan ve dükkân adı verilen iskemledir. (V) Oyunlar yazılı bir metne dayandığından birçok oyun günümüze kadar ulaşmıştır.

Bu parçada numaralandırılmış ifadelerden hangisinde bir bilgi yanlışı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

6. Aşağıdaki karşılaştırmaların hangisinde bilgi yanlışı vardır?

Geleneksel Türk Tiyatrosu	Klasik Tiyatro
A) Üç birlik kuralı yoktur.	Üç birlik kuralına uyulur.
B) Halk çevresinde ortaya çıkmıştır.	Aydın çevrede ortaya çıkmıştır.
C) Sahne yoktur.	Sahne vardır.
D) Ön hazırlık yapılmaz.	Ön hazırlık yapılır.
E) Yazılı bir metin vardır.	Doğaçlama oynanır.

7. Doğaçlama tiyatrosu, oyuncuların oyun içeriğine yönelik herhangi bir hazırlık ya da plan yapmadan gerçekleştirdiği performans anlamına geliyor. Sahnede seyirciden alınan bir sözcük ya da bir cümleden yola çıkarak oyuncular birbirlerinin o an oyuna getirdiği bilgileri kabul ediyor, üstüne ekleme yapıyor ve oyun olarak kuruluyor. Doğaçlamanın kökenlerinin insanın yaşadıklarını, korkularını, sevinçlerini bedenleriyle ifade ettiği ritüellere, şaman danslarına, mevsimsel törenlere dayandığını ve bu törenlerde, danslarda, doğaçlamanın ilk nüvelerinin oluştuğu söylenebilir. İlk kez 1928 yılında yayımlanan ve İÖ'ye ait olduğu tespit edilen bir papirüste yazılan drama, bugüne dek bilinen en eski doğaçlama tiyatro örneğidir. Doğaçlama, tiyatro sanatında yapıtlarını oluşturan yazarlar ve role hazırlanan oyuncular tarafından tarih boyunca kullanıldı. 16 ve 17. yüzyıl geleneksel Türk tiyatrosunda ---- sahnede de yapıldı.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Köy seyirlik oyunları
B) Karagöz
C) Meddah
D) Orta oyunu
E) Kukla

8. Karagöz oyununda kötü huylu cüce tipidir. Saray soytarıları gibi vücudu gelişmemiş, akıllı kıttır. Çabuk ve duraksamadan konuşur. Başkalarını, özellikle Karagöz'ü kızdırmaktan hoşlanır. Yılışık, sulu, alaycı bir tiptir. Oradan oraya laf taşıyarak herkesi birbirine düşürür. Etrafa kulak asmaz, devamlı söz söyler, boyu kadar uzun bir külâhı ve kimi kez de külâhın ucunda feneri vardır. Bu tipe, "Altı Karış" da denir.

Bu parçada söz edilen Karagöz tipi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tuzsuz Deli Bekir
B) Çelebi
C) Matiz
D) Arnavut
E) Beberuhi

9. Türklerin oldukça köklü ve eski bir tiyatro geleneği bulunmaktadır. Karagöz, meddah, kukla gibi pek çok örneği bulunan bu geleneğin son halkası ise orta oyunu geleneğidir. Bu gelenekte palanga adı verilen çepeçevre seyircilerle kuşatılmış bir meydanda oynanan bu oyun, oyuncularının doğaçlama yeteneğine bağlıdır. Oyunu geliştirmek için ev ve dükkân olarak işlev gören iki paravan kullanılır. Ait oldukları sınıfların yerel kıyafetlerini giyen, hatta yeri gelince kadın kılığına girip makyaj dahi yapan sanatçılar, halkı eğlendirmek için tüm hünerlerini sergilerler.

Bu parçaya göre modern tiyatrodaki kullanılan;

- I. sahne,
II. metin,
III. dekor,
IV. kostüm,

unsurlarından hangisi veya hangileri orta oyununda bulunmaz?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve II
D) II ve III
E) III ve IV

10. Türk kültürünün çok önemli bir unsurunu oluşturan Karagöz oyunu, deriden kesilmiş tasvirlerle perde arkasından ışık yansıtılmasıyla oynanan bir gölge oyunudur. Bu oyun Türk kültürünü, yaşam biçimini, müziğini, Osmanlı'daki halkın karakterini bizlere yansıtan özel bir sanatsal faaliyet özelliği taşımaktadır. Ülkemizde 19. yüzyılın sonlarına doğru başlayan modern tiyatro öncesinde bizim bu alandaki eksikimizi tamamlayan "Geleneksel Türk Tiyatrosu" içinde Karagöz ayrıca bir yer tutmaktadır.

Bu parçadan Karagöz'le ilgili,

- I. Yazılı bir metni olmak zorundadır.
II. Günlük hayat oyuna yansıdığı için dönemin zihniyet hakkında bilgi sahibi oluruz.
III. Oyunu perde arkasında oynatan kişiye "hayalbaz ya da hayal" denir.
IV. Türk tiyatrosunun önemli bir parçasıdır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız III
C) I ve II
D) II ve III
E) II ve IV

1. Batılı anlamda Türk tiyatrosunun ilk örnekleri için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Klasizm ve romantizmin etkileri görülür.
- B) Servetifünun Dönemi'nde kaleme alınmıştır.
- C) Birçoğu sahnelenmek için değil okunmak için yazılmıştır.
- D) Bazı eserlerde geleneksel Türk tiyatrosunun izleri görülür.
- E) Manzum şeklinde yazılan örnekleri de vardır.

2. Aristokrat bir aileye mensup olan ---- 1852'de İstanbul'da doğmuştur. Öğrenimini bu şehirde yapmış, özel derslerle kendisini yetiştirmeye çalışmıştır. Kırka yakın eserinin yarısı tiyatro türündedir. Kimini şiir, kimini düzyazı, kimini de şiir-düzyazı karışımı yazdığı tiyatroları sahne tekniği bakımından zayıftır. Zaten yazar, tiyatro eserlerini oynamak için değil, okunmak için yazmıştır. *Macera-yı Aşk*, *İçli Kız* önemli eserleri arasındadır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Recâizâde Mahmut Ekrem
- B) Nâmık Kemal
- C) Abdülhak Hâmit Tarhan
- D) Şinâsi
- E) Ahmet Vefik Paşa

3. Nâmık Kemal, tiyatro türünü geliştiren yazarlarımızdan biri olmuş ve Türk edebiyatına birçok oyun kazandırmıştır. Silistre Kalesi'nin savunmasını anlatan ---- adlı oyunu döneminde oldukça dikkat çekmiştir. *Celaleddin Harzemşah* adlı oyunun başına yazdığı ---- ile tiyatronun tanımını vermiş, bu yazıyı ---- *Cromwell* ön sözüne dayanarak kaleme almıştır.

Bu parçadaki boşluklara aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) *İntibah - İntibah Mukaddimesi* - Victor Hugo
- B) *Vatan yahut Silistre - Celal Mukaddimesi* - Victor Hugo
- C) *Zavallı Çocuk - Celal Mukaddimesi* - Dostoyevski
- D) *Kara Bela - İntibah Mukaddimesi* - Dostoyevski
- E) *Zavallı Çocuk - Celal Mukaddimesi* - Shakespeare

4. Türk edebiyatında Batılı tarzda yazılan ilk tiyatro eseri olarak kabul edilir. Geleneksel Türk tiyatrosundan farklı olarak belirli bir metin çerçevesinde giriş, gelişme ve sonuç bölümleri bulunur. Görücü usulü evliliğin sakıncalarını konu alan bu eser, dönemin toplumsal yapısını yansıtan gerçekçi bir anlayışla kaleme alınmıştır.

Bu parçada tanıtılan eser ve yazarı aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) *Şair Evlenmesi* - İbrahim Şinâsi
- B) *Vatan yahut Silistre* - Nâmık Kemal
- C) *Çengi* - Ahmet Mithat Efendi
- D) *Afife Anjelik* - Recâizâde Mahmut Ekrem
- E) *İçli Kız* - Abdülhak Hâmit Tarhan

5. **İslam Bey** — Benim hiç ocağımda oralarda yatar adam gördün mü? Ecdadımdan kırk iki şehit adı bilirim, rahat döşeğinde ölmüş bir adam işitmedim. Anladın a? Bir adam işitmedim... Devlet harp açmış. Düşman serhadde şehitlerimizin kemiklerini, topraklarını çiğnemeye çalışıyor. Hiç nasıl olur ki hasmın silahı vatana çevrilsin de karşısında en önce benim göğsümü bulmasın? Ah! Vatanını sevmeyen adamdan sana nasıl muhabbet umarsın?

Zekiye — Eğer... Vatan... Vatan olunca... Ben... Ne derim? Ben... Ben ne diyebilirim? Git!... Git beyim!... Dünyanın bu hâli de varmış! Ben vatani bilirim. Ben vatan lakırdısını işitmişim... Lakin iki kalbi birbirinden koparır sanmazdım! Meğer koparırmış. Benim gönlümü kopardı.

Bu parçanın teması aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Vatanseverlik
- B) Sabır
- C) Gurur
- D) Ölüm

E) Yalnızlık

6. Batı medeniyetinin Türkiye'ye yerleşmesinde tiyatronun, tiyatronun gelişmesinde ise bu dönemin büyük rolü olmuştur. Gerçi bu dönemden önce Karagöz, orta oyunu, meddah, köy seyirlik oyunumuz vardı. Yani Türk toplumu tiyatroya yabancı değildi. Ancak Batılı anlamda tiyatronun yerleşip gelişmesi ---- adını verdiğimiz dönemle / toplulukla başlamıştır. Oyunlar yazılı metinler hâlinde edebiyatımıza girdi ve tiyatro adı verilen binalarda sahnelenmeye başlandı. Aslında tiyatro bu dönemde sanat dünyamıza girmemiş, edebiyatımızda sadece yeni bir yön ve şekil almıştır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Tanzimat Edebiyatı
- B) Servetifünun Edebiyatı
- C) Fecriati Edebiyatı
- D) Millî Edebiyat
- E) Cumhuriyet Edebiyatı

7. Batılı anlamda tiyatro, Tanzimat Dönemi'nde edebiyatımıza girmiştir. Batılı tarzda ilk tiyatro eserini Şinâsi ---- adlı oyunuyla vermiş, Nâmık Kemal'in ---- isimli oyunu da sahnelenen ilk eserimiz olmuştur. Tanzimat Dönemi'nde Ahmet Mithat Efendi, Recâizâde Mahmut Ekrem, Abdülhak Hâmit, Ahmet Vefik Paşa, Güllü Agop gibi sanatçılar tiyatro türünde önemli çalışmalar yapmışlardır.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) *Şair Evlenmesi* - *Zoraki Tabip*
- B) *Zor Nikâh* - *Âkif Bey*
- C) *Şair Evlenmesi* - *Vatan yahut Silistre*
- D) *Âkif Bey* - *Zavallı Çocuk*
- E) *İçli Kız* - *Nesteren*

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bilgi yanlışı vardır?

- A) Modern tiyatro, Türk edebiyatına Tanzimat Dönemi'nde Batı'dan gelmiştir.
- B) Tanzimat Dönemi'nde Fransız sanatçı Molière'den uyarlamalar yapılmıştır.
- C) Ahmet Vefik Paşa, ilk yerli oyun olan *Şair Evlenmesi*'ni yazmıştır.
- D) Modern tiyatro kurulurken yer yer geleneksel tiyatroya ait unsurlardan da yararlanılmıştır.
- E) Millî Edebiyat Dönemi'nde tiyatrodaki görülen gelişme, Cumhuriyet Dönemi'nde güçlenerek devam etmiştir.

9. Aşağıdakilerden hangisi Ahmet Vefik Paşa'ya ait bir tiyatro eseri değildir?

- A) *Tabib-i Aşk*
- B) *Kıbarlık Budalası*
- C) *Azarya*
- D) *Kocalar Mektebi*
- E) *Atala*

10. 1844'te Hayrullah Efendi tarafından yazılan "Hikâye-i İbrahim Paşa be-İbrahim-i Gülşeni" adlı tiyatro eseri basılamadığı için 1859'da --- tarafından kaleme alınan ---- edebiyatımızın ilk tiyatro eseri olmuştur.

Yukarıdaki parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Nâmık Kemal - *Vatan yahut Silistre*
- B) Şinâsi - *Şair Evlenmesi*
- C) Ahmet Vefik Paşa - *Zor Nikâh*
- D) Ahmet Mithat Efendi - *Çengi*
- E) Direktör Âli Bey - *Ayyar Hamza*

11. Aşağıdaki sanatçılardan hangisinin tiyatro türünde eseri yoktur?

- A) Mehmet Rauf
- B) Halit Ziya Uşaklıgil
- C) Cenap Şahabettin
- D) Tefik Fikret
- E) Hüseyin Suat Yalçın

1. Tanzimat Dönemi sanatçılarının etkisinde kalarak tiyatroyu eğlendirirken ibret veren bir sanat olarak görmüş ve eserlerini de bu doğrultuda yazmıştır. Tiyatrolarının ana perspektifini kadın-erkek ilişkileri etrafında şekillenen aile ilişkileri oluşturur. Oyunlarında aile içinde yaşanan olaylar, kadın-erkek ilişkileri, evlenme-boşanma konusu, bürokrasi ve devlet işleyişi, Batılılaşma olgusu gibi konulara yer verir. Uyarılama konusunda Ahmet Vefik Paşa'dan sonra en başarılı kişidir. Yazdığı oyun türleri; vodvil, komedi, fantezi, mühlike (komedi), müzikli komedyadır.

Bu parçada tanıtılan tiyatro yazarı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İbnürrefik Ahmet Nuri Sekizinci
- B) Musahipzâde Celal
- C) Yaşar Nabi Nayır
- D) Haldun Taner
- E) Ahmet Kutsi Tecer

2. İslam Bey, gönüllü olarak orduya katıldığı için uzaktan sevdiği Zekiye ile vedalaşmak üzere onun odasına girer. Zekiye'ye, kendisi için beslediği sevgiyi anlatır. Zekiye de İslam Bey'e karşı kayıtsız olmadığı gibi, onun arkasından erkek kılığında gönüllüler takımına karışır. Bu arada İslam Bey yaralanır. Ona, Âdem ismini alan Zekiye bakar. Yaralı olduğu hâlde İslam Bey, yanında Abdullah Çavuş ve Zekiye ile düşman cephanesini ateşlemek üzere giderler. İslam Bey ile Zekiye'nin düşünleri, kazanılan savaşın mutluluğuyla yapılır.

Bu parçada özet verilen eser aşağıdakilerden hangisidir?

- A) *Cezmi*
- B) *Kırık Hayatlar*
- C) *Sergüzeşt*
- D) *Vatan yahut Silistre*
- E) *Aşk-ı Memnu*

3. **Aşağıdaki seçeneklerden hangisi Millî Edebiyat Dönemi tiyatrosunun özelliklerindendir?**

- A) Siyasal ve sosyal eleştiri vardır.
- B) Eserler genelde komedi türündedir.
- C) Oyuncular genelde kadınlardan oluşur.
- D) Eserlerde bireysel konular ön plandadır.
- E) Eserlerin dili ağır ve süslüdür.

4. Oyunda sahte bir evliliğin kısa bir hikâyesi konu edilmiştir. Tek perdelik bu komedinin tipleri halktan seçilmiştir. Basit bir konuyu işleyen eser, komedi türünde kaleme alınmıştır ve orta oyunu, meddah gibi geleneksel Türk seyirlik oyunlarının izlerini taşır. Kişilerin adları eserdeki karakterlere göre seçilmiştir. Müştak Bey, Kumru Hanım'a tutkundur arzusu onunla evlenmektir. Kızın ailesi çirkin ve yaşlı kızlarını, Kumru Hanım'ın yerine vermeye kalkar. Bunun için de nikâhı kıyacak mahal-le imamını kandırırlar. Müştak Bey, Kumru Hanım'ın yerine ablası Sakine ile nikâhlandığını anlayınca kıyameti koparır. Arkadaşı Hikmet Bey, imamı işi halletmesi için ikna eder ve sonunda Kumru Hanım'la Müştak Bey'in nikâhları kıyılmış olur.

Bu parçada sözü edilen eser ve yazarı aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

- A) *Şair Evlenmesi* - Şinâsi
- B) *Gülîhal* - Nâmık Kemal
- C) *Zoraki Nikâh* - Ahmet Vefik Paşa
- D) *Eşber* - Abdülhak Hâmit
- E) *Çok Bilen Çok Yanılır* - Recâizâde Mahmut Ekrem

5. **Aşağıdakilerden hangisi Tanzimat dönemi tiyatrosu için söylenemez?**

- A) Tiyatrolar bazen düzyazı, bazen şiir, bazen de düzyazı şiir karışık olarak yazılmıştır.
- B) Oynanan ilk tiyatro eseri Nâmık Kemal'in *Vatan yahut Silistre* adlı eseridir.
- C) Komedielerde Victor Hugo'nun, dramda ise Molière'nin etkisi görülür.
- D) Batılı anlamda ilk tiyatro eseri Şinâsi'nin yazdığı tek perdelik töre komedisidir.
- E) Batı tarzı tiyatro ile geleneksel tiyatro sentezlenmeye çalışılmıştır.

6. (I) Dünya edebiyatında tiyatronun başlangıcı Eski Yunan'da bağbozumu tanrısı Dionysos adına düzenlenen törenlere kadar götürülebilir. (II) Bu türün tarih boyunca trajedi, komedi ve dram gibi türleri ortaya çıkmıştır. (III) Türk edebiyatında Karagöz, meddah, orta oyunu gibi türler, temaşa geleneği ihtiyacını karşılamıştır. (IV) Türk edebiyatında modern anlamda (Batılı) tiyatro, 17. yüzyıldan sonra görülmeye başlar. (V) Tanzimat ikinci döneminde gelişimini hızlandıran Türk tiyatrosu, Servetifünun ve Fecriati sanatçılarıyla zirveye ulaşmıştır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangilerinde bilgi yanlış yapılmıştır?

- A) I ve III B) II ve III C) II ve IV
D) III ve V E) IV ve V

7. Tanzimat Dönemi yazarlarından olan ---- Molière'den yaptığı çeviri ve adaptasyonlarla tanınmıştır. Tiyatro tarihimizde özel bir yeri olan yazar Bursa valisiyken bir tiyatro binası yaptırmış, Türk halkında tiyatro bilincinin gelişmesi için çalışmıştır. Türkçü bir anlayışa sahiptir, milliyetçilik ve Türkçülük akımlarının bizdeki ilk temsilcilerindendir. Anadolu Türkçesine ait ilk sözlük olan *Lehce-i Osmanî*'yi hazırlamıştır. Eserlerinde klasisizmden etkilenmiştir.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Şinâsi
B) Ahmet Mithat Efendi
C) Ahmet Vefik Paşa
D) Muallim Nâci
E) Recâizâde Mahmut Ekrem

8. Aşağıdaki eserlerden hangisinin türü diğerlerinden farklıdır?

- A) *Sardanapal*
B) *Besa* yahut *Ahde Vefa*
C) *Âkif Bey*
D) *Atala*
E) *Yadigâr-ı Şebab*

9. Aşağıdakilerden hangisi Servetifünun Dönemi'ne ait bir tiyatro eseridir?

- A) *Körebe* B) *Gülñihal*
C) *Afife Anjelik* D) *Zoraki Tabip*
E) *Eşber*

10. *Vatan yahut Silistre*'nin başkişisi İslam Bey, tam bir Türk kahramanıdır. İslam Bey'i çok seven ve ondan hiç ayrılmak istemeyen Zekiye, erkek kılığına girip Âdem adını alarak peşinden gider; Silistre savunmasına katılır. Silistre'de tabya komutanı, Sıtkı Bey adlı bir kahramandır. Kendisi, Manastır'da subayken adil olunmadığını düşündüğü bir meseleden dolayı itaatsizlik etmiş, bu yüzden ordudan çıkarılmış ancak gösterdiği birçok yararlılıkla yeniden orduya girmeyi başarak albaylığa kadar yükselmiştir. Aynı zamanda Zekiye'nin babasıdır. Ordudan çıkarılınca ailesine gidememiş onun için de öldü sanılmıştır. Silistre'de savaşırken baba-kız birbirlerini tanımazlar ancak Sıtkı Bey ona karşı içten bir yakınlık duyar. Savaş esnasında İslam Bey yaralanır ve Zekiye'nin kucağına düşer. Kendine gelince adını Âdem bildiği kılık değiştirmiş Zekiye'yi tanır. Eserin en renkli tipi olan Abdullah Çavuş isimli bir diğer kahraman ise komutanlarının ve askerlerin maneviyatını yükselten önemli bir unsurdur. En çaresiz anlarda bile "Kıyamet mi kopar?" nakaratıyla ruhlara bir serinlik vermeyi başlar. Eserin final bölümünde baba-kız, yani Sıtkı Bey ve Zekiye birbirine kavuşur; İslam ile Zekiye'nin düşünceleri de kazanılan savaşın mutluluğuyla birlikte yapılır.

Bu parçaya göre *Vatan yahut Silistre* için hangisi söylenemez?

- A) Neredeyse olanaksız tesadüfler vardır.
B) Kahramanlar genellikle tek yönlüdür.
C) Konusunu millî tarihten almıştır.
D) Kahramanların duygularına değinilmiştir.
E) Mekânlar kahramanlara etki etmiştir.

11. Aşağıdakilerden hangisi Abdülhak Hâmit'in aruz ölçüsüyle yazdığı tiyatro eserlerinden biri değildir?

- A) *Liberte* B) *Tayflar Geçidi*
C) *Tezer* D) *Turhan*
E) *Eşber*

1. Aşağıdakilerden hangisi Tanzimat Dönemi'nde komedya türünde yazılmış tiyatro oyunlarından biri değildir?

- A) *Çok Bilen Çok Yanılır*
- B) *Zor Nikâhı*
- C) *Şair Evlenmesi*
- D) *Kara Bela*
- E) *Kibarlık Budalası*

2. Abdülhak Hâmit tiyatrosu ile ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Yarısı manzum ve yarısı da düzyazı olan *Zeynep* adlı bir eseri vardır.
- B) *Nazîfe*, *Nesteren*, *Eşber*, *Tezer*, *Liberte* manzum olarak yazdığı eserlerdendir.
- C) Abdülhak Hâmit, kendine özgü tiyatro anlayışını *Sardanapal* adlı oyunun ön sözünde açıklar.
- D) Tiyatroyu bireye yönlendiren ve karakterleri öne çıkaran Abdülhak Hâmit, tiyatrolarında sosyal konulara karşı tamamen duyarsız kalmamıştır.
- E) *Mâcera-yı Aşk*, *Sabr ü Sebat*, *İçli Kız*, *Duhter-i Hindu*, *Finten* nesir olarak yazdığı eserlerdendir.

3. Tanzimat Dönemi'nde tiyatro yazarları Batı tiyatrosunu özellikle de Fransız tiyatrosunu örnek almışlardır. Molière, Racine, Corneille ve Hugo'nun etkileri eserlerde görülür. Örneğin ---- adlı eserde Fransız tiyatrosunun etkisi hem konuda hem de teknikte görülmektedir.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilemez?

- A) *İçli Kız*
- B) *Zavallı Çocuk*
- C) *Celaleddin Harzemşah*
- D) *Körebe*
- E) *Vuslat*

4. Tanzimat Dönemi'nde Fransız romantizminin etkisiyle ve dönemin hastalığı olması sebebiyle verem konusuna sıklıkla yer verilmiştir. Birbirini seven iki gencin kavuşamamaları ve sonucunda gençlerden birinin ölmesi Tanzimat tiyatrolarında oldukça fazla işlenmiştir. Victor Hugo'nun tiyatro anlayışını benimseyen Nâmık Kemal ---- oyununda bu konuya değinirken Recâizâde Mahmut Ekrem, Nâmık Kemal'i örnek alarak ---- yazar ve Abdülhak Hâmit de Nâmık Kemal çizgisini takip ederek ---- oyununu kaleme alır.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) *Vuslat* - *İçli Kız* - *Zavallı Çocuk*
- B) *Zavallı Çocuk* - *İçli Kız* - *Vuslat*
- C) *Vuslat* - *Zavallı Çocuk* - *İçli Kız*
- D) *İçli Kız* - *Vuslat* - *Zavallı Çocuk*
- E) *Zavallı Çocuk* - *Vuslat* - *İçli Kız*

2018 AYT

5. Şinasi'nin *Şair Evlenmesi* adlı eseriyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kişiler, eğitim düzeylerine göre konuşturulmuştur.
- B) Gülmece yoluyla toplumsal eleştiri yapılmıştır.
- C) Kişilerin adlarıyla sosyal ve kişisel özellikleri arasında bağ vardır.
- D) Batılılaşmanın olumsuz yönlerini yerme amacıyla yazılmıştır.
- E) Tipleştirmeye dayalı bir tiyatro anlayışını yansıtmaktadır.

2019 AYT

6. Türk tiyatrosunun gelişimine önemli katkısı bulunan, tiyatro kurup bazı oyunlarda rol alan ----; başta *Cimri* olmak üzere Molière'in hemen hemen bütün eserlerini Türkçeye aktarmıştır. Tanzimat Dönemi'nin önemli kültür adamlarından biri olan yazar, kendine has yöntemlerle tiyatro çevirileri ve uyarlamaları yapmıştır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Recâizâde Mahmut Ekrem
B) Ahmet Mithat Efendi
C) Namık Kemal
D) Ahmet Vefik Paşa
E) Direktör Âli Bey

2019 AYT

7. Namık Kemal'in tiyatrosu, bir dava tiyatrosudur. Yazar; vatanperverlik, İslam birliği, insan hakları gibi inandığı değerleri, toplumun kalkınmasına yönelik fikirlerini ve geleneğe ilişkin tenkitlerini tiyatro türünde verdiği eserlerinde de işler. XIX. yüzyılın başında bir Rumeli şehrindeki yöneticinin zulmüne karşı başlayan isyanı *Gülnehal* adlı oyununda; kuşatma altında bulunan bir kalenin fedakârlıklarla kurtuluşunu da ---- adlı oyununda anlatır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Kara Bela
B) Zavallı Çocuk
C) Akif Bey
D) Vatan yahut Silistre
E) Celâlettin Harzemşah

8. Tanzimat I. Dönemi'nde tiyatro eserleri halkı eğlendirerek eğitmeyi amaçlamıştır. Eserlerde genellikle gelenek, görenek ve vatan konuları ön plana çıkarılmıştır. Tanzimat II. Dönemi'nde ise dönemin etkisiyle sanatçılar; bireysel konulara yönelmiş, doğrudan halka seslenen bir tür olan tiyatro işlevini kaybetmiştir.

Bu parçadan hareketle aşağıdaki eserlerden hangisi II. Dönem anlayışına göre yazılmıştır?

- A) Vatan yahut Silistre
B) Şair Evlenmesi
C) Zavallı Çocuk
D) Besa yahut Ahde Vefâ
E) Finten

9. Tiyatronun işlevinin eğlendirmek mi yoksa eğitmek mi olduğu düşüncesi, kökeni çok eskilere giden bir tartışmadır. Tiyatronun yalnızca bir eğlence olduğunu bu dönemde kimse ileri sürmemiştir. Eğlence ve yarar işlevini birleştiren, bu konuda en doyurucu yazıları yazmış olan Nâmık Kemal'dir. *Diyojen*'de imzasız beş yazısı, *Hadîka*'da bir, *İbret*'te bir, *Şark*'ta bir ve ayrıca ünlü *Celâl Mukaddimesi*'nde ve başkaca yazı ve mektuplarında hep bu görüşleri yükümlü olarak savunmuştur. (Metin And, *Türk Tiyatro Tarihi*, 73)

Bu parçadan aşağıdaki yargıların hangisi çıkarılamaz?

- A) Tiyatronun işlevinin ne olduğu konusu geçmişten bugüne tartışılmıştır.
B) Yarar işlevinin ön planda olduğu tiyatrolar, izleyicinin beklentilerine yanıt verememektedir.
C) Tiyatrodan yalnızca eğlence beklememek, bu dönem üzerinde uzlaşılan bir konudur.
D) Nâmık Kemal, pek çok dergi ve gazetede yazdığı yazılarda tiyatronun hem eğlence hem de eğitim aracı olduğunu savunmuştur.
E) Nâmık Kemal; *Diyojen*, *Celâl Mukaddimesi*, *Hadîka*, *İbret*, *Şark* ve başka pek çok eserinde tiyatronun işlevleri üzerine yazılar kaleme almıştır.

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bilgi yanlışlığı vardır?

- A) *Hikâye-i İbrahim Paşa be-İbrahim-i Gülşeni*, konusunu Kanuni Devri'nden alan ve dört perdeden oluşan küçük bir dramdır.
B) Tiyatrolarını halkı eğitmek için yazan Nâmık Kemal, klasisizmin etkisinde kalmıştır.
C) Ahmet Vefik Paşa, Molière'den yaptığı çeviri ve uyarlamalarla tiyatroya büyük katkılarda bulunmuştur.
D) *Ayyar Hamza*, Molière'in *Scapin'in Dolapları* adlı yapıtından Direktör Âli Bey tarafından uyarlanmıştır.
E) Ahmet Mithat Efendi'nin yazdığı *Açıkbaş*, alafranga yaşamaya özentili bir ihtiyarın kendisinden çok genç bir kızla evlenmesini eleştiren bir komedidir.

11. Fecriati Dönemi'nde *Rakibe* adlı oyunla ün kazanmıştır. Şahabettin Süleyman ile yazdığı *Kösem Sultan* adlı oyun çok ses getirmiştir.

Bu parçada sözü edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Emin Bülent
B) Celal Sahir Erozan
C) Tahsin Nahit
D) Müfit Ratip
E) Fazıl Ahmet Aykaç

1. Aşağıdaki yazar - eser eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

- A) Reşat Nuri Güntekin - *Çalıkuşu*
- B) Musahipzâde Celal - *Sönmeyen Ateş*
- C) Faruk Nafiz Çamlıbel - *Akın*
- D) Sabahattin Kudret Aksal - *Kahvede Şenlik Var*
- E) Ahmet Kutsi Tecer - *Köşebaşı*

2. Aşağıdaki yazar - eser eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

- A) Reşat Nuri Güntekin - *Kenan Çobanları*
- B) Necip Fazıl Kısakürek - *Tohum*
- C) Faruk Nafiz Çamlıbel - *Canavar*
- D) Haldun Taner - *Keşanlı Ali Destanı*
- E) Ahmet Kutsi Tecer - *Koçyiğit Koroğlu*

3. MİDAS

En güçlü dili buldum, konuşuyorum artık.
Neye dokunsam benden tutuşup altın kesiliyor.
(Arka alandan Vezir girer, korkuyla Midas'ı seyrederek.)
Ama tanışım, görenim yok,
oysa tanrılar seyircisiz edemezler.
Halk da hazır beni bekliyor. Göstereceğim onlara gücümü
çıkıp Gordium'un en kalabalık alanına
dokunacağım bir bir getirdikleri kullantılara
altın edeceğim her şeyi.
Sevinçle, korkuyla kapanıp önümde
onlar da söyleyecek tanrılığımı.
Bu parçanın kahramanıyla ilgili aşağıdaki nitelemelerden hangisi doğrudur?

- A) Kibirli
- B) İkiyüzlü
- C) Kurnaz
- D) Aceleci
- E) Cimri

4. Aşağıdaki yazar - eser eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

- A) Ahmet Kutsi Tecer - *Bir Yağmur Gecesi*
- B) Cevat Fehmi Başkut - *Paydos*
- C) Necip Fazıl Kısakürek - *Bir Adam Yaratmak*
- D) Recep Bilginer - *Yunus Emre*
- E) Turgut Özakman - *Ah Şu Gençler*

5. Aşağıdaki eserlerden hangisinin türü diğerlerinden farklıdır?

- A) *Yalnızlık Paylaşılmaz*
- B) *Kendi Gökkubbemiz*
- C) *Çile*
- D) *Canlı Maymun Lokantası*
- E) *Destan Gibi*

6. Şehir tiyatrolarının bir sahnesine onun adı verildi. Yine adına, bir meslek eğitim okulu kuruldu. Her ölüm yıl dönümünde, mezarı başında yapılan anma toplantıları, bir gelenek hâline gelmiştir. Özellikle Türk tiyatro ve sinema tarihinde, köşe taşı sayılabilecek bir kişiliktir. Tarihçi ve araştırmacılar, Türk sinema ve tiyatrosundaki belli bir dönemi, “--- Dönemi” olarak tanımlamakta görüş birliği içindedirler.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Afife Jale
- B) Orhan Asena
- C) Haldun Dormen
- D) Gazanfer Özcan
- E) Muhsin Ertuğrul

7. Aşağıdaki tiyatro eserlerinden hangisi Turan Oflazoğlu'na ait değildir?

- A) *IV. Murat*
- B) *Kösem Sultan*
- C) *Töre*
- D) *Sokrates Savunuyor*
- E) *Genç Osman*

8. 1923-1940 dönemi, Dârülbeydâ ve ona bağlı toplulukların yerli oyunlara ağırlık vermeyi öncelikledikleri bir dönemdir. 1920 ve 1930'larda büyük kısmı daha önceki yıllardan tanınan ---- gibi ünlü yazarlar tiyatro eseri yazmaya devam ederler.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilemez?

- A) Halit Fahri Ozansoy
- B) Hüseyin Rahmi Gürpınar
- C) Ahmet Rasim
- D) Musahipzâde Celâl
- E) Reşat Nuri Güntekin

9. Sinekidağ, büyük bir kentin eteklerinde yer alan, gecekondu-lardan oluşmuş, ezilen, yoksul insanların yaşadığı bir va-roştur. Keşanlı Ali, Çamur İhsan'ı öldürmekten hapse düşer ve hapisten bir kahraman olarak çıkagelir. Ali'nin iki dramı vardır: Birincisi, suçsuzdur; ikincisi, âşık olduğu Zilha, Çamur İhsan'ın yeğenidir ve ona düşmanca davranmaktadır. Muhtar seçilen Ali, Sinekidağ'da yeni bir düzen oluşturur ama yüre-ğiyle beyni arasında ciddi çatışma yaşamaktadır.

Bu parçada sözü edilen tiyatro eseri aşağıdaki sanatçıla-rın hangisi tarafından yazılmıştır?

- A) Orhan Asena
- B) Güngör Dilmen
- C) Haldun Taner
- D) Cevat Fehmi Başkut
- E) Necati Cumalı

10. Aşağıdakilerden hangisi Cumhuriyet Dönemi'nde yazıl-mış bir tiyatro eseri değildir?

- A) *Kösem Sultan*
- B) *Karayar Köprüsü*
- C) *Canlı Maymun Lokantası*
- D) *Nalınlar*
- E) *Körebe*

1. İki perdeden oluşan bu oyun, II. Meşrutiyet'ten 1960'ların sonuna kadarlık bir zaman diliminde Türkiye yakın tarihinde gerçekleşen toplumsal değişimleri Vicdani ve Efraz adlı iki karakterin yaşam hikâyeleri üzerinden anlatır. İki çocukluk arkadaşları olan başkarakterlerden Vicdani, saf, iyi niyetli, dürüst ve uysal bir kişidir. Efraz ise köşe dönücü, iş bitirici, fırsatçı biridir.

Bu parçada sözü edilen eser aşağıdakilerden hangisidir?

- A) *Keşanlı Ali Destanı*
B) *Sersem Kocanın Kurnaz Karısı*
C) *Gözlerimi Kapatırım Vazifemi Yaparım*
D) *Körebe*
E) *Canlı Maymun Lokantası*

2. Aşağıdakilerin hangisinde Cumhuriyet Dönemi'ne ait tiyatro eserleri bir arada verilmemiştir?

- A) *Elif Ana - Fadik Kız - Hürrem Sultan*
B) *Kösem Sultan - Deli Dumrul - Mikado'nun Çöpleri*
C) *Duvarların Ötesi - Midas'ın Kulakları - Gözlerimi Kapatırım Vazifemi Yaparım*
D) *Ruh Adam - Dikmen Yıldızı - Çerkes Özdenler*
E) *Tohum - Canlı Maymun Lokantası - Sarı Naciye*

3. Türk tiyatrosunun önemli oyun yazarlarından biridir. Oyunlarında daha çok geleneksel değerler ve tarihî gelişmeler çevresinde eski İstanbul yaşayışını konu edinmiş, anlatımda güldürü ögesine çokça başvurmuş, Şinâsi gibi geleneksel Türk tiyatrosunu hatırlatan bir üslup geliştirmiştir. *İstanbul Efendisi, Bir Kavuk Devrildi, Aynaroz Kadısı* eserlerinden birkaçıdır.

Bu parçada sözü edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Reşat Nuri Güntekin
B) İbnürrefik Ahmet Nuri Sekizinci
C) Halit Fahri Ozansoy
D) Aka Gündüz
E) Musahipzâde Celâl

4. 1950'li yıllardan sonra tiyatromuzun, bugün bile güncelliğini koruyan en önemli eserleri yazılmıştır. Bunlardan bazıları: *Buzlar Çözülmeden, Ah Şu Gençler, Tanrılar ve İnsanlar, Keşanlı Ali Destanı, Midas'ın Kulakları*.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada sözü edilen eserlerin yazarlarından biri değildir?

- A) Turgut Özakman
B) Cevat Fehmi Başkut
C) Haldun Taner
D) Orhan Asena
E) Recep Bilginer

5. "Tarih de tiyatro da doğrunun, gerçekliğin peşindedir; tarih bilimsel gerçekliğin, tiyatro ise estetik gerçekliğin; ikisi de inandırıcı olmak zorundadır. Tarih bunu kanıtlarla, belgelerle sağlar. Bir tarih kitabı ne denli güzel, ne denli etkileyici, çarpıcı bir üslupla yazılmış olursa olsun, kabul ettirmeye çalıştığı şeyleri nesnel kanıtlara dayandırmıyorsa, tarih bilimi açısından hiçbir değeri yoktur. Oyun yazarı ise dramatik güzelliğin oluşması için gerekli unsurları bir araya getirememişse işlediği ham maddeden başarılı bir oyun çıkaramamışsa isterse en güvenilir belgelere dayansın, kimse umursamaz."

Bu parçada tarih ve tiyatro ilişkisinden bahseden Turan Oflazoğlu'nun bu anlayışla yazdığı oyunlardan biri aşağıdakilerden hangisidir?

- A) *Tohum ve Toprak*
B) *III. Selim Kılıç ve Ney*
C) *Ya Devlet Başa Ya Kuzgun Leşe*
D) *Ben Mimar Sinan*
E) *Fehim Paşa Konağı*

6. (I) 1950 sonrası Türk tiyatrosunda teknik ve konu çeşitliliği bakımından ilerleme sağlanmıştır. (II) Klasik tiyatronun ilkeleri uygulanmaya devam edilmiş; sanatçılar trajedi, dram ve komedinin özelliklerinden yola çıkarak yeni oyunlar yazmışlardır. (III) Bu dönem tiyatro yazarları, toplumun her kesiminden insana yer vermiş; konularını şehir, kasaba ve köy yaşamının somut gerçeklerine dayandırmışlardır. (IV) Eserlerinde günlük hayatın içinden kadın, erkek, memur, tüccar ve köylü tiplerine yer vermişlerdir. (V) Bu dönemin tiyatro eserlerinde daha çok soyut anlatıma bir yönelme olmuştur.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bilgi yanlıştır vardır?

- A) I
B) II
C) III
D) IV
E) V

7. 1959'da *Sinema-Tiyatro Dergisi*'nin açtığı yarışmada, *Midas'ın Kulakları* ile birincilik ödülünü kazanan oyun yazarı, 1960 yılında İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Klasik Filoloji Bölümünden mezun olmuştur. Sanatçı, İsrail ve Yunanistan'da tiyatro çalışmaları yaptıktan sonra 1961'den 1964'e kadar Amerikan Yale ve Washington üniversitelerinde tiyatro öğrenimi gördü. İstanbul Şehir Tiyatrolarında yönetmen yardımcılığı ve dramaturgluk yaptı. TRT İstanbul Radyosunda tiyatro alanında şef olarak çalıştı. İstanbul Üniversitesi Devlet Konservatuarı Tiyatro Bölümünde öğretim görevlisi olarak görev yaptı. *Ayak Parmakları*, *Canlı Maymun Lokantası*, *Deli Dumrul* eserlerinden bazılarıdır.

Bu parçada sözü edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yılmaz Gruda
B) Recep Bilginer
C) Güngör Dilmen
D) Turgut Özakman
E) Başar Sabuncu

8. Yazar; hikâye, tiyatro, köşe yazısı, gezi yazısı gibi birçok türde yetmişin üzerinde eser vererek Türk edebiyatında önemli bir yer edinmiştir. Eserleriyle Türk tiyatrosunu kabare türü ve epik tiyatro ile tanıştırmıştır. Köşe yazılarıyla da günceli takip etmiş, kamuoyu gündemindeki birçok tartışmaya müdahil olmuş, birçok konuyu da kamuoyuna taşımıştır. Hikâyelerinde kent yaşamını, kentli insanların ilişkilerini ve yaşadıkları problemleri işleyen yazar; eserleriyle toplumu çeşitli yönlerden ele almıştır. Toplumdaki sınıfsal tabakalaşmayı, tüketim ve moda anlayışını, geçim sıkıntılarını, işçi problemlerini; kentlerdeki altyapı sorunlarını, gecekondulaşmayı aktarmıştır. Toplumun sosyo-ekonomik problemlerinin yanında toplumdaki ahlaki çözülmeyi, bireylerdeki kişilik problemlerini, eğitim sistemindeki aksaklıkları, sanatı / sanatçıyı, politikayı / politikacıyı eserlerine yansıtmıştır. Yazar; eserlerinde eleştirel bir dille işlediği bu konuları mizah, ironi, parodi gibi tekniklere başvurarak aktarır. Eleştirilerini eşya, hayvan ve mekânlar üzerinden verirken isimleri sembol olarak kullanır ve stereotiplere yer verir. Tüm bu teknik detayları, yaptığı sosyal tenkidi belirginleştirmek için kullanır.

Aşağıdaki eserlerden hangisi bu parçada sözü edilen yazara ait değildir?

- A) *Şişhane'ye Yağmur Yağıyordu*
B) *Keşanlı Ali Destanı*
C) *Gözlerimi Kaparım Vazifemi Yaparım*
D) *Ah Şu Gençler*
E) *Konçinalar*

9. Cumhuriyet Dönemi sanatçılarından. Yurt dışında tiyatro eğitimi almıştır. Kabare tiyatrosunun temelini atmış ve kendine özgü bir ekol oluşturmuştur. Türkiye'de epik tiyatroyu sahnede ilk defa uygulayan kişi unvanına sahip olan yazarın oyunları yurt dışında da büyük ilgi görmüştür. Deneme, hikâye, fıkra, makale ve gezi yazısı türlerinde eserleri olan yazar, asıl ününü tiyatro eserleriyle kazanmıştır. Başlıca tiyatro eserleri arasında *Gözlerimi Kaparım Vazifemi Yaparım*, *Vatan Kurtaran Şaban*, *Sersem Kocanın Kurnaz Karısı*, *Ayışığında Şamata* sayılabilir.

Bu parçada sözü edilen yazar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Turan Ofazoğlu
B) Turgut Özakman
C) Haldun Taner
D) Orhan Asena
E) Aziz Nesin

10. 1960'lardan itibaren tiyatro yazarları toplumsal sorunları işleyen başarılı eserler ortaya koymuşlardır. Haldun Taner; ---- isimli eseri ile geleneksel Türk tiyatrosunun belirleyici özelliklerini, toplumsal ve siyasal bir içerikle birleştiren yeni bir yerli epik tiyatro oluşturmuştur. Oyunların sayısında büyük bir artışın gözlemlendiği bu dönemde oyunların konuları da çeşitlenmiştir. Oktay Rifat ----, Melih Cevdet ----, Nezihe Meriç ---- adlı oyunları ile Türk tiyatrosunun başarılı örneklerini vermişlerdir.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi getirilemez?

- A) *Keşanlı Ali Destanı*
B) *Mikado'nun Çöpleri*
C) *Cengiz Han'ın Bisikleti*
D) *Sular Aydınlanıyordu*
E) *Kadınlar Arasında*

11. • Cevat Fehmi Başkut
• Turgut Özakman
• Recep Bilginer
• Refik Erduran

Verilen sanatçıları aşağıdaki eserlerle eşleştirildiğinde hangi eser dışta kalır?

- A) *Sarı Naciye*
B) *Cengiz Han'ın Bisikleti*
C) *Harput'ta Bir Amerikalı*
D) *Tohum ve Toprak*
E) *Ah Şu Gençler*

1. Cumhuriyet Dönemi Türk tiyatrosuyla ilgili verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Toplumcu gerçekçilik, dışavurumculuk, epik tiyatro ve absürt tiyatronun dönemin oyunlarına yansıdığı görülür.
- B) Oyunlarda çok kalabalık kişi kadrosuna rastlanır, oyunlar zamanla birlikte kalabalıklaşır. Bu kişiler toplumun her kesiminden insanları temsil ederler.
- C) Cumhuriyet döneminde kurulmaya çalışılan tiyatrodaki göstermecilik üslup, açık biçim, toplumsal ve siyasal taşlama, müzik-dans-şarkı-taklide dayanan oyun üslubu gibi öğeler kullanılır.
- D) Yabancılaşma bu dönemin önemli konularından biridir. İnsanın kendine, çevresine ve topluma yabancılaşması oyunlarda yer alır.
- E) Köyler, küçük kasaba çevreleri, fabrikalar, gecekondu anlatılır. Buradaki aile yaşamına yer verilir. Yazarlar dramatik gerilimi arttırmak istediklerinde oyun kişilerini kapalı bir mekânda ele alırlar.

2. Yazı hayatına şiirle başlayan yazar, kısa sürede gönlünü oyun yazarlığına kaptırmıştır. *Avcı Karkap* adlı kısa oyununda, avcı ile av arasındaki ilişkiyi sembolik ve metaforik bir düzlemde işlemiştir. *Ayak Parmakları*'nda işe gitmek istemeyen bir memurun sancılarını yine özgün bir üslupla anlatmıştır. *Ak Tanrılar*'da İspanyol-Meksika tarihini tragedya türünde kaleme almış, tarih ile mitolojiden faydalanmıştır. *Kurban* oyununda, köy hayatını, geleneklerin yaptırım gücünü özellikle kadınların varoluş mücadelesi ve kalıplaşmış yazgısına başkaldırması üzerinden anlatmıştır. Bu oyunun özelliklerinden birisi de Medea modelini bir Türk köyüne uygulamasıdır. Türk tiyatrosunun gelişmesine ciddi katkıları olan yazar, tiyatro eserlerinde çok çeşitli konuları başarılı bir şekilde işlemiştir. Türk tarihine, Türk destanlarına, Yunan mitolojisine, Anadolu mitolojisine yer vermiş; Klasik Yunan tragedyalarının tekniklerinden yararlanmıştır. Tiyatroda dil ve üsluba önem veren sanatçı, konuya uygun türlerin yanı sıra dil ve üslubunu da konuya göre belirleyerek dramatik anlatıma ağırlık vermiştir. Klasik tiyatroyu çok iyi bilen sanatçının ilk eseri absürt (uyumsuz) tiyatronun bir örneğidir.

Bu parçada tanıtılan sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Orhan Asena
- B) Turan Oflazoğlu
- C) Necati Cumalı
- D) Güngör Dilmen
- E) Turgut Özakman

3. Edebiyat yaşamına şiir ve öykü yazarak başlayan sanatçı, 1950 yılından sonraki Türk edebiyatımızın en önemli tiyatro yazarlarından olmuştur. Aldığı ödüller, tiyatroya katkıları ve yazdığı eserler nedeniyle "Türk tiyatrosunun Shakespeare"i olarak anılmış olan sanatçının ilk oyunu *Tanrılar ve İnsanlar*'dır. Eserlerinin konularını tarihten, mitolojiden ve toplumun yaşadığı hayattan seçmiştir. Yerel, ulusal, evrensel, değişik olay ve sorunları gözler önüne sermiştir. *Atçalı Kel Mehmet* adlı oyunu TRT'den 1970 yılında TRT Başarı Ödülü'nü almıştır.

Aşağıdaki eserlerden hangisi bu parçada sözü edilen sanatçıya ait değildir?

- A) *Hürrem Sultan*
- B) *Tohum ve Toprak*
- C) *Ya Devlet Başa Ya Kuzgun Leşe*
- D) *Ölü Kentin Nabızı*
- E) *Cem Sultan*

4. Cumhuriyet Dönemi'nin tanınmış gazetecilerinden ve tiyatro yazarlarından. Oyunlarında gazetecilik mesleğinin kendisine kazandırdığı geniş gözlem imkânlarını başarı ile kullandığı; toplumu rahatsız eden, yadırganan meseleleri usta bir gazeteci gözlemciliği ile sahneye aktardığı görülür. İlk oyunu *Büyük Şehir* 1942-1943 sezonunda İstanbul Şehir Tiyatrosunda sahnelenmiş ve büyük ilgi görmüştür. En tanınmış oyunlarından olan *Paydos* ise yurt dışında sahnelenen ilk Türk piyesi olma özelliğine sahiptir.

Bu parçada sözü edilen tiyatro yazarı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sabahattin Kudret Aksal
- B) Cevat Fehmi Başkut
- C) Vedat Nedim Tör
- D) A. Turan Oflazoğlu
- E) Recep Bilginer

5. Töreden en çok kadınlar zarar gördüğü hâlde, bazı oyunlarda kadınların aynı zamanda bu töreleri taşıyan ve yeni kuşağa aktaran kişiler olduğu görülmektedir. *Taziye*'de Kevsa, *Bir Ölümün Toplumsal Anatomisi*'nde Zalha, *Ölümü Yaşamak*'ta Aysa Ana, *Bozkır Güzellemesi*'nde Halime, bu nitelikteki kadınlardan bazılarıdır.

Bu parçada aşağıdaki sanatçıların hangisinin eserinden söz edilmemiştir?

- A) Nezihe Araz
B) Recep Bilginer
C) Murathan Mungan
D) Oktay Arayıcı
E) Orhan Asena

6. Aşağıdakilerin hangisinde Cumhuriyet Dönemi tiyatrosu ile ilgili verilen bilgi yanlıştır?

- A) Haldun Taner, Orhan Asena, Refik Erduran, Turgut Özakman ve Nezihe Meriç gibi yazarlar oyunlarının çoğunda kişideki ruhsal baskıları, tedirginlikleri, iç çatışma ve bunalımları toplumsal koşullara bağlarlar.
B) Necati Cumalı, *Susuz Yaz*'da; Yaşar Kemal *Teneke*'de ağa ile köylü arasındaki sorunları ortaya koymuşlardır.
C) Necati Cumalı, Recep Bilginer, Turan Oflazoğlu, Güngör Dilmen kadın sorunlarına değinen yazarlardır.
D) *Midas'ın Kulakları* oyunuyla Güngör Dilmen, *Sokrates Savunuyor* oyunuyla Turan Oflazoğlu efsane ya da tarihe dayanarak çağın eleştirisini yapmıştır.
E) Cevat Fehmi Başkut, *Harput'ta Bir Amerikalı*'da Batı'nın örnek alınacak unsurları ve teknoloji alanında uygulamaların gerekliliği üzerinde durmuştur.

7. Musahipzâde Celâl'in tiyatro anlayışı ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Piyeslerinin çoğunun konusunu tarihten almıştır ve bu piyeslerde tarihselliğin içindeki toplumsal hayatı vurgulamaya çalışır.
B) *Alemdar*, *Ceza Kanunu*, *Pembe Köşk*, *Zaptiye Nazırı* gibi eserlere sahiptir.
C) Oyunlarında kahvehane, mahalle, saray gibi çeşitli mekânlarla padişah, çengi, zanaatkar, kadı, hekim, memur, esnaf gibi çeşitli kişileri bir araya getirerek Türk toplumunun çeşitliliğini en ince ayrıntısına kadar işler.
D) Oyunlarında geleneksel tiyatronun izleri vardır ve oyun kişileri, geleneksel tiyatronun kişileriyle paralellik gösterir.
E) Tiplerini genellikle halk arasından seçer, ince bir alayla tiplerde canlılığı yakalar.

8. Başlangıcından bu yana tiyatrodaki tarih bilgisinden yararlanır. Geçmişte yaşananlar, savaşlar tiyatronun aradığı hareket ve çatışmaları içerir. Olayları yaratan ve yürüten kişiler tragediyaların ve romantik dramaların başkarakterlerini oluşturur. Yazarlar tarihi anlatmak için tiyatroyu araç olarak kullanırlar. Millî bilinç oluşturmak için tarihî tiyatro yazarlar. Bu amaçla destanlara ve efsanelere yönelip konularını buradan alan oyunlara Cumhuriyet Dönemi'nde rastlamak mümkündür.

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisi konusunu destan ve efsanelerden alan bir tiyatro oyunu değildir?

- A) *Koçyiğit Köroğlu*
B) *Ergenekon*
C) *Tanrılar ve İnsanlar*
D) *Tohum ve Toprak*
E) *Geyikler Lanetler*

2021 AYT

9. ----, Batı'nın yalnızca maddeye ve teknik güce olan inancının değil, akla verdiği önemin de eleştirilmesinden yanadır. 1935'te yazdığı ilk oyunu *Tohum*'da görüşünü "her şeyin ve her hadisenin anahtarını ruhta ve göze görünmeyende bulan prensip" olarak tanımlamıştır. *Nam-ı Diğer Parmaksız Salih*'te yüce gönüllülükle düzenbazlığın toplumda yan yana yaşadığını gösterir. *Para*'da ise maddi çıkarlar için her türlü ahlaksızlığı mübah gören bir bankacının kendi hayat felsefesinin kurbanı oluşunu anlatmaktadır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerin hangisi getirilmelidir?

- A) Cevat Fehmi Başkut
B) Ahmet Kutsi Tecer
C) Orhan Asena
D) Necip Fazıl Kısakürek
E) Sabahattin Kudret Aksal

10. ----, 1967'de Zeki Alasya, Metin Akpınar ve Ahmet Gülhan'la birlikte Türkiye'nin ilk kabare tiyatrosu Devekuşu Kabare Tiyatrosunu kurar. O, eserlerinde Brecht tiyatrosunun gerçekçi yaklaşımını benimseyerek toplumsal sorunları gerçekçi ve eleştirel bir yaklaşımla ele alır ve güldürü unsurları da katarak seyirciyi bilinçlendirmeyi amaçlar. Türk tiyatrosunun ilk epik oyunu sayılan ---- 'nda gecekondu yaşamının toplumsal ekonomik çelişkilerini bir kahramanlık parodisi biçiminde anlatır. Bu eserinde geleneksel unsurlarla çağdaş, deneysel, göstermecî unsurları kaynaştırır.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) Turgut Özakman - *Deli Bayramı*
B) Orhan Asena - *Seyis Başı Konağı*
C) Necati Cumalı - *Harbe Gidenin Şarkıları*
D) Haldun Taner - *Keşanlı Ali Destanı*
E) Güngör Dilmen - *Midas'ın Kulakları*

1. Akıllı telefon, tablet gibi teknolojik cihazlar günümüzde iyiden iyiye yer ediniyor. Çok yakında hastalara acil müdahale için “Ayaklı Cankurtaran” uygulaması geliyor. “Ayaklı Cankurtaran”, acil hastaların yerini harita üzerinden sesli uyarı mesajıyla saptamada oldukça etkili bir uygulama. Bu uygulamayla ilk yardım çalışanları ile ilk yardım sertifikasına sahip gönüllüler hastalara anında müdahale edebilecek.

Bu haber metnindeki altı çizili bölümlerde aşağıdaki 5N1K sorularından hangisinin cevabı yoktur?

- A) Niçin B) Ne zaman C) Nerede
D) Nasıl E) Ne

2. Ömer Seyfettin; 1914'te yazdığı *Millî Şiirler* başlıklı yazısında dilin gittikçe sadeleştiğine, “aruz”un ihmal edildiğine temas ederek Recâizâde Ekrem ile Aka Gündüz’ün ilk şehit pilotlarımız üzerine yazdığı şiirlerini karşılaştırıyor. Ekrem Bey’in “Vatan ey fikr-i âsmân-peymâ” dizesiyle başlayan *Tayyarecilerimiz* başlıklı şiirini halkın anlamayacağını fakat Aka Gündüz’ün *Yaşayan Ölüler* başlıklı “Gökte bulutlara bir yoldaştınız” dizesiyle başlayan şiirini ise herkesin anlayacağını yazıyor. Yazısının devamında Ömer Seyfettin şöyle diyor: “Millî şiirler, millet için yazılır; bir zümre için yazılmaz.”

Bu parçada sözü edilen yazının türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Makale B) Röportaj C) Sohbet
D) Fıkra E) Anı

3. **Aşağıdakilerden hangisi eleştiri türünün özelliklerinden değildir?**

- A) Eleştiri; bir sanatın, yazarın, eserin olumlu ve olumsuz yönlerini ortaya koymaktır.
B) Eleştiri, sanat yapının veya yazarın hak ettiği değeri kazanmasını sağlar.
C) Eleştiri; yazıldığı dönemin sosyal, siyasal ve edebî görünüşünü ortaya koyar.
D) Eleştiri sayesinde sanatçı daha nitelikli eserler meydana getirmeye çalışır.
E) Eleştiri, olumsuzlukları ortaya koyduğu için nesnel değerlendirmeler yapılmasını sağlar.

4. **Aşağıdakilerden hangisi bir makaleden alınmış olamaz?**

- A) Mutlak sıfıra nasıl ulaşabilir veya yaklaşabiliriz? Termodinamiğin ikinci yasası bize, ısının sıcak bir cisimden soğuk bir cisme kendiliğinden akacağını ancak “yardım edilmeden” ters yönde akmayacağını söylüyor.
B) Bir kabın içine bir miktar gaz koyulup ısıtılırsa gazın basıncı artar, basınç dediğimiz şey aslında gaz moleküllerinin kabın duvarlarına çarpmasıdır ve sıcaklık arttıkça moleküllerin hızı arttığından bu çarpma da fazlalaşır.
C) Modern teknolojinin en çarpıcı etkilerinden biri, zengin ve yoksul uluslar arasındaki uçurumu derinleştirmesidir. Açları doyurmak pek kârlı değil. İnsanın insandan esirgediği insaniyet, binlerce insanın açlıktan ölmesine yol açıyor.
D) Eski çağlarda gerçekleşen yanardağ faaliyetlerinin kalıntılarını incelerken jeologlar; dünyanın farklı bölgelerinde, içerikleri birbirine çok benzeyen ve en bol elementlerden olan silikon ve magnezyum içeren lav örnekleri buldular.
E) Ultrasonik uygulamaların pek çoğu iki olgudan yararlanır. İlki, ultrasonik bir ses dalgasının iki maddeyi birbirinden ayıran yüzeye ulaşır ulaşmaz geri yansımadır. Bu etki, hem mühendislikte hem de tipta kullanılan kusur dedektörünün temelini oluşturur.

5. Fazıl Hüsnü Dağlarca’nın son eseri *Üç Şehitler Destanı* 1949 yılında İstanbul’da basılmış. Yüz kuruşa satılan altmış iki sayfalık bir kitap bu. İkinci İnönü Savaşı sırasında Üç Şehitler Tepesi’nin nasıl altı kere kazanılıp kaybedildiğini anlatıyor. Çoğu, üç kıtayla altı dörtlük arasında değişen kırk dokuz parçadan meydana gelmiş. Bir iki istisna bir yana, bütün kıtalar dörder dizelik. Bu dizelerin birinciyle üçüncüleri ara sıra ama ikincileriyle dördüncüleri her zaman uyaklı.

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Sanat yapma kaygısıyla edebî sanatlara başvurulmuştur.
B) Bir eser hakkında öznel yorumlar yapılmadan bilgi verilmiştir.
C) Eleştirmen bilgi verirken kendi duygularından kurtulamamıştır.
D) Eserin olumsuz yönleri gözler önüne serilmiştir.
E) Eserdeki kişiler hakkında ayrıntılı değerlendirme yapılmıştır.

6. Karacaoğlu'nı, Pîr Sultan Abdal'ı ben de severim ama onları yükseltmek için Fuzûlî'nin, Bâkî'nin Nedîm'in, Şeyh Gâlip'in hatta Enderunlu Vâsıf'ın alçaltılmasına, kötülenmesine dayanamam. Karacaoğlu da büyük şairdir, Fuzûlî de büyük şairdir. Bak ne diyorsun: "Halk edebiyatının ruhu samimiliktir."

Bu parça aşağıdaki yazı türlerinin hangisinden alınmış olabilir?

- A) Fıkra B) Günlük C) Makale
D) Eleştiri E) Sohbet

7. **Makale ve deneme türleri ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?**

- A) Hem makale hem de denemede konu sınırlaması yoktur.
B) Makalede düşünceler kanıtlanmak zorunda iken denemede kanıtlanmak zorunda değildir.
C) Makalede ciddi, bilimsel; denemede ise samimi bir dil vardır.
D) Hem makale hem de deneme, alanında uzman kişilerce yazılan türlerdir.
E) Makalelerde kesin yargılara varılırken denemelerde kesin yargılara varılmaz.

8. **Muhabir:** Önce günlüklerinizden başlayalım. Ne zaman günlük tutmaya başladınız?

Birsel: Ben ilk 1949 yılında günlük yazmaya başladım. O zamanlar "Beş Sanat" adında bir edebiyat dergisi çıkardı. İlk günlüğümü de bu dergide yayımladım. Sonradan çeşitli dergilerde çıktı. Özellikle Naim Tiralî'nin çıkardığı "Yenilik" dergisinde, daha sonra da Hüsamettin Bozok'un "Yeditepe"sinde... 1955 yılında Bozok, bunları "Günlük" adı altında yayımladı.

Muhabir: O zamanlar sizden başka günlük yazarlar var mıydı?

Birsel: Benden dört yıl sonra Ataç başlamıştı günlüklerine. Benim günlüğüm Cumhuriyet Dönemi'nin ilk edebiyat günlüğüdür.

Bu metin için,

- I. Dil göndergesel işlevde kullanılmıştır.
II. Tartışmacı anlatımdan yararlanılmıştır.
III. Soru-cevap tarzında oluşturulmuştur.
IV. Amerikan röportajına örnektir.

İfadelerinden hangileri söylenebilir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

9. Divan edebiyatında roman yoktur. Neden olsun ki... Osmanlı toplumunun romana ihtiyacı da yoktur, roman olacak hayatı da... Batı'ya öykünerek yazılan ilk romanlarımıza bakınız, ne kadar heyecansız. Sizce neden? Çünkü entrika, suç, polisiye olay vb. çok yok. Yani roman için malzeme yok.

Bu parça aşağıdaki yazı türlerinin hangisinden alınmış olabilir?

- A) Deneme B) Makale C) Fıkra
D) Eleştiri E) Sohbet

10. Bu bayram, dilimizin bir kelime kaybettiğine iyice inandım. "Tandır" gibi, "kağrı" gibi artık yaşanan hayatta yeri kalmamış şöyle böyle bir kelime değil; zarif, ince, medeni bir kelime. Kapıyı çalan çöpçünün pos bıyıkları arasında onu aradım. Yok!.. Bahşışını alan bekçinin kavlak dudaklarından onu bekledim. Yok!.. Bakkalın çırağından, sebzececinin yamağından, kasabın oğlundan onu işitmek istedim. Yok!.. İpek mendilini alan oğlan, eşarbını kıvrıran kız, iki buçukluğu cebine indiren manav, üç gün kapımızı kim çaldıysa hediyesini kim aldıysa bana o beklediğim kelimeyi vermeden gitti! Tramvayda, ayakta kalmış bir kadına yerinizi veriyorsunuz; yüzünüze, burun delikleriyle yüksekte bir bakış! Ve hiçbirinin dilinde aradığınız o ince, o kibar, o insanı insan yapan güzel kelime yok!

Bu parça aşağıdaki yazı türlerinin hangisinden alınmış olabilir?

- A) Deneme B) Fıkra C) Söyleşi
D) Anı E) Öykü

11. I. Uydurulmuş haber
II. Bir haberi yalanlama
III. Gazetelerin birinci sayfasındaki logonun üzerinde kullanılan başlık
IV. Haber metninden daha büyük harfli puntolarla dizilen, başlıktan sonra yer alan haber ayrıntısı

Numaralanmış ifadeler aşağıdakilerle eşleştirildiğinde hangisi dışta kalır?

- A) Tekzip
B) Asparagas
C) Tiraj
D) Sürmanşet
E) Spot

1. Aşağıdaki açıklamalardan hangisi parantez () içindeki terimle uyuşmamaktadır?

- A) Toplumu ilgilendiren, etkileyen bir olay, olgu veya düşünce ile ilgili yayın organlarıncı verilen bilgi (haber)
- B) Basın veya yayın organlarına haber toplayan, bildiren veya yazan kişi (muhabir)
- C) Gazete, dergi, kitap vb. yazılı kaynaklarda sayfanın yukarıdan aşağıya doğru ayrılmış olduğu dar bölümlerden her biri (sütun)
- D) Gazete veya dergilerde gündelik konuları bir görüş ve düşünceye bağlayarak yorumlayan yazı türü (köşe yazısı)
- E) Bir haberin yanlışlığını ortaya koymak için o haberin muhataplarının gazeteye gönderdikleri yalanlama metni (asparagas)

2. Giriş bölümünün şaşırtıcı bir paragraf olduğu, en son söylenmesi gereken kelimelerin en başta söylendiği röportajlar ---- olarak adlandırılır.

Bu cümlede boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Amerikan röportajı
- B) Alman röportajı
- C) belgesel röportaj
- D) kurgusal röportaj
- E) konuşmaya dayalı röportaj

3. Eğribozlu Mehmed Arif Bey tarafından çıkarılan ve edebiyat tarihimizdeki ilk resimli gazete aşağıdakilerden hangisidir?

- A) *Ceride-i Havadis*
- B) *Muhbir*
- C) *Âyine-i Vatan*
- D) *Tercümân-ı Hakikat*
- E) *Tasvir-i Efkâr*

4. Aşağıdaki eserler türleri bakımından ikiyeşerli eşleştirildiğinde hangisi dışta kalır?

- A) *Edebiyat Üzerine Makaleler*
- B) *Eşref Saat*
- C) *Türkleşmek, İslamlaşmak, Muasırlaşmak*
- D) *Evrâk-ı Eyyam*
- E) *Günlerin Getirdiği*

5. 1898'de İstanbul'da doğan ----, Cumhuriyet Dönemi yazarlarındandır. 1921'de Nişantaşı Lisesinde başlayan öğretmenlik hayatını 1945'e kadar sürdürmüştür. Daha sonra Cumhurbaşkanlığı Mütercimliğinde çalışmıştır. Edebiyat dünyasına *Dergâh* dergisinde yayımladığı yazılarıyla adım atmıştır. Türkçenin özleşmesine öncülük etmiştir. ---- adlı eserinde 1941-1953 arasında gazetelerde yazdığı sohbet türündeki yazılarını toplamıştır. Eleştiri, deneme ve çevirileri de bulunan yazar, eserlerini *Günlerin Getirdiği*, *Karalama Defteri*, *Günce*, *Okuruma Mektuplar*, *Söz Arasında* gibi eserlerinde toplamıştır.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) Ahmet Rasim - *Falaka*
- B) Nurullah Ataç - *Söyleşiler*
- C) Şevket Rado - *Eşref Saat*
- D) Ahmet Hâşim - *Bize Göre*
- E) Peyami Safa - *Söyleşiler*

6. Deneme türünde eser veren ve Montaigne'nin denemelerini Türkçeye kazandıran ---- başta Fransız edebiyatı olmak üzere, Batı edebiyatından yaptığı çevirilerle Cumhuriyet kültürünün oluşmasını ve hümanist (insancıl) çizgiye oturmasını sağlamıştır. Kendi denemelerini *Mavi ve Kara* adıyla kitaplaştırmıştır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Nurullah Ataç
- B) Cemil Meriç
- C) Sabahattin Eyüboğlu
- D) Suut Kemal Yetkin
- E) Mehmet Kaplan

7. Türk edebiyatında ilk mülakat örnekleri döneminin ünlü sanatçılarıyla yaptığı görüşmeleri çeşitli dergi ve gazetelerde yayımlayan ---- tarafından verilmiştir. Yazarın 1918 yılında yayımlanan *Diyorlar ki* adlı eseri *Edebî Ziyaretler ve Mülakatlar* başlıklı yazılarının kitap hâline getirilmiş şeklidir.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Hikmet Feridun Es
- B) Mustafa Baydar
- C) Gavsî Ozansoy
- D) Yaşar Kemal
- E) Ruşen Eşref Ünaydın

8. (I) Makale, gazetecilikle birlikte gelişen bir türdür. (II) Edebiyatımızda ilk makale Servetifünun Dönemi'nde yayımlanmıştır. (III) Şinâsi tarafından Tercüman-ı Ahvâl gazetesinde yazılmıştır. (IV) Nâmık Kemal, Ziyâ Paşa, Ahmet Mithat Efendi gibi yazarlar, bu türde metinler yazmışlardır. (V) Daha sonra dergilerde de yayımlanmaya başlayan makale türü, ülkemizde bilimin gelişmesi ve bilimsel kuruluşların sayısının artması ile gelişmiştir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bilgi yanlışı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. Sizin için günün en iyi saati hangi saattir hiç düşündünüz mü? Şair tabiatlı olanlar akşam saatlerini severler. Güneşin batışı insana tuhaf bir hüznün verir. En çok kendi kendimizle kaldığımız saatler giden günün arkasından gecenin ağır ağır geldiği, daha doğrusu gündüzlerin bizleri gecelere devrettiği o saatlerdir. Kuşlar o saatlerde neden telaşlıdır, pek bilmem ama tabiat yavaş yavaş durulur; etrafla beraber insanın ruhuna da bir sessizlik çöker. Sonra gece, o ucsuz bucaksız gece, kendi hayatını sürmeye başlar. Evet, şair tabiatlı olanlar akşam saatlerini severler. Yemek düşünceleri de öğle saatlerini. Dünya nimetlerinin lezzetlerine kendilerini kaptırmış olanlar öğle vaktinin gelmesini ipe çekerler. Öğle yemeğinden sonra gelen rehabetin tadı hiçbir gece uykusunda bulunmaz. Ama yaş ilerledikçe insanlar sabah saatlerini sever olur. Dünyayı sabahın saat beşinde; kurtlar, kuşlar henüz uyanmadan tabiat daha mahmurken seyretmek ancak o yaşlarda tadına varılır zevklerdenidir.

Bu parçada sohbet türünün,

- I. Yazarın kişisel düşünceleri ağırlık kazandığı için öznel bir dil vardır.
II. Yazar, düşüncelerini kanıtlamaya çalışmaz.
III. Mizahi fıkralardan, atasözlerinden veya anekdotlardan, şiirlerden kesitler verilebilir.
IV. Yazar kendine veya okuyucuya sorular yöneltebilir ve bu sayede yazıyı canlı ve akıcı tutabilir.
V. Samimi bir dil ile okuyucuyla karşılıklı konuşma havasında yazılır.

özelliklerinden hangisi yoktur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

10. Yazmakla yaşamak arasındaki zıtlık veya kopukluk Batılı düşünce ve edebiyat hayatının bir özelliğidir. Türkiye'yi de Batılı düşünce ve edebiyat çemberi içinde kabul etmek gerektiğine göre bizim ülkemiz için de bu zıtlık geçerlidir. Batılı hayat içinde yaşama ve yazma arasındaki zıtlık anlaşılacak bir olay değildir. Çünkü Batı düşüncesi insanı maddi ve manevi olmak üzere temel bir ayrıma tabi tutmuştur.

Bu parça aşağıdaki yazı türlerinin hangisinden alınmış olabilir?

- A) Deneme B) Fıkra C) Makale
D) Söyleşi E) Eleştiri

11. — İlk ödülünüz neydi? İlk defa ne zaman ödül aldınız?

— O sene iki ödül aldım. Hangisini önce hangisini sonra aldım, bilmiyorum. 1956'da *Varlık* dergisi bir ödül koydu, roman ödülü. İlk ödülüm bu sanıyorum.

— Neydi?

— *İnce Memed* için. Jüri fevkalade bir jüriydi. Hiç aklımdan geçmiyordu bana verecekleri, ilk romanıma verecekleri. Bir sabah baktım ki Cumhuriyet gazetesinde, Varlık ödülü bana verilmiş. Yakup Kadri, Reşat Nuri Güntekin, Ahmet Hamdi Tanpınar, Nurullah Ataç, Suut Kemal Yetkin, Selahattin Batu... Hepsi aklıma gelmiyor. Müthiş bir jüri... Sadece iki kişi bana vermemişti. Muhtar Körükçü, Kemal Tahir'e vermişti. Bekir Sıtkı Kunt da -bir hikâyeci ve hâkimdi- Orhan Hançerlioğlu'nun romanına vermişti. Yedi jüri bana vermişti. Ondan sonra *Dünyanın En Büyük Çiftliğinde Yedi Gün* ile Gazeteciler Cemiyeti Ödülü'nü aldım.

Bu parçaya göre mülakat türü için hangisi söylenemez?

- A) Ele alınan konu için belge niteliği taşır.
B) Ciddi bir üslup ve seçkin bir dil hâkimdir.
C) Görüşülen kişinin daha çok tanınmasını sağlar.
D) Adı geçen başka kişiler hakkında bilgi verir.
E) Soru-cevaplara dayalı bir türdür.

12. Nâzım Hikmet'in *Taranta Babu'ya Mektuplar* adlı eseri; dramatik bir örgü içinde güncel, kişisel, yerel bir olaya tarihsel, toplumsal ve evrensel bir anlam kazandırır çünkü bu olayı tarihî maddecilik görüşüyle yansıtır, güncelin altında yatan sınıf çatışmasını yakalar.

Bu parça hangi tür eleştiriye örnek olabilir?

- A) Eserle dış dünyaya dönük eleştiri
B) Sanatçıya dönük eleştiri
C) Esere dönük eleştiri
D) Ruh bilimsel eleştiri
E) Okura dönük eleştiri

1. Tanzimat Dönemi'nde yazılan ilk romanlar romantizmin etkisiyle kaleme alınmıştır. Ayrıca Tanzimat Dönemi'nde Batı'dan yapılan ilk çeviri romanlar ağırlıklı olarak romantizmin ürünleri olan eserlerdir. Hâl böyle olunca Osmanlı son dönemlerine denk gelen bu zamanlarda roman okurlarının romantizmin karamsar ve melankolik havasına kendilerini kaptırdıkları görülmür. Tabii ki bunda, o zamana kadar destanları, halk hikâyelerini, menkıbeleri gerçekte yaşanmış gibi okuyan ve anlatan bu insanların roman kurgusu karşısında kendilerini tam bir gerçeğin içinde zannetmeleri yatmaktadır.

Bu parça aşağıdaki yazı türlerinin hangisinden alınmış olabilir?

- A) Makale B) Fıkra C) Deneme
D) Eleştiri E) Söyleşi

2. Divan şiirinde hiciv, halk şiirinde taşlama olarak bilinen ---- türünün ilk örneği, Nâmık Kemal'in *Lisân-ı Osmanînin Edebiyatı Hakkında Bazı Mülâhazâtı Şâ mildir* yazısıdır. Türk edebiyatında bu türde yayımlanan ilk eser, yine Nâmık Kemal'in ---- adlı kitabıdır.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangileri sırasıyla getirilmelidir?

- A) Makale - *Mukaddime-i Celâl*
B) Eleştiri - *Tahrib-i Harâbât*
C) Sohbet - *Şiir ve İnşâ*
D) Fıkra - *Evrâk-ı Perişan*
E) Yergi - *Tâkip*

3. Aşağıdakilerin hangisinde eser, tür ve yazar eşleştirmesinde yanlışlık yapılmıştır?

- A) *Bu Ülke* - deneme - Cemil Meriç
B) *Bize Göre* - makale - Ahmet Hâşim
C) *Mavi Sürgün* - anı - Halikarnas Balıkcısı
D) *Tek Adam* - biyografi - Şevket Süreyya Aydemir
E) *Sözden Söze* - deneme - Nurullah Ataç

4. Tekirdağ'da lise 2. sınıf öğrencisi Ayşenaz, sütleğen bitkisi kullanarak hazırladığı ısıya ve kırışmaya dayanıklı kumaş ile Uluslararası Bilim Proje Olimpiyatları mühendislik kategorisinde 2.lık ödülü aldı.

Ailesi çiftçi olan Ayşenaz, sütleğenin oksijeni azalttığını öğrenince bundan ısıya dayanıklı kumaş elde edilebileceğini düşündüğünü belirterek, "Yanmazlık testi yaptım ve ilk olarak kumaşın ilk 14 saniyede alev aldığını gördüm. Normal bir kumaş 10 saniyede alev alıyor. Bunun günlük hayatımıza faydası; itfaiyecilerin giydiği kıyafetlerin içinde 'imbentin' denilen kimyasal madde var, bu madde de cilt üzerinde kanser yapabilecek bir etkiye sahip ve kızarıklıklara yol açıyor. Benim üzerinde çalıştığım sütleğen bitkisi özünü uygulayarak geliştirdiğim kumaş ise doğada maliyeti az olan ve kanser riski olmayan bir kumaş."

Verilen haber metninde aşağıdaki 5N1K ilkelerinden hangisine yer verilmemiştir?

- A) Ne B) Nasıl C) Neden
D) Nerede E) Ne zaman

5. Edebiyatımızda kimi makaleler kimi edebî dönemler için âdeti bir işaret fişegidir. Bu makalelerin yayımlanması ait olduğu edebî dönemin başlangıcı olmuştur. Bir döneme mensup bir kişinin değil bütün bir dönemin edebî anlayışını yansıtmaları da bu makalelerin misyonuna katkı sağlamıştır.

Aşağıdakilerden hangisi bu açıklamada sözü edilen makalelerden biridir?

- A) *Edebiyat ve Hukuk* B) *Yeni Lisan*
C) *Şiir ve İnşâ* D) *Tahrib-i Harâbât*
E) *Zemzeme*

6. Asık suratlı insanlardan hoşlanır mısınız desem tabii bana gülersiniz. Zaten ben de biraz gülmeniz için söze böyle başladım. Güler yüze ve gülmeye dair olan bu konuşmayı asık suratla dinlemenizi istemem tabii. Konuşurken söze başladığınız sırada karşınızdakinin kaşlarını çatıldığını, asık bir suratla sizi dinlediğini görürseniz konuşmak hevesiniz kırılır. Lafı kısa kesip bu tatsız sohbeti bir an önce bitirmeye bakarsınız. Bir de karşınızdakinin sizi güler yüzle dinlediğini hatta araya biraz da tatlı söz karıştırarak sohbele renk verdiğini göreceksiniz konuşukça konuşasınız gelir.

Bu parça aşağıdaki edebî türlerin hangisinden alınmış olabilir?

- A) Deneme B) Makale C) Sohbet
D) Eleştiri E) Fıkra

7. (I) Bilimsel bir tezi savunma amacıyla alanında uzman kişilerce yazılan bilimsel makalelerde söz oyunlarına ve kapalı ifadelere yer verilmez, düşünceler doğrudan aktarılır. (II) Kelimeler genellikle temel anlamlarında kullanılır, bilimsel terimlere yer verilir. (III) Öğretme ve bilgilendirmenin amaçlandığı açıklayıcı anlatımla bir düşünceyi çürüterek yerine karşı düşünceyi yerleştirmenin amaçlandığı tartışmacı anlatım biçimleri hâkimdir. (IV) Makalenin bilimsel yeterliliğine zarar gelmemesi için uzun alıntılardan ve alıntılara sıkça başvurmaktan kaçınılır. (V) Başkalarına ait düşüncelerin, sözlerin, verilerin, yapıtların tümünü ya da bir bölümünü kaynak göstermeden kullanmaya tekzip denir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bilgi yanlışlığı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Şinâsi'nin Tercüman-ı Ahvâl gazetesinde yayımlanan ---- Türk edebiyatında ilk makale örneğidir. Hüseyin Cahit Yalçın'ın Fransızcadan çevirdiği, *Servetifünun* dergisinin kapatılmasına sebep olan ---- adlı makale ile Ömer Seyfettin'in *Genç Kalemler* dergisinde yayımlanan, Millî Edebiyat'ın dil anlayışını ortaya koyan ---- makalesi türün tanınmış örneklerindendir.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) *Müntehabât-ı Eş'arım - Kavgalarım - Türklük Mefkûresi*
B) *Tercümân-ı Ahvâl Mukaddimesi - Edebiyat ve Hukuk - Yeni Lisan*
C) *Tercümân-ı Ahvâl Mukaddimesi - Kavgalarım - Türklük Ülküsü*
D) *Müntehabât-ı Eş'anım - Edebiyat ve Hukuk - Türklük Mefkûresi*
E) *Sarf Mecmuası - Kavgalarım - Yeni Lisan*

9. İşte, bir hikâye ortasında ölümün ve hayatın şiiri. Burada Sait Faik âdetâ ölen dülgere balığının ta kendisi olmuştur. Ölüm duygusu ve düşüncesi, insanlarda yaşama sevincini ve varlığın güzelliği şuurunu kuvvetli surette artırır. Biz Sait Faik'in çağdaşları olan Cahit Sıtkı ve Orhan Veli'de de aynı karşıt duygulara rastlarız. Bu duygu tarzı, estetiğin karşıtların dengesi prensibine de uyar ve bu yazarların eserlerinin iç yapısını açıklar.

Sait Faik, diğer hikâyelerinde olduğu gibi bu hikâyesinde de çevreye geniş yer verir. Yaşamak, çevreye uymak, çevre ile canlı münasebetler kurmak demektir. Dülgere balığı kendi çevresinde mesuttur, çevresini değiştirdi mi ölür.

Bu parçanın aşağıdaki yazı türlerinden hangisine ait olduğu söylenebilir?

- A) Deneme B) Fıkra C) Eleştiri
D) Makale E) Söyleşi

10. I. Mülakatın ve röportajın alanı görüşülen kişiyle sınırlıdır.

II. Mülakat esas olarak mülakat yapılan kişiye sorular sorularak gerçekleştirilir. Röportajda ise muhataplara soru sormayla beraber bir olayı öyküleme, izlenim ve betimlemelere yer verme söz konusudur.

III. Mülakatta bir kişiyi sorulara verdiği cevaplarla tanıtmak amaçlanır. Röportajda ise bir olayı sorgulamak, bir gerçeği ortaya koymak suretiyle kamuoyunu aydınlatmak amaçlanır.

Mülakat ile röportajın karşılaştırıldığı numaralanmış cümlelerden hangilerinde yanlışlık yapılmıştır?

- A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

11. Sait Faik'in *Hişt, Hişt* adlı öyküsünü inceleyen bir eleştirmen, öyküyü şöyle yorumlar:

"Hişt diyen kim? Okurken, biz de öykü kişisiyle, sonra bahçıvanla birlikte, arıyoruz. Bu konuda metnin doğrudan doğruya ilettiği varsayımları izliyoruz. Arkadan seslenen biri mi? Devedikenleri, karabaşlar, yapraklar mı? Kuş mu, yılan mı, tosağa mı, kirpi mi? Çalılar arasında saklanan biri mi? Eşegin otları yerken çıkardığı ses mi 'hişt!?' Öykü kişisinin düştüğü zihinsel bir yanılsama mı? Öykü kişisi kendi kendine mi 'hişt!' diyor boyuna? Bahçıvan mı? Papazın oğlu mu? Okumamız boyunca metnin sözcükleriyle bilincimizde uyan-dırılan bu soruların yanıtı hep açık kalıyor. Öykü kişisi için de öyle. Bir ara kendi kendine 'hişt!' demeye karar vermesi daha da karmaşıklştırıyor durumu bizim için. Öyküdeki kişi sanki vazgeçiyor 'hişt!' diyeni aramaktan. Bahçıvanla söyleşirken bir an işi şakaya vuruyor bu konuda. Metinde dile getirilen bir dizi varsayımdan bir çıkarsama yapma işi okura kalıyor. (...) Metinle, dolayısıyla da yazarla bir şeyi paylaşıyoruz. Biz de işitiyoruz 'hişt!' çağrısını. Metin, yeni bir deney eklemiş oluyor yaşamımıza. Metnin, daha ilk anda seslenerek okuru içine çekiverdiği soru-yanıt zinciri bu deneyi noktalanıyor."

Bu parçada eleştirmenin izlediği eleştiri türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Esere dönük eleştiri
B) Okura dönük eleştiri
C) Yazara dönük eleştiri
D) Topluma dönük eleştiri
E) Yapısalcı eleştiri

1. 1922'de Yunanlılar Söke'yi işgal etmişler. İtalyanlardan kaçmadık, Yunanlılardan kaçtık. Altı ay Muğla'da kaldık. Yunanlılar evi karargâh olarak kullanmışlardı. Ne var ki içinde ne var ne yok götürmüşler, tam takır bırakmışlardı. Annemin eserlerinden birini bodrumda bulmuştuk. Bu resim değildi. Yine atlas üzerine siyah ipekle işlenmiş, sülüs yazılmış bir beyit. Bu beyit olduğu gibi aklımdadır. Aynen şöyledir: Hak perestim arz-ı ihlas ettiğim dergâh bir / Bir tevhidden nefes ayırlamadım Allah bir.

Bu parçayla ilgili aşağıdaki çıkarımlardan hangisi yapılamaz?

- A) Bir anıdan alınmıştır.
B) Savaşın doğurduğu acı eleştirilmiştir.
C) Öyküleyici anlatımdan yararlanılmıştır.
D) Olaylar birinci kişi ağzından anlatılmıştır.
E) Açık, sade, içten bir anlatımı vardır.
2. Gezilen yerlerin ayrıntılı bir şekilde anlatılması Türk edebiyatında çok eski bir gelenektir. Divan edebiyatında ---- adıyla bilinen gezi yazıları sadece edebiyatımız açısından değil tarih, coğrafya ve halk bilimi için de oldukça önemli ve zengin bir hazinedir.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdaki terimlerden hangisi getirilmelidir?

- A) vakayiname B) tezkire C) antoloji
D) siyer E) seyahatname

3. Yirmisekiz Çelebi Mehmet Efendi'nin kaleme aldığı, gezip gördüklerini anlattığı sefaretnamesinde; dönemin Fransa'sı hakkında önemli bilgiler verilirken iki toplum arasındaki farklılıklar da Mehmet Efendi'nin bakışıyla anlatılmaktadır. *Sefaretnâme*'de az da olsa mukayese yoluyla anlatımlara yer verilmiştir. Mukayese edilen yerleri, Paris'in saray ve bahçelerini, halı ve ayna imalathanelerini, seralarını, rasathane, matbaa, kilise, kale ve istihkâmlarını, opera ve apartmanları ile Parisli kadınları tasvir ettiği eseriyle Lale Devri'nin dinamiklerini oluşturmuş ve Osmanlı'da, Batı'ya ait sosyokültürel etkiler kısa sürede kendini göstermiştir.

Bu parçadan hareketle *Fransa Sefaretnâmesi* ile ilgili aşağıdakilerden hangisi kesinlikle çıkarılamaz?

- A) Fransa hakkında bilgi verilmektedir.
B) Karşılaştırmalı bir anlatım söz konusudur.
C) Fransa ve Osmanlı şehirleri karşılaştırılmıştır.
D) Gezilen şehirler betimlenmiştir.
E) Bu eserle Osmanlı'nın Batı yaşantısı hakkındaki bilgisi artmıştır.

4. **Aşağıdaki dizelerden hangisi biyografik / otobiyografik bir içeriğe sahip değildir?**

- A) Ben İsmet Özel, şair, 40 yaşında.
Her şey ben yaşarken oldu, bunu bilsin insanlar
ben yaşarken koptu tufan
ben yaşarken yeni baştan yaratıldı kâinat
- B) Yüksek bir soydandı
İslam'la onurlandı
Kısaküreklerden
Aslen Maraşlı
- C) Ben Orhan Veli
"Yazık oldu Süleyman Efendiye"
Mısra-i meşhurunun mübdii
Duydum ki merak ediyormuşsunuz,
Hususi hayatımı,
Anlatayım:
Evvela adamım, yani
- D) Seni boydan boya sevmişim,
Ta Kars'a kadar Edirne'den.
Toprağını, taşını, dağlarını
Fırsat buldukça övmüşüm.
- E) 1902'de doğdum
doğduğum şehre dönmedim bir daha
geriye dönmeyi sevmem
üç yaşımda Halep'te paşa torunluğu ettim

5. 10 Teşrinievvel

Bu sabah alaya hareket ettik, karargâha ancak öğleden sonra ulaşabildik. Henüz çadırlar kurulmadı. Ben çok yorgunum. Üstelik biraz da başım ağrıyor. Nasıl ağrımasın? Yoldaki molada elimize iki gün öncesine ait bir gazete parçası geçmişti ve orada okuduğumuz bir haber savaşın tüm seyrini değiştirecek türdendi.

Bu parça aşağıdaki metin türlerinin hangisinden alınmıştır?

- A) Anı
B) Mektup
C) Günlük
D) Biyografi
E) Gezi yazısı

6. Şimdi Vaniköy'ünden geçtikçe bunlar gözümün önünde canlanıyor. Bursalı Rıza Efendi'nin yalısındaki ders odamızı görüyorum. Sonraları Beyazıt'ta mürekkepçilik ve mühreli kâğıtçılık ettiğini gördüğüm hocamızın duvarda asılı falaka değneğini hatırlıyorum. Kargacık burgacıkla son bulan elifba dersimizi, Rıza Efendi'nin yalısındaki ihtiyar ayvazı, beni mektepten almaya gelen lalam Halil Ağa'yı düşünüyorum. Halil Ağa babamın da lalasıydı, evde ailemiz üyelerindendir gibi teklifsizdi ve beni gözü gibi severdi. İşte bu emektar Halil Ağa ile ömrümde ilk "matbaa"yı gördüm.

Bu parçada aşağıdaki edebî türlerden hangisine ait özellikler ağır basmaktadır?

- A) Anı B) Sohbet C) Deneme
D) Gezi yazısı E) Otobiyografi

7. Edebiyat, sanat, spor, politika, bilim, iş vb. alanlarda başarılı, tanınmış kişilerin doğumlarından itibaren yaşam evrelerini anlatan yazı türüne "biyografi" denir. Biyografisi yazılan kişiler, özgün ve ilgi çekici yönleriyle ele alınıp incelenirken bir yandan da gerçeklerin üzerinde önemle durulmalıdır. Bu nedenle biyografi yazarının hayatını yazacağı kişiyle ilgili bütün kaynakları ve belgeleri incelemesi gerekmektedir. Biyografi türünün ilk örneklerine eski Yunan kaynaklarında rastlanmaktadır. Türk edebiyatındaki ---- bu türün özelliklerini taşıyan ilk eserlerdir.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) divanlar B) menakıbnameler
C) salnameler D) münşeatlar
E) şuara tezkireleri

8. Yahya Kemal, 1902'de on yedi yaşlarındayken Üsküp'ten İstanbul'a gelmiş, bir sene burada kalmış, galiba Sarıyer'de oturmuş ve bir müddet Robert Koleje devam etmişti. O zamanki matbuatın Baba Tahir'i ile biraz görüşmüş ve onun neşrettiği *İrtika* ve *Musavver Malumât* mecmualarında, Agâh Kemal ismiyle bazı manzumeler neşretmişti. Hatırlıyorum ki o zamanlar Tefik Fikret'in tesiri altında görünüyordu. Fakat kendisi bu eski hatıralarını hiç sevmediği hatta inkâr ettiği için bunlardan hiçbir zaman bahsedememiştik.

Bu parçada aşağıdaki edebî türlerden hangisine ait özellikler ağır basmaktadır?

- A) Mektup B) Anı C) Biyografi
D) Söylev E) Günlük

9. 20/21 Ağustos 1922 gecesini Birinci ve İkinci Ordu Komutanlarını da Cephe Karargâhına çağırdım. Erkan-ı Harbiye-i Umumiye Reisi ve Cephe Komutanının da hazır bulunmasıyla taarruzun şekli hakkındaki görüşü, harita üzerinde kısa bir savaş oyunu tarzında izah ettikten sonra, Cephe Komutanına o gün vermiş olduğum emri tekrar ettim. Komutanlar harekete geçtiler. Taarruzumuz, strateji ve aynı zamanda bir taktik baskını hâlinde yürütülecekti. Bunun mümkün olabilmesi için kuvvetlerin yığınak ve hazırlıklarının gizli kalmasına önem vermek lâzımdı. Bu sebeple bütün yürüyüşler, gece yapılacak; birlikler gündüzleri köylerde ve ağaçlıklar altında dinleneceklerdi.

Bu parçada aşağıdaki edebî türlerden hangisine ait özellikler ağır basmaktadır?

- A) Mektup B) Gezi Yazısı C) Sohbet
D) Deneme E) Günlük

10. Aşağıdakilerin hangisinde anı türüyle ilgili bir bilgi yanlış vardır?

- A) Anı türünde birinci kişi anlatımı söz konusudur.
B) Edebiyatımızda Tanzimat'la yaygınlık kazanmıştır.
C) Yaşanmakta olanı değil, yaşanmış olanı anlatır.
D) Ciddi bir üslup ve nesnel bir bakış açısıyla yazılır.
E) Tarihî gerçeklerin öğrenilmesi açısından önemlidir.

11. Dış kapının kemeri altından Tac Mahal'e bakıyoruz. Servili bir su kanalının sonunda onun klasik olduğu kadar esrarlı güzelliği ve bilhassa hatırası, bizi kendisine doğru çekiyor. Geniş bir mermer taraça ortasında büyük bir kubbe ve yanında daha küçük kubbeler... Nispetlerinde o kadar ahenk var ki uzaktan görülen o sadelik, yaklaştıkça bir ihtişam manasına bürünüyor. Kapı eşiğinde ise ulu ve baş döndürücü bir heybete dönüşüyor.

Bu parça aşağıdaki edebî türlerin hangisinden alınmış olabilir?

- A) Röportaj B) Anı C) Günlük
D) Gezi yazısı E) Deneme

1. Edebiyatımızda gezi yazısı dendiği anda herkesin aklına Evliya Çelebi'nin Seyahatnâme'si gelir. Reşat Nuri'nin I
Anadolu Notları ve Falih Rıfkı'nın Bizim Akdeniz, Denizaşırı
II III
ve İsmail Habib Sevük'ün Tuna'dan Batıya, Yurttan Yazılar
IV
adlı eserlerini ile Melih Cevdet Anday'ın Düşsem Yollara
V
Yollara'sını unutmamalıyız.

Bu parçada numaralanmış yerlerin hangisinde yanlış bir bilgi verilmiştir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. (I) Bulunabilen en eski mektup örnekleri Mısır firavunlarına ve Hititlere aittir. (II) İslamiyet'i yaymak amacıyla Hz. Muhammed'in Mısır, Habeşistan ve Bizans hükümdarlarına gönderdiği mektuplar türün bilinen örneklerindendir. (III) Türkler, Anadolu'ya gelmeden önce mektup türünü kullanmışlardır. (IV) Uygur prenslerinin yazdığı mektuplar bu türün Türk tarihindeki ilk örneklerindendir. (V) XVI. yüzyıl divan şairi Fuzûlî'nin Hadikatü's-Süedâ adlı eseri mektup türünün tanınmış örneklerindendir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde mektup türü ile ilgili bilgi yanlış vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. Türkçe yazılan ilk gezi kitabı, ---- adlı eserdir. Eser Portekizlilere karşı savaşırken Hint Okyanusu'nda fırtınaya yakalanıp Güccerat'ta karaya çıkan yazarın Hindistan, Afganistan, Buhara ve Maverâünnehir yoluyla Edirne'ye dönüşü sırasında başından geçen serüvenleri anlatır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) *Mir'âtü'l Memâlik*
B) *Cihannümâ*
C) *Tarih-i Seyyah*
D) *Fransa Sefaretnâmesi*
E) *Acâibü'l Letâif*

4. Daha önce yazılmış olan eserlerden yararlanılarak ortaya çıkarılan; matematik, coğrafya ve kartografya konularına yer verilen esere, konularla ilgili şekiller ve haritalar da konmuştur. Dünyayı kıtalara ayırarak ülkeleri belli bir sıralama izleyerek anlatır. Eserde yer verilen konu başlıklarını şu şekilde toplamak mümkündür: *Arzın Küre Oluşu, Felekler ve Unsurlar, Kutuplar ve Daireler, Medarlar ve Mıntıklar, Hakiki İklimler, Tul ve Arz Daireleri, Mevki Tayini, Mesafe Ölçüleri ve Mikyaslar, Cihetler ve Rüzgârlar, Kara ve Deniz Haritaları, Kara Haritalarının Yapılmasındaki Güçlükler.*

Bu parçada sözü edilen eser ve yazarı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) *Kitâb-ı Bahriye* - Pîrî Reis
B) *Cihannümâ* - Kâtip Çelebi
C) *Fransa Seyahatnâmesi* - Yirmisekiz Çelebi Mehmet
D) *Seyahatnâme* - Evliya Çelebi
E) *Avrupa Seyahatnâmesi* - Mustafa Sait Bey

5. Gazeteci ve politikacı kimliği olan Hüseyin Cahit Yalçın'ın aynı zamanda İttihat ve Terakki Partisi üyesi hatta partinin sözcüsü olması,---- adlı anı kitabının değerini daha da artırır. Odaklandığı başlıca konular arasında İttihat ve Terakki Partisi'nin idealizmi, eski ve yeni çatışmaları, reform denemeleri, azınlıkların yıkıcı faaliyetleri, parti kavgaları, iç isyanlar, Balkan ve Birinci Dünya Savaşlarında Osmanlı politikası yer alır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) *Edebî Hatıralar* B) *Siyasal Anılar*
C) *Saray ve Ötesi* D) *Matbuat Hatıraları*
E) *Bir Acı Hikâye*

6. Refik Halit Karay, eserinde insanı Abdülaziz, II. Abdülhamit dönemlerinin ve Cumhuriyet'in ilk yıllarının İstanbul'una götürüyor; yemek sofralarından, ramazanlardan, insan ilişkilerine kadar toplumun gelenek görenek ve yaşayış değişikliklerini gözlemleyerek anlatırken yakın tarihin gündelik olaylarını, renkli ve mizahi bir üslupla göz önüne seriyor.

Bu parçada sözü edilen eser aşağıdakilerden hangisidir?

- A) *Üç Nesil Üç Hayat* B) *Boğaziçi Yalıları*
C) *Mor Salkımlı Ev* D) *Memleket Hikâyeleri*
E) *Bizim Yokuş*

7. Yazarının kendisini tanıyıp anımsamaya başladığı üç dört yaşından yola çıkarak 1909 Nisan'ına kadarki süreci anlatmaktadır. Bazı araştırmacılara göre Abdülhamit Devri sanat ve edebiyat hayatının önemli bilgilerini içermektedir. Eserde özellikle dönemin İzmir ve İstanbul'unun edebiyat, sanat ve toplum hayatı gibi birçok önemli husus zengin, zarif ve sanat-kârane bir üslupla değerlendirilmiştir. Bu eser, birçok edebiyat araştırmasında kaynak olarak kullanılagelmıştır.

Bu parçada sözü edilen yazar ve eseri aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hüseyin Cahit Yalçın - *Hayât-ı Muhayyel*
- B) Hüseyin Cahit Yalçın - *Edebî Hatıralar*
- C) Halit Ziya Uşaklıgil - *Kırk Yıl*
- D) Mehmet Rauf - *Edebî Hatıralar*
- E) Halit Ziya Uşaklıgil - *Kırk Hayatlar*

8. On dokuzuncu ve yirminci yüzyılın ilk çeyreğindeki aydınlar ve devlet adamları; bir imparatorluğun yerine millî bir devletin kurulmasında, bir kültür ve medeniyet dairesinden başka bir kültür ve medeniyet dairesine geçişte şu veya bu şekilde pay sahibidirler. Bunun için de onları bütün yönleriyle tanımak oldukça önemlidir. ---- bu dönemi yaşamış aydınlardandır. ---- adlı kitabında toplanan yazılarında son asır Türk edebiyatı ve sosyal hayatımızda önemli yerleri olmuş yirmi siyasi ve edebî şahsiyetin görüş, duyusu, düşünüş ve tenkitleri ile az bilinen taraflarına kısmi bir ayna tutmaktadır.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangileri getirilmelidir?

- A) Necip Fazıl Kısakürek - *Yılanlı Kuyudan*
- B) Yakup Kadri Karaosmanoğlu - *Gençlik ve Edebiyat Hatıraları*
- C) Yahya Kemal Beyatlı - *Siyasi ve Edebî Portreler*
- D) Halide Edip Adivar - *Türk'ün Ateşle İmtihanı*
- E) Yusuf Ziya Ortaç - *Bizim Yokuş*

9. Aşağıda verilen eserlerden hangisinin türü diğerlerinden farklıdır?

- A) *Anadolu Notları*
- B) *Frankfurt Seyahatnâmesi*
- C) *Avrupa'da Bir Cevlân*
- D) *Bizim Akdeniz*
- E) *Defter-i Âmâl*

10. • Yaşanmakta olanı değil, yaşanmış bir konuyu anlatır.

• İnsan belleğinde iz bırakan olay ve olguları anlatır.

• Tarihsel gerçeklerin öğrenilmesine katkı yaptığı için tarihçilere ışık tutar.

• Tanınmış, bilim, sanat ve politika adamlarının yaşamlarını çalışma ve araştırmalarını anlatır.

Aşağıdaki sanatçıların hangisinin özellikleri verilen metin türünde eseri yoktur?

- A) Halit Ziya Uşaklıgil
- B) Hüseyin Cahit Yalçın
- C) Tevfik Fikret
- D) Falih Rıfkı Atay
- E) Yakup Kadri Karaosmanoğlu

11. Millî Edebiyat ve Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatı'nda önemli bir yere sahip olan Falih Rıfkı Atay, I. Dünya Savaşı'nda Suriye'ye gitti. Suriye ve Filistin'deki savaş anılarını *Ateş ve Güneş* kitabında topladı. Akşam gazetesinde Kurtuluş Savaşı'nı destekleyen yazılar yazdı, bu yazılarını Tanin ve Hakimiyet-i Milliye gazetelerinde sürdürdü. Hakimiyet-i Milliye, Ulus, Milliyet gazetelerinde başyazarlık yaptı. İzmir'in kurtuluşundan sonra tanıştığı Mustafa Kemal'in dostluğunu kazandı ve bu döneme ilişkin anılarını *Atatürk'ün Bana Anlattıkları* ve ---- adlı kitaplarda topladı. Atatürk'ün çok yakınında bulunması ve önemli olaylara tanıklık etmesi yapıtlarına ayrı bir önem kazandı. Sağlam, çekici anlatımı ve duru Türkçesiyle basının en usta kalemelerinden oldu.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdaki yapıtlardan hangisi getirilmelidir?

- A) *Anadolu Notları*
- B) *Beş Şehir*
- C) *Yolcu Defteri*
- D) *Çankaya*
- E) *Saray ve Ötesi*

12. Birçok edebî türde oldukça başarılı eserler veren şair ve yazar kimliğine sahip sanatçı asıl kudretini deneme türünde verdiği eserlerde gösterir. Kimi eleştirmenlere göre onun denemeleri Türk edebiyatının en iyi denemeleridir. Özellikle *Boğaziçi Şingir Mingir* ve *Kediler* gibi deneme türü özellikleri gösteren eserlerinde kullandığı içten ve samimi üslupla bu türe uzak olanları bile kendine hayran bırakmayı başarmıştır.

Bu parçada sözü edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Salâh Bursalı
- B) Nurullah Ataç
- C) Suut Kemal Yetkin
- D) Bilge Karasu
- E) Tahsin Yücel

1. Aşağıdakilerden hangisi otobiyografi türünde yazılmış eserlerden biri değildir?

- A) Paul Auster - *İç Dünyamdan Notlar*
- B) Oğuz Atay - *Bir Bilim Adamının Romanı*
- C) Şevket Süreyya Aydemir - *Suyu Arayan Adam*
- D) André Gide - *Tohum Ölmezse*
- E) Abidin Dino - *Kısa Hayat Öyküm*

2. Cumhuriyet Dönemi, edebî tür çeşitliliği yönüyle oldukça zengin bir dönemdir. Bu dönemde anı türünde de birçok eser verilmiştir. *Anamın Kitabı*, *Siyasi ve Edebî Portreler*, *Bizim Yokuş*, *Yılanlı Kuyudan* adlı eserler bu türe örnek gösterilebilir.

Aşağıdakilerden hangisi parçada eseri verilen yazarlardan biri değildir?

- A) Yusuf Ziya Ortaç
- B) Necip Fazıl Kısakürek
- C) Yakup Kadri Karaosmanoğlu
- D) Oktay Akbal
- E) Yahya Kemal Beyatlı

3. Türk edebiyatında anı türünün ilk örneği Babür İmparatoru Babür Şah'ın yazdığı ---- adlı eserdir. Sonrasında vakayinameler, menakıpnameler, gazavatnamelerde anı türü diğer türlerle iç içe geçmiştir. Tanzimat Dönemi'nde de anı türünün diğer türlerle iç içe verilmesi söz konusudur. Bu türün Batılı anlamda ilk örnekleri Servetifünun Dönemi'nde verilmiştir. Halit Ziya Uşaklıgil'in ---- adlı eseri, Batılı anlamda anı türünün ilk örnekleri arasındadır.

Bu parçada boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) *Tazarrunâme* - *Anamın Kitabı*
- B) *Kâbusnâme* - *Saray ve Ötesi*
- C) *Babürnâme* - *Kırk Yıl*
- D) *Mir'âtü'l Memâlik* - *Edebî Hatıralar*
- E) *Cihannümâ* - *Edebiyat Anıları*

4. Tanzimat Dönemi'nde Batılı anlamda gezi yazısı örnekleri sanatçıların Avrupa'ya gidip orada edindikleri izlenimlerini yazmaları ile başlamıştır. XIX. yüzyılın sonlarında *Avrupa'da Bir Cevlân*, *Seyahat Jurnalı* adlı eserler yayımlanmıştır. 1908'den sonra gezi yazısı türünde büyük ilerleme sağlanmıştır. Bunda yabancı ülkelerle kurulan ilişkilerin gelişmesi ve gezilerin daha kolay hâle gelmesi etkili olmuştur. Böylece bu türde eser sayısında artış görülmüştür. *Frankfurt Seyahatnâmesi*, *Âfâk-ı Irak* bu dönemin önemli gezi yazısı eserlerindendir.

Aşağıdakilerden hangisi parçada eseri verilen yazarlardan biri değildir?

- A) Direktör Âli Bey
- B) Cenap Şahabettin
- C) Hüseyin Cahit Yalçın
- D) Ahmet Mithat Efendi
- E) Ahmet Hâşim

5. İlk olarak 1890 yılında Muallim Naci'nin *Sünbûle* adlı eserinin bir bölümü olarak yayımlanan kitap, yazarın sekiz yaşına kadar olan çocukluk hatıralarını içeren bir eserdir. Yazar kendi çocukluğunu anlatırken içinde yaşadığı toplumun günlük hayatı, gelenek ve inançları hakkında bilgilere de yer verir. Türk edebiyatında çocuklara yönelik yazılan eserlerin en güzel örneklerinden biri olarak değerlendirilen kitap; Çekçe, Rusça ve Almancaya çevrilmiştir.

Bu parçada sözü edilen eser ve eserin türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) *Yadigâr-ı Nâci* - Anı
- B) *Ömer'in Çocukluğu* - Anı
- C) *Falaka ve Gecelerim* - Biyografi
- D) *Tabsıra* - Anı
- E) *Ateşpâre* - Biyografi

6. Bir kişinin başından geçen olayları ve bu olaylarla ilgili duygu, düşünce ve izlenimlerini tarih belirterek günü gününe aktarmasıyla oluşan yazı türüne günlük denir. Günlük türüne Tanzimat edebiyatında ---- divan edebiyatında ---- adı verilir.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangileri sırasıyla getirilmelidir?

- A) günce - divançe
- B) sone - şehrengiz
- C) inşa - fahriye
- D) jurnal - ruzname
- E) eş'âr - muamma

7. Türk edebiyatında kaynağını ve ilhamını ---- türünden alan bu tarz eserlere rastlamaktayız. Ahmet Mithat Efendi'nin *Hasan Mellâh'ı*, *Paris'te Bir Türkü* ve *Acâib-i Âlem'i*, Yakup Kadri'nin *Bir Sürgünü*, Refik Halit Karay'ın *Sürgün ve Gurbet Hikâyeleri*, Ercüment Ekrem Talu'nun *Meşhedi ile Devriâlemi* ilk anda hatırlanabilecek bu tür merkezli roman ve hikâyelerdir.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

- A) mektup B) biyografi C) gezi yazısı
D) röportaj E) günlük

8. Albert Camus'yü (Albert Kamü) bir dürüstlük timsali olarak görüyorum. Pek az yazarın sahip olduğu bir dürüstlüğe sahipti. Kendisi 1913 yılında Cezayir'de doğmuştur. Cezayirli bir Fransız... Alsaceli (Alsaslı) bir babanın ve İspanyol bir annenin çocuğu. 1914 yılında I. Dünya Savaşı'nın patlak vermesiyle babası savaşa katılıp hayatını kaybediyor. Annesiyle çok zor şartlar altında yaşamak zorunda kalıyor. 1928 yılında Cezayir Üniversitesinde felsefe okumaya başlıyor. Bu okulda futbola ilgileniyor. Bu da hayatına çok etki ediyor ancak yine bu okulda vereme yakalanınca futbolu bırakıyor. Futbolun kendisi için önemini, "Hayatta ahlaka dair ne varsa futboldan öğrendim. Çünkü topun nerden geleceğini bilemiyorsunuz." diye açıklıyor. 1934'te kısa bir evlilik yapıyor. Siyasetle ilgileniyor. Tiyatro kuruyor. II. Dünya Savaşı'na karşı çıkıyor. Bir gazete çıkarıyor ve dönem siyasetini reddediyor. Kendisi oldukça aykırı bir kişilik. İlk romanını 1947'de yayımlanıyor. 1957'de Nobel Edebiyat Ödülü'nü alıyor. (...) Kendisine "En saçma ölüm nasıldır?" diye sorulduğunda, "Araba kazasıdır herhâlde." diyen Camus, tren biletini iptal ederek yayıncısına eşlik ettiği bir seyahatte araba kazasında hayatını kaybediyor.

Bu parça aşağıdaki türlerin hangisinden alınmış olabilir?

- A) Anı B) Biyografi C) Mektup
D) Sohbet E) Deneme

9. Sanat, spor, siyaset, iş yaşamı gibi bir alanda tanınmış birinin yaşamı hakkında bilgiler veren metinlere ---- denir. Eğer böyle tanınmış biri kendi yaşamını kaleme alırsa ---- olur. Klasik edebiyatımızda bu türe ---- denirdi. Şairlerin hayatının anlatıldığı ---- yine bu türdeki eserlerdendir.

Aşağıda verilenlerden hangisi bu parçada boş bırakılan yerlerden birine getirilemez?

- A) siyer B) hâl tercümesi
C) otobiyografi D) biyografi
E) şuara tezkireleri

10. I. Fuzûlî'nin Nişancı Celâlzade Mustafa Çelebi'ye yazdığı, memurların davranışlarını şikâyet eden mektubudur.

II. Halide Edip Adıvar'ın mektup türünü anlatım biçimi olarak kullandığı romandır.

III. Bir isteğin bildirilmesi veya bir şikâyetin iletilmesi amacıyla kişilerin resmî makamlara sunduğu, durum bildiren yazıdır.

IV. Belgelenmesi gereken bir durumu, olayı tespit edenler tarafından imzalanan veya meclis, kurul, mahkeme vb. yerlerde söylenen sözlerin olduğu gibi yazıya geçirilmesi ile oluşan belgedir.

Numaralanmış cümleler aşağıdakilerle eşleştirildiğinde hangisi dışta kalır?

- A) Dilekçe
B) Şikâyetnâme
C) Otobiyografi
D) Tutanak
E) Handan

11. Kişisel hayatı konu alan yazı türlerinden biridir. Bir edebiyat terimi olarak Türk edebiyatında ilk kez Falih Rıfkı Atay tarafından kullanılmıştır. Batı edebiyatındaki şekliyle türün edebiyatımızdaki ilk örneği, Direktör Âli Bey'in *Seyahat Jurnalı* adlı eseridir.

Bu parçada sözü edilen yazı türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Günlük
B) Biyografi
C) Söyleşi
D) Anı
E) Gezi Yazısı

12. Ey askerlerim ve kumandanlarım! Daha ne zamana kadar biz azınlıkta, düşman çoğunlukta olarak böyle bekleyeceğiz? Ben, Müslümanların camilerde bizler için dua etmekte oldukları bu saatlerde düşmanın üzerine atılmak istiyorum. Galip gelirsek arzu ettiğimiz sonuç gerçekleşecektir, aksi takdirde şehit olarak cennete gideriz. Beni izlemek isteyenler gelsinler, istemeyenler ise serbestçe geri dönebilirler.

Bu parçada hangi söylev türünün özellikleri görülmektedir?

- A) Dinî söylev
B) Askerî söylev
C) Siyasi söylev
D) Hukusal söylev
E) Akademik söylev

1. I. Sembolizm, XIX. yüzyılın ikinci yarısında Fransa'da parnasizme tepki olarak ortaya çıkmış bir şiir akımıdır.
II. Bu akım için şiirde gerçekçilik de denebilir.
III. Lirikmin ve hayalin yoğun olduğu sembolist şiirde duygular ön plandadır, doğa betimlemeleri öznedir.
IV. Türk edebiyatında Cenap Şahabettin, Ahmet Hâşim, Cahit Sıtkı Tarancı gibi şairlerde bu akımın etkileri görülür.
V. Latin mitolojisine hayranlık duyan sembolistler, konularını genellikle tarihten alır veya yabancı ve uzak ülkeleri konu olarak işler.

Sembolizm ile ilgili numaralanmış cümlelerden hangileri yanlıştır?

- A) I ve II B) I ve IV C) II ve III
D) II ve V E) III ve V

2. – Oku da bak, dedi; değerini kendin daha iyi anlarsın.
– Hayır, “Penkin” okuyamam.
– Peki ama niçin? Olay yaratacak bir eser, daha şimdiden herkes ondan söz ediyor.
– Bırak söz etsinler! Birtakım adamların işi gücü bu!
– Merak edip okuyuver canım.
– Nesini merak edeyim? Ne diye yazı yazar bu adamlar?
Gönül eğlendirmek için herhâlde.
– Haksızlık ediyorsun. Hayata o kadar yakın ki o kadar yaşıyor ki bunlar. Portreler canlı gibi. Tüccar, memur, subay, jandarma... Tıpkı yaşayan insanlar gibi.
– Evet, bütün yaptıkları bu kadar. Bir insan alıp kopyasını çıkarıyorlar.

Bu parçada sözü edilen eserin aşağıdaki akımların hangisinden izler taşıdığı söylenebilir?

- A) Realizm B) Romantizm C) Sembolizm
D) Parnasizm E) Klasisizm

3. **Aşağıdaki eserlerden hangisi farklı bir akımın özelliklerini yansıtmaktadır?**

- A) *Notre Dame'ın Kamburu*
B) *Graizella*
C) *Germinal*
D) *Genç Werther'in Acıları*
E) *Wilhelm Tell*

4. Realist eserlerde yazarlar kendi kişiliğini gizler, nesnel bir anlatım tutumu sergiler. Romantizmde ise sanatçılar eserlerinde duygu ve düşüncelerini gizlemez. Kahramanları arasında taraf tutar.

Buna göre aşağıdaki parçalardan hangisinin romantizme bağlı kalınarak yazıldığı söylenebilir?

- A) Raskolnikov hemen ceplerinde ne varsa masanın üzerine boşaltmaya başladı. Her şeyi çıkardıktan hatta bir şey kalmadığından emin olmak için ceplerini ters yüz ettikten sonra bunları toplayıp odanın en dip köşesine götürdü.
B) Yolcu bu evin M. De Renal'in olduğunu öğrenir. Verrières Belediye Başkanı henüz bitmekte olan bu kesme taş binayı büyük çivi fabrikasından kazandığı parayla yaptırmıştır. M. De Renal'in eski bir İspanyol ailesinden geldiği söylenir.
C) Birdenbire kayıktan dışarı atladım, Kont'un kapısından çıktığını görür gibi oldum. Clochegourde'un çevresinde dolaşım diye yokuşu tırandım. Yanılmıyorum, Kont bir çitin yanından yürüyor, hiç şüphesiz ırmak boyunca uzanan Azay yoluna açılan bir kapıya doğru ilerliyordu.
D) Jean Valjean, ablasının kocası vefat ettikten sonra ablasına ve onun yedi çocuğuna bakmaya başlamıştı. Orakçı, çiftçi, sıgırtmaç, hamal olarak çalışır; yapabildiği her işi yapardı. Akşamları yorgun argın eve döner, çorbasını içip bir kelime bile konuşmazdı. Jean Valjean ve ailesi sefaletin avucuna alıp yavaş yavaş ezdiği hazin bir topluluktuk.
E) Manilov arabacıya yolu anlattı. Hatta adama bir ara “siz” bile dedi. “İlk kavşaktan değil, ikincisinden de değil, üçüncüsünden döneceksiniz.” dedi. Anlaşıldı efendim, dedi arabacı.

5. ---- yalnızca akıl ve mantığın süzgecinden geçen görüşler doğrultusunda antikiteye kadar uzanan bir dünya çizirdi. Krallar, feodaller ve din adamları ise seslendikleri tek kişilerdi. Kısaca bu akım günlük yaşamdan, toplumsal yapıdan, halktan, ulusal değerlerden, yerel renklerden iyice kopmuştu. İşte ---- asıl devrimini bu noktada gösterir. Antik Dönem yerine kendi gününe ve toplumuna, krallar ve din adamları yerine halka, olmadık eski yabancı hikâyeler yerine de halkın içinde yaşadığı gerçekliğe yönelir. Doğa, özgürlük, din, lirik duygular gibi büyük temaların yanında vatan ve insanlık sevgisi de yer almaya başlar.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangileri sırasıyla getirilmelidir?

- A) Realizm - romantizm B) Romantizm - sembolizm
C) Klasisizm - romantizm D) Sembolizm - realizm
E) Klasisizm - realizm

6. ---- Servetifünun topluluğunun lideridir. Önceleri divan edebiyatı tarzında, bireysel, 1901'den itibaren de toplumsal konularda yazmaya başlamıştır. Şiiri düzyazıya yaklaştırmıştır. Türkçeyi aruza başarıyla uygulamıştır. ---- den etkilenmiştir. ---- adlı şiirinde hece ölçüsünü denemiş ve çocuklara hitap etmiştir.

Bu parçada boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangileri getirilmelidir?

- A) Tevfik Fikret - parnasizm - *Şermin*
 B) Mehmet Âkif - realizm - *Çanakale*
 C) Ahmet Hâşim - sembolizm - *Merdiven*
 D) Ahmet Hâşim - parnasizm - *Göl Saatleri*
 E) Tevfik Fikret - sembolizm - *Haluk'un Veda*

7. Bir savaş esnasında çocukları taşıyan uçak vurularak düşer ve uçağın içinde bulunan çocuklar da kendilerini adada bulurlar. Ralph, ormanda tek başına dolaşp, etrafı keşfetmeye çalışırken "Domuzcuk" ile karşılaşır. İki çocuk sahilde oynarken bir deniz kabuğu bulurlar. Deniz kabuğunu üfleyen Ralph, çıkan ses yardımıyla adadaki diğer çocukların yanlarına gelmesini sağlar. Böylece uçakta yetişkinler de olmasına rağmen tamamının kazada öldüğü ve geriye yaşları 6 ile 12 arasında değişen bir grup çocuğun kaldığı ortaya çıkar. Çocuklar arasında en dikkat çekenleri ise bir grup hâlinde ve Jack'in önderliğinde gelen koro çocukları olur. Çocuklar yeni terk ettikleri modern dünyadan henüz kopmamışlardır. Bu yüzden kararları alacak bir şefin "demokratik yollarla" seçilmesine karar verilir. Jack ile Ralph arasındaki bu seçimi Ralph kazanır. Koro üyeleri ise Jack'in emri altında avcı olarak görevlendirilir.

Bu parçada özet verilen eser aşağıdakilerden hangisidir?

- A) *Çavdar Tarlasında Çocuklar*
 B) *Sineklerin Tanrısı*
 C) *Hayvan Çiftliği*
 D) *Pal Sokağı Çocukları*
 E) *Otomatik Portakal*

8. Şiirde esas olan, iyi ve güzeli yakalamaktır. Bulunan özgün ve yaratıcı imgelerle dilin anlam alanı genişletilmeli, birtakım dolaylamalarla dile yeni ifade olanakları sunulmalı, kapalı ve sanatlı bir anlatımla sözün çağrışım gücü artırılmalıdır.

Bu fikirler doğrultusunda eser veren bir sanatçı aşağıdaki edebî akımların hangisinden etkilenmiştir?

- A) Realizm B) Klasisizm C) Sembolizm
 D) Parnasizm E) Romantizm

9. Orhan Kemal, hikâyelerinde olduğu gibi, romanlarında da konularını içinde yaşadığı, yakından tanıdığı çevrelerden almıştır. Yazar, çok çeşitli çevreleri ve oralarda yaşayan çeşitli insanları işlemiştir. Bunlar gazete haberlerinden ve kitaplardan çıkarılmış masabaşı ürünleri değildir, yazarın yakından tanıdığı yerler ve kişilerdir; canlılığını, hayata yakınlığını oradan almaktadır.

Bu parçada sözü edilen yazarın aşağıdaki akımların hangisinden etkilendiği söylenebilir?

- A) Klasisizm B) Realizm
 C) Romantizm D) Egzistansiyalizm
 E) Sürrealizm

10. ---- ve ---- etkisiyle bu dönemde şiire resim ve musiki girmiştir. Ses ve ahenk şiire egemen olmuştur. Şiire özgü bir kelime kadrosu oluşturulmuştur. Hatta o güne kadar hiç kullanılmamış kelime ve tamlamalar şiirde özellikle kullanılmıştır.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Parnasizm - sembolizm
 B) Parnasizm - natüralizm
 C) Sembolizm - realizm
 D) Sembolizm - romantizm
 E) Romantizm - realizm

11. "Aynı nedenler, aynı koşullar altında aynı sonuçları meydana getirir." felsefesini esas almışlardır. Toplumu büyük bir laboratuvar, insanı deney konusu, sanatçıyı da bilim insanı olarak kabul etmişlerdir. İnsanı fiziksel yapısı, soya çekimi, çevresi ve aldığı eğitim çerçevesinde değerlendirmişlerdir. Yazarlar eserlerde kişiliklerini gizlemişler, gözlem ve betimlemelerde tarafsız davranmışlardır. Olayları anlatırken hayatın en çirkin yanlarını eserlerine yansıtmışlardır.

Bu parçada sözü edilen edebî akım aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Natüralizm
 B) Sembolizm
 C) Parnasizm
 D) Realizm
 E) Romantizm

1. Bu akımın kurucuları, sanat hayatlarının ilk yıllarında dadaizmin etkisinde kalmışlardır. Aklın, geleneklerin, alışkanlıkların denetiminden uzak, bilinçaltı gerçeklerini yansıtan yani bilinen gerçekle bağını kesip kendince bir gerçek yaratmak amacını güden edebiyat ve sanat akımıdır. Bu akımda düşüncenin gerçek faaliyetini ifade etmek için önceden düşünülmezsizin kalemin ucuna gelenler ara vermeden hızlı hızlı yazılır. Birbiriyle ilgisiz söz, düşünce ve hayaller çağrışımlarla ya da rastlantılarla bir araya gelir.

Bu parçada sözü edilen edebî akımın etkileri aşağıdaki şairlerden hangisinin şiirlerinde görülür?

- A) Ahmet Hâşim
B) Yusuf Ziya Ortaç
C) Orhan Veli Kanık
D) Yahya Kemal Beyatlı
E) Necip Fazıl Kısakürek

2. Aşağıdakilerin hangisinde edebî akım - sanatçı eşleştirmesi yanlıştır?

- A) Romantizm - Ahmet Mithat Efendi
B) Realizm - Mehmet Rauf
C) Natüralizm - Hüseyin Rahmi Gürpınar
D) Parnasizm - Ahmet Hamdi Tanpınar
E) Sembolizm - Cahit Sıtkı Tarancı

3. Yorgun gözümün halkalarında
Güller gibi fecr oldu nümâyân,
Güller gibi... sonsuz, iri güller
Güller ki kâmiştân daha nâlân;
Gün doğdu yazık arkalarında!

Bu dizelerde aşağıdaki sanat akımlarından hangisinin özellikleri görülmektedir?

- A) Sembolizm
B) Natüralizm
C) Realizm
D) Klasisizm
E) Romantizm

4. Nobel Edebiyat ödüllü yazar, 1927'de Kolombiya'da doğmuştur. Latin Amerika dili ve edebiyatını çok iyi bilmesi, bu dilin bütün zenginliklerinden yararlanması sayesinde düzyazılarında bile şiirsel dili yakalar. Kendi kültürünün izlerini doğaüstü güçlerle birlikte birleştirerek verir. Franz Kafka, Ernest Hemingway, James Joyce, Virginia Woolf ve William Faulkner'dan etkilenmiştir. *Kırmızı Pazartesi, Albay'a Mektup Yok* bilinen romanları arasındadır.

Bu parçada sözü edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Boris Vian
B) Jose Luis Borges
C) Italo Calvino
D) Gabriel Garcia Marquez
E) Patrick Süskind

5. Aşağıdaki sanatçılar etkilendikleri akımlar bakımından ikiye bölünebilir. Aşağıdakilerden hangisi dışta kalır?

- A) Orhan Veli Kanık
B) Ahmet Hamdi Tanpınar
C) Tevfik Fikret
D) Cahit Sıtkı Tarancı
E) Yahya Kemal

6. Romanda tek amacım hayatın heyecanını verebilmek ve canlı tipler oluşturmaktır. Roman yazarken tanıdığım kimseler ve yaşadıklarım yola çıkarım. Fransız romancılarından gençliğimde çok zevkle okuduklarım Stendhal ile Balzac'tır. Şimdi ise Steinbeck ile Hemingway'in âdeta tiryakisi oldum.

Bu parçaya göre sözü edilen yazarın aşağıdaki akımlardan hangisini benimsemesi beklenir?

- A) Klasisizm
B) Romantizm
C) Realizm
D) Egzistansiyalizm
E) Sürrealizm

7. Mustafa Meraki Efendi eşinden ayrıldığı zaman elinde on üç yaşında bir oğlu ile kundakta bir kızı bulunduğundan bir zaman için zorunlu olarak evlenemedi. Kızına dadılık etmek için yaşı geçkince bir kadın aldı. O kadın çocuklara bakar, ihtiyar bir Rum kadın yukarı hizmetini görür, Ermeni bir kadın ise aşçılık ederdi. Nasıl? Evinin iç yönetimi size çok mu garip geldi? Bizim Mustafa Meraki Efendi Batı özentili bir adamdı. Hem de hangi Batı takıntılı adamlardandır, bilir misiniz? Hani ya bundan on beş yirmi yıl önce İstanbul'da Batı takıntılılar yok muydu? İşte onlardan. Hâli vakti pek yolunda hem de pek yolunda olduğundan kendisi zaten Üsküdarlı olduğu ve orada güzel konağı, bağı, bahçesi dahi bulunduğu hâlde soyut alafranga, yani rahat yaşamak için bütün malını ucuza pahalıya bakmayarak satıp gelmiş, Tophane'nin Beyoğlu'na yakın bir mahallesinde arsasından güzel bir ev yaptırıp yerleşmişti.

Bu parçanın anlatımı ve anlatıcısının nitelikleri dikkate alındığında aşağıdaki akımlardan hangisiyle yazıldığı söylenebilir?

- A) Klasisizm B) Romantizm C) Realizm
D) Natüralizm E) Sembolizm

8. Edebiyatta modernizmin öncülerinden biri olarak kabul edilir. Ezra Pound ile tanışıp onun tarzından etkilenir. Romana getirdiği en bilinen yenilik bilinç akışı tekniğidir. *Sanatçının Bir Genç Adam Olarak Portres'i*nde bu tekniğin kullanılması sayesinde okuyucu, Stephen'in zihninden geçen düşünceleri bir olay örgüsüne ya da zamana bağlı kalmadan birebir okuma imkânı bulur. Birey üzerinden özgürlük, sürgün gibi evrensel temalar işler ve gelenekselin dışındaki özgün, oyuncu bir dil kullanır. Eserlerinde modernizmin tüm öğelerinin, yani gelenekten uzaklaşma isteğinin, kişinin evrendeki konumuna ve yükümlülüklerine farklı bir açıdan bakma ve yeni biçimler oluşturma isteği görülür.

Bu parçada sözü edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Virginia Woolf
B) James Joyce
C) Jane Austen
D) George Orwell
E) Marcel Proust

9. ---- sanatçıları bilinçaltındakileri dışı vurarak eserlerini oluştururlar. Akıl ve mantık değersizdir. İnsanı yönlendiren içgüdülerdir, bilinçaltıdır onlara göre. ---- in temsilcileri ise geçmişe ve durgun davranışa düşmandır. İçinde bulunulan zamanın ve geleceğin dinamizmine yönelmiş, bu hareketliliğin sesini şiirleriyle duyurmuşlardır.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangileri sırasıyla getirilmelidir?

- A) Sürrealizm - fütürizm B) Realizm - natüralizm
C) Sembolizm - sürrealizm D) Parnasizm - klasisizm
E) Dadaizm - fütürizm

10. Tarık Buğra, *Türk Dili* dergisinin "Türk Romanında Kurtuluş Savaşı Özel Sayısı"ndaki soruya verdiği cevapta, *Küçük Ağa* ile yaşantısı arasındaki yakın ilişkiden söz ediyordu. Çolak Salih'i babasının bürosunda tanımış. 1921 ve 1922 Akşehir'inden hiçbir zaman unutamadığı görüntüler kalmış kendisinde. Babasının defterlerinde İstanbullu Hoca, Topal Gazi (romandaki Çolak Salih), Ali Emmi, Doktor Minas, Çakırsaraylı ve öteki roman kişileriyle ilgili satırlar varmış. Tarık Buğra o cevapta, roman yazarının nasıl olması gerektiğini de söylüyor. "...Bir yazarın -bir roman yazarının- bir bilim insanı gibi, tam o kadar objektif olması gerektiğine inanıyorum." Tarık Buğra'nın, romanını yazarken yaşantısından yararlanmasının elbette büyük payı var *Küçük Ağa*'nın başarısında. Kişilerini yaşadıkları koşulların gerçekliği içinde ele alıyor; gelenekleri, yetişme koşullarını, yerleşik değer yargılarını hiçbir zaman gözden ırak tutmuyor.

Buna göre Tarık Buğra'nın aşağıdaki akımlardan hangisini benimsemesi beklenir?

- A) Klasisizm B) Romantizm C) Realizm
D) Sürrealizm E) Egzistansiyalizm

11. Eserde Oskar'ın otuz yaşına kadarki yaşantılarını anlatır. Roman kahramanı Oskar Matzareth, kulakları delik, ruhsal gelişimini daha doğmadan tamamlamış ve bundan sonra ise bu gelişimin örneklerini ortaya koymaya çalışan birisidir. Otuz yaşında ruh hastalıkları kliniğinde yatarken kendi hayat hikâyesini, alışılmamış bir bakış açısından anlatır. Taşçı ustalığından, cephe tiyatrosu sanatçılığına, modellikten, caz şarkıcılığına birçok işle uğraşan Oskar; aslında bu davranışlarıyla toplumdaki problemleri, çelişkileri, yanlışlıkları ve toplumun aksayan yönlerini ortaya koymaya çalışır. Büyüklük dünyası ona göre anlamsız olduğundan büyümeme kararı alır.

Bu parçada sözü edilen eser aşağıdakilerden hangisidir?

- A) *Teneke Trampet*
B) *Satranç*
C) *Bir Kış Gecesi Eğer Bir Yolcu*
D) *Kayıp Zamanın İzinde*
E) *Çizgili Pijamalı Çocuk*

1.

Akım	Özellik
I. Parnasizm	• Şairler, şiirde müzikaliteye ve anlam kapalılığına önem vermiştir.
II. Realizm	• Toplumun laboratuvar, insanın incelenecek bir nesne gibi görüldüğü akımda kişilere ve olaylara bir bilim adamı nesnelliği ile yaklaşılır.
III. Romantizm	• Duygular, din ve tabiat önemsenir, konular genellikle günlük hayattan ve millî tarihten alınır.
IV. Sembolizm	• 19. yüzyılda Fransa'da ortaya çıkmış şiir akımıdır. Bu akım için şiirde gerçekçilik de denilebilir.
V. Natüralizm	

Yukarıdaki sanat akımları ile özellikleri eşleştirildiğinde hangisi dışta kalır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

2. Sanat anlayışlarını 1909 yılında *Figaro* gazetesinde yayımladıkları bir bildiriyle ortaya koymuşlardır. Özgürce seçilen kelimeler, kuralsız anlatım, otomatik yazı kullandıkları biçimsel öğelerdir. Bu akım modern hayatın hareketliliğini, ilerlemeyi, değişimi ve hızı yüceltmıştır. Sanatın hareketsizliği değil hızı, dinamizmi ve makineyi anlatması gerektiğini savunmuşlardır. Şiirde duygunun yerine makine, çark ve fabrika gürültülerini koymuşlardır.

Bu parçada sözü edilen edebî akım aşağıdakilerin hangisidir?

- A) Dadaizm
B) Sürrealizm
C) Ekspresyonizm
D) Fütürizm
E) Egzistansiyalizm

3.

Yukarıdaki tabloyu resmeden sanatçı, gerçek doğayı olduğu gibi yansıtmamış; doğadaki nesneleri değiştirip tekrar yorumlamıştır. XX. yüzyılın başlarında gelişen bu akım öncelikle resimde sonrasında edebiyatta -özellikle şiirde- kendini göstermiştir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi bahsedilen akım ve özelliği olabilir?

- A) Dadaizm; şiirde “şaşırtmayı amaçladığı için imgeleri çoğunlukla birbiriyle bağlantısız kavramlardan seçmek”, “organik tema bütünlüğünü bozup anlamdan uzaklaşmak” ve “fonetik şiir” algısını amaçlar. Kısacası dadaizm, her türlü geleneksel şiir biçimini ortadan kaldırmayı hedefler.
- B) Kübizm; resimde nasıl algısal bütünü parçalar ve bu dağılmış öğelere garip, alışılmadık bir görünüm verirse kübist şiir de parçalanmış bir evreni kendisine hareket noktası olarak alır. Kübist şiirin resimle ilişkisi onu doğal olarak resmin görselliğini yakalamaya itmiştir.
- C) Empresyonizm, görülene göre değil, görülenden bağımsız hareket etmeyi tercih eder. Gerçek herkesten farklı algılanır. Dinamik ve renkli eserler ortaya çıkmalıdır. Sanat eseri, bir anlık değişim sırasında hissedilenlerin ürünüdür.
- D) Sembolizm, görünenin altındaki gerçekliğin duyular arası ilişkiler ve aktarımlar yoluyla kavranabileceğini düşünür. Edebiyat ve resimde ortaya çıkan sembolizm; gerçekçiliğe karşı çıkan, görünenin ötesindeki gerçekliği semboller aracılığıyla anlatmayı esas alan bir akımdır.
- E) Fütürizm; hareketsiz, ölü edebiyatı dinamik hâle getirmeyi, sanat eserlerinde çeşitli tekniklerle dinamizm yaratıp bunu insan yaşamına dâhil etmeyi, durağanlaşmadan vazgeçmeyi ve geçmişe ait her şeyi yok saymayı amaç edinir.

4. Bu akımda pozitivist bilimsel felsefesinden yola çıkıldığı için gerçekçi gözleme büyük önem verilir. Kişilerin davranışlarını, karakterlerini belirlediği düşünülen doğal ve toplumsal çevrenin betimlenmesine ağırlık verilir. Bu açıdan bakıldığında eserlerde işlevsel betimlemeler yapılır. Kişiler toplumun her kesiminden seçilebilir. Yazar, eserinde kendi kişiliğini gizler; nesnel bir anlatım tutumu sergiler. Bu akım sanatçılarına göre yazarın herhangi bir mesaj verme kaygısı yoktur. Kurallara uygun, sağlam bir dil ve üslup kullanılır. Roman türü özellikle bu akımla birlikte büyük bir gelişme göstermiştir.

Bu parçada sözü edilen edebî akımın izleri aşağıdaki romanların hangisinde görülmez?

- A) *Notre Dame'in Kamburu* B) *Suç ve Ceza*
C) *Kırmızı ve Siyah* D) *Madam Bovary*
E) *Anna Karenina*

5. Yirminci yüzyılın en önemli yazarlarından biri olan Alman yazar, eserlerinde benlik ve kendini bulma temalarını işler. Eserlerinde romantik dönemi etkisi gözlenir, yeni romantizmin dünya çapındaki öncülerinden sayılır. Metin evrenindeki en belirgin karakteristik özellik, âdeta bir ruh biyografisi niteliğindeki bu eserlerde kendi yaşamı ve kişiliğinin birer yansımasını sunmasıdır. Yazar, eserlerinde kendi öz yaşamını ele alırken sınırlarını bilir ve aykırı bir durum teşkil etmeden bunu ustalıkla eserlerinde işleyebilir. *Klingsor'un Son Yazı'nı* yayımladıktan sonra Hint ve Budist felsefeye duyduğu sevgiyi anlatan *Siddhartha* yayımlanır. Eserlerinde sık sık felsefe, psikoloji, edebiyat ve psikanaliz yöntemlerinden esintilere rastlanan sanatçı; hemen her eserinde, kişinin öz benliğini bulmaya çalışmasını, kendi yaşamını kurmasını işler.

Bu parçada sözü edilen yazar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Stefan Zweig
B) Franz Kafka
C) Vladimir Nabokov
D) Hermann Hesse
E) James Joyce

6. Varoluşçuluk, XX. yüzyılın en etkili akımlarından biridir. Genel bir tanımla insan varoluşunu temel alan, öznellikten hareket eden, insanı temelde özgürlük, bırakılmışlık, sorumluluk, bunalı kavramlarıyla ilişkisi bakımından ele alan bir akımdır. Søren Kierkegaard, Martin Heidegger, Jean Paul Sartre gibi düşünürler varoluşçular arasında sayılır. Felsefe alanında doğan bu akım, edebiyat eseriyle daha çok yaygınlaşmıştır.

Buna göre varoluşçuluk akımının etkisi aşağıdaki yazarlardan hangisinde görülür?

- A) Ferit Edgü B) Füzûzan C) Ayfer Tunç
D) Latife Tekin E) Buket Uzuner

2021 AYT

7. Bu akımın "gerçek" anlayışı bizi nesneleri olduğu gibi değil olması gerektiği gibi, nesnenin kendisini değil manalarını vermeye çalışan bir gerçekçilikle yüz yüze getirir. Bu da doğal olarak soyutlama ve simgelemenin kapısını aralar. Zira dışarıdan görünen gerçek, özgün olamaz. Gerçek bizim tarafımızdan yaratılmalıdır. Nesnenin anlamı onun görüntüsünün arkasında saklıdır. Bir olaya inanarak, onu düşleyerek veya belgeleyerek doyuma eremeyiz. Gerçeği sanatkârın iç dünyasında bulan ve bu sebeple iç gözlem üzerinde yoğunlaşan bu sanat akımı, doğal olarak bütünüyle ferdiyetçidir. Bu noktada insanı içinde yaşadığı toplumdan hatta kendinden bile soyutlar. Geriye sadece iç ben/ruh kalır.

Bu parçada söz edilen edebî akım aşağıdakilerin hangisidir?

- A) Ekspresyonizm B) Realizm
C) Natüralizm D) Klasizm
E) Egzistansiyalizm

8. Dadaizmden etkilenen sanatçılar şiirde her türlü kurala karşı çıkmışlardır. Şiirde aydınların duygularını ve yaşamlarını anlatmak yerine sıradan halkın günlük yaşamlarını anlatmayı tercih etmişlerdir. Halkın günlük konuşma dilini şiirde kullanmaya çalışmışlardır. Şiirde sadeliğe önem verip süslü ve sanatlı bir dile karşı çıkmışlardır. Türk şiirinde o güne kadar işlenmeyen konuların şiirde ele alınması çabasında olmuşlardır. Şiirlerde toplumcu eğilim ve didaktik bir yön bulunmamaktadır.

Bu parçada anlatılan şiir görüşüyle yazılmış bir şiir örneği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yıllarca gezdirdim hoyrat başımı,
Aradım bir ömür, arkadaşımı.
Ölsem diyecek yok mezar taşımı;
Hâlîme ben bile hayret ederim.
- B) Zil, şal ve gül.
Bu bahçede raksın bütün hızı...

Şevk akşamında Endülüs
üç defa kırmızı...

Aşkın sihirli şarkısı yüzlerce dildedir.
İspanya neş'esiyle bu akşam bu zildedir.
- C) Eşdeğeriyle yan yana yürürken
Cehennem sokağında birey olmak,
Ve en inceldikten sonra
İlkel sözcüklerle konuşmak seninle.
- D) Erguvan ile fûsun ile deniz parlaktı.
Aşkımız dalgalanırken suya sessiz baktı:
Başı dönmüş gibi dalgın uzun zembreden,
Anlıyordum, beni sevmiştin o, sevdim demeden.
- E) Nedir bu benim çilem
Hesap bilmem
Muhasebede memurum
En sevdiğim yemek imam bayıldı
Dokunur
Bir kız tanım çilli
Ben onu severim
O beni sevmez

CEVAP ANAHTARI

Anlam Bilgisi - 1

1. ADIM	1-A 11-E	2-C	3-E	4-D	5-C	6-D	7-E	8-A	9-D	10-E
2. ADIM	1-D	2-C	3-D	4-B	5-C	6-D	7-C	8-C	9-E	
3. ADIM	1-B	2-D	3-D	4-E	5-C	6-C	7-A	8-A		

Anlam Bilgisi - 2

1. ADIM	1-D	2-E	3-B	4-E	5-E	6-A	7-A	8-E	9-C	10-C
2. ADIM	1-C	2-B	3-C	4-E	5-C	6-B	7-B	8-C	9-B	10-D
3. ADIM	1-E 11-A	2-E	3-C	4-D	5-D	6-D	7-B	8-C	9-C	10-E

Giriş

1. ADIM	1-D 11-C	2-D 12-B	3-B	4-E	5-D	6-E	7-B	8-C	9-E	10-E
2. ADIM	1-D	2-E	3-C	4-D	5-C	6-A	7-A	8-C	9-E	10-B
3. ADIM	1-D	2-C	3-E	4-E	5-A	6-E	7-D			

Hikâye - Giriş

1. ADIM	1-E	2-C	3-E	4-E	5-D	6-B	7-D	8-A		
2. ADIM	1-E	2-D	3-C	4-A	5-E	6-B	7-A	8-E	9-E	
3. ADIM	1-D	2-E	3-E	4-B	5-A	6-A	7-C	8-E		

Tanzimat - Servetifünun - Millî Edebiyat Dönemi Hikâyesi

1. ADIM	1-B 11-E	2-E	3-C	4-B	5-D	6-A	7-C	8-B	9-D	10-C
2. ADIM	1-C 11-C	2-E 12-B	3-E	4-A	5-D	6-A	7-D	8-C	9-B	10-D
3. ADIM	1-C 11-D	2-B 12-B	3-C	4-B	5-D	6-C	7-C	8-B	9-A	10-D

Cumhuriyet Dönemi Hikâyesi ve Küçürek Hikâye

1. ADIM	1-A 11-D	2-B	3-C	4-D	5-C	6-A	7-B	8-E	9-B	10-E
2. ADIM	1-A 11-B	2-D 12-C	3-A	4-A	5-E	6-E	7-A	8-C	9-A	10-E
3. ADIM	1-E 11-E	2-D	3-C	4-D	5-A	6-E	7-D	8-C	9-B	10-A

Şiir Bilgisi - 1

1. ADIM	1-B	2-B	3-A	4-A	5-E	6-C	7-D	8-E	9-C	10-E
2. ADIM	1-E	2-D	3-E	4-B	5-B	6-D	7-B	8-C	9-A	10-D
3. ADIM	1-C 11-A	2-E	3-D	4-E	5-A	6-A	7-C	8-B	9-D	10-B

Şiir Bilgisi - 2

1. ADIM	1-C 11-C	2-A	3-E	4-B	5-D	6-D	7-E	8-D	9-D	10-D
2. ADIM	1-A	2-B	3-B	4-C	5-D	6-D	7-C	8-C	9-D	
3. ADIM	1-E	2-E	3-C	4-E	5-E	6-C	7-E	8-B	9-E	

İslamiyet Öncesi - Geçiş Dönemi

1. ADIM	1-C 11-C	2-B	3-C	4-A	5-D	6-E	7-D	8-A	9-D	10-A
2. ADIM	1-C 11-C	2-D 12-E	3-B	4-C	5-A	6-E	7-A	8-D	9-E	10-A
3. ADIM	1-C	2-E	3-D	4-D	5-C	6-C	7-C	8-D	9-B	10-C

CEVAP ANAHTARI

Halk Şiiri

1. ADIM	1-B 11-E	2-E 12-C	3-C	4-A	5-B	6-D	7-C	8-B	9-B	10-E
2. ADIM	1-E 11-E	2-A 12-E	3-D	4-B	5-B	6-D	7-E	8-C	9-D	10-D
3. ADIM	1-A 11-E	2-C	3-B	4-A	5-C	6-C	7-E	8-B	9-A	10-C

Divan Şiiri

1. ADIM	1-D 11-B	2-C 12-B	3-C	4-B	5-C	6-E	7-E	8-C	9-B	10-D
2. ADIM	1-D 11-D	2-B	3-A	4-D	5-E	6-E	7-A	8-B	9-A	10-E
3. ADIM	1-E 11-E	2-A 12-A	3-B	4-C	5-D	6-B	7-B	8-D	9-E	10-D

Tanzimat - Servetifünun - Fecriatı Dönemi Şiiri

1. ADIM	1-C 11-D	2-A 12-B	3-D	4-E	5-E	6-E	7-D	8-B	9-D	10-D
2. ADIM	1-C 11-C	2-E	3-B	4-B	5-D	6-D	7-A	8-A	9-E	10-E
3. ADIM	1-E 11-C	2-C	3-D	4-B	5-C	6-B	7-E	8-C	9-B	10-A

Millî Edebiyat - 1923/1940 Yılları Arası Türk Şiiri

1. ADIM	1-D 11-C	2-D	3-E	4-D	5-B	6-E	7-E	8-D	9-C	10-B
2. ADIM	1-E 11-E	2-B	3-D	4-C	5-A	6-C	7-E	8-B	9-E	10-E
3. ADIM	1-A	2-E	3-D	4-B	5-B	6-D	7-E	8-D		

1940 Sonrası Türk Şiiri - Türk Dünyası Şiiri - 1

1. ADIM	1-A	2-C	3-B	4-D	5-A	6-E	7-E	8-A	9-E	10-B
2. ADIM	1-D	2-A	3-B	4-E	5-B	6-A	7-B	8-B	9-B	10-C
3. ADIM	1-C	2-C	3-A	4-E	5-C	6-B	7-C	8-D	9-B	

1940 Sonrası Türk Şiiri - Türk Dünyası Şiiri - 2

1. ADIM	1-A	2-C	3-C	4-A	5-B	6-B	7-A	8-C	9-C	10-D
2. ADIM	1-E 11-A	2-C	3-C	4-B	5-E	6-E	7-E	8-A	9-E	10-D
3. ADIM	1-A	2-C	3-C	4-A	5-B	6-B	7-E	8-D		

Masal - Fabl - Destan - Efsane - Halk Hikâyesi - Mesnevi

1. ADIM	1-C 11-A	2-E 12-D	3-A	4-B	5-C	6-C	7-D	8-B	9-C	10-D
2. ADIM	1-D 11-A	2-A 12-B	3-B	4-E	5-C	6-A	7-B	8-A	9-C	10-B
3. ADIM	1-C 11-A	2-D 12-A	3-B	4-C	5-A	6-E	7-A	8-C	9-E	10-B

Roman - Giriş

1. ADIM	1-E 11-B	2-C 12-D	3-A	4-D	5-A	6-C	7-E	8-B	9-A	10-A
2. ADIM	1-E	2-A	3-E	4-C	5-B	6-E	7-A	8-C	9-D	10-D
3. ADIM	1-D	2-A	3-B	4-D	5-E	6-C	7-D			

Tanzimat - Servetifünun - Millî Edebiyat Dönemi Romanı

1. ADIM	1-B 11-C	2-A 12-A	3-D	4-D	5-B	6-C	7-A	8-B	9-D	10-E
2. ADIM	1-E 11-D	2-A	3-C	4-E	5-D	6-A	7-C	8-E	9-C	10-B
3. ADIM	1-A	2-E	3-A	4-A	5-C	6-B	7-D	8-C	9-A	10-D

CEVAP ANAHTARI

Cumhuriyet Dönemi Romanı

1. ADIM	1-D 11-C	2-E	3-E	4-C	5-E	6-B	7-A	8-E	9-C	10-D
2. ADIM	1-C 11-E	2-B	3-D	4-A	5-A	6-D	7-E	8-E	9-D	10-D
3. ADIM	1-C	2-D	3-D	4-D	5-B	6-A	7-B	8-C	9-B	10-E

Tiyatro - Giriş

1. ADIM	1-D 11-B	2-E 12-B	3-A	4-E	5-D	6-C	7-D	8-A	9-C	10-A
2. ADIM	1-D	2-A	3-D	4-E	5-D	6-D	7-D			
3. ADIM	1-C	2-D	3-D	4-E	5-A	6-A				

Geleneksel Türk Tiyatrosu

1. ADIM	1-D	2-A	3-E	4-C	5-E	6-B	7-A	8-B	9-D	
2. ADIM	1-C 11-A	2-D	3-D	4-C	5-D	6-E	7-E	8-C	9-C	10-C
3. ADIM	1-D	2-B	3-C	4-E	5-E	6-E	7-A	8-E	9-C	10-E

Tanzimat - Servetifünun - Millî Edebiyat Dönemi Tiyatrosu

1. ADIM	1-B 11-D	2-C	3-B	4-A	5-A	6-A	7-C	8-C	9-E	10-B
2. ADIM	1-A 11-A	2-D	3-A	4-A	5-C	6-E	7-C	8-E	9-A	10-E
3. ADIM	1-D 11-C	2-C	3-D	4-E	5-D	6-D	7-D	8-E	9-B	10-B

Cumhuriyet Dönemi Tiyatrosu

1. ADIM	1-B	2-A	3-A	4-A	5-D	6-E	7-C	8-C	9-C	10-E
2. ADIM	1-C 11-D	2-D	3-E	4-E	5-B	6-B	7-C	8-D	9-C	10-C
3. ADIM	1-B	2-D	3-E	4-B	5-B	6-E	7-B	8-D	9-D	10-D

Öğretici Metinler - 1

1. ADIM	1-C 11-C	2-A	3-E	4-C	5-B	6-D	7-D	8-B	9-E	10-B
2. ADIM	1-E 11-B	2-A 12-A	3-C	4-B	5-B	6-C	7-E	8-B	9-C	10-A
3. ADIM	1-A 11-B	2-B	3-B	4-E	5-B	6-C	7-E	8-B	9-C	10-A

Öğretici Metinler - 2

1. ADIM	1-B 11-D	2-E	3-C	4-D	5-C	6-A	7-E	8-C	9-E	10-D
2. ADIM	1-E 11-D	2-E 12-A	3-A	4-B	5-B	6-A	7-C	8-C	9-E	10-C
3. ADIM	1-B 11-A	2-D 12-B	3-C	4-C	5-B	6-D	7-C	8-B	9-A	10-C

Edebî Akımlar ve Dünya Edebiyatı

1. ADIM	1-D 11-A	2-A	3-C	4-D	5-C	6-A	7-B	8-C	9-B	10-A
2. ADIM	1-C 11-A	2-D	3-A	4-D	5-A	6-C	7-B	8-B	9-A	10-C
3. ADIM	1-B	2-D	3-B	4-A	5-D	6-A	7-A	8-E		

Daha fazla soru için ogmmateryal mobil soru bankasını ziyaret ediniz.

